روضة الأنوار في سيرة النبي المختار

تأليف فضيلة الشيخ
صفي الرحمن المباركفوري

NURLAR BAHÇESİNDEN SEÇKİN PEYGAMBERİN HAYATI

Yazan
Safiyyurrahmân Mubârekpûri

﴿ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ
وَٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴾ [سورة الأحزاب الآية :٢١]

"(Ey mü'minler!) ***Andolsun ki Allah'ın elçisinde*** *(onun sözleri, fiilleri ve hallerinde)* ***sizin için pek güzel örnekler vardır.*** *(O halde onun sünnetine sımsıkı sarılın).* ***Allah'a ve âhiret gününe kavuşmayı arzulayan ve Allah'ı çokça ananlar*** *(istiğfarda bulunan ve her halinde Allah'a şükredenler ancak onun sünnetini örnek alır)."*[1]

[1] Ahzâb Sûresi: 21

بسم الله الرحمن الرحيم

Önsöz

Âlemlerin Rabbi olan Allah Teâlâ'ya hamdolsun.Rasûllerin en faziletlisi ve peygamberlerin sonuncusu, doğru sözlü ve güvenilir insan, kızıl olsun, siyah olsun bütün insanlığa peygamber olarak gönderilen Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e, onun âile halkına, İslâm sancağını omuzlarında taşıyan ashâbına, onlara en güzel bir şekilde uyan imamlara, yol gösterenlere, dâvetçilere, muttakîlere, sâlihlere ve kıyâmet gününe kadar onların yolunda yürüyenlere salat ve selâm olsun.

Siyer-i Nebî (Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in Hayatı) ilimlerin en şereflisi, en saygıdeğeri, hedef ve arzu bakımından en yücesidir.Müslüman, bu ilim sayesinde dînini ve peygamberini öğrenir.Allah Teâlâ'nın Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i sağlam bir kök ve cömertlikle şereflendirmesi,sonra onu vahiy, elçilik, dâvetin zorlukları ve dînine dâvet etme gibi görevlerle görevlendirmesi, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in de bütün gücünü aralıksız olarak bu uğurda sarfetmesi, bu yolda belâ ve zorluklara mâruz kalması, bunun yanısıra Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in Allah Teâlâ'nın yardımını ve gizli askerleri olan kıymetli meleklerinin desteğini kazanması, Allah Teâlâ'nın bütün sebepleri onun için yönlendirmesi, gökten bereketler indirmesi ve onu hârikulade hallerle desteklemesi, bu ilim sayesinde öğrenilir.

Eskiden ve günümüzde gerek araştırma, gerekse yazı ve telif yönünden bu konuya çok önem verilmiştir.Çünkü bu amel, îmân samimiyetinden ve ona karşı duyulan sevgi ve bağlılıktan kaynaklanmaktadır.Ancak ne var ki bu işle ilgilenenlerin geneli, yeterli tahkik yapamadıkları için, aksine –bu konuda sahîh ve sâbit olmasa bile- eserlerine kendi görüşlerini, eğilimlerini ve duygularını katmışlardır.Hatta kimi zaman dinin esaslarıyla çelişen ve makul dâiresinden çıkan görüşlere yer vermişlerdir.

İşte bu durum sebebiyle bazı kardeşler bana bu konuda bu ilmin ehli tarafından kabul edilmiş ve sâbit hususların yer alacağı, yeni yetişen nesil ile okuyan her kesim gözönünde bulundurulmak ve tarafgir davranmaktan ve haktan sapmaktan uzak durmak şartıyla orta boylu yeni bir siyer kitabı yazmamı teklif ettiler.Bunun üzerine, Allah Teâlâ'dan beni başarılı ve görüşümde isâbetli kılmasını dileyerek benden istenen işe başladım.Bunu yaparken de ilk önce Kur'an-ı Kerim ve muteber tefsir kitaplarına, sonra da hadis ve siyer kitaplarına başvurdum. Bu kitaplarda bulunan delillerden, iç ve dış şâhitlerden istifade ettim. Mümkün olduğunca ibârelerin rivâyetlerden ve selef-i sâlihin sözlerinden alınmış olmasını tercih ettim.Bunu yaparken kısa ve öz olmasını ve seçkin olmasını göz önünde bulundurdum.

İstenilen şeyi büyük ölçüde yerine getirdiğimi ümit eder ve bu kitabı müslümanlara faydalı kılmasını ve bu çalışmayı, vechi kerimine lâyık kılmasını Allah Teâlâ'dan niyâz ederim.

Allah Teâlâ, kulları içerisinde en hayırlısı olan Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e salât ve selâm eylesin ve onu mübârek kılsın.

Safiyyurrahman el-Mubârekpûri

Hicri 1.1.1414

MUHAMMED*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'İN SOYU, GENÇLİK DEVRESİ VE PEYGAMBERLİKTEN ÖNCEKİ HALLERİ:

ŞEREFLİ SOYU (NESEBİ):

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*, Allah Teâlâ'nın en kıymetli kulu, rasûllerin en fazîletlisi ve peygamberlerin sonuncusudur.

Onun soy zinciri yukarıdan aşağıya doğru şu şekilde sıralanmaktadır:

O, Adnan oğlu, Ma'd oğlu, Nizâr oğlu, Mudar oğlu, İlyâs oğlu, Mudrike oğlu, Huzeyme oğlu, Kinâne oğlu, Nadr oğlu, Mâlik oğlu, Fihr oğlu, Ğâlib oğlu, Luey oğlu, Ka'b oğlu, Murra oğlu, Kilâb oğlu, Kusay oğlu, Abd-i Menâf oğlu, Hâşim oğlu, Abdulmuttalib oğlu, Abdullah oğlu Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'dir.Adnan, İbrâhim*-aleyhisselâm-*'ın oğlu İsmâil'in soyundandır ki Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in, Adnan'a kadar olan soyunun yukarıdaki gibi olduğu konusunda tarihçiler görüş birliğindedirler.Ancak Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ile İsmail*-aleyhisselâm-* arasında sayı ve isimler hakkında kesin bir bilgi yoktur.

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in annesi Âmine'nin soyuna gelince o, Kilâb'ın oğlu, Zühre'nin oğlu, Abd-i Menâf'ın oğlu Vehb'in kızı Âmine'dir.Kilab,babası tarafından Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in beşinci dedesidir.Dolayısıyla Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in babası ile annesi aynı soydan gelmekte olup ikisi de “Kilâb”da birleşmektedir.Kilâb'ın ismi, Hakîm'dir.Urve olduğu da

söylenmektedir.Fakat o, köpeklerle çokça ava çıktığından dolayı bu isimle tanınmıştır.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-**'İN KABİLESİ:**

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kabilesi, Arap kabileleri arasında şerefli, şânı yüce, soylu ve kutsal konumuyla tanınan Kureyş kabilesidir.Kureyş ise, Fihr b. Mâlik veya Nadr b. Kinâne'nin lakabıdır.

Bu kabilenin ileri gelen erkeklerinin hepsi, zamanlarının en saygın ve en şerefli kimseleri idiler.Nitekim onlardan Kusay b. Kilâb (adı Zeyd'dir), başkasından birçok yönden üstün olmuştur.Zirâ Kureyş kabilesinden Kâbe'nin yönetimini ilk defa üstlenen odur. Dolayısıyla Kusay b.Kilab, Kâbe'nin hâciplik ve muhafızlık görevleri kendisine verilmişti.Kâbe'nin anahtarı, onun elindeydi.O, Kâbe'nin kapısını dilediği kimse için ve dilediği zaman açardı.Mekke'nin dışında dağınık bir şekilde, başka kabileler arasında yaşayan Kureyş kabilesini Mekke'nin içine yerleştiren odur.Sikâye ve Rifâde gibi hayır kuruluşlarını kuran odur.

Sikâye: Hurma veya bal veyahut da kuru üzüm şırasından yapılan ve hacılara dağıtılan tatlı sudur.Kusay b. Kilâb, bu tatlı suyu deriden yapılan havuzların içerisinde hazırlar, hacılar da onu içerlerdi.

Rifâde: Kureyş kabilesinin her yıl Beytullah'ı haccetmeye gelenlere hac mevsiminde ikram ettikleri yemeklerdir.

Kusay b. Kilâb, Kâbe'nin kuzeyinde bir ev yaptı. Bu ev, o dönemde **Daru'n-Nedve** olarak biliniyordu.Burası, Kureyş'in şurâ meclisi ve toplumsal kararların alındığı merkez konumundaydı. Öyle ki **Daru'n-Nedve**'nin dışında hiçbir yerde nikah kıyılmaz ve hiçbir iş yapılmazdı.Sancak ve komutanlık Kusay b. Kilâb'ın elinde idi. Sancak onun elinde olmadan savaşa çıkılmazdı. Kusay b. Kilâb, cömert, akıllı ve kavminde sözü dinlenen birisiydi.

MUHAMMED*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'İN ÂİLESİ:

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in âilesi; ikinci kuşaktan dedesi olan Hâşim'e nisbetle Hâşimî âilesi olarak bilinirdi.Hâşim, Sikâye ve Rifâde gibi görevleri, Kusay b. Kilâb'tan miras olarak devralmış, ondan sonra da kardeşi Muttalib, bu görevi miras olarak devralmış, nihâyet İslâm gelene kadar Hâşim'in çocukları bu hal üzere mirası devralmışlardır.

Hâşim, kendi zamanın en büyüğü idi.Ekmeği parça parça edip et suyuna koyup tirit yemeği yapar, sonra da yesinler diye insanlara bırakırdı. Bu sebeple kendisine Hâşim lakabı verilmiştir. Asıl adı, Amr idi.Kış mevsiminde Yemen'e, yaz mevsiminde ise Şam diyârına ilk defa iki sefer düzenleyen ve bunu gelenek haline getiren kişi odur. Hâşim, Bathâ'nın[1] efendisi olarak da tanınırdı.

Hâşim, birgün ticaret için Şam diyârına yolculuğa çıktığı zaman yolda Yesrib'e (Medine'ye) uğradı. Orada Adiy b. Neccâr

---

[1] **Bathâ:** geniş yataklı vâdi, düz ve engebesiz arazi anlamına gelmektedir. (Mütercim)

oğullarından Amr b. Zeyd'e misafir oldu.Bu sırada Amr'ın kızı Selmâ ile evlendi.Bir süre Selmâ'nın yanında kaldıktan sonra Şam diyârına yola çıktı.Bu arada Selmâ, hâmile idi. Yolculuğu sırasında Filistin topraklarında Gazze bölgesinde öldü. Daha sonra Selmâ, Medine'de bir erkek çocuğu dünyaya getirdi ve saçındaki beyaz kıldan dolayı ona Şeybe adını verdi.

Bu çocuk, dayılarının arasında yetişmeye başladı.Fakat Mekke bulunan amcaları, yedi veya sekiz yaşına gelinceye kadar onun kendilerinin yeğeni olduğunu bilemediler.Nihâyet amcası Muttalib bunu öğrenince onu Mekke'ye alıp götürdü.Mekke'ye geldiğinde insanlar onu görünce, Şeybe'yi Muttalib'in kölesi zannedip ona Muttalib'in kölesi anlamına gelen **"Abdulmuttalib"** dediler.Bundan dolayı Abdulmuttalib, bu isimle meşhur oldu.

Abdulmuttalib, insanların en zarifi ve en yakışıklısı, konum bakımından da en büyüğü idi.Onun zamanında hiç kimse onun makam ve şerefine ulaşamadı.O, Kureyş kabilesinin efendisi, Mekke ticaret kervanın sahibi, Mekke'nin en şereflisi, sözüne itaat edileni ve en cömerdi idi.Cömertliğinden dolayı da kendisine cömert,eli açık anlamına gelen, **"Feyyaz"** denilmiştir. Sofrasından yoksullara, vahşi hayvanlara ve kuşlara yemek ayırırdı.Bu sebeple ovalarda insanları, dağ başlarında ise vahşi hayvanları ve kuşları doyuran kimse lakabını almıştır.

Curhum, Mekke halkını Mekke'den zorla çıkarttıktan sonra izi kaybolan Zemzem kuyusunu yeniden açma şerefine

Abdulmuttalib nâil olmuştur. Abdulmuttalib, rüyâsında kendisine Zemzem kuyusunu kazıması emredilmiş ve kendisine Zemzem kuyusunun yeri gösterilmiştir.

Abdulmuttalib'in devrinde **Fîl Olayı** vuku bulmuştur. Yemen valisi Habeşistanlı Ebrehe el-Eşram, Habeşistanlı atmış bin asker ve beraberindeki fillerle birlikte Kâbe'yi yıkmak için yola çıktı.Mina ile Müzdelife arasındaki Muhassir vadisine gelince, Mekke'ye hücum etmek için hazırlık yapmaya başlayınca, Allah Teâlâ, Ebrehe'nin askerlerinin üzerine **"Ebabil Kuşları"**nı gönderdi.Kuşlar, askerlerin üzerine pişmiş tuğladan taşlar atmış ve onları yenilip çiğnenmiş ekine çevirmişti.Bu olay, Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in dünyaya gelmesinden yaklaşık iki ay önce olmuştur.

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in babası Abdullah'a gelince; Abdullah, Abdulmuttalib'in oğulları arasında en güzeli, en iffetlisi ve babası nezdinde en sevileni idi.Aslında Abdullah bir kurbanlıktı. Şöyle ki:

Abdulmuttalib, zemzem kuyusunu kazıp suyu ortaya çıkarınca, kendisi ile Kureyşliler arasında anlaşmazlıklar çıkmış, bunun üzerine Abdulmuttalib, Allah Teâlâ eğer kendisine on tane oğul bahşeder de kendisini koruma çağına geldikleri takdirde içlerinden birisini mutlaka kurban olarak kesmek üzere Allah'a adakta bulundu.Nitekim bu gerçekleşip birçok evladı olunca, adağını yerine getirmek üzere oğulları arasından kura çekti.Kur'a Abdullah'a çıktı.Bunun üzerine babası onu kurban olarak kesmek

için Kâbe'ye götürdü.Ancak başta kardeşleri ve dayıları ona olmak üzere Kureyşliler onun bu istediğine engel oldular.Bunun üzerine Abdulmuttalib, Abdullah'ın yerine yüz tane deve kurban etmiştir.Dolayısıyla Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem-* hem kurban edilmek için adanan iki kurban -İsmail ve Abdullah- , hem de iki fidye verenin oğludur.İsmail-*aleyhisselâm-*'ın yerine bir koç, Abdullah'ın yerine ise 100 deve fidye olarak verilmiştir.

Abdulmuttalib, oğlu Abdullah için Vehb'in kızı Âmine'yi eş olarak seçmiştir.Âmine, Kureyş kadınları içerisinde en şerefli ve konum bakımından en saygını idi.Babası Vehb ise, soy ve şeref bakımından Zühreoğulları'nın efendisi idi.Böylelikle nişan ve evlilik tamamlandı.Abdullah, Âmine ile Mekke'de evlendi.Ardından Âmine Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem-*'e hamile kaldı. Bir süre sonra Abdulmuttalib, oğlu Abdullah'ı ticaret için Medine'ye –veya Şam diyârına- gönderdi.Abdullah, Şam diyârından dönerken Medine-de vefat edince Nâbiğa Zibyânî yurdunda defnedildi.Bu olay, -en doğru olan görüşe göre- Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in dünyaya gelmesinden önce olmuştur.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'İN DÜNYAYA GELİŞİ:

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi vesellem*-, Mekke'de Hâşimoğulları mahallesinde, Rebiulevvel ayının 9. veya 12. günü Pazartesi sabahı **"Fil Olayı"** yılında dünyaya gelmiştir. Dünyaya geliş tarihi Rebiulevvel ayının 9. günü daha doğru, 12. günü ise daha meşhur olan tarihtir. Bu tarih, 22 Nisan 571 yılına rastlamaktadır.

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in ebesi, Abdurrahman b. Avf'ın-*Allah ondan râzı olsun*- annesi Amr'ın kızı Şifâ'dır. Annesi onu dünyaya getirdiğinde, kendisinden bir nûr çıkmış ve bu nûr Şam saraylarını aydınlatmıştı. Amr'ın kızı Şifâ onun doğum müjdesini dedesi Abdulmuttalib'e ulaştırınca bu habere çok sevindi. Koşarak gelip onu kucağına alıp Kâbe'ye götürdü.Kâbenin içinde Allah'a şükür ve duâda bulundu.Övülmesi ümidiyle ona övülen anlamına gelen **"Muhammed"** adını verdi ve akikasını kesti.Araplarda gelenek olduğu için, doğumunun 7. günü onu sünnet ettirdi ve büyük bir ziyâfet verip insanları doyurdu.

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in dadılığını ve bakıcılığını, babası Abdullah'ın câriyesi, **Bereket** adındaki Habeşistanlı **Ümmü Eymen** (Eymen'in annesi) üstlenmişti. Ümmü Eymen, müslüman oluncaya kadar kaldı, müslümanlarla birlikte Medine'ye hicret etti ve Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in vefâtından 5 veya 6 ay sonra vefât etti.

SÜT EMZİRME DÖNEMİ:

Annesi Âmine'den sonra onu ilk emziren Ebû Leheb'in câriyesi Süveybe'dir.Süveybe, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i oğlu Mesruh ile beraber emzirdi.Suveybe, daha önce de Hamza b. Abdulmuttalib-*Allah ondan râzı olsun*- ve Ebu Seleme b. Abdul-esed el-Mahzûmî'yi emzirmişti.Bu sebple Hamza b. Abdulmuttalib-*Allah ondan râzı olsun*- ve Ebu Seleme b. Abdul-esed el-Mahzûmî, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in süt kardeşleridir.

Ebu Leheb, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in dünyaya gelmesinin sevincinden dolayı câriyesi Süveybe'yi hürriyetine kavuşturmuştu.Ancak daha sonra Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- insanları İslâm dînine dâvet etmeye başlayınca Ebu Leheb, onun en azılı düşmanı olmuştur.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*- **SA'DOĞULLARI KABİLESİNDE:**

Araplar, sinirleri gerilmesin diye yerleşim birimleri olan şehirlerdeki hastalıklardan uzak olmaları ve henüz emzirme çağında iken arapçayı güzel bir şekilde telaffuz edebilmeleri amacıyla süt anneleri aramak için yeni doğan çocuklarını kırsal bölgelere göndermeyi bir gelenek haline getirmişlerdi.

Allah Teâlâ, Sa'd b.Bekr b. Hevâzin oğulları kabilesinden yeni doğan çocuklara süt anneliği yapmak isteyen birkaç kadının Mekke'ye gelmesini takdir etti.Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ona süt anneliği yapmaları için bu kadınlara sunuldu,ancak onlar

yetim olması sebebiyle O'ndan yüz çevirdiler.İçlerinden birisi olan Ebu Zueyb'in kızı Halîme, kendisine süt anneliği yapacak hiçbir çocuk bulamayınca Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i almak zorunda kaldı.Böylelikle başkalarının gıbta edeceği kısmete Halîme'ye nâil oldu.

Halîme'nin babası Ebu Zueyb'in adı Abdullah b. Hâris'tir. Halîme'nin kocasının adı ise; Hâris b. Abdul-uzzâ'dır. Her ikisi de, Sa'd b. Bekr b. Hevâzin kabilesindendir.Hâris'in çocukları ve aynı zamanda Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in süt kardeşleri; Abdullah, Enîse ve Cudâme'dir.Cüdâme, Şeymâ'nın adıdır ki lakabı, ismine üstün gelmiş ve bu şekilde tanınmıştır.Rasûlullah -*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in bakımını ve yetişmesini Şeymâ üslenmiştir.

SÜT ANNENİN EVİNE GELEN BEREKETLER:

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- aralarında bulunduğu sürece,bu eve birçok yönden bereketler akmaya devam etmiştir. Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in gelişiyle bu eve gelen bereketlerden bazıları şunlardır:

Halîme, Mekke'ye geldiği o günler kuraklık ve kıtlığın kol gezdiği günlerdi.Halîme'nin yolculuk sırasında bindiği dişi merkebi güçsüzlük ve zayıflıktan dolayı yürüyemeyecek durumdaydı. Devesi ise bir damla süt bile vermiyordu.Halîme'nin beraberinde küçük bir oğlu vardı ve açlıktan dolayı gece boyunca ağlıyor, ne uyuyor, ne de anne ve babasını uyutuyordu.

Halîme, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ile birlikte bineğine gelince onu emzirmek için kucağına aldığında göğüsleri sütle doldu.Bunun üzerine Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- ondan doya doya içtiği gibi, Halîme'nin küçük çocuğu da ondan doya doya içti. Daha sonra her iki çocuk da uykuya daldılar.

Aynı şekilde Halîme'nin kocası da devesini sağmak üzere gittiğinde, devenin memelerinin sütle dolu olduğunu gördü. Susuzlukları ve açlıkları gidinceye kadar ondan bol bol süt sağıp içtiler. Sonra da o geceyi rahat bir şekilde uyuyarak geçirdiler.

Sa'd oğulları bâdiyesine dönmek üzere yola çıktıklarında Halîme, güçsüzlük ve zayıflıktan dolayı yürüyemeyecek durumda olan dişi merkebine Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i yanına alarak bindi. Dişi merkep öyle bir hızlandı ki, kafiledeki herkesi geçti, hiçbir merkep ona yetişemedi.

Halîme ve kocası, yurtlarına -Sa'doğlları yurduna- ulaşınca ki burası, Allah Teâlâ'nın yeryüzündeki en kurak yeriydi.Fakat Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in gelişiyle birlikte, Halîme ve kocasının koyunları akşamları doymuş ve memeleri sütle dolmuş bir halde gelmeye başladılar.Bâdiye halkından hiç kimse bir damla süte bile bulamazken, Halîme ile kocası koyunlarını sağar ve sütlerinden içerlerdi.

Halîme ve kocası, bu fazlalık ve hayrın Allah Teâlâ'dan olduğunu biliyorlardı. Tâ ki süt emzirme dönemi sona erdi ve

Halîme, Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i iki yıl sonra sütten kesmiş, Artık Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* bu dönem sonunda büyüyüp güçlenmişti.

PEYGAMBER*-sallallahu aleyhi vesellem-*'İN SÜTTEN KESİLDİKTEN SONRA SA'DOĞULLARI KABİLESİNDE KALMASI:

Halîme, Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i her 6 ayda bir görmeleri için Mekke'ye annesi ve âilesinin yanına getirir, sonra da onunla birlikte Sa'oğulları kabilesine dönerdi.Süt emzirme dönemi tamamlanıp Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i sütten kesince,onu annesi Âmine getirdi.Fakat Halîme, Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-* ile gelen bereket ve hayrı gördüğü için onun kendi yanlarında kalmasını çok istiyordu.Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in annesinden, gelişinceye kadar onu kendi yanlarında bırakmasını istedi.Ayrıca Halîme onun Mekke'de vebâ hastalığına yakalanmasından endişe ediyordu.Bunun üzerine Âmine buna râzı oldu ve Halîme, Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i alarak evine sevinç ve mutluluk içerisinde döndü. Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* Halîme'nin yanında iki yıla yakın bir süre daha kaldı. Ancak daha sonra yaşanan garip bir olay, Halîme ve kocasının endişe ederek onu annesine geri vermelerine neden oldu.Bu garip olay, Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in göğsünün yarılması olayıdır.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-**'İN GÖĞSÜNÜN YARILMASI:**

Enes b. Mâlik-*Allah ondan râzı olsun*- bu olayı şöyle anlatır:

"Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-, **çocuklarla oynarken Cebrâil geldi ve onu alıp yere yatırdı. Sonra da göğsünü yararak kalbini çıkardı.Kalbinden de bir kan pıhtısını aldı ve şöyle dedi: 'Bu, şeytanın sendeki kısmetidir' dedi.Ardından da o kalbi altın bir tepside zemzem suyu ile yıkayıp yerine koydu.**

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- **ile birlikte oynayan çocuklar koşarak onun süt annesine geldiler ve 'Muhammed öldürüldü' dediler.Muhammed**-*sallallahu aleyhi ve sellem*-**'in yanına koşup geldiklerinde onun renginin değiştiğini gördüler."**

Enes Enes b. Mâlik-*Allah ondan râzı olsun*- şöyle der:

"Ben, Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-**'in göğsündeki o dikiş izini görürdüm."**

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-, **ŞEFKÂTLİ ANNESİNİN YANINDA:**

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu olaydan sonra Mekke'ye annesinin yanına döndü.İki yıla yakın bir süre annesi ve âilesinin yanında kaldı.Daha sonra annesi Âmine, babası Abdullah'ın kabri ve dayılarının dedesi Adiy b. Neccar oğullarının Medine'de olmasından dolayı onu Medine'ye götürdü. Beraberlerinde onların bakımını üstlenen Abdulmuttalip ile hizmetçisi Ümmü Eymen de

vardı. Medine'de bir ay süre kaldıktan sonra Mekke'ye dönmek üzere yola çıktılar.Âmine yol iken hastalığa yakalandı ve hastalığı şiddetlenmeye başladı.Nihâyet Medine ile Mekke arasında Ebvâ denilen yerde vefât etti ve oraya defnedildi.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-**'İN DUYGUSAL DEDESİNİN YANINDA:**

Dedesi Abdulmuttalib, torununun başına gelen şiddetli acıyı kalbinin derinliklerinde hisseder bir şekilde Muhammed -*sallallahu aleyhi ve sellem*- ile birlikte Mekke'ye döndü. Abdulmuttalib, ona öyle bir şefkât ve merhamet gösterirdi ki, evlâtlarından hiç kimseye bu kadar şefkât ve merhamet göstermemişti.Abdulmuttalib, onu yüceltir, evlâtlarına tercih eder ve ona son derece iyilik ve ikramda bulunur ve onu, kendisinden başkasının oturmadığı yatağının üzerine oturtur, sırtını sıvazlar ve onun yaptıklarını görünce çok mutlu olurdu.Abdulmuttalib, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in gelecekte büyük bir şâna sahip olacağına inanırdı.Fakat iki yıl sonra, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- 8 yıl, iki ay, 10 günlük iken Abdulmuttalib vefât etti.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-**'İN ŞEFKÂT VE MERHAMETLİ AMCASININ YANINDA:**

Abdulmuttalib'in vefatından sonra, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i, babasının öz kardeşi Ebu Tâlib himâyesine aldı.Ebu Tâlib, ona merhametli ve sevecen davrandı.Ebu Tâlib fakir

olmasına rağmen, Allah Teâlâ onun malına bereket verdi.Öyle ki bir kişilik yemek, âile efrâdının hepsini doyuyordu.Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-, bir kanaat ve sabır timsali ve Allah Teâlâ'nın kendisi hakkında takdir ettiği ile yetinmesini bilen birisiydi.

MUHAMMED-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'İN ŞAM DİYÂRINA YOLCULUĞA ÇIKMASI VE RÂHİP BAHÎRÂ İLE KARŞILAŞMASI:

Ebu Tâlib, Kureyş kervanı ile birlikte ticaret için Şam diyârına gitmek istedi. O sırada Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- 12 yaşında idi. -12 yıl, 2 ay, 10 günlük olduğu da söylenmektedir.- Rasûlullah -*sallallahu aleyhi ve sellem*- amcasından ayrı kalmaya çok üzülünce, Ebu Tâlib, kendisine acıyıp onu yanına aldı.Kervan Şam bölgesinde bulunan Busra kasabası yakınlarında konaklayınca, o kasabada ikâmet eden hristiyan rahiplerinin büyüklerinden Râhip Bahîra, kafilenin arasına gelip Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e ulaştı ve elinden tutarak şöyle dedi:

"Bu, âlemlerin efendisidir. Bu âlemlerin Rabbinin elçisidir. Bunu Allah Teâlâ, âlemlere rahmet olarak gönderecektir."

Orada bulunanlar: **"Bunu sana kim öğretti?"** diye sorunca Râhip Bahîrâ şöyle cevap verdi:

"Siz, buraya gelirken Akabe'den görünmeye başlayınca, ona secde etmeyen hiçbir taş ve ağaç kalmadı. Oysa taş ve ağaç, bir peygamberden başkasına secde etmezler. Muhakkak ki ben, onu iki kürek kemiği arasında bulunan ve bir elmaya

benzeyen nübüvvet (peygamberlik) **mühründen tanırım.Biz bunu kitaplarımızda böyle buluyoruz."**

Sonra onlara ziyâfet vererek ikramda bulundu.Yahûdi ve Rumlardan korktuğu için, Ebu Tâlib'den onu geri götürmesini ve onunla Şam'a girmemesini istedi.Bunun üzerine Ebu Tâlib,onu alıp Mekke'ye geri döndü.

FİCÂR SAVAŞI:

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- yirmi yaşında iken, bir taraftan Kureyş ve Kinâne kabileleri, diğer tarafta Kays ve Aylan kabileleri arasında, Ukaz pazarında savaş çıktı. Savaş şiddetlendi ve her iki taraftan da birçok kimse öldürüldü. Daha sonra her iki tarafın da ölenlerini sayması, ölenleri fazla olan tarafın her fazla ölü için diyet alması, savaşı bırakması, aralarında çıkan düşmanlık ve şerre son verme konusunda anlaştılar.

Nitekim Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu savaşa katılmış ve ok hazırlamakta amcalarına yardımcı olmuştur.

Bu savaşa Ficâr savaşı denilmesinin sebebi; onların bu savaşta Mekke'nin mukaddes oluşunu ve haram ayı çiğnene-melerinden dolayıdır.Ficâr savaşı, dört tanedir.Hepsi bir sene içerisinde vukû bulmuştur. Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in katıldığı bu savaş, sonuncusuydu. İlk üçü, tartışma ve hafif çarpışmalarla geçmiş, ancak dördüncüsünde şiddetli savaş vukû bulmuştur.

HILFUL-FUDÛL (FÂDILLARIN ANTLKAŞMASI):

Bu savaşın akabinde Zülkâde ayında Kureyş kabilesinden beş aile arasında **Hılful-Fudûl** (Fâdılların Antlaşması)[1] gerçekleşmiştir.Bu âileler: Haşim oğulları, Muttalib oğulları, Esed oğulları, Zühre oğulları ve Teym oğulları idi. Bu andlaşmanın yapılmasının sebebi ise şu olay idi:

Zebîd kabilesinden bir tacir Mekke'ye mal satmak için gelmişti. As bin Vail es-Sehmi, onun malını almış ancak ücretini ödemeyi reddetmişti. Adam Abduddaroğulları, Mahzumoğulları, Cehmoğulları, Fehmoğulları ve Adiyyoğulları'nı yardıma çağırmış, ancak yardım etmemişlerdi. Bunun üzerine o tacir Ebu Kays dağına çıkarak, uğradığı zulmü beytler halinde söylemiş ve hakkını almak için insanları kendisine yardıma çağırmıştı. Bu nidayı duyan Zübeyr bin Abdulmuttalib yukarıda ismi geçen ailelerle beraber Teymoğullarının reisi Abdullah bin Cedan'ın evinde toplandılar ve üç karar üzerine andlaşma yaptılar. Mekke içinde, kim zulme uğrarsa, mazlumun hakkını alıncaya kadar zalimlere hep birlikte karşı konulacaktı. Bu andlaşmadan sonra kalkıp As bin Vail'e gidip, Zebidi'nin hakkını ondan zorla aldılar ve sahibine geri iade ettiler.

---

[1] Hılful-Fudûl denilmesinin sebebi şu olaydır:Curhum kabilesinden Fadl b. Hâris, Fadl b. Vudâa ve Fadl b. Fudâle adlı kişilerin Mekke'de birbirlerine hakkı tavsiye etmek, güçsüz olan veya Mekke'de ikâmet eden yabancı birisi haksızlığa uğradığında onun hakkını güçlüden almak üzere anlaşmışlardı. Bu antlaşma da ona benzediğinden dolayı bu isimle adlandırılmıştır. Başka bir rivâyette ise bunların isimleri Fadl, Fudâl, Fudayl ve Fudâle idi.(Mütercim)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de bu andlaşmaya amcaları ile beraber katılmıştı. Allah onu risalet ile şereflendirdikten sonra da şöyle buyurmuştur:

"Abdullah b. Ced'an'ın evinde öyle bir sözleşme toplantısına şahid oldum ki, bu olay beni, kızılca develere sahip olmaktan daha beni sevindirmiştir.Şayet İslam döneminde davet edilecek olsaydım yine kabul ederdim."

Çalışma Hayatı:

Bilindiği gibi Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz yetim olarak doğdu, sonra dedesi ve amcasının himayesine girdi. Babasından kendisine zenginleştirecek bir mal kalmadı. Çalışabileceği duruma geldiği zaman, Sa'doğulları arasındayken diğer süt kardeşleriyle beraber koyun güttü. Mekke'ye döndükten sonra da bu işini sürdürdü ve birkaç kuruş (kıyrat) karşılığı Mekke halkının koyunlarını gütmeye başladı. Günümüz parası ile yaklaşık 10 riyal kadar ücret almaktaydı.

Koyun gütmek yani çobanlık Peygamberlerin hayatlarının başlangıcında yapageldikleri bir iş, bir sünnet olmuştur. Allah -Celle Celelühü-, kendisine nübüvvet nasip ettikten sonra da Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurmuştur:

"Hiçbir Peygamber yoktur ki, çobanlık yapmamış olsun."

Gençlik çağında da ticaretle iştigal etmiştir. Saib bin Ebi Saib ile ortaklık yapmış ve ortağını gayet memnun etmiştir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, muamelelerinde titizliğiyle bilinirdi. Güvenilir, doğru ve iffetli birisi olarak tanınmıştır. Hayatın tüm alanlarında da böyleydi. O'na "güvenilir" (el-Emin) lakabını vermeleri de bu nedenledir.

Şam'a Seferi ve Hatice İçin Ticaret Yapması:

Huveylid'in kızı Hatice -radıyallahu anh-, Kureyş'in en soylu ve zengin kadınlarından birisiydi. Malını tüccarlara verir ve belli bir ücret ile ticaretini onlara yaptırırdı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in doğruluğunu işitince, O'na kendisi için ticaret yapmasını teklif etti. Başkasına vereceğinden daha iyi bir ücret ile onu Şam'a gönderdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Hatice'nin hizmetçisi Meysere ile beraber Şam'a gitti. En güzel şekilde alış-verişini yapıp büyük kazançlar elde etti. Allah, onun bu ticaretine büyük bir bereket verdi. Daha sonra Mekke'ye dönerek emaneti sahibine iade etti.

Hatice İle Evlenmesi:

Hatice, onun kalplere işleyen emanet ve bereketini bizzat görüp, Meysere'den de seferdeki güzel hal ve hareketini ve hatta bazı harikuladeliklerini işitince -iki meleğin onu sıcaktan koruyup gölgelemesi gibi- kalbinin ona meylettiğini hissetmiştir. Bir arkadaşını ona göndererek, kendisiyle evlenmek istediğini bildirmiş, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de bu teklifi kabul etmiştir. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, konuyu amcalarına açmış, onlar da Hatice'yi, Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'e istemişlerdir.Nikah, Haşimoğulları ve Kureyş'in ileri gelenlerinin katıldığı bir tören ile kıyılmıştır.Hatice'nin mihri 10 genç deve, bir rivayete göre de 6 genç deve idi. Nikah hutbesini amcası Ebu Talib okudu.Allah'a hamd edip, sonra Rasûlullah'ın neseb ve faziletinden bahsedip, mihir miktarını açıkladı.

Bu evlilik hadisesi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Şam'dan dönmesinden iki ay sonra gerçekleştimiştir. O sırada Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, 25, meşhur olan görüşe göre Hatice ise 40 yaşlarındadır. Hatice -radıyallahu anh-'nın 28 yaşında olduğunu söyleyenler de vardır. Kendisi dul bir kadın idi. Önce Atik bin Aiz el-Mahzumi ile evlenmiş o öldükten sonra da Ebu Hale el-Teymi ile evlenmiş ve bir çocuğu olduktan sonra o da vefat etmiştir. Kureyş'in birçok ileri gelenleri kendisine evlilik teklifinde bulunmuş ancak o tüm bunları reddetmiştir. Rasûlullah -

sallallahu aleyhi vesellem- ile evlenip son derece mutlu bir evlilik hayatı yaşamıştır.

O, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in ilk hanımıdır. O vefat edinceye kadar da Nebi -sallallahu aleyhi vesellem-, kimseyle evlenmedi. Kıbti Mariye'den olan İbrahim dışında, Rasûlullah'ın tüm çocukları ondandı.

Hatice'den Olan Çocuklar:

Kasım,Zeyneb, Rukiyye, Ümmü Gülsüm, Fatıma ve Abdullah'dır. Kasım ve Abdullah daha küçükken vefat ettiler.Kızlarının tamamı ise O'nun -sallallahu aleyhi vesellem- Peygamberliğine şahid oldular. Müslüman olup hicret ettiler. Sonra Fatıma dışında hepsi Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-'den önce vefat ettiler. Fatıma ise O'ndan sonra 6 ay yaşadı.

Kabe'nin Binası ve Hakemlik Olayı:

Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-, 35 yaşlarında iken, daha önce yangın nedeniyle tahribat gören Kabe'nin duvarları şiddetli yağmur ve sel yüzünden yıkıntıya maruz kaldı. Bunun üzerine Kureyş kabilesi, Kabe'yi yeniden bina etmeye karar verdi.Kabe'yi bina ederken masrafların tamamı helal ve temiz

kazançlardan sağlanmasına, fuhuş, faiz ve bilinmeyen yollarla elde edilen pis kazançların buraya sokulmamasına karar verdiler.Ancak yapmak üzere Kabe'yi tamamen yıkmaktan çekiniyorlar-dı.Velid b. Muğire'nin "Allah ıslah edenleri helak etmez" görüşü üzerine, Hz. İbrahim'in temellerine ininceye kadar Kabe'nin duvarlarını tamamen yıktılar.

Sonra, her bir kabileye bir bölüm tahsis ederek, inşaata başladılar. Arapların soyluları dahi boyunlarında taş taşıyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve Amcası Abbas da bizzat çalışanlar arasındaydılar. İnşaatın mimarlığını Yunanlı tacir ve mimar Bakum üstlenmiştir. Helal paralar ile oluşturdukları bütçe yeterli gelmemiş bunun üzerine asıl binanın zemininden bir kısmı terkolunmuş yani binanın temelleri eskilerin üzerine kurulmuştur. Kuzey yönüne doğru 6 ziraa çıkarmışlar ve buranın üzerine kısa bir duvar bina ederek bunun Kabe'ye ait olduğunun bilinmesini sağlamışlardır. İşte bu kısım el-Hacer ve'l Hatim olarak bilinen kısımdır.

Sıra Haceru'l Esved'in yerine konulmasına gelince, her bir kabile reisi, kendisinin bu şerefe nail olmasını istemiş ve böylece kabileler arasında tartışma ve adavet başgöstermiştir. Bu tartışmalar 4-5 gün kadar sürmüş ve neredeyse Harem'in içinde kanlı bir çatışma başlamak üzereyken, Kureyş'in en yaşlı adamı olan Ebu Ümeyye bin Muğire el-Mahzumi'nin "Mescid'in kapısından ilk giren kişi hakem tayin edilecek ve onun verdiği

hükme göre hareket edilecektir" görüşü üzerinde ittifak ettiler ve ilk girecek kişiyi beklemeye başladılar.

Allah'ın takdirindendir ki, bu karardan sonra Mescid'e ilk giren Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- olmuştur.Kureyşliler O'nu görünce son derece sevindiler "işte güvenilir Muhammed, biz ona razıyız" diyerek O'na durumu bildirdiler.Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, bir yaygı açarak onu yere serip, Haceru'l-Esved'i kendi elleriyle onun üstüne koydu.Sonra her bir kabile reisine yaygının bir tarafından tutmalarını söyledi.Haceru'l Esved bu şekilde konulacağı yere getirilince, Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem- yine kendi mübarek elleriyle onu aldı ve yerine yerleştirdi. Onun -sallallahu aleyhi vesellem- meseleyi böylesine dirayetli bir şekilde halletmesi herkesi memnun etti.

Haceru'l Esved, tavaf edilen yerden 1, 5 metre, kapı ise herkesin girmemesi için 2 metre yüksektedir. Duvarlar ise 18 zira kadar yükseltilmiştir. Daha önce bu yükseliğin yarısı kadardı. Kabe'nin içine iki sıra halinde altı direk diktiler ve sonra da 15 zira yüksekliğinde çatı yaptılar. Kabe daha önce direksiz ve çatısız idi.

Peygamberliğinden Önceki Yaşayışı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, çocukluğundan itibaren selim akıl sahibi, güçlü ve nezih olarak yetişti, gelişti ve olgunlaştı. O, kendinde en güzel en asil sıfatları cem etmişti.

Hikmet, doğru düşünce ve sağlam görüş bakımından yüksek bir tarz olduğu gibi, güzel ahlak ve güzel hasletler bakımından da emsalsiz idi. Doğruluk, emanet, mürüvvet, cesaret, adalet, hikmet, iffet, zühd, kânaat, hilm, sabır, şükür, haya, vefa, tevazu ve nasihat edici gibi sıfatlarla temayüz etmiştir.

İyilik etme ve ihsanda bulunma konusunda amcası Ebu Talib'in dediği gibi bir "zirve" idi.

Akrabalarını ziyaret eder, sılayı rahim yapardı. İnsanlara yüklerini taşımada yardımcı olur, geçim sıkıntısı çekenlere yardımda bulunurdu. Misafirlerine hürmet ve ikramda bulunur, felakete uğrayanların yardımına koşardı.

Allah, O'nu -sallallahu aleyhi vesellem- koruması ve gözetmesi ile kuşatmış, kavminin içine düştüğü hurafeler ve kötülükleri O'na -sallallahu aleyhi vesellem- çirkin göstermiştir. Hiçbir zaman putlara tapmamış, putlara saygı duyulan bayramlara ve şirk kutlamalarına, törenlerine katılmamıştır. Putlar adına kesilen veya Allah'dan başka birşey adına kesilen hiçbir şeyden yememiştir. Lat ve Uzza'ya yapılan yeminlere ve onlara yapılan ibadetlere asla tahammül göstermezdi.

Asla içki içmez ve gece eğlencelerine yaklaşmazdı. Mekke gençlerinin şiddetle rağbet ettikleri oyun-eğlence meclisine katılmaz ve böylesi yerlerden sürekli olarak kendisini uzak tutardı.

Nübüvvet ve Davet

Nübüvvetin Başlangıcı ve Saadetin Müjdeleri:

Daha önce geçtiği gibi Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ile kavmi arasındaki fikri ve ameli ayrılık gittikçe genişliyor ve derinleşiyordu. Kavminin içinde bulunduğu fesat ve kötülük onu daha çok üzmekte ve korkutmaktaydı. Yalnızlığı tercih ediyor, bununla beraber kavmini helaktan kurtarabilmenin yolu üzerinde de düşünüyordu.

Yaşı ilerledikçe yalnızlığı daha çok tercih etmeye, kavminin akibeti hakkında duyduğu endişe daha çok artmaya başladı. Hira mağarasına inzivaya çekilip İbrahim -aleyhisselâm- dininden bildiği kadarıyla Allah'a ibadet ediyordu. Yılda bir kere Ramazan ayı boyunca burada inzivaya çekilir, bu ayın sonunda da Sabah vakti Mekke'ye yönelir, Kabe'yi tavaf edip evine giderdi. 3 yıl boyunca bu böyle devam etti. Her ne zaman ki kırk yaşına girdi -Bu olgunluk ve genelde Peygamberlerin bi'set yaşıdır- artık nübüvvet işaretleri ve saadet müjdeleri kendisine görülmeye, zuhur etmeye başladı. Salih rüyalar görür ve o rüyalar aynen gerçekleşirdi. Artık gaipten bir takım nidalar işitmeye başlamıştı. Şöyle buyurmuştur: "Peygamber olarak gönderilmeden önce Mekke'de bana selam veren taş bilirim."

Nübüvvetin Başlangıcı ve Vahyin İnmesi:

41. yılın Ramazan ayında Hira mağarasına itikafa çekilip Allah'ın zikri ve ibadeti ile iştigal ettiği sırada Cibril-aleyhisselâm-, kendisine nübüvvet ve vahiy ile gelmiştir.Bu olayın tafsilatını Hz. Aişe'den dinleyelim:

"Başlangıçta, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, isabetli rüyalar görürdü. O hiç bir rüya görmezdi ki sabahın aydınlanması gibi ortaya çıkmış olmasın.Sonraları Allah, ona yalnız kalmayı sevdirmiştir.Hira mağarasında inzivaya çekilir orada birkaç gün üst üste kalarak ibadet ederdi. Bu süre için azığını da birlikte götürürdü. Yiyecek ve içeceği bitince Hatice'ye döner yeniden tedbirini alırdı. Derken o, Hira'da bulunduğu bir sırada, kendisine hakikat indi. Melek gelip ona:

"Oku!" dedi. O da

"Ben okur değilim" diye cevap verdi.

Hz. Peygamber anlatıyor:

"Melek beni kuşatıp öyle sıktı ki bunaldım. Sonra beni salıverdi ve yine: Oku! dedi. Ben (tekrar); okur değilim, diye cevap verdim. Beni ikinci defa kucaklayıp öyle sıktı ki bunaldım. Tekrar bıraktı ve dedi ki:

- Yaratan Rabinin adıyla oku. Bir kan pıhtısından yaratan Rabbinin adıyla oku. Oku! Rabbin nihayetsiz kerem sahibidir. Ki O, kalem ile öğretti. İnsana bilmediği şeyleri öğretti (Alak, 96/1-5)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, bu olayın etkisiyle heyecan içinde eve döndü. Hatice binti Huveylid'in yanına girer girmez:

- Beni örtün, beni örtün, dedi. Onun bu heyecan ve korkusu geçinceye kadar üstünü örttüler.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, sonra başından geçen olayı Hatice'ye anlattı ve şöyle dedi:

- "Başıma bir şey gelecek diye korktum."

Hatice, şöyle dedi:

- Hayır Allah'a yemin ederim ki Allah -Celle Celalühü-, seni asla rezil etmez. Çünkü sen akrabalarınla ilgilenirsin. Başkalarının ağırlığını yüklenirsin, yoksulun elinden tutar, misafir ağırlar ve haklıyı savunursun. Sonra Hz. Hatice, Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'i yanına alarak Varaka bin Nevfel'e gittiler. Bu zat Hatice'nin amcası oğluydu. Cahiliye devrinde Hristiyan olmuştu. ibranice yazardı. İncil'den Allah'ın dilediği kadar İbranice yazabilirdi. Çok yaşlıydı. Son yıllarında gözlerini de kaybetmişti. Hatice, ona:

- Amcaoğlu yeğenini biraz dinler misin? dedi. O da Hz. Peygamber'e

- Yiğenim (anlat bakalım) neler görüyorsun? diye sordu.

Hz. Peygamber gördüklerini ona anlattı. Bunun üzerine Varaka:

- İşte bu Allah tarafından Musa -aleyhisselâm-'a indirilen Namus'un ta kendisidir. Keşke bu dava uğrunda verilecek mücadele sırasında genç olsaydım. Keşke, milletin seni çıkmaya mecbur ettiği günlerde ben sağ olsaydım.

Bu söz üzerine Hz. Peygamber, ona:

- Demek beni bu memleketten çıkaracaklar öyle mi? diye sorunca, Varaka:

- Evet senin getirdiğin bu mesajı kim getirmişse mutlaka, düşmanlık kazanmıştır. Onun için senin mücadele günlerinde sağ kalacak olursam sana çok yardım ederim, dedi. Varaka aradan çok geçmeden öldü ve vahiy de bir süre kesintiye uğradı."

Nübüvvetin ve İlk İnen Vahyin Tarihi:

Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-'e nübüvvetin verilmesi ve ilk vahyin inmesi bu şekilde olmuştur.Bu olay, Ramazan ayında, Kadir gecesinde meydana gelmiştir.Allah şöyle buyuruyor: "İçinde Kur'an'ın indirildiği Ramazan ayı..." ve

"Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik."

Bize ulaşan birçok sahih hadisten, bu olayın Pazartesi gecesi sabaha karşı, tanyeri ağarmadan gerçekleştiği bildirilmektedir.

Kadir gecesi, Ramazan'ın son on gününün tek sayılı gecelerinde aranmaktadır. İlmi olarak sabittir ki, vahiy ilk kez Ramazan'ın 21. gecesinde pazartesi günü doğumunun 41. yılında gelmiştir. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, o sırada 40 yaşından 6 ay 12 gün almış idi. (Kameri takvime göre) Miladi olarak 10 ağustos 610 yılına tekabül etmektedir. O halde miladi takvime göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- o sırada 39 yaşından 3 ay 23 gün almış bulunuyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bi'seti şemsi 40. yılın başlangıcında gerçekleşmiştir.

Vahyin Bir Süre Kesilmesi ve Tekrar Başlaması:

Vahiy ilk kez yukarıda geçtiği şekilde geldikten sonra bir süre kesildi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bundan son derece büyük üzüntü duydu. Fakat Allah, bunu onun maslahatı için yapmıştı. Böylece ilk vahiyden hasıl olan korkusu gitmiş, Hakk üzere olduğunu anlamış ve kendisini bir dahaki vahye hazır hale getirmesi sağlanmıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, artık yeni bir vahye şiddetle özlem duyuyor ve bekliyordu.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, Nevfel'in yanından Ramazan'ı tamamlamak üzere Hira'ya geri döndü. Ramazan ayını tamamlayıp, Şevval sabahı Mekke'ye dönmek üzere yola çıktı.

Şöyle buyuruyor: Vadinin ortasında iken bir nida duydum. Sağıma, soluma, önüme ve arkama baktım. ancak hiçbir şey göremedim. Başımı yukarı, göğe kaldırdığımda birde ne göreyim, Hira'da bana gelen Melek göklerle yer arasında bir kürsüye oturmuş. Çok korktum. Aceleyle eve dönüp, Hatice'nin yanına geldim. O'na hemen:

-Beni acele örtün, üzerime soğuk su serpin dedim.

Beni örtüp üzerime su serptiler. Allahu Teala bunun üzerine şu ayeti kerimeleri indirdi:

"Ey örtüye bürünen! Kalk da uyar, Rabbini yücelt, Giydiklerini temiz tut. Kötü şeyleri terket."

Bu namazın farz kılınmasından önceydi. Sonra vahiy kesintisiz inmeye devam etti.

Bu ayetler, risalet görevinin başlangıcını teşkil eder. Nübüvvet görevi ise ilk inen vahiy ile başlar. Burada Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, iki çeşit teklif ile mükellef kılınmıştır.

Birinci teklif, "kalk da uyar" buyuruğu ile tebliğ ve uyarı görevidir. Bunun manası, sapıklık ve dalaletlerinden dönmedikleri,

Allah'dan başka sahte tanrılara itaat ettikleri, O'na zatında, sıfatlarında, hukuk ve fiillerinde şirk koştukları sürece insanları Allah'ın azabı ile uyarması gerektiğidir.

İkinci teklif ise; Allah'ın emirlerini yerine getirerek, O'nun rızasını kazanması ve bu şekilde inananlara örnek olması ile mükellef kılındığıdır.

"Rabbini yücelt" buyruğunun anlamı tazim ve saygısını sadece Allah'a sunması ve bu konuda O'na kimseyi ortak koşmamasıdır.

"Giydiklerini temiz tut" ayeti celilesi ise, elbise ve bedenini temiz tutması gerektiğini bildirmektedir. Zira Allah'ın vahyine mazhar olup, O'nun huzuruna çıkan bir kimsenin pis olması doğru değildir.

"Kötü şeyleri terket" emri ilahisinden de, Allah'ın azap ve gazabını gerektirici davranışlardan kaçınılması gerektiği bildirilmiştir.

"Yaptığın iyiliği çok gösterip başa kakma" karşılığını bu dünyada almak için değil, Allah için ihsanda bulun.

Son ayeti celile: ("Rabbin için sabret") ise O'nun-sallallahu aleyhi vesellem-, kavminin dinini terketmekle ve yalnızca Allah'a dâvet etmekle birçok eza ve sıkıntıya maruz kalacağını bildirmektedir.

Davetin Başlaması:

Bu ayeti kerimenin nuzülünden hemen sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, kavmini Allah'a davete başladı. Cahil ve kaba bir kavmi davet ediyordu. Din namına ancak putlara tapıyorlar ve kendilerini haklı çıkarmak için atalarının da onlara taptığı bahanesine sığınıyorlardı. Ahlak namına kuru bir şeref anlayışından başka hiçbir şeyleri yoktu. Problemlerinin tek çözüm yolu olarak kılıcı biliyorlardı. Hakk Teala, Rasulunün başlangıçta davetini gizli olarak yapmasını takdir etti. Önce, aklı selim sahibi, nezih, güvenilir, hakka meyyal akraba ve arkadaşlarını davet etti.

İlk Müslümanlar:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, İslam davetine başladığında, Allah'ın kendilerine saadet ve hayırda öne geçmeyi nasip ettiği bir grup ilk iman edenlerden olma şerefine nail oldular:

1- Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ilk iman eden sevgili eşi, Hatice binti Huveylid ~ olmuştur. O'nu -sallallahu aleyhi vesellem-, yakından tanıyor ve nübüvvet alametlerine bizzat şahid oluyordu. Varaka'nın sözlerinden sonra da Hz. Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu ümmete gönderilmiş Allah elçisi olduğundan hiçbir şüphesi kalmamıştır. Müddesir suresinin nazil olan ilk ayetlerinden sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-,

onu Allah'a davet etmiş, o da tahir olarak daveti kabul eden ilk insan olmuştur.

2- Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, yakın dostu Ebu Bekir es-Sıddık -radıyallahu anh-'a koşmuş ve Allah'ın kendisine ikram ettiği nübüvvet ve risalet görevini ona da bildirmiş ve dostunu imana çağırmıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in sıdk ve doğruluğunu yakınen bilen Ebu Bekir, O'na inanmakta hiç tereddüt etmemiştir. Hemen şehadet kelimesini söyleyerek ilk inanan erkek olmuştur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in çok samimi ve yakın arkadaşıydı ve ondan iki yaş küçüktü. O'nun imanı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in sıdkına en adil şahittir.

3- Yine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ilk iman edenlerden bir diğeri de daha henüz 10 yaşında bir çocuk olan Hz. Ali -radıyallahu anh-'dır. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in himayesi altındaydı. Rasûlullah'a henüz ilahi vahiy gelmeden önce, Mekke'de müthiş bir kıtlık hüküm sürmüştü. Ebu Talib'in ailesi pek kalabalıktı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, amcası Abbas'a, Ebu Talib'in yükünün hafifletilmesini önerdi. Bunun üzerine Abbas, Cafer'i; Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de Ali'yi kefalet ve himayesi altına aldı. Ali artık, onun evladı gibiydi. Her an beraberlerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, onu davet eder etmez tereddütsüz ilk inananlardan oldu. İlk iman eden çocuktur.

4- İslam davetine ilk icabet eden bir diğer isim Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in hizmetçisi Zeyd bin Haris bin Şerahil el-Kelbi'dir. Cahiliye döneminde esir alınmış ve köle olarak satılmıştır.O'nu Hakim bin Hişam satın aldı ve halası Hatice'ye hediye etti. Hatice -radıyallahu anha-de O'nu Rasulu Ekrem'e hediye etti. Zeyd'in ailesi evlatlarının esir olarak Mekke'de bulunduğunu haber alınca O'nu kurtarmak için derhal Mekke'ye gelmişler. Zeyd'in babası ve amcası durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a bildirdiler ve fidye konusunda kolaylık göstermesini dilediler. Peygamber efendimiz Zeyd'i çağırarak, O'na ailesine gitmesini veya kendi yanında kalması hususunda seçimini yapmasını söyledi. Zeyd, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile kalmak istediğini bildirdi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz Kureyş'ten bir cemaatin önüne giderek, "şahid olun ki bu benim oğlumdur. O bana varis olur ben de O'na"; dedi. Bu hadise nübüvvet döneminden önce cereyan etmiştir. Zeyd, Zeyd bin Muhammed (Muhammed'in oğlu Zeyd) olarak çağrıldı. İslam'ın evlad edinmeyi yasaklamasından sonra Zeyd bin Harise olarak çağrılmaya başlandı.

Bu dört şahsın hepsi aynı günde, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in uyarma ile görevlendirdiği günde müslüman oldular. Herbiri hakkında ilk iman eden olduğu hakkında rivayet vardır.

Hazreti Ebu Bekr'in İslamiyeti kabulü ile Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem- kendisine büyük bir destek buldu. Ebu Bekr'in çabasıyla birçok insan İslamiyet'e girdi. Çünkü Ebu Bekir insanlar içinde son derece sevilen, sayılan, güvenilen ve itibar sahibi bir şahsiyetti. Gayet iffetli, iyi geçimli, kerem sahibi, yumuşak tabiatlı, cömert bir insandı. Arab nesebi konusunda son derece bilgiliydi. Fazilet ve ilminden dolayı kavmi arasında yüksek bir konuma sahipti. Ebu Bekir güvendiği arkadaşlarını gizlice İslam'a davet etmeye başladı. Arapların ileri gelen birçok şahsiyeti O'nun aracılığıyla İslam'a girdi. Bunların başında Osman bin Affan el-Emevi, Zübeyr bin Avvam el-Esedi, Abdurrahman bin Avf ez-Zühri, Sa'd bin Ebi Vakkas ez-Zühri, Talha bin Ubeydullah et-Teymi -radıyallahu anhüm- gelmektedir. Tüm bu büyük şahsiyetler, Ebu Bekr'in -radıyallahu anh- aracılığıyla Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a gelerek İslam'a girmişlerdir.

Bu grubu, İslam ümmetinin emini olarak anılan Ebu Ubeyde Amir bin el-Cerrah başta olmak üzere şu zatlar takib etmiştir: Ebu Seleme bin Abdülesed ve karısı Ümmü Seleme, Erkam bin Ebi Erkam, Osman bin Mazun ve kardeşleri Kudame ve Abdullah ve iki oğlu, Ubeyde bin Haris bin Matlab bin Abdulmenaf, Said ibni Zeyd bin Amr bin Nefil, karısı Fatıma binti Hattab (Ömer bin Hattab'ın kızkardeşi), Habbab bin Eret, Cafer bin Ebi Talib, karısı Esma binti Umeys, Halid bin Said bin As, Hatib bin el-Haris, karısı Fekihe binti Yesar, bir diğer kardeşi Muammer

bin el-Haris, Muttalib bin Ezher, karısı Remle binti Ebi Avf, Nuaym bin Abdullah. Tüm bu zatlar Kureyş'in değişik aile ve kollarına mensup kişilerdir.

Kureyş kabilesi dışında İslam'a ilk girenlerden bazıları da şunlardır.

Abdullah bin Mesud el-Hezli, Mesud bin Rebia el-Kari, Abdullah bin Cahş, kardeşi Ebu Ahmed bin Cahş, Suheyb bin Sinan er-Rumi, Ammar bin Yasir el-Ansi, babası Yasir, annesi Sümeyye, Amir ibni Füheyre.

Kadınlar arasında İslam'a ilk girenler arasında, yukarıda ismi geçenlerin dışındaki kadınlar şunlardır:

Allah Rasülü'nün hizmetçi ve dadısı Ümmü Eymen el-Habeşiye, Ümmül Fadl Lübabetül Kübra binti'l Haris el-Hilaliye, Abbad bin Abdulmuttalib'in zevcesi ve Ebu Bekir es-Sıddık'ın kızı Esma -radıyallahu anhüm-. İslam'da öne geçen bu şahıslar, es-Sabıkıne'l evvelin (ilk öncüler) olarak bilinirler. Yapılan ilmi araştırma ve tahkikler onların sayısının 130 civarında olduğunu göstermektedir. Ancak tamamını, gizli davet döneminde mi yoksa açık davet başladıktan sonra mı İslam'a girdikleri tam olarak bilinmemektedir.

İnananların İbadet ve Eğitimleri:

Müddesir Suresinin ilk ayetlerinden sonra vahiy inmeye devam etti. Ondan sonra ilk inen surenin Fatiha olduğu söylenmektedir. Fatiha Suresi, Kur'an ve İslam nizamının tüm esaslarını ve gayelerini kendi içinde toplayan, hamd ve duayı ihtiva eden bir suredir. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in ilk emrolunduğu ibadet ise namazdır. 2 rekat sabah ve 2 rekat akşam olmak üzere toplam 4 rekat idi. Cibril gelerek, abdest ve namazın nasıl olacağını bizzat göstermiştir.

Mü'minler temizliğe son derece önem verirlerdi.Tam bir temizlik, mü'minlerin alametlerinden (özelliklerinden) idi.Abdest namazın şartı idi. Fatiha namazların aslı, hamd ve tesbih ise virdleri idi. Mü'minler mamaz ile ibadet ediyorlardı. Namazlarını gözlerden ırak, ıssız mekanlarda gizlice eda ediyorlardı. Belki de bununla (ıssız mekanlarla) vadileri ve patika yolları kastediyorlardı.

İslam'ın ilk günlerinde başka hiçbir ibadet, emir ve yasak yoktu. Vahiy iniyor ve tevhid'in muhtelif yönlerini beyan ediyordu. Ayrıca onları nefislerini tezkiye etmeye, güzel ahlak sahibi olmaya teşvik ettiği gibi cennet ve cehennemden de bahsediyordu. Yine ilk ayeti kerimeler, kalpleri açıp ruhları besleyen güzel vaazları ihtiva etmekteydiler.

Nebi -sallallahu aleyhi vesellem- onları tezkiye ediyor, kitap ve hikmeti öğretiyor, inananları kalp temizliğine, ahlak güzelliğine, iffete, doğruluğa teşvik ediyordu. Hasılı onları karanlıklardan aydınlığa çıkarıyordu. Onlara Sıratı Müstakimi (doğru yolu) gösteriyor ve onları Allah'ın dinine sarılmak, ipine sımsıkı tutulmak üzere eğitiyordu. Onlara Allah'ın emirleri hususunda sebat ve istikamet aşılıyordu. Bu şekilde üç yıl geçti.Davet gizli olarak sadece bireylere yönelik olarak yapılabiliyordu. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- davetini henüz toplu yerlerde açıklamıyordu.Ancak Kureyşliler yavaş yavaş durumu anlamaya başladılar. Kureyş'ten bazıları daveti inkar edip, bazı inananlara eziyet etmeye başlamasına rağmen genel olarak durumu pek önemsemiyorlardı.Çünkü Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- henüz daha onların batıl dinleri ve sahte ilahları hakkında konuşmuş değildi.

Açıktan Davet

Yakınları Davet:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, davetini 3 yıl boyunca ferdi ve gizli olarak yaptı. Bu süre zarfında Kureyş ve dışından birçok insan iman etti. Ortam açık davet için elverişli duruma gelince Allah, şu ayeti kerimeyi inzal etti.

“Ve en yakın hısımlarını uyar. Sana uyan mü'minlere kanadını ger. Şayet sana karşı gelirlerse de ki: Ben sizin yaptıklarınızdan muhakkak ki uzağım.” (Şuara, 26/214-216)

Bu ayeti kerimeden sonra Allah Rasulu, Haşimoğulları ve Muttalipoğulları'ndan yakın akraba ve hısımlarını toplayarak hamd edip, tevhide şahidlik ettikten sonra şöyle dedi:

“Şunu biliniz ki rehberliğe ehil olan kişi yalan söylemez.Allah'a yemin olsun ki, şayet bütün insanlara yalan söyleyecek olsaydım, size yalan söylemezdim.Yine bütün insanları aldatacak olsaydım sizi aldatmazdım. Allah'a yemin ederim ki ondan başka ilah yoktur. Ben de özel olarak size ve genel olarak bütün insanlığa gönderilmiş olan Allah'ın elçisiyim. Allah'a hamd olsun ki uykuya dalar gibi ölecek, uyanır gibi yeniden dirilecek ve yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz. İyiliğe karşı iyilik, kötülüğe karşı kötülük göreceksiniz. Sonuç ya ebediyyen cennet veya sonsuza kadar cehennem olacaktır.”

Ebu Leheb dışında hısımları onun bu çağrısını genelde yumuşak karşıladılar. Ebu Leheb, şiddetle karşı çıkarak şöyle demiştir: “Tüm araplar üzerine çullanmadan onu susturun. Teslim ederseniz zillete düşersiniz, yok korursanız o zaman da savaşla yüz yüze kalırsınız.” Ebu Talib ise şöyle dedi: “Vallahi biz sağ kaldıkça onu koruyacağız.” ve sözüne şöyle devam etti: “emrolunduğun şeyi yap. Vallahi seni daima koruyup gözeteceğim. Ancak Abdulmuttalib'in dinini terketmem bana çok ağır gelir.”

Safa Dağında:

Bu arada şu emri ilahi geldi: "Ey Muhammed! artık sana emredileni açıkca ortaya koy, puta tapanlara aldırış etme." (Hicr, 15/94) Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz Safa tepesine çıkarak "Ya Sabahah" diye nida etmeye başladı. Bu kelime düşman baskının veya çok önemli bir olayı bildirmek için kullanılır.

Daha sonra "Ey Fihroğulları! Ey Adiy oğulları! Ey Haris oğulları!"diye tüm Kureyş boylarını teker teker sayarak çağırdı. O'nun nidasını işitenler, bu bağıran kim diye birbirlerine soruyorlardı. Muhammed, denilince halk merakla toplandı. Öyle geldiler ki evinden çıkabilecek durumda olmayan kimse bile haber almak için yerine birini gönderdi. Bütün halk toplanınca Hz. Peygamber onlara şöyle seslendi:

"Ey Halk! Bakın eğer şu anda atlı bir ordunun vadide bulunduğunu ve üzerinize baskın yapmak üzere oldukların söylersem bana inanır mısınız?"

Hepsi birden:

"Elbette! Çünkü senin yalan söylediğini hiç duymadık.Senden, doğruyu söylemekten başka bir şey görmedik" dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-:

“O halde yakında vuku bulacak şiddetli bir ceza hakkında sizi uyarıyorum.Benim ile sizin misaliniz, düşman görüp koşup halkını uyaran adamın misali gibidir.”

Allah Rasulu daha sonra onları Allah’dan başka ilah olmadığına ve Muhammed’in O’nun elçisi olduğuna tanıklığa çağırdı. Bu şehadet kelimesinin dünya ve ahiret kurtuluşunun anahtarı olduğunu bildirdi. Şirklerinde ısrar etmeleri ve Allah katından gönderilenlere iman etmemeleri halinde başlarına gelecek azap hususunda uyarıda bulundu. Kendisinin bir Allah elçisi olmasına rağmen onları kurtarma yetkisinin olmadığını ilan etti.

Uyarısını özel ve genel tutarak şöyle seslendi:

“Ey Kureyş halkı! Canlarınızı Allah’dan satın alın. Kendinizi ateşten koruyun. Ben size ne bir zarar verebilirim ne de fayda. Allah’a karşı sizi koruyamam.

Ey Ka’b bin Luey oğulları! Kendinizi ateşten koruyun. Ben size bir zarar veya fayda veremem.

Ey Mürre bin Ka’b oğulları! Kendinizi ateşten sakındırın.

Ey Kasi oğulları! Kendinizi ateşten koruyun. Ben size bir zarar veya fayda veremem.

Ey Abduşşems oğulları! Kendinizi ateşten koruyun.

Ey Abdulmenaf oğulları! Kendinizi ateşten koruyun. Ben size bir zarar veya fayda veremem.

Ey Haşimoğulları! Kendinizi ateşten koruyun. Ben size bir zarar veya fayda veremem. Allah'a karşı sizi koruyamam. Malımdan dilediğiniz kadar isteyin ancak Allah'ın mukadder cezasından sizi kurtaramam.

Ey Abdulmuttalib oğlu Abbas! Bak ben seni de Allah'ın mukadder cezasından kurtaramam! Ey Allah elçisinin halası Safiyye! Bak, seni de Allah'ın mukadder cezasından kurtaramam. Ey Muhammed'in kızı Fatıma! Malımdan ne istersen vereyim ama seni de Allah'ın mukadder cezasından kurtaramam.

Ancak sizinle aramdaki sılayı rahim devam edecektir."

İnsanlar, onun bu belağatli hutbesini sükunet ile dinlediler. Ebu Leheb dışında lehte ve aleyhte herhangi bir tepki olmadı. Ebu Leheb, tepki göstererek şöyle dedi:

"Yazıklar olsun sana! Günümüzü zehir ettin, bizi buraya bunun için mi topladın?"

Onun bu sözü üzerine Tebbet suresi inmiştir:

"Ebu Leheb'in iki eli kurusun. Kurudu da."

Kureyş halkı onun -sallallahu aleyhi vesellem- bu uyarısından dehşet ve istiğraba kapılmıştı. O sırada ne diyeceklerini bilemediler. Ancak evlerine dönüp olayın

sarsıntısından kurtulduklarında, dehşet ve hayretlerinden uyandılar. Büyüklenip kibirlendiler. Bu davet ve uyarıyı bir eğlence ve alay mevzusu yapmaya karar verdiler. Artık Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, ile dalga geçmeye alay etmeye başlamışlardı. O'nu -sallallahu aleyhi vesellem-, her gördüklerinde "Allah, elçi olarak bunu mu gönderdi? Ebu Kebşe'nin oğlu bu mudur? Göklerden haber getiren bu mudur? Şeklinde istihza ediyorlardı.

Ebu Kebşe, Peygamber efendimizin anne tarafından dedesidir. Kureyş'in şirk dinini bırakıp, Hristiyan olmuştu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in de kendi dinlerine muhalif olması üzerine dedesine nisbet edip, onu küçük düşürmeye, ayıplamaya yeltendiler.

Tüm bu baskılara rağmen Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, davetine devam ediyor ve halkın toplu olarak bulunduğu meclislere giderek onlara Allah'ın kitabını okuyup, onları diğer Peygamberlerin çağırdığı şeye çağırıyordu. "Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yoktur." Artık herkesin gözü önünde ibadet etmeye başladı. Kabe'ye gidiyor ve orada herkesin görebileceği bir şekilde, açıkca namaz kılıyordu.

İnsanlar fert fert tevhid davetine çağrılıyordu. Toplumda iman edenlerle etmeyenler arasında gerginlik tırmanıyordu.

Müşrikler, gün geçtikçe müslümanlara karşı sertleşip, baskılarını artırmaya başladılar.

Tevhid Davetinin Hacılara Ulaşmasını Engellemek İçin Kureyşlilerin İstişare Yapması:

Hac mevsiminin yaklaştığı bu günlerde, Kureyşliler olup bitenlerden rahatsız ve tedirgindi. Muğire'nin oğlu Velid'in yanında Kureyş'ten bazı adamlar toplandılar. Velid onların en yaşlı ve şeref sahiplerinden biriydi. Onlara şöyle dedi.

"Ey Kureyşliler, işte bu Hac mevsimi geldi. Bu mevsimde Arapların hacıları size gelecekler. Peygamberlik iddia eden şu arkadaşınızın işini duydunuz. O'nun hakkında bir tek görüşe karar verin. İhtilaf edip de birbirinizi yalanlamayın, sözleriniz birbirini reddetmesin." dedi. Onlar da:

"Ey Abdi Şems'in babası, sen bize görünüşünü bildir de biz de onu kabul edip söyleyelim" diye cevap verdiler. Velid:

"Bilakis siz söyleyin de ben dinleyeyim." deyince onlar:

"Biz, Muhammed kahindir, deriz." dediler. Bunun üzerine Velid:

"Hayır, vallahi, o kahin değildir. Biz kahinleri gördük. O'nun söylediği, ne kahinin işitilmeyen gizli kelamı ve ne de onun secili sözü değildir." dediler. Onlar:

“Öyle ise biz, Muhammed mecnundur, deriz.” dediler. Velid:

“O, mecnun değildir. Şüphesiz biz deliliği görüp öğrendik. Kur’an O’nun ne kuruntusu ve ne de vesvesesi olamaz.” diye cevap verdi. Bu sefer onlar:

“Muhammed şairdir, deriz” dediler. Velid ise:

“O, şiir değildir. Biz şiirin hepsini onun recezini, hecezini karızını, makbuzunu ve mebsutunu biliriz. O, şair degildir.” dedi. Bunun üzerine:

“Öyle ise sihirbazdır, deriz.” dediler. Velid’ de:

“O, sihirbaz değildir, biz sihirbazları ve sihirlerini gördük. Muhammed’in söylediği. sihirbazların üfleyerek veya ipleri düğümleyerek yaptıkları sihir gibi değildir.” diye cevap verdi. Bu sefer Kureyşliler:

“Pekala sen ne diyorsun, ey Abdi Şems’in babası?” diye sordular. O da:

“Vallahi, O’nun sözünde bir tatlılık var. O’nun kökü hurma ağacı ve dalları da toplanan meyveler gibidir. Sizin bu konuda söylediğiniz her şeyin tutarsız ve yanlış olduğu anlaşıldı. O’nun hakkında doğruya en yakın söz; sihirbaz olduğunu söylemenizdir. Muhammed bir söz getirmiştir ki o, adam ile kardeşinin, koca ile karısının, kişi ile aşiretinin arasını ayıran bir sihirdir.” Kureyş

topluluğu Velid'in yanından bu görüş ile ayrıldılar. Hac mevsiminde; insanların yolları üzerinde oturup, kendilerine uğrayan herkesi Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'den sakındırmaya başladılar. İnsanlara O'nun -sallallahu aleyhi vesellem- sihir yaptığını söylüyorlardı. Buna rağmen Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- hiç yılmadı. Hacıların toplandığı yerlere, çadırlarına giderek, onları İslam'a çağırdı. Onlara şöyle dedi:

"Ey insanlar La ilahe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur) deyin, kurtulun" Ebu Leheb ise peşine takılıp O'nu -sallallahu aleyhi vesellem- yalanlıyor ve eziyet ediyordu. Böylece o hac yılı Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- 'in haberi tüm Araplar arasında yayılmış oldu.

Davetin Önüne Geçmek İçin Değişik Yollar Deneniyor:

Hac mevsimi sona erip Kureyşliler evlerine dönünce, bu tevhid davasını engellemek için neler yapabilecekleri konusunda düşünmeye, kendi aralarında tartışmaya başladılar. Sonunda şu hususlar hakkında görüş birliğine vardılar.

1- Alay ve İstihzaya Daha Şiddetli Bir Şekilde Devam Edilmesi:

Maksatları Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanları rezil bir duruma düşürerek, morallerini bozmaktı. (psikolojik harp) Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- 'i, sihirlenmiş adam, cinlenmiş şair, kendisine şeytanın geldiği kahin, yalancı sihirbaz ve uydurmacı müfteri gibi ittiham ve sövgülerle anıyorlardı. O'nu her gidip gelirken gördüklerinde, öfkeden kudurmuşa dönüyorlardı. Allah onların bu halini şöyle tasvir ediyor: "O inkar edenler Zikr'i (Kur'an-ı) işittikleri zaman, neredeyse seni gözleriyle devireceklerdi. Hala da "hiç şüphe yok o bir delidir" derler." (Kalem, 68/51) Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- 'i küçümsüyorlar ve şöyle diyorlardı.

"İlahlarınızı diline dolayan bu mudur?" Zayıf sahabeleri gördüklerinde ise,

"Bakın krallar geliyor" ve "Aramızdan Allah'ın kendilerine ihsanda bulunduğu kimseler onlar mıdır?" diye alay ederlerdi. Allahu Teala onların bu hallerini şu şekilde tasvir ediyor.

"Mücrimler iman edenlere gülerlerdi. Mü'minlere uğradıklarında kaş göz hareketiyle alay ederlerdi. Kendi adamlarının yanına döndüklerinde inananlarla alay etmenin zevkini tadarlardı. Mü'minleri gördüklerinde "Şüphesiz bunlar yanlış yola girmiş sapıklardır." derlerdi. (Mutaffifin: 83/29-32)

Müşrikler istihza, alaylarını, ayıplama ve gülmelerini artırdılar. Hatta Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Allah'ın haber verdiği gibi bu durumdan etkilendi. "O müşriklerin dediğinden senin göğsünün daraldığını biz biliyoruz" Sonra Allah -Celle Celalühü- elçisini sabit kıldı ve sıkıntısını giderecek şeyi O'na -sallallahu aleyhi vesellem- bildirdi. "O halde sen Rabbini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol! Sana yakin (ölüm) gelinceye kadar Rabbine kulluk et!" (Hicr: 15/98-99) Allahu Teala indirdiği ayeti kerimelerle Rasulunü teselli ediyordu. "Alay edenlere karşı biz sana destek olmaktayız. Onlar Allah'tan başka tanrılar edinenlerdir. Yakında bilecekler." (Hicr, 15/95-96) Onların yaptıkları bu alçaklıklar yanlarına kâr kalmayacaktır.

"Senden önceki Peygamberlerle de alay edilmiş, o yüzden maskaralık edenleri alay ettikleri şey kuşatıvermişti." (Enam, 6/10)

2- İnsanların Peygambere -sallallahu aleyhi vesellem-'i Dinlemelerine Engel Olmak:

Kureyşliler, Resullullah -sallallahu aleyhi vesellem- ne zaman insanlara bir şeyler anlatacak olsa, söylediklerinin anlaşılmaması için gürültü ve şamata yapıp, insanları korkutup kaçırırlardı. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e davetini açıklama

konusunda fırsat vermemek üzere anlaşmışlardı. Allah onların bu hallerini şöyle bildiriyor.

"İnkar edenler; bu Kur'an-ı dinlemeyin, okunurken gürültü yapın. Umulur ki galip gelirsiniz' dediler." (Fussilet, 41/26)

Kafirler bu tavırlarını hiç tavizsizce uyguladılar. Paygamber -sallallahu aleyhi vesellem- onların meclisinde Kur'an okumaya ilk kez nübüvvetin 5. yılının Ramazan ayında fırsat bulabildi ve Necm suresini okudu. Nebi -sallallahu aleyhi vesellem-'in namazında seslice okuduğunu -ki genelde gece namazlarında böyle okurdu- duyan müşrikler Kur'an'a, O'nu indirene ve getirene sövdüler. Bunun üzerine Allahu Teala şu ayeti kerimeyi inzal etti. "Namazında açıktan okuma; onda sesini fazla da kısma; ikisinin arası bir yol tut" (İsra: 17/110)

Nadr bin el-Haris Hira ve Şam'a gitmiştir. Oradan çeşitli halk efsaneleri; Rüstem ve İsfendiyar gibi krallarla ilgili menkıbeler öğrendi. Mekke'ye dönüşünde halkın arasına girerek her mecliste öğrendiği bu kıssaları anlatmaya başladı. Böylece insanların Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e kulak vermelerini engellemeye çalışıyordu. Resululllah -sallallahu aleyhi vesellem- ne zaman ki bir meclise oturup, Allah'ı ansa, peşine hemen bu kişi gelir kendi kıssalarını anlatırdı. Sonra " Benim kıssalarım Muhammed'inkinden daha güzeldir." diyerek alay ederdi. Hatta bu adam işi daha da azdırarak şarkıcı bir cariye satın aldı. İslam'a girmek isteyenleri gidip bu şarkıcıya getirir, onu yedirip içirip

eğlenceye daldırırdı. Sonra da; "bu, Muhammed'in çağırdığından daha hayırlıdır." diyerek insanları haktan saptırmaya çalışırdı. Allahu Teala onun hakkında şu ayeti kerimeyi indirmiştir.

"İnsanlardan öyleleri var ki, herhangi bir ilmi delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak ve sonra da onunla alay etmek için boş lafı satın alır. İşte onlara rüsvay edici bir azap vardır." (Lokman: 31/6)

3- *Şüphe Uyandırmak ve Yalan Propaganda Yapmak:*

Müşrikler bu konuda uzmanlaşmışlardı. Kur'an hakkında şüphe uyandırmak için çeşitli iftiralara başvuruyorlardı. Kimi zaman "saçma rüyalar" diyerek, Muhammed bunu gece uydurup, gündüz okuyor iddiasında bulunuyorlardı. Bazen "Muhammed Kur'an-ı kendi uyduruyor" dedikleri gibi bazen de "Bunu O'na bir beşer öğretiyor" diyorlardı. Bazen de "Bu (Kur'an) olsa olsa O'nun uydurduğu bir yalandır. Başka bir zümre de bu hususta kendisine yardım etmiştir." dediler. (Furkan, 25/4) Ve şöyle diyorlardı

"Yine onlar dediler ki: (Bu ayetler) eskilerin masallarıdır ki onu bir katibe yazdırmıştır. Çünkü o sabah akşam kendisine okunur da ezberler" (Furkan, 25/5)

Bazen de şöyle yalan bir propaganda yapıyorlardı. Kahinlere indiği gibi, Muhammed'e de cin veya şeytan inip, O'na Kur'an-ı getiriyor. Allah onların bu hezeyanlarını şöyle reddetmiştir.

"Şeytanın kime ineceğini size haber vereyim mi? Onlar günaha, iftiraya düşkün olan herkesin üstüne inerler" (Şuara, 26/221-222)

Oysa ki Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem- ne bir yalancı ne de fasıktır. Nasıl olur da Kur'an'ın şeytan tarafından indirildiğini söylersiniz?!

Müşrikler bazen de Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- hakkında "O'na bir çeşit cinnet gelmiştir. Kur'an'ı önce zihninde oluşturup, sonra da güzel ve anlamlı kelimeler halinde dizmektedir." iddiasında bulunurlardı. Yani Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i bir çeşit şaire benzetir, söylediklerinin şiir olduğunu iddia ederlerdi. Allah onların bu iddialarına ise şöyle cevap veriyor:

"Şairler (e gelince) onlara da sapıklar uyarlar. Onların her vadide şaşkın şaşkın dolaştıklarını ve gerçekte yapmadıkları şeyleri söylediklerini görmedin mi?" (Şuara, 26/224-226)

Şairlerin bu üç vasfından hiçbiri Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'de yoktur. Bilakis o ve ona tabi olanlar, dengeli, ölçülü, dindar ve müttaki insanlardı. Davranışlarında,

muamelelerinde, ahlak ve fiillerinde sapıklıktan bir şey yoktu. Tamamen dengeli insanlardı. O -sallallahu aleyhi vesellem-, şairler gibi meclislerde eğlenmiyor, bilakis insanları tek bir Rabbe, tek bir dine ve tek bir yola çağırıyordu. Dediğini yapıyor ve yaptığını diyordu. O kim, şiir ve şairler kim?

4- Tartışma ve Mücadele:

Müslümünlarla, müşrikler arasında din konusunda ihtilafın temelini oluşturan üç mesele vardı ki, müşrikler bu konularda tam bir şaşkınlık içindeydiler. Bu meseleler: Tevhid, Risalet ve ölümden sonra dirilmedir.

Müslümanlarla bu konuda tartışıyor ve bu meseleler etrafında çeşitli şüpheler izhar ediyorlardı.

Öldükten sonra dirilme konusunda şaşkınlıklarını ifade ediyorlar ve bunun aklen mümkün olmadığını söylemekle yetiniyorlardı. Çeşitli ayeti kerimeler, onların bu konudaki sözlerini şöyle rivayet etmektedir:

“Biz öldüğümüz, toprak ve kemik olduğumuz zaman mı diriltileceğiz? İlk atalarımızda mı (diriltilecek).” (Saffat, 37/16-17)

Sonra da şöyle diyorlardı:

“Bu uzak bir dönüştür.” (Kaf, 50/3)

Şöyle de dedikleri oluyordu:

“Siz öldükten sonra didik didik parçalandığınız vakit, yeniden dirileceğinizi söyleyerek size bir takım haberler veren kişiyi gösterelim mi? Acaba o Allah’a karşı yalan yere iftira mı etmiştir? Yoksa kendisinde delilik mi var?” (Sebe, 34/7-8)

İçlerinden birisi ise şunu diyordu:

“Ölüm, sonra diriliş sonra toplanış mı?

Tüm bunlar hurafe sözlerdir ey Ümmü Amr.”

Allah onların bu iddialarına özetle şu şekilde cevap vermiştir:

Şu dünyada, zalimin zulmünün cezasını çekmeden mazlumun ise zalimden hakkını alamadan öldüklerini,ayrıca iyi ve salih kimselerin iyiliklerinin karşılığını alamadan, kötülerin ise kötülüklerinin cezalarını göremeden öldüklerini görüyor, bizzat müşahede ediyorsunuz. Eğer ölümden sonra, insanların dirilip, zalimin suçunun cezasını çekmeyeceği, mazlumun hakkını alamayacağı, iyi ve salih kişilerin mükafatını alamayıp, kötülerin cezalarını çekmedikleri bir gün olsaydı, iki tarafın birbirleriyle müsavi olmaları, aralarında hiçbir farkın bulunmaması gerekirdi. Hatta zalim ve kötüler, mazlum ve iyilerden daha üstün ve daha kârlı oluyorlardı. Bu ise kesinlikle akıl ve mantığa uygun olmadığı gibi adalete de uygun değildir. Allah’ın kendi nizamını böylesine bir zulüm ve fesat üzerine bina etmesi asla düşünelemez. Allahu Teala şöyle buyuruyor:

"Öyle ya, teslimiyet gösterenleri, o günahkarlar gibi tutar mıyız hiç? Size ne oluyor, ne biçim hüküm veriyor sunuz?" (Kalem, 68/35-36)

"Yoksa kötülük işleyenler ölümlerinde ve sağlıklarında kendilerini, inanıp iyi ameller işleyen kimseler ile mi tutacağımızı sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar." (Casiye, 45/21)

Müşriklerin yeniden dirilmeyi aklen uygun görmemelerine ise şöyle cevap verilmiştir:

"Yaratma bakımından acaba sizce, yeniden sizi diriltmek mi daha güç yoksa gökyüzünü yaratmak mı?" (Naziat, 79/27)

"Gökleri ve yeri yaratan, bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın ölüleri diriltmeye de gücünün yettiğini görmüyorlar mı? Evet O, her şeye kadirdir." (Ahkaf, 46/33)

"Andolsun, ilk yaratılışı bildiniz. Düşünüp ibret almanız gerekmez mi?" (Vakıa, 56/62)

"Tıpkı ilk yaratmaya başladığımız zamanki gibi onu yine iade ederiz. (Bu) üzerimize aldığımız bir vaad oldu. Biz yaparız." (Enbiya, 21/104)

Allahu Teala onlara ilk yaratılışı hatırlatarak, tekrar yaratmanın "O'na daha kolay" (Rum, 30/27) olduğunu bildirmektedir.

"İlk yaratılışta acz mi gösterdik? Hayır, onlar yeni yaratılıştan şüphe etmektedirler." (Kaf, 50/15)

Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'in risaletine gelince; müşrikler onun doğruluk, emanet, salih ve takvasından emin oldukları ve hatta bunu itiraf ettikleri halde, risaletini yalanlamaktan ve bu konu etrafında şüpheler izhar etmekten geri durmadılar. Onlara göre nübüvvet ve risalet makamı, bir beşere verilemeyecek kadar yüksek bir makamdır.

Bir insanın resul olması veya Rasulun bir beşer olması mümkün değildir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, nübüvvet ve risaletini ilan ettiği zaman müşrikler cidden çok şaşırıp hayrete düştüler ve şöyle dediler:

"Bu ne biçim Peygamber ki, yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor?" (Furkan, 25/7)

"Kafirler aralarından bir uyarıcının gelmesinden şaşırdılar da 'bu şaşılacak bir şeydir.' dediler." (Kaf, 50/2)

"Allah, hiçbir beşere birşey indirmedi."

Allahu Teala onların bu batıl davalarını şu şekilde çürütüyor:

"De ki; öyle ise Musa'nın insanlara bir nur ve hidayet olarak getirdiği kitabı kim indirdi." (Enam, 6/91)

Allah, daha önce gönderdiği Peygamberleri ve kavimleri ile aralarında geçen konuşmaları aktararak onların da birer beşer olduğu gerçeğini hatırlatmıştır.

"Siz sadece bizim gibi birer beşersiniz." (İbrahim, 14/10)

"Peygamberleri de onlara dediler ki; (evet) biz sizin gibi bir beşerden başkası değiliz. Fakat Allah nimetini kullarından dilediğine lütfeder." (İbrahim, 14/11)

Peygamberlerin meleklerden olması, risaletin gaye ve maslahatına uygun değildir. Her cins kendi hemcinsine yakınlık duyar. Dolayısıyla insanların melekler ile yakınlık kurmaları mümkün değildir.

"Eğer Peygamberi bir melek kılsaydık her halde onu bir insan suretinde gönderirdik ve onları yine düşmekte oldukları kuşkuya düşürürdük." (Enam, 6/9)

Oysa müşrikler, İbrahim, İsmail ve Musa'nın birer beşer ve aynı zamanda birer Peygamber olduklarını itiraf ediyorlardı. Dolayısıyla bu mevzuda fazla ısrar etmediler ancak ortaya geniş bir şüphe attılar. Şöyle diyorlardı:

"Allah, Peygamberlik görevi verecek bu yoksul yetimden başkasını bulamadı mı? Allah, Kureyş ve Sakif büyüklerini bırakıp da, bunu mu gönderdi?"

"Bu Kur'an iki şehirden bir büyük adama indirilse olmaz mıydı?" (Zuhruf, 43/31)

Bununla Mekke ve Taif reislerini kastediyorlardı. Allah onlara şöyle cevap veriyor:

"Rabbinin rahmetini onlar mı paylaştırıyorlar?" (Zuhruf, 43/32)

Vahiy, Kur'an, nübüvvet ve risalet tüm bunların hepsi Allah'ın birer rahmetidir. O, bu rahmetini kime nasip edeceğini, nasıl taksim edeceğini ve kimi mahrum bırakacağını bilir.

"Allah, elçiliği kime vereceğini daha iyi bilir." (Enam, 6/124)

Sonra başka bir şüphe daha ortaya attılar. Allah elçisi olduğunu iddia eden bir kimse, krallar gibi olmalıydı. Onlar gibi saraylarda oturmalı, zenginlik ve lüks içinde yaşamalı, birçok hizmetçi ve adamı olmalıydı. Oysa Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-, geçimi için çarşılara giden sıradan bir insandan başkası değildi! Hiç böyle Peygamber olur muydu?

"Onlar şöyle dediler: 'Bu ne biçim Peygamber ki, yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor. Ona, kendisiyle birlikte uyarıcı olarak bulunan bir melek indirilmeli değil miydi? Yahut kendisine bir hazine verilmeli yahut içinden yiyeceği bir bahçesi olmalı değil miydi? O zalimler (mü'minlere) 'siz, olsa olsa büyüye tutulmuş bir adama uymaktasınız' dediler." (Furkan, 25/7-8)

Bilindiği gibi Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, küçük-büyük, zayıf-güçlü, basit-soylu, köle-hür, tüm insanlara gönderilmiştir. Eğer bir dünya hükümdarı, bir kral gibi olsaydı tüm beşer gruplarının O'ndan istifade etmesi, mümkün olmazdı. Mutlu azınlık bir yana toplumların esas çoğunluğunu halk tabakaları oluşturur. Onun için, O da halktan biri olarak yaşamış ve daima onlarla beraber olmuştur.

Dolayısıyla müşriklerin bu şüphelerine verilecek cevap şudur: Muhammed-sallallahu aleyhi vesellem-, bir elçidir.Onun için istediğiniz makam, mevki, mal ve mülk risaletin tüm insanlara ulaştırılmasında, elçilik görevinin yapılmasında bir gereklilik değil, bilakis bir engeldir. Müşriklerin tüm bu batıl iddialarına gerekli cevap verildikten sonra bu sefer sırf inatlarından ve Peygamberi acze düşürme isteklerinden dolayı, O'ndan -sallallahu aleyhi vesellem- çeşitli mucizeler getirmesini istediler. Bu konu üzerinde daha sonra duracağız.

Tevhid meselesine gelince iki taife arasındaki ihtilaf ve meselelerin aslı bu meseledir.

Müşrikler, 'Allah -Celle Celelühü- 'ın sıfatlarında ve fiillerinde bir oluşunu kabul ediyorlardı. Yer, gök ve ikisi arasında bulunan her şeyin Allah tarafından yaratıldığına, Allah'ın her şeyin yaratıcısı olduğuna, yer, gökler ve her şeyin Mülkünün Allah'a ait olduğuna, inanıyorlardı. Yine insan, hayvan her bir canlıyı rızıklandıranın Allah -Celle Celelühü- olduğuna, kâinatta

cereyan eden tüm işlerin Allah -Celle Celelühü- tarafından yapıldığına, göklerin, yerin ve büyük arşın idaresinin Allah tarafından yürütüldüğüne ve O'nun herşeyin Rabbi olduğuna da inanıyorlardı. Güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar, cinler, insanlar ve meleklerin de Allah -Celle Celalühü- tarafından yaratılıp tashir edildiğine inanıyorlardı. Yine inanıyorlardı ki Allah, dirilten ve öldürendir. Dilediğini yapan ve dilediği gibi hüküm verendir. Kimse O'nun hükmünden dışarı çıkmaz ve kimse O'nun hükmünü değiştiremez.

Müşrikler açık bir şekilde Allah'ı zatı, sıfatları ve fiillerinde birledikten sonra şöyle diyorlardı: Allah -Celle Celalühü-, Peygamber, evliya ve salihler gibi mukarreb kullarına bazı konularda tasarruf hakkı vermiştir. Onlar kendilerine verilen bu yetkiyle bazı kainat olaylarını diledikleri gibi yönetirler. Dilediklerine çocuk bağışlar, diledikleri kimselerin başlarına gelen musibet ve belaları defedebilirler. İstedikleri kimselerin ihtiyaçlarını giderip, hastalara şifa verebilirler. Allah O'nlara bu yetkiyi kendisine yakın olmaları,kendi katında söz ve makam sahibi olmaları nedeniyle vermiştir. Dolayısıyla kendilerine tasarruf yetkisi verilen bu mübarek zatlar dilediklerine zarar verir, dilediklerine fayda! Dilediklerini Allah'a yaklaştırır ve yine dilediklerine O'nun katında şefaatçi olurlar!

Müşrikler bu inançlarından dolayı, Allah'a yakın olarak bildikleri bazı salih kulları kendileri ile Allah arasında vesileler

kıldılar. Kendilerini onlara yaklaştıracak çeşitli ameller uydurdular. Böylece onların rızasını kazanarak Allah'ın rızasına ereceklerini zannediyorlardı. Korkulu ve sıkıntılı zamanlarında artık onlardan yardım istiyorlar, onlara sığınıyorlardı.

Müşrikler bu itikatları nedeniyle, Allah ile kendileri arasında vasıta kıldılar bu salih kişilere yaklaşmak için, onların gerçek veya hayali tasvirlerini, heykellerini yapıp onlara saygıda bulunmaya, dua ve niyaz etmeye başladılar. Kabirleri üzerine yüksek yapılar, türbeler inşaa ederek, bu mekanları ziyaret edip, etrafında tavaf edip tazim ve saygıda bulunuyorlardı. Kısacası eski Peygamber ve salih kişilerin kabirleri birer ibadethane haline getirilmişti. Müşrikler nezir ve kurbanlarını bu heykel ve türbelere adıyorlar, Allah'ın kendilerine bahş ettiği meyve, sebze, tahıl, hayvan; altın, gümüş ve diğer değerli eşyalarını buralara nezir ederek, içinde yatan kimselerin yakınlığını, rızasını elde etmeye çalışıyorlardı.

Bazen de tanrılaştırdıkları bu kimselerin rızası için bazı hayvanlarını adak yapıp serbest bırakıyorlardı. Bu durumda olan hayvanlar kutsal sayıldığından, kimse onlara dokunamıyordu. Ayrıca kurbanlarını getirip bu türbelerde kesiyorlardı. Allah'ın adıyla değil tanrılaştırdıkları bu putlarının adıyla.

Her yıl bir veya iki defa bu heykel ve türbeleri ziyaret için toplanıyor, bayram yapıyorlardı.

Müşrikler tanrılaştırdıkları bu kişi ve heykellere, sadece kendilerini Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyorlardı. Çünkü onların inançlarına göre Allah'a bir vasıta olmadan, arada bir şefaatçi olmadan yaklaşılamazdı.

İşte onlar bu şekilde Allah'a şirk koşuyorlardı. Onlar Allah'tan başkasına tapmaları, Allah'tan başka ilah edinmeleri nedeniyle müşriktiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Allah'ın tevhidine çağırıp, ondan başka tüm tanrıları yermesi müşrikleri çok kızdırdı. O'nu -sallallahu aleyhi vesellem- yalanlayıp inkar ettiler. Bu inaçlarımıza karşı bir saygısızlıktır gibi sözler etmeye başladılar.

"Aralarından kendilerine bir uyarıcının gelmesine şaştılar ve kafirler, "Bu pek yalancı bir sihirbazdır! İlahları, tek ilah mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir!" dediler. Onlardan ileri gelenler: "Yürüyün, ilahlarınıza bağlılıkta direnin, sizden istenen şüphesiz budur. Son dinde de bunu işitmedik. Bu, ancak bir uydurmadır." (Sad, 38/4-7)

Davet ilerledikçe, müşrikler de şirklerini savunmaya, müslümanlarla çeşitli münakaşa ve tartışmalara girerek Allah'a davetin önüne geçmeye çalışıyorlardı. Müslümanların şu soruları yanıtsız kalıyordu. Allah'ın mukarreb kullarına tasarruf hakkını verdiğini nereden biliyorsunuz? Gayba mı muttali oldunuz? Yoksa size peygamberce ilim sahiplerinde, kitaplar miras kaldı da,

orada mı buluyorsunuz? Yoksa gayba ait bilgiler kendi yanlarında da onlar mı yazıyorlar" (Tur, 52/41), (Kalem, 68/47)

"Eğer doğru söyleyenlerden iseniz, size indirilmiş bir kitap, yahut bir bilgi kalıntısı varsa onu bana getirin" (Ahkaf, 46/4)

"De ki: Yanınızda bize açıklayacağınız bir bilgi var mı? Siz zandan başka bir şeye uymuyorsunuz ve siz sadece yalan söylüyorsunuz." (Enam, 6/148)

Tabi müşrikler tüm bu sorulara cevap veremiyorlardı. Sadece şöyle diyebildiler.

"Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız." (Lokman, 31/21)

"Biz babalarımızı bu din üzerine bulduk, biz de onların izinden gidiyoruz." (Zuhruf, 43/22)

Bu cevap ile hem acziyetlerini hem de cehaletlerini sergilemiş oluyorlardı. Onlara şöyle denildi: Allah -Celle Celalühü- bilir, siz ise bilemezsiniz. Bakalım Allahu Teala ne buyuruyor? Sizin şirkinizin ve şirk koştuklarınızın hakikatini nasıl açıklıyor?

"Allah'ı bırakıp da taptığınız kimseler, sizler gibi kullardır." (Araf, 7/194)

Yani, onların ilahlıkları batıldır. Siz ve tanrılarınız acz ve zafiyette ortaksınız. Onun için Allahu Teala, şöyle meydan okuyor:

"İddianızda doğru iseniz, onları çağırın da size cevap versinler." (Araf, 7/194)

Ve Allah şöyle buyuruyor:

"O'nu bırakıp da kendilerine taptıklarınız, bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir." (Fatır, 35/13)

"Eğer onları çağırsanız, sizin çağırmanızı işitmezler. Faraza işitseler bile size cevap veremezler. Kıyamet günü de sizin ortak koşmanızı reddederler. Sana her şeyden haberi olan Allah'dan başka kimse haber veremez." (Fatır, 35/14)

"Allah'ı bırakıp da kendilerine taptıklarınız, hiçbir şey yaratamazlar. Çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır. Onlar, diriler değil, ölülerdir. Ne zaman diriltileceklerinide bilemezler." (Nahl, 16/20-21)

"Kendileri yaratıldığı halde hiçbir şey yaratamayan varlıkları (Allah'a) ortak mı koşuyorlar? Halbuki (putlar) ne onlara bir yardım edebilirler ne de kendilerine bir yardımları olur." (Araf, 7/191-192)

"O'nu bırakıp, hiçbir şey yaratmayan, bilakis kendileri yaratılmış olan, bizzat kendilerine bile ne zarar ne de fayda verebilen öldürmeye, hayat vermeye ve ölüleri yeniden diriltip kabirden çıkarmaya güçleri yetmeyen tanrılar edindiler." (Furkan, 25/3)

Sonra onların ilahlarının âcizliğini ve iddiâ ettikleri şeylere güçlerinin yetmeyeceğini, onlara yalvarmanın ve onlardan bir şey ümit etmenin boş söz ve bâtıldan ibaret olduğunu, kesinlikle hiçbir faydasının olmadığı sonucuna varmıştır.

O sahte ilahların âciz oluşlarına en güzel örnek şudur:

"Ondan başka dua ettikleri şeyler, onların isteklerini hiçbir şeyle karşılamazlar. (Onların hali) ancak ağzına gelsin diye suya doğru iki avucunu açan kimse gibidir. Halbuki su onun ağzına girecek değildir. Kafirlerin duası böylece boşa gitmiştir." (Rad, 13/14)

Daha sonra, müşrikler biraz düşünmeye davet edilmişlerdir.Zira onlar, Allah'ın yegâne yaratıcı olduğuna, putların ise hiçbir şey yaratamadığına, aksine kendilerinin Allah'ın yarattıkları olduklarına ve hiçbir şey yaratamayacağına inanıyorlardı. Onlara şu soruldu: O halde yaratıcı ve her şeye kadir olan Allah ile yaratılmış ve her şeyden aciz olan putları nasıl bir tutuyorsunuz? Nasıl olur da hem Allah'a, hem de putlara tapıyor ve hem Allah'a, hem de putlara yalvarıyorsunuz?

"Yaratan (Allah), hiç yaratılmış gibi olur mu? Düşünmüyor musunuz?"

Bu soru karşısında müşrikler hayret ve şaşkınlığa düştüler.Böylelikle ellerindeki gerekçeleri ortadan kaybolup gitmiş, onlar da susup pişman olmuşlardır.Sonra da bâtıl bir işe

sıkıca sarılıp şöyle demişlerdir: "Bizim babalarımız hatta siz müslümanların babaları insanların en akıllılarıydı. Uzak yakın herkes onların akıllı kimseler olduklarını kabul ederdi. Ve onlar bu din üzereydiler.Özellikle de Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- ile müslümanların ataları da bu dîn üzereydiler. O halde nasıl olur da bu dîn bâtıl ve sapık olur?

Onlara şu cevap verildi: sizin babalarınız hidayete ermiş kimseler değillerdi. Hak yolundan uzaktılar. Dalalet ve sapıklık içinde yüzmekteydiler. Ne akletmişler ne de hidayete girmişlerdi. Bu cevap kimi zaman işaret ve kinaye ile verilirken, kimi vakitte açıkca ifade edilmiştir.

"Çünkü onlar atalarını dalalette buldular. Hal böyle iken atalarının peşinden koşar oldular." (Saffat, 37/69-70)

Müşrikler, bir diğer taraftan da Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem- ile müslümanları kendi ilahlarından korkutmaya çalışıyorlar ve şöyle diyorlardır:

"Sizler,ilahlarımızın âcizliğini açıklayarak onlara karşı edepsizlik ettiniz.Onlar size öfkelenecek, bu sebeple sizler helak olacak ya da onlar tarafından çarpılacaksınız."

Aynı sözleri geçmiş milletler de kendi peygamberlerine şöyle söylemişlerdi:

"Biz, seni tanrılarımızdan biri fena çarpmış" demekten başka bir söz söylemeyiz." (Hud, 11/54)

Müşriklerin bu tehdidine, gece-gündüz devamlı müşahade ettikleri şu hakikatle cevap verilmiştir:

“Onların yürüyecekleri ayakları mı var, yoksa tutacakları elleri mi var veya görecekleri gözleri mi var, yahut işitecekleri kulakları mı var? De ki: Ortaklarınızı çağırın, sonra bana tuzak kurun ve bana göz bile açtırmayın.” (Araf, 7/195)

Müşriklere bu münasebetle daha başka açık misaller verilmiştir.

“Ey insanlar! Size bir misal verdik, şimdi onu dinleyin: Allah’ı bırakıp da yalvardıklarınız, o maksatla bir araya gelseler bile bir sineği dahi yaratamazlar. Sinek onlardan birşey kapsa, onu da geri alamazlar. İsteyen de aciz, kendinden istenen de!” (Hac, 22/73)

“Allah’dan başka dost edinenlerin durumu, kendine yuva yapan örümceğin durumu gibidir. Halbuki, evlerin en çürüğü şüphesiz örümceğin evidir. Keşke bilselerdi.” (Ankebut, 29/41)

Bu açık beyanlardan sonra müşriklerin kin ve nefretleri daha da arttı, hatta Allah’a sövmeye başladılar.Müslümanlara gelince, Allah Teâlâ onları, müşriklerin bu işe tekrar dönmelerine sebep olan şeylerden yasakladı ve şu âyeti kerimeyi indirmiştir:

“Onların Allah’ı bir tarafa bırakarak taptıklarına sövmeyin, sonra onlar da bilmeyerek Allah’a söverler.” (Enam, 6/108)

Tartışma ve hüccet yoluyla müslümanlarla başedemeyeceklerini anlayan müşrikler, İslam'ın önünü kesme işini kaba kuvvetle halletmeye karar verdiler. Bunun için herkes kendi aile ve kabilesinden iman edenlere işkence edecekti. Ebu Talib'e de giderek Rasûlullah'a mani olmasını istediler.

İlk Müslümanlara Yapılan İşkenceler:

Müşrikler, müslümanlara öyle işkence uyguladılar ki bunlar, insanın tüylerini ürpertecek ve kaplerini parçalayacak dehşetteydi.

Bilal Habeşi'ye Yapılan İşkenceler:

Bilal b. Rabah -Radıyallahu anh- Ümeyye b. Halef'in kölesi idi. Ümeyye, Bilal'in boynuna bir ip geçirir sonra da o ipi çocukların eline vererek o'nu kızgın kumlar üzerinde sürütürdü. Bazen de tam öğle sıcağında götürüp o'nu kızgın kumlar üzerine

yatırır, üzerine kayalar yığardı. "Muhammed'e küfredip, Lat ve Uzza'ya ibadet edinceye kadar seni böyle bırakacağım" derdi . O'nun bu sözüne Bilal'in verdiği tek karşılık şu olurdu: "Ahad, Ahad, Allah birdir, Allah birdir."

Bilal'in bu halini gören Ebu Bekir -Radıyallahu anh- O'nu satın alarak özgürlüğüne kavuşturdu.

Amir b. Füheyre'ye Yapılan İşkenceler:

Amir b. Füheyr'e ise şuurunu kaybedip ne dediğini bilemeyinceye kadar işkence edilirdi.

Ebu Fukayha'ya Yapılan İşkenceler:

Ebu Fukayha, ismi Eflah'tır.Ezd kabilesinden olduğu söylenir.Abduddar oğullarının kölesiydi. Efendileri O'nu ayaklarına demir zincirler bağlar, sonra da günün en sıcak saatinde kızgın kumlar üstünde sürüklerlerdi.Üzerine büyük bir kaya koyarak bayılıncaya kadar o halde bırakırlardı.İkinci hicret kafilesiyle birlikte Habeşistan'a hicret edinceye kadar bu işkenceler sürmüştür.Bir defasında ayaklarını bağlayarak kızgın kumlarda sürükledikten sonra öldü diye bırakıp gitmişlerdi.O'nu da Ebu Bekir -radıyallahu anh- satın alarak hürriyetine kavuşturdu.

Habbab b. Eret'e Yapılan İşkenceler:

Habbab b. Eret de cahiliye döneminde esir alınıp köleleştirilenlerdendi

Ümmü Enmar binti Seba O'nu satın almıştı. Demirci idi. Müslüman olunca Hanım efendisi O'na ateş ile işkence etmiştir. Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'i inkar etmesi için sırtını kızgın demir çubukları ile döverdi.Bu ise O'nun sadece iman ve teslimiyetini artırdı.Ayrıca diğer müşriklerin de işkencesine maruz kalmıştır. Defalarca yanan kömür yığınlarının üstüne atılmıştır. Daha sonra ayağa kalkmaması için göğsüne ağır bir taş koymuşlardı.

Zinnire Ümmü Rumiyye'ye Yapılan İşkenceler:

Zinnire Ümmü Rumiyye: Müslüman olmuş ve işkenceye maruz kalmıştı. İşkenceden gözleri görmez oldu.Müşrikler ona: "seni tanrılarımız Lat ve Uzza çarptı" demişti.Bu mübarek hanım ise onlara:"Hayır,vallahi bu sadece Allah'ın bir takdiridir." demişti. Ertesi gün gözleri açılmış, Kureyşliler

"Bu Muhammed'in bir sihridir" demişlerdir.

Ümmü Abis'e Yapılan İşkenceler:

Ümmü Abis: Zühre oğullarının cariyesiydi. İslam ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in en şiddetli düşmanlarından olan el-Esved b. Abduyağus'un işkencelerine maruz kalmıştır.

Adiy Oğullarından Amr b. Mümel'in cariyesi Lübeyne'ye Yapılan İşkenceler:

Adiy oğullarından Amr b. Mümel'in cariyesi Lübeyne de müslüman olmuştu. Ömer ise o sırada henüz müşrik idi. Lübeyne'ye işkence eden o idi. O'nu yoruluncaya kadar kamçılar sonra da şöyle derdi: "Vallahi seni acıdığım için değil, yorulduğum için bırakıyorum." Lübeyne ise ona: "Rabbim de sana böyle yapsın", derdi.

İşkenceye Maruz Kalan Bir Diğer Cariye'de Nehdiyye ve Kızıdır:

Abduddar ailesinden bir kadının köleleriydiler.

İşkenceye maruz kalan kadın ve erkek tüm bu kölelerin tamamını Ebu Bekir -radıyallahu anh- satın alarak, özgürlüklerine kavuşturmuştur. Babası Ebu Kuhafe O'na: "hep zayıf köleleri satın alıp, özgürlüklerine kavuşturuyorsun, biraz da güçlü kimseleri satın

alıp, azat etsen, faydalarını görürsün" diye çıkıştığında, Ebu Bekir -radıyallahu anh- O'na şu cevabı verir:

"Ben sadece Allah'ın rızasını istiyorum" Allah bununla ilgili olarak ayeti kerimeler indirerek Ebu Bekir -radıyallahu anh-'i övüp, düşmanlarını yermiştir:

"Yanan bir ateşle sizi uyardım. O ateşe ancak yalanlayıp yüz çeviren kötüler girer." (Leyl suresi)

Bu Ümeyye bin Halef ve arkadaşlarıdır.

"Temizlenerek malını hayra veren iyiler ondan uzak dururlar.O'nun katında hiç kimsenin mükafaat verilecek bir nimeti yoktur, ancak en yüce Rabbi için iş yapanların işi müstesna.Öylesi hoşnut olacak" (Leyl suresi)

Bu kimse, Ebu Bekir-Allah Teâlâ ondan, hürriyetine kavuşturduklarından ve sahâbenin hepsinden râzı olsun- idi.

Ammar Bin Yasir ve Anne Babası da İşkence Görenler Arasındaydı:

Yasir ailesi Mahzun oğulları ile antlaşmalıydılar. Başta Ebu Cehil olmak üzere Mahzumiler onları kızgın çöllerde bırakırlar ve olmadık işkenceler yaparlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların içler acısı hallerine gördükçe "sabredin ey Yasir

ailesi, sizinle cennette buluşacağız. Allah'ım Yasir ailesini bağışla" demekten başka bir şey yapamıyordu.

Ammar'ın babası Yasir, tüm bu işkencelere dayanamayarak vefat etti. Annesi Sümeyye ise, Ebu Cehil tarafından karnı mızrakla deşilerek şehid edildi. Böylece İslam'da ilk şehid olma mertebesine Sümeyye ve kocası Yasir nail olmuştur.

Ammar'ın bizzat kendisi ise her türlü işkencelere maruz kalmıştır.Zira müşrikler, kimi zaman yaz günü ona demir zırhlı yelek giydiriyorlar, kimi zaman göğsüne büyük kızıl bir taş koyuyorlar, kimi zaman da onu suya daldırıyorlardı.Yine böyle bir işkence sırasında kalbi iman ile dolu olduğu halde, dili ile müşriklerin istedikleri bazı kelimeleri söylemek zorunda kalmıştır. Bu ayeti kerime O'nun hakkındadır.

"Kalbi iman ile mutmain olduğu halde dinden dönmeye zorlanan hariç, kim, iman ettikten sonra Allah'ı inkar ederse, (ona Allah'ın azabı vardır). Ama kim, Kafirliğe göğüs açarsa onların üzerine Allah'tan bir gazap ve onlar için büyük bir azap vardır." (Nahl, 16/106)

Mus'ab b. Umeyr'e Yapılan İşkenceler:

Mus'ab b. Umeyr-radıyallahu anh-, Mekke'nin genç, yakışıklı ve mağrur bir delikanlısıydı.Anne ve babası çok zengin olduklarından O'nu en güzel şekilde yedirip giydirirlerdi. Gayet

lüks bir hayat yaşardı. İslam'a girdikten sonra ailesi O'nu hapsettiler ve sonra da evlerinden kovdular. Lüks ve müreffeh hayatı artık geride kalmıştı.

Süheyb b. Sinan Er-Rumi'ye Yapılan İşkenceler:

Süheyb b. Sinan Er-Rumi -radıyallahu anh-, şuurunu kaybedip ne dediğini bilemeyinceye kadar işkence edilirdi.

Osman bin Affan'a Yapılan İşkenceler:

Osman b. Affan-radıyallahu anh-, müslüman olduktan sonra ailesinin işkencelerine maruz kalmıştır.Amcası onu hurma yapraklarından yapılan hasıra sarar, sonra da hasırın altından duman tütsülerdi.

Ebu Bekir es-Sıddîk ve Talha b. Ubeydullah da Allah İçin İşkence Görenler Arasındaydılar:

Nevfel bin Huveylid – Talha b. Ubeydullah'ın kardeşi olan Osman b. Ubeydullah olduğu da söylenmektedir- namaz kılmaktan ve dînden alıkoymak için her ikisini birbirine bağlamıştı.Ancak Ebu Bekir es-Sıddîk ve Talha b. Ubeydullah ona itaat etmemişler, onları korkutamamıştı.Bu ikisi iplerinden

kurtulmuş bir halde namazlarını kılıyorlardı.dı.Bu iki sahâbeye, aynı iple bağlandıklarından dolayı karînân denilmiştir.

İşkencecilerin başı Ebu Cehil nerede bir müslüman görse, eğer o müşlüman zayıf ise hemen üzerine atılır, döverdi. Gücünün yetmediklerini ise tehdit ve sövgülerle yıldırmaya çalışırdı.

Tüm müslümanlar özellikle de zayıf ve kimsesiz olanlar bu saldırı ve işkencelerden az çok pay almaktaydılar. Müşrikler zayıf ve kimsesiz müslümanlara acımasızca işkence ederken, güçlü ve söz sahibi müslümanlara karşı daha dikkatli davranmak zorunda kalıyorlardı.

Müşriklerin Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e Karşı Tutumları:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e gelince son derece heybet, şeref ve vakar sahibiydi ki, O'nun bu vasıfları ile Ali çoğunlukla müşrikleri O'na saldırmaktan alıkoyuyordu. Ayrıca amcası Ebu Talib O'nu sahiplenmekte ve korumaktaydı. Zira Ebu Talib Kureyş içinde sözü dinlenilir büyük bir şahsiyetti.

Hiç kimse O'nu hafife alamazdı. Abdimenaf soyunun zirvesi idi. Sadece Kureyş arasında değil diğer tüm Araplar arasında itibar ve söz sahibiydi. Dolayısıyla müşrikler Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e karşı kaba kuvvet yoluna değil,

görüşme, tartışma ve cidal yolunu seçtiler. Ebu Talib'e giderek durumu görüşmeler yoluyla halletmeye çalıştılar.

Kureyşliler ve Ebu Talib:

Kureyş'in ileri gelenleri Ebu Talib'e gelerek şöyle dediler: "Ey Ebu Talib, senin kardeşinin oğlu ilahlarımıza sövdü, dinimizi kötüledi, bizi ahmak yerine koydu ve babalaramızı da sapıklıkla suçladı. Ya bize böyle davranmaktan, ya da O'nunla bizim aramızdan çekilirsin." dediler. Ebu Talib onlarla tatlı ve nazik konuşup, onları güzel bir şekilde savdı. Çekip gittiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ise evvelce olduğu gibi işine devam etti. Allah -Celle Celelühü-'ın dinini izhar edip, O'na davet eyledi.

Kureyş'in Ebu Talib'i Uyarmaları ve Tehdit Etmeleri:

Kureyşliler, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in davetine devam ettiğini görünce daha fazla dayanamadılar. Aralarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i çokça konuşup, birbirlerini O'na karşı teşvik ve tahrik de ediyorlardı. Sonra bir kez daha Ebu Talib'e gidip, şöyle dediler:

"Ey Ebu Talib! Bizim aramızda senin yaşın, şerefin ve mevkin vardır. Biz, senden kardeşinin oğlunu menetmeni istedik. Sen ise, onu bizimle uğraşmaktan menetmedin. Biz, vallahi onun

babalarımıza sövmesine, bizi ahmak yerine koymasına ve ilahlarımızı kötülemesine artık sabredemiyeceğiz. Ya onu bizimle uğraşmaktan menedersin, ya da iki fırkadan biri helak oluncaya kadar bu hususta onunla ve seninle vuruşuruz."

Onların bu tehditleri Ebu Talib'in çok zoruna gitti. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e haber gönderip çağırdı ve şöyle dedi:

"Ey Kardeşimin oğlu! Kavmin bana gelip şöyle böyle söylediler, bana ve kendine acı, gücüm yetmeyen işi bana yükleme."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, amcasının kendisini terk ve teslim edeceğine dair yeni bir fikri olduğuna ve kendisine yardımdan aciz kaldığını sanıp Ebu Talib'e hitaben:

"Ey amcam! Vallahi, şayet bu işi terk etmem için güneşi sağ elime ve ayı da sol elime koysalar, Allah dinini galip kılıncaya veya ben bu yolda ölünceye kadar bu ilahi görevden vaz geçmem." buyurdu.

Ardından Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- ağlamaya başladı. Ebu Talib, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in ağladığını görünce onu çağırıp:

"Gel ey kardeşimin oğlu." dedi. Rasûlullah da geri döndü. Ebu Talib:

“Ey biraderzadem sen git işine bak, istediğini söyle, vallahi ben sağ oldukça onlar sana birşey yapamazlar.” dedi.

Kureyş'ten Garip Bir Öneri ve Ebu Talib'in Verdiği Güzel Cevap:

Kureyşliler, bu uyarılarının bir sonuç vermediğini, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-’in aynı şekilde tebliğ görevini sürdürdüğünü, Ebu Talib’in de yeğenine yardım ettiğini gördükten sonra, bunun Ebu Talib'in onları terketmek, onlara düşmanlık beslemk ve kardeşinin oğlu olan Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'e yardım etmek olduğunu anlayınca kendi aralarında düşünüp tartışmaya başladılar. Sonuçta garip bir öneri üzerinde fikir birliğine vardılar. Muğire’nin oğlu Velid’in oğlu Ammâre’yi alıp, Ebu Talib’in yanına geldiler. Ve:

“Ey Eba Talib! Bu velid’in oğlu Ammâre’dir. Kureyş Kabilesi içinde en kuvvetlisi ve onların en güzeli olan bir gençtir. Onu al. Onun diyeti de yardımı da sana aittir. Onu evlat edin, o senindir. Buna karşılık bize, senin ve babalarının dinine karşı gelen kavmin cemaatini ayıran ve onları akılsız sayan şu kardeşinin oğlunu bize teslim et de onu öldürelim. Sana bir adama karşılık, bir adam veriyoruz.” dediler. Bunun üzerine Ebu Talib: “Vallahi bana ne kötü bir teklifte bulunuyorsunuz!Sizin için bakıp besleyeyim diye

oğlunuzu bana vereceksiniz de ben de size oğlumu öldürmeniz için mi vereceğim? Vallahi, bu ebediyyen olmaz." dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e Karşı Yapılan Saldırılar:

Kureyşliler taktik ve meydan okumalarla bir şey elde edemeyeceklerini anlayınca bu sefer bizzat Allah'ın Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- 'e karşı saldırılarda bulunmaya başladılar. Genel olarak müslümanlara uyguladıkları baskı ve işkencelerini de yoğunlaştırdılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- izzet sahibi, heybetli ve muhterem olduğundan, herkes O'na saldırmayı göze alamıyordu. O'na saldıranlar daha ziyade Kureyş'in liderleri ve büyük şahsiyetleriydi

Ebu Leheb, Hakem bin Ebil As bin Ümeyye, Ukbe bin Ebi Muayt, Adiy bin Hamra es-Sakafi ve İbni'l Asdaı'l-Hezli gibi kişiler Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in komşuları ve O'na evinde işkence eden şahıslardır. Namaz kıldığı bir sırada üzerine hayvan işkembesi atmak, üzerine pislik atmak gibi adi saldırılarda bulunmuşlardı. Onların bu saldırılarına Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- karşılık vermez sadece "Ey Menaf oğulları, bu ne biçim komşuluktur" demekle yetinirdi.

Ümeyye bin Halef, O'nu -sallallahu aleyhi vesellem- her gördüğü yerde söver, ayıplar ve alay ederdi.

Kardeşi Übey bin Halef ise, O'nu gördüğünde:

"Ey Muhammed benim bir atım var. Onu seni öldürmek için besliyorum." derdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na şöyle cevap vermiştir.

"Bilakis inşaallah ben seni öldüreceğim." Gerçekten de Uhud savaşında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu öldürmüştür. Bu adam bir gün kuru bir kemikle Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına gelmiş; sonra da o kuru kemiği toz haline getirerek yüzüne üfürmüştür. Yine bu adam arkadaşı Ukbe'nin Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a gidip, Kur'an dinlediğini duymuş ve O'na

"Muhammed'in yüzüne tükürmedikçe seninle konuşmam" demiş, O da istenileni yapmıştır.

Peygamberimiz -sallallahu aleyhi vesellem-'in öz amcası olan Ebu Leheb ise daha davetin ilk gününden itibaren ona düşman kesilmiş, yapmadığı kötülüğü bırakmamıştır. Peygamberimizin kızları Rukiye ve Ümmü Gülsüm bu adamın oğulları Utbe ve Uteybe'nin nikahları altında idiler. Oğullarına "Muhammed'in kızlarını boşamadıkça, başım sizin başınıza haramdır." demiş, onlar da babalarının dediğini yapmışlardır. Aynı şekilde Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil de Peygamber -

sallallahu aleyhi vesellem-'e karşı çirkin pek çok saldırılarda bulunmuştur. Dikenli çalıları toplar, gece olunca onları Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yoluna döşerdi.

"Ebu Leheb'in iki eli kurusun! Kurudu da." ayetlerini duyunca eli taş dolu olduğu halde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı, aramaya başladı. Allah Rasulu ise o sırada Kabe'de Ebu Bekir ile beraber oturmaktaydı. Allah bu kadının basiretini aldı. Sadece Ebu Bekir'i görebiliyordu.

Ona: "Arkadaşın Muhammed nerede? Duydum ki beni hicvetmiş. Onu bulursam şu taşları ağzına vuracağım, Vallahi ben bir şairim diyerek:

"Müzemmime isyan ettik,

Biz onun işini kabul etmedik

Dinini reddettik." şeklinde bir şiir söylemiştir.

O ayrıldıktan sonra Ebu Bekir -radıyallahu anh-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e

"Ey Allah'ın elçisi! Seni göremedi mi?" diye sormuştu. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- de

"Beni göremedi. Allah basiretini aldı." buyurdu.

Kureyş'in Rasûlullah'a sövgü şekillerinden biri de ona Muhammed (övülen) değil de "müzemmim (kötülenen)"

demeleriydi. Böylece Allah, onların Muhammed değil de müzemmim'e sövmelerini takdir buyurarak Rasulunü korumuştur.

Ahnes bin Şerik es-Sakefi de Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e saldıranlar arasındaydı.

Ebu Cehil'e gelince, sanki Allah yolundan çevirme vazifesini yüklenmiş gibiydi. Allah Rasulune diliyle ve eliyle her fırsatta işkence eder, namaz kılmaktan alıkoyardı. Sonra da yaptıklarını böbürlene böbürlene anlatırdı. Bir gün Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, namaz kılarken boğazına sarılıp hakaret etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de "Layıktır (o azap) sana, layık! Evet layıktır sana layık" (Kıyame, 75/34-35) şeklinde karşılık verdi. Buna karşılık Ebu Cehil, "beni tehdid mi ediyorsun ey Muhammed Sen ve Rabbin bana bir şey yapamazsınız. Ben yürüyenlerin en izzetlisiyim." diye mukabelede bulundu.

Birgün arkadışlarıyla otururken, "Eğer Muhammed'i görürsem kafasını koparacağım." dedi. Derken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- gelip namaza durdu. Ebu Cehil, biraz Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yaklaşmıştı ki birden ansızın geri döndü, elleriyle birşey kovalar gibi yapıyordu.

"Sana ne oldu Ey Ebul-Hakem!" dediklerinde: "Muhammed ile benim aramda ateşten bir çukur ve kanatlar

vardı." dedi. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, daha sonra şöyle buyurmuştur:

"Eğer bana yaklaşsaydı, melekler onu paramparça ederlerdi."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, bir gün Kabe'de namaz kılmaktayken, Ebu Cehil ve arkadaşları birbirine "aranızda kim gidip bir hayvan leşi getirip Muhammed'in üzerine atacak?" diye sordular. İçlerinden en şakileri bedbahtları Ukbe bin Ebu Muayt gidip bir leş getirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- secdeye gittiğinde, elindeki pisliği üzerine atıp gülmeye, eğlenmeye başladılar. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ise secdede ve başını kaldırmıyordu. Fatma gelip o pisliği alıncaya kadar o halde kaldı. Sonra şöyle buyurdu:

"Allahım! Kureyş'i sana havale ediyorum." Bu dua müşriklerin çok ağrına gitti. Zira o makamda yapılan duanın müstecap olacağını biliyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, daha sonra isim isim saydı ve o sayılan isimlerin tamamı Bedir Savaşı'nda öldürüldü.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- İle Alay Edenlerin Başında Şu Beş Kişi Gelmekteydi:

Velid bin Muğire el-Mahzûmî, Esved bin Abdulyağus ez-Zuhrî, Ebu Zema Esved bin Abdulmuttalip el-Esedi, Haris bin Kays el-Huzâî ve Âs bin Vail es-Sehmî.

Allah Teâlâ, Rasûline kendisini onların şerrinden koruyacağını bildirerek şöyle buyurmuştur:

"Alay edenlere karşı biz sana yeteriz." (Hicr, 15/95)

Allah daha sonra bu kişilerin herbirinin başına ibretlik belalar vermiştir:

Velid'in akibeti: Daha önceki yıllardan kalma bir ok yarası vardı. Ancak iyileşmiş durumdaydı. Cibril'in bu ok izine işaret etmesiyle o yara tekrar açılmış, dayanılmaz acılar vermeye başlamıştı. Velid bu şekilde acılar içinde öldü.

Esved bin Abdulyağus'un akibeti: Cibril karnına -başka bir rivayete göre de başına-, işaret etmiş. Karnı su toplayıp, şişmiş ve bu şekilde ölmüştür.

Esved bin Abdulmuttalip'in akibeti: Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu adamın ezasında bunaldığı zaman aleyhine beddua etmiş."Allah'ım O'nun gözlerini al.Oğlunu kendisine musallat kıl" buyurmuştur. Cibril yüzüne diken atmış ve gözleri kör olmuştur. Daha sonra da oğlu tarafından öldürülmüştür.

Haris bin Kays'ın akibeti: Karnında su birikmiş ve bu şekilde acılar içinde ölmüştür.

As bin Vail'in akibeti: Ayağına diken batmış. Daha sonra bu dikenin zehiri tüm vücudunu sarmış ve bu şekilde ölmüştür.

Davetin ilanı ve açıklanmasıyla beraber Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanların Kureyş'ten çektiklerine kısaca değindik. Bu zor koşullar altında Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- iki önemli adım atmıştır.

Darul Erkam (Erkam'ın Evi):

Birinci adım: Allah Rasulu-sallallahu aleyhi vesellem- Erkam bin Ebi Erkam el-Mahzumi'nin evini davet, ibadet ve eğitim merkezi edindi. Zira bu ev, tağutların gözünden ırak bir yerde Safa civarındaydı. Arkadaşlarıyla gizlice burada buluşurlar, onlara Allah'ın ayetlerini okur, onları tezkiye eder ve onlara kitap ve hikmeti öğretirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- öyle hikmetli bir şekilde, gizli bir merkez edinmesi, sahabeleri pek çok tehlike ve ezadan korumuştur. Kendisi ise, hiç çekinmeden müşriklerin arasına girip açıkça davet görevini yapıyor, ibadetini ediyordu. Müşriklerin zulümleri, işkenceleri, düşmanlıkları, alayları O'nu bundan asla men etmiyordu. Bu davetin tüm insanlara ulaşması için Allah'ın bir hikmetiydi. Tebliğden sonra artık kimsenin

Allah'a karşı bir hücceti kalamazdı. Hiç kimse yarın kıyamet gününde: "Bize bir müjdeci ve korkutucu gelmedi" diyemezdi.

Habeşistan'a Hicret:

İkinci adım ise, Habeşistan'a hicrettir.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Habeş kralı Necaşi'nin âdil bir hükümdar olduğunu öğrendikten sonra işkenceden bunalan müslümanlara O'nun ülkesine hicret etmelerini emretti.

Nübüvvetin 5. yılı Recep ayında, 12 erkek ve 4 kadından müteşekkil ilk müslüman grup Osman bin Afvan -radıyallahu anh- başkanlığında Habeşistan'a hicret etmiştir. Bu hicrette Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in kızı Rukiyye de kocası Osman ile beraber bulunuyordu. Bu aile İbrahim ve Lut (aleyhisselam)'dan sonra Allah yolunda hicret eden ilk ailedir.

Hicret eden bu sahabe topluluğu gece gizlice Mekke'yi terkederek Cidde'nin güneyindeki Şuaybe Limanına yöneldiler. Allah'ın takdiriyle orada Habeşistan'a gitmek üzere olan iki ticari gemi vardı. Bu gemilere binerek Habeşistan'a vardılar.

Kureyş'liler müslümanlardan bir grubun hicret ettiklerini duyduklarında öfkeye kapıldılar. Onları geri çevirmek, üzere peşlerinden savaşçılar gönderdiler. Sahile kadar geldiklerinde müslümanlar çoktan ayrılmışlardı.

Necm Suresi Okunurken Müşriklerin de Müslümanlarla Beraber Secde Etmeleri:

Nübüvvetin 5. yılı ramazan ayında yani müslümanların Habeş'e hicretlerinden iki ay sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kabe'ye gitti. Burada Kureyş'in tüm büyükleri ve ileri gelenleri ve de halktan birçok kimse Kabe'de bulunmaktaydı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e Necm suresi henüz yeni indirilmişti. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- Beytü'l Haram'a girdi ve ansızın Necm suresini okumaya başladı. Bu Kureyşlilerin dünyada işittikleri en güzel Kelam'dı. Bu kelamın güzelliğinden dehşete kapıldılar. Adeta kendilerinden geçtiler. Çok etkilenmişlerdi. Surenin sonlarına doğru dudakları ve inzar ayetlerinden kalpleri titremişti. Surenin sonunda Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- "Haydi Allah'a secde edip O'na kulluk edin" ayetini okuyunca müşrikler de kendilerine sahip olamayıp O'nunla beraber secde ettiler.

Buhari'nin İbn Mesud -radıyallahu anh-'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- Necm suresini okuyup secde etmiştir. Kureyşliler de O'na uyup secde ettiler. Ancak içlerinden biri, Ümeyye bin Halef hariç. O ise avuç içine bir parça toprak alarak alnına götürmüş, "Bu bana yeter" demiştir. Daha sonra da Bedir'de katledildi.

Muhacirlerin Mekke'ye Geri Dönüşleri:

Müşriklerin Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile beraber secde ettikleri haberi Habeşistan'a, Kureyşliler müslüman oldu şeklinde ulaşınca, burada bulunan müslüman muhacirler bu habere sevinip Mekke'ye geri döndüler. Ancak daha henüz Mekke'ye girmemiştiler ki olayın iç yüzü açığa çıktı. İçlerinden kimisi tekrar Habeşistan'a yönelirken, kimisi de Kureyş'ten bazı kimselerin himayesine girerek Mekke'ye girdi.

Habeşistan'a İkinci Göç:

Müşrikler, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- ile beraber secde etmekten daha sonra büyük bir nedamet ve öfkeye kapıldılar. Ayrıca kral Necaşi'nin de müslümanlara çok iyi davrandığını duyuyor ve intikam hisleri kabarıyordu. Dolayısıyla müslümanlara uyguladıkları baskı ve işkence politikalarını daha da şiddetlendirerek devam ettirdiler. Bu zor dönemde, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- arkadaşlarına tekrar Habeşistan'a hicret etmeyi tavsiye etti. Bunun üzerine müslümanlardan seksenüç veya sekseniki erkek ve onsekiz kadın hicret etti. Bu seferki hicret daha zor ve çetin olmuştu. Zira müşrikler artık müslümanların tüm hareketlerini kontrol ediyor ve hicret olasılığına karşı tedbirli davranıyorlardı. Ama müslümanlar onlardan daha hikmetli daha uyanık ve daha tedbirliydiler.

Kureyş'lilerin Habeşistan'a Hicret Edenlere Karşı Sergiledikleri Oyunlar:

Müslümanların kendilerinden kaçıp, can ve iman emniyetlerini sağlayabildikleri bir yere göçmeleri, müşriklere çok ağır geldi. Onları tekrar Mekke'ye getirmeleri için aralarından o zamanın dahileri olarak bilinen iki elçi gönderdiler. Bunlar Amr bin As ve Abdullah bin Rebia'dır. Her ikisi de henüz şirk üzereydiler.

İki Kureyş elçisi planlı bir şekilde Habeşistan'a geldiler. Müslümanlar hakkında Necaşi ile konuşmadan önce patriklerle konuşup, geliş nedenlerini anlatıp, onlara hediyeler verdiler. Patrikleri razı ettikten sonra Necaşi'nin huzuruna çıkıp O'na da hediyeler takdim edip şöyle dediler:

"Ey kral, senin ülkene bizden bazı ahmak köleler sığındılar. Milletlerinin dinini terkettiler ve senin dinine de girmediler.Ne bizim bildiğimiz ve ne de senin bildiğin yeni bir din getirdiler.Bizi sana, onların kavminin eşrafı, onları kendilerine geri vermen için gönderdi. Onların kavmi, onların hallerini daha iyi görür ve kusurlarını daha iyi bilir."

Necaşi'nin çevresindeki patrikler de O'nların bu sözlerini tasdik edip şöyle dediler.

"Ey Melik, bu iki adam doğru söylüyor.Müslümanları ülkelerine ve kavimlerine geri götürmeleri için bu iki adama teslim

ediniz." Ancak Necaşi olayı her iki taraftan da dinleyip hakikati bilmek istiyordu. Onun için müslümanlara da adam gönderip çağırttı. Onlara:

"Uğrunda kavminizi terk ettiğiniz ve ne benim dinime, ne de milletlerden bir kimsenin dinine girmediğiniz bu din nedir? diye sordu.

Ebu Talib'in oğlu Cafer Necaşi'ye şöyle cevap verdi.

"Ey kral! biz cahiliyet ehli olan bir kavim idik Putlara tapar, leş yer, çirkin işleri yapar, akrabayı terk eder, komşulara kötü davranırdık.Bizim aramızda güçlü olan, zayıfı ezerdi. Biz bu durumda iken, Allah -Celle Celalühü- bizden bir Peygamber gönderdi. O'nun soyunu ve doğruluğunu, güvenilir, namuslu ve temiz bir insan olduğunu biliriz. Bizi Allah -Celle Celelühü-'a, O'nun birliğine inanıp O'na ibadet etmeye, bizim ve babalarımızın Allah -Celle Celelühü-'ten başka taptığımız putları ve taşları terk etmeye çağırdı. Bize doğru konuşmayı, emaneti eda etmeyi, akrabayı gözetmeyi, komşularla iyi geçinmeyi, haram kılınan şeylerden ve kanları dökmekten vaz geçmeyi emretti. Bize namazı, zekatı ve orucu emretti, dini öğretti. Biz O'nu doğrulayıp, O'na inandık. Allah -Celle Celalühü-'dan geldiği şeyde O'na tabi olduk. Sadece Allah'a ibadet edip, O'na hiç bir şeyi ortak koşmadık. Bize haram kıldığını haram kıldık, helal kıldığnı da helal kıldık. Bunun üzerine kavmimiz bize düşman oldu. Bize işkence ve kötülük ettiler. Allah'a ibadeti bırakıp putlara ibadete

bizi geri çevirmek ve evvelce helal saydığımız pis şeyleri helal saymamız için bizi dinimizden döndürmeye çalıştılar. Bizi zorladılar, zulmettiler, sıkıştırdılar ve bizim ile dinimiz arasına girdiler. Biz de çıkıp senin ülkene göç ettik. Senden başkasına seni tercih ettik. Sana komşu olmak istedik. Senin yanında zulüm görmeyeceğimizi umduk, ey kral!"

Bunun üzerine Necaşi ondan bir parça Kur'an okumasını istedi. Cafer -radıyallahu anh- O'na Meryem suresinin başından bir parça okudu. Kur'an okunurken Necaşi göz yaşlarından sakalları ıslanıncaya kadar ağladı. Piskoposlar da mushafları ıslanıncaya kadar ağladılar. Sonra Necaşi, onlara:

"Bu ve İsa'nın getirdiği Kitap bir yerden çıkmıştır. Siz ikiniz, hadi gidin. Vallahi onları size teslim etmem" dedi. Onlar da Necaşi'nin huzurundan ayrıldılar. Ertesi gün Amr bir hile keşfederek Necaşi'ye

"Ey kral, müslümanlar Meryem'in oğlu İsa hakkında büyük bir söz söylüyorlar." dedi.

Necaşi de müslümanlara İsa'dan sormak için yanlarına çağırdı ve

"Meryem'in oğlu İsa hakkında ne dersiniz? " diye sordu. Ebu Talib'in oğlu Cafer de: "O'nun hakkında bize Peygamberimizin getirdiği şeyi söyleriz.Peygamberimiz: İsa,

Allah'ın kulu, O'nun Rasûlü ve ruhudur.Bekar bir kız olan Meryem'e ilka ettiği kelimesidir, diyor" diye cevap verdi.

Necaşi eli ile yere vurup; oradan bir odun parçası aldı, sonra:

"Vallahi Meryem'in oğlu İsa, senin dediğinden şu odun kadar sapmamıştır" dedi. Ve

"Vallahi gidiniz, benim ülkemde emin olarak yaşayınız, size söven zarar eder, size söven zarar eder!. Ben sizden bir adama eziyet etmiş iken, altından bir dağım bile olsa istemem!. Bu iki adama hediyelerini geri verin. Benim onlara ihtiyacım yoktur." demiştir. Bundan sonra müslümanlar bu hayırlı adamın hayırlı komşuları olarak yaşamaya başladılar.

Müşriklerin Şaşkınlığı:

Müşrikler, müslümanları geri getirmek üzere gönderdikleri temsilcilerinin Habeşistan'dan elleri boş döndüğünü görünce öfkeden çıldıracak gibi oldular. Ebu Talib'in de desteğiyle Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in davet ve tebliğ görevini hiç aksatmaksızın açıkça yerine getirdiğini görmek onları daha da delirtiyordu. Çılgınca öfkelerini müslümanlara eziyet ederek yatıştırmaya çalışıyorlardı. Şaşkınlık içindeydiler. Ne yapacaklarını, nasıl hareket etmeleri gerektiğini bilemiyorlardı. Bazen öfkeleri galip geliyor, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e

davetinden vazgeçmesi için ilginç ve çekici tekliflerde bulunuyorlar, bazen de Peygamberi öldürerek daveti bu şekilde sona erdirmeyi düşünüyorlardı. Ancak tüm bunlar onlara bir fayda sağlamadığı gibi, gayelerine de ulaşamadılar. Bilakis tüm bu çabaları başarısızlık ve düş kırıklığı ile neticelendi. İşte müşriklerin bu çabalarından kısa kesitler:

İşkence ve Öldürme Teşebbüsleri:

Müşriklerin Habeş'ten elleri boş döndükten sonra şiddet ve kaba kuvvet kullanmayı artıracakları bekleniyordu. Fiilen beklenen gerçekleşti. Kureyş elini Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e kadar tüm müslümanlara şiddetle uzattı.

Birgün Ebu Leheb'in oğlu Uteybe "Sonra ona (Muhammed'e) yaklaştı, derken daha da yaklaştı. O kadar ki (birleştirilmiş) iki ay kadar, hatta daha da yakın oldu" (Necm, 53/8-9)' diye okuyup söverek Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına gelip O'na eziyet etmeye başladı. gömleğini yırtıp, yüzüne tükürdü. Ancak tükrüğü kendine geri döndü. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- şöyle dedi.

"Allahım! Köpeklerinden birisini bunun üzerine musallat et". Derken Utbe bir kervan ile beraber Şam'a yolculuğa çıktı.Yolda konakladıkları bir sırada, uzaktan bir aslan kervanın etrafında dolaşmaya başladı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in

duasını hatırlayan Utbe: “Vallahi şu aslan beni yiyecek” diye korkmaya başladı.Gece uyurken O’nu aralarına alıp korumak istediler.Ancak aslan gelip develer ve insanlar arasından O’nu bulup kafasını kopardı.

Bir defasında da müşriklerden Ukbe bin Ebi Muayt, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- secdede iken boynuna şiddetli bir tekme savurdu. Nerede ise gözleri çıkacak gibi oldu.

Hadiseleri bir araya getirdiğimizde şunu görüyoruz:Müşrikler artık bu dava ile baş edemeye-ceklerini anladıktan sonra ciddi ciddi Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-’i öldürmeyi düşünmeye başladılar. Ortalığın kan gölüne dönmesini artık umursamıyorlardı. Ebu Cehil bir gün Kureyşlilere şöyle dedi:

“Muhammed dinimizi ayıplamaya, atalarımıza sövmeye, bizi kötülemeye, tanrılarımıza hakaret etmeye devam ediyor. Allah’a andolsun ki Muhammed secdeye gittiği bir sırada kaya ile başını ezeceğim. o zaman ister beni koruyun, isterseniz de teslim edin. Bundan sonra Menaf oğulları ne isterseler yapsınlar.” Etrafında bulunanlar da O’na

“Vallah biz seni hiç bir şey için teslim etmeyiz. İstediğini yap” dediler.

Ertesi gün Ebu Cehil dediği gibi bir taş hazırlayarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’in namaz kıldığı bir sırada O’na doğru yöneldi. Kureyşliler meclislerinde oturmuş Ebu Cehil’in

ne yapacağını gözetliyorlardı. Ebu Cehil elinde kaya Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yaklaştı. Sonra birden irkilmiş ve korkmuş bir şekilde geri döndü. Korkudan rengi değişmiş, taş elinden düşmüştü. Kureyşliler

"sana ne oldu Ey Eba "Hakem"? diye sorduklarında, Ebu Cehil şöyle cevap verdi.

"Vallahi dün söylediğim şeyi yapmak istedim, ama bana öylesine büyük ve korkunç bir deve gösterildi ki nerede ise beni yiyecekti."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu.

"O cibril idi. Eğer yaklaşsaydı O'nu alacaktı."

Bilahare son derece çirkin bir hadise daha yaşandı. Yine birgün müşriklerin eşrafı Hicr denen yerde oturup Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan yakınıyorlardı. Derken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- geldi ve Kabe'yi tavaf etmeye başladı. Müşrikler O'nu görünce sövmeye başladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in üzüldüğü yüzünden anlaşılıyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- her dönüşünde onlar sövmeye devam ettiler. Sonra Allah Resulu -sallallahu aleyhi vesellem- durup onlara şöyle dedi:

"İşitmiyor musunuz ey Kureyş topluluğu! Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki eğer inanmazsanız helak olacağınızı size bildirmek için geldim"

Kureyş topluluğu, O'nun bu sözünü duyunca, her biri sanki başının üzerinde kuş duruyormuş gibi donakaldı. Hatta bundan önce Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e eza edilmesini teşvik edenlerden biri, bulabildiği en güzel sözle Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i teskin edip:

"Ey Kasım'ın babası hadi git, vallahi ben cahil değilim" diyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de dönüp gitti. Ertesi gün, yine Hicr'da toplandılar. Onlardan bir kısmı diğerlerine:

"Sizin söylediğiniz ve O'nun, size söylediği sözleri hatırlayınız. Muhammed, size hoşlanmadığınız şeyleri açıkça söylediği halde O'nu bıraktınız!" dedi.

Müşrikler böyle konuşurken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- çıkageldi. Hepsi birden bir tek adam gibi sıçrayıp Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i çevirdiler.

"İlahlarımıza sövüp, dinlerimizi kötüleyen, şöyle şöyle sözleri söyleyen sen misin? dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-de

"Evet bunları söyleyen benim" dedi.

Bunun üzerine hep birden O'nun üzerine çullandılar. Kimisi yumrukluyor, kimisi tekmeliyordu. Ukbe bin Ebi Muayt ise ridasını boğazına dolayıp boğmaya çalışıyordu. Derken olayı gören birisi bağırıp durumu Ebu Bekir'e bildirdi. Ebu Bekir koşarak gelip

Ukbeyi omuzlarından tutup, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den uzaklaştırdı. Onlarla kavgaya tutuştu

"Yazıklar olsun. Rabbim Allah'tır diyen bir adamı öldürmek mi istiyorsunuz" diyordu. Müşrikler Allah Rasulunü bırakıp Ebu Bekr'in üzerine çullandılar. O'nu yüzü kanlar içinde kalıp bayılıncaya kadar dövdüler. Ailesi Teym Oğulları gelip Ebu Bekr'i evine taşıdılar. Öleceğinden şüpheleri yoktu. Derken günün sonunda ayıldı ve ayılır ayılmaz Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i sordu. Bir şey demediler. Kendisine yiyecek ve içecek takdim ettiler. Ancak O, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i görmeden hiç bir şey yiyip içmeyeceğini söyledi. Bunun üzerine gece yarısı O'nu alarak gizlice Daru'l-Erkam'a Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına getirdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in iyi olduğunu görünce artık bir şeyler yiyip içebildi.

Artık hayat iyice zorlaşıp, işkence ve baskılar çekilmez hal alınca Ebu Bekir-radıyallahu anh- Habeşistan'a göç etmeye karar verdi ve yola çıktı. Birkü'l Gamad bölgesinde Kare ve Ahbeş kabilele-rinin reisi Malik b. Dağne ile karşılaştı.Malik O'na nereye gittiğini sordu. O da O'na durumu anlattı. Malik: "Senin gibi misafirleri konuklayan, yoksulları doyuran, akrabasına candan bağlı olan, ihtiyaç zamanında herkese yardım eden bir adamı yurdundan mı çıkarmak istiyorlar? Ben seni himayeme alıyorum. Yurduna dön ve Rabbine dilediğin gibi ibadet et."

dedi. Sonra beraber Mekke'ye döndüler ve Malik Ebu Bekir'i himayesine aldığını Kureyşlilere bildirdi. Onlar da itiraz etmediler. Ancak "Ebu Bekr'e söyle ibadetini evinde yapsın ve sessiz okusun. Fitneye düşürmesinden korkuyoruz" dediler. Ebu Bekir bir müddet böyle yaptı. Sonra evinin avlusunda bir mescid yaparak orada ibadet edip, yüksek sesle Kur'an okumaya başladı. Müşriklerin şikayeti üzerine İbni Dağne O'nu bundan men edip, himayesini kaldırmakla tehdit etti. Ebu Bekir O'nun bu tehdidini ve himayesini reddederek "Allah'ın himayesi bana yeter" dedi.

Ebu Bekir-radıyallahu anh- çok ağlayan bir adamdı. Kur'an okurken gözlerine malik olamaz ve ağlardı. Müşriklerin kadın ve çocukları gelip O'nu dinlerler ve durumuna şaşırırlardı. Bu da müşrikleri çok kızdırır ve Ebu Bekr'e eza etmelerine neden olurdu.

İşte tam bu zor dönemlerde Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanları sevindiren iki güzel gelişme oldu. Kureyş'in iki cengaveri, Peygamberimizin amcası Hamza ve Hattab Oğlu Ömer müslüman oldular. Böylece müslümanlar o iki pehlivanın güçlerinin gölgesinde bir nebze olsun rahatlamış oldular.

Hz. Hamza-radıyallahu anh-'ın İslam'a Girişi:

Hamza'nın İslamiyete girmesine Ebu Cehil sebep olmuştur. Bir gün Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Safa'da bulunduğu

bir sırada Ebu Cehil gelerek sebepsiz yere küfretti ve bir rivayete göre de taş ile vurarak başını yardı. Sonra da Kabe'de bulunan Kureyş meclisine gidip oturdu. Abdullah bin Cüdan'ın kölesi tüm bu olup bitenleri Safa'daki evinden izliyordu. Biraz sonra Hamza elinde oku olduğu halde avdan dönüyordu. Cariye olup bitenleri Hamza'ya anlattı. Hamza yeğenine böylesine hakaret edilmesine çok kızdı. Doğruca Ebu Cehil'in yanına gidip: "Kardeşim oğluna söven sen misin? Ben de onun dinindenim" deyip, elindeki okla Ebu Cehil'in başına vurup, yaraladı. Mahzunoğulları ve Haşimoğulları birbirine girmek üzereyken Ebu Cehil: "Ebu Ammare (Hamza)yı bırakın. Ben O'nun kardeşi oğluna kötü bir şekilde sövmüştüm" diyerek olayı yatıştırdı. Böylece Hamza'nın gerçekten müslüman olmasını önlemek istiyordu.

Hamza'nın İslam'ı aniden olmuştu. Önce diliyle öylesine söylemiş, sonra da Allah -Celle Celalühü- O'nun kalbini İslam'a açmıştı.Kureyş'in en izzetli,en güçlü ve gözü pek genciydi. Kendisine "Allah'ın aslanı" lakabı verilmiştir. Nübüvvetin 6. yılının Zilhicce ayında müslüman olmuştur.

Hz. Ömer'in-radıyallahu anh-Müslüman Oluşu:

Hamza -radıyallahu anh-'nın İslam'a girmesinden üç gün sonra da Hz. Ömer -radıyallahu anh- İslam'a girmiştir. İslam'a girmeden önce İslam ve müslümanların en şiddetli düşmanlarından biriydi. Bir gece Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kabe'de namaz kılıp Kur'an okurken, Ömer duymuş ve

etkilenmişti. O'nun hak olduğunu düşünmüş ancak inadından vazgeçmemişti. Bir gün eline kılıcını alıp Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'i öldürmek üzere yola çıktı. Yolda bir adam kendisine: "Nereye gidiyorsun Ey Ömer" diye sordu. O da hiç çekinmeden: "Muhammed'i öldürmek istiyorum." dedi. O adam kendisine: "Muhammed'i öldürürsen, Haşimoğulları ve Zehraoğulları'ndan nasıl kurtulursun?" Diye sorunca, Ömer adama kızdı ve: "Yoksa sende mi Muhammed'le berabersin." diye çıkışınca adam O'na: "Senin kızkardeşin ve enişten de müslüman oldular." demiştir.

Bunun üzerine Ömer dönüp, doğruca kızkardeşine ve eniştesine gitti. Onların yanında Eret'in oğlu Habbab -radıyallahu anh- da vardı. Onun beraberinde, içinde Taha süresi yazılı bir sayfa bulunuyordu. Habbab, bu sayfayı onlara okuyordu. Onlar, Ömer'in geldiğini duyunca, Habbab'ı evin bir köşesine sakladılar. Ömer'in kızkardeşi Fatma, sayfayı alıp uyluğunun altına koydu. Ömer, eve yaklaştığı zaman evde bir şeylerin okunduğunu duymuştu. Eve girince:

"Biraz önce işittiğim o mırıltı ne idi?" diye sordu.

"Bir şey işitmedin!" diye cevap verdiler.

"Vallahi ben sizin Muhammed'e tabi olduğunuzu haber aldım." dedi ve Eniştesi Said'e şiddetle vurup, yakaladı. Kocasını

Ömer'in elinden almak isteyen Fatma'ya da vurup başını yardı. Bunun üzerine her ikisi de Ömer'e:

"Evet, Müslüman olduk. Allah'a ve Rasuluna iman ettik, dilediğini yap!" dediler.

Ömer, kızkardeşinin yüzündeki kanı görünce yaptığına pişman oldu. Utandı. Kızkardeşine:

"Az önce okuduğunuz sahifeyi bana getirin de okuyayım." dedi. Kızkardeşi ona, sen pissin, şirk üzeresin, Kur'an'a ise temiz olanlar dokunabilir. Kalk yıkan." dedi. Ömer kalkıp yıkandı ve sahifeyi eline alıp okumaya başladı.

"Bismillahirrahmanirrahim" okudu ve "Güzel, temiz isimler." dedi. Sonra Taha suresini "muhakkak ki ben kendim Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Öyle ise bana kulluk et, beni anmak için namaz kıl." ayeti kerimesine kadar okudu.

"Bu ne güzel, ne tatlı bir sözdür. Beni Muhammed'e götürün" dedi.

Ömer'in bu sözünü duyan Habbab, ortaya çıktı ve

"Müjde ey Ömer! Ben Allah'ın seni Peygamberin davetiyle seçeceğini umuyordum. Çünkü Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den gece "Ey Allahım! İslam'ı Hişam'ın oğlu Ebu Cehil veya Hattab'ın oğlu Ömer ile kuvvetlendir." derken işittim."

dedi.Sonra da Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in Erkam'ın evinde olduğunu haber verdi.

Ömer -radıyallahu anh-, kılıcını alıp kuşandı, sonra da Erkam'ın evine gelip, kapıyı çaldı. İçerdekilerden biri kapının aralığından baktı ve Ömer'in kılıcını kuşanmış olarak geldiğini gördü. Durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e bildirdi. İçeridekiler telaşlanıp bir araya toplandılar. Hamza

"Ne oldu böyle" diye sorunca

"Ömer" dediler. Hamza

"Ömer mi? Kapıyı açın! Eğer hayır için gelmişse hayrı ona veririz. Eğer şer işlemek için gelmiş ise, kılıcı ile onu öldürürüz." dedi.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, o sırada içerdeydi ve kendisine vahiy gelmekteydi. Sonra gelip Ömer'i karşıladı.Onu elbisesinden ve kılıç kuşağından tutup sonra da şiddetle kendisine çekti.

"Allah, sana Velid bin Muğire'ye indirdiği gibi bir felaket indirinceye kadar küfürden vazgeçmeyecek misin?" dedi. Sonra da "Ey Allahım! işte Ömer bin Hattab. İslam'ı Ömer bin Hattab ile izzetlendir." buyurdu. Ömer hemen şöyle dedi:

"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah." Rasûlullah ve ev halkı öyle bir tekbir getirdiler ki, sadaları ta Beytül Haram'dan işitildi.

Hz. Ömer'in Müslüman Olmasına Müşriklerin Tepkileri:

Ömer -radıyallahu anh-, dengi bulunmayan bir pehlivandı. Müslüman olduktan sonra İslam ve Müslümanların en şedid düşmanı olan Ebu Cehil'in evine gidip kapısını çaldı. Ebu Cehil kapıyı açıp

"Hoş safa geldin. Hayrola?" deyince,

"Sana Allah ve elçisi Muhammed'e iman ettiğimi haber vermek için geldim." dedi. Ebu Cehil kapıyı onun yüzüne kapatıp

"Allah seni ve geldiğin şeyi çirkinleştirsin." dedi. Sonra da dayısı As bin Haşim'in yanına giderek içeri girdi.

Kureyş'in en çabuk söz yayan adamı Cemil bin Muammer'in yanına gidip, Müslüman olduğunu haber verdi. Cemil var gücüyle bağırıp, Ömer'in sapıttığını ilan etti. Ömer ise "yalan söylüyor. Ben Müslüman oldum" diye haykırırdı. Ömer -radıyallahu anh-, güneş doğuncaya kadar onlarla çarpıştı.

Daha sonra evine döndüğünde, hısımlarının onu öldürmek üzere beklediklerini gördü. Vadi Ömer'i öldürmek isteyen insanlarla doldu. O sırada Ömer'in kavmi Adiyyoğulları'nın

antlaşmalısı olan Sehmoğulları'ndan Âs b. Vail geldi. Süslü ipek elbiseler giymişti.Ömer'e ne olduğunu sordu. O da: "Kavmim Müslüman olursam beni öldüreceklerini söylüyor." dedi. Âs:"Hayır seni öldüremezler." deyip yatıştırmak üzere topluluğun yanına gitti. Onlara: "Ne oluyorsunuz?" diye sordu. Onlar da : "İşte bu Hattab'ın oğlu sapıtmış" dediler.Âs onlara:"Onu öldüremezsiniz." cevabını verip, onları teskin etti. Böylece dağıldılar.

Ömer'in Müslüman Olmasıyla İslâm ve Müslümanların Güç Kazanması:

Müslümanlar, Ömer'in İslam'a girmesiyle büyük bir izzet ve güç kazandılar. Daha önce ibadetlerini gizli yapıyorlardı. Ömer, Müslüman olduktan sonra şöyle dedi:

"Ey Allah'ın elçisi! Ölsek de kalksak da Hak üzerine değil miyiz?" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-,

"Evet." dedi. Ömer,

"Öyleyse niçin gizleniyoruz?" dedi. Müslümanlar iki saf halinde Kabe'ye doğru yola çıktılar. Safların birinin başında Ömer, diğerinin başında da Hamza bulunuyordu. Bu şekilde tekbirlerle Mescid-i Haram'a girdiler. Müşrikler onları bu halde izzet içinde görünce, daha önce hiç üzülmedikleri kadar büyük bir üzüntüye kapıldılar. Bundan dolayı Ömer'e-radıyallahu anh-Faruk lakabı verilmiştir.

İbni Mesud, "Ömer'in müslüman olduğu andan itibaren izzetliyiz." ve "Ömer, müslüman oluncaya kadar Kabe'de namaz kılamıyorduk." demiştir.

Suheyb ise şöyle dedi: "Ne zaman Ömer müslüman oldu, İslam zuhur etti. Aleni olarak İslam daveti yapıldı. Kabe etrafından halka yaptık. Tavaf ettik. Bize çirkinliklerde bulunanlara aynısıyla karşılık vermeye başladık.

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e Güzel ve Çekici Şeylerin Arzedilmesi:

Hamza ve Ömer'in müslüman olmasıyla İslam'ın güçlendiğini gören müşrikler bundan sonra takınacakları tutumu değerlendirmek üzere toplandılar. İçlerinden saygı ve itibar sahiplerinden biri olan Utbe bin Rebia, söz alarak şöyle dedi:

"Ey Kureyş topluluğu! Muhammed'e gidip konuşayım ve ona bazı şeyler teklif edeyim. Belki o bunların bazısını kabul eder de, istediği şeyleri veririz. Böylece bizimle uğraşmaktan vazgeçer." Kureyşliler,

"Evet ey Eba Velid git ve onunla konuş." dediler. Bunun üzerine Utbe, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile konuşmak üzere yanına gitti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Beytul Haram'da tek başına oturmaktaydı. Utbe onun yanına oturup:

“Ey kardeşimin oğlu! Senin, aşiret içinde bizden şerefli ve nesebde bizden soylu olduğun malumdur. Şüphesiz sen kavmine büyük br iş getirip bununla onların cemaatini parçaladın. Onları ahmak saydın, getirdiğin bu din ile onların babalarını da geçip gidenleri kötüledin. Beni dinle sana bazı tekliflerde bulunacağım. Belki bunlardan bazılarını kabul edersin.” dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- da:

“Söyle bakalım, ey Eba Velid, dinliyorum.” buyurdu. Utbe:

“Ey kardeşimin oğlu! Eğer getirdiğin bu şey ile istediğin mal ise, mallarımızdan toplayıp seni en zenginimiz yapalım. Eğer bu iş ile istediğin şeref ise, seni kendimize başkan yapalım. Hatta sensiz hiçbir işe karar vermeyelim. Eğer bununla istediğin hükümdarlık ise, seni kendimize hükümdar yapılım. Eğer sana gelen birşey cin ise ve sen de onu kendinden def edemiyorsan, senin için tabib getirelim ve seni, ondan kurtarıncaya kadar mallarımızı bu yolda harcayalım. Çünkü bazen insana cin galip gelir de ondan tedavi ile kurtulur.” dedi. Utbe sözünü bitirinceye kadar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onu dinledi. Sonra:

“Sözünü bitirdin mi ey Eba Velid?” diye sordu.

Utbe de:

“evet” dedi. Rasûlullah:

“Öyle ise şimdi sen beni dinle.” buyurdu. Utbe de:

"söyle!" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, ona şu ayetleri okudu:

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Ha mim. Bu Kitap, merhamet eden, merhametli olan Allah katından indirilmedir. Bilen bir millet için müjdeci ve uyarıcı olmak üzere arabça okunacak ayetleri uzun uzun açıklanmıştır. Ama insanların çoğu yüz çevirmiştir, onlar işitmezler de. Ey Muhammed! Bizi çağırdığın şeye karşı kalplerimiz kapalıdır, kulaklarımızda ağırlık, bizimle senin aranda anlaşmamıza engel vardır, istediğini yap, biz de yapacağız." derler." (Fussilet, 41/1-5)

Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ayetleri ona okumaya devam etti. Utbe ellerini arkasına atıp, o halde sukunetle Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i dinliyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, "Eğer onlar yüz çevirirlerse de ki: İşte size Ad ve Semud'un başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgayla uyardım." ayeti kerimesine gelince, Utbe elini Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in dudağına götürüp Allah ve yakınlık adına bu gazabın gelmemesini rica etti ve "yeter" dedi.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, bu suredeki secde ayetine gelince secde etti. Sonra:

"Ey Velid'in babası, dinlediklerini duydun, işte sen ve Kur'an" dedi.

Utbe kalkıp arkadaşlarına gitti. onlardan bazısı diğerlerine:

"Allah'a yemin ederiz ki Velid'in babası gittiği yüzden başka bir yüz ile size geldi." dediler. Utbe, onların yanına oturunca: "Ne yaptın ey Eba Velid?" diye sordular. O da: "Öyle bir söz işittim ki vallahi, onun benzerini daha önce hiç duymadım. Vallahi o ne şiir, ne sihir ve ne de kehanettir. Ey Kureyşliler! Bana itaat edin! Bu adamı kendi haline bırakın. Vallahi, ondan işittiğim söz büyük bir olay meydana getirecek. Eğer Araplar, onu bastırırsa, şüphesiz size, onu sizden başkası ile yetersiniz. Eğer o, araplara galip gelirse, onun mülkü sizin mülkünüz ve onun üstünlüğü sizin üstünlüğünüz olur. Bu takdirde siz, onunla insanların en mutlusu olursunuz!" diye cevap verdi. Bunun üzerine Kureyşliler:

"Ey Velid'in babası! Vallahi Muhammed, seni dili ile sihirlemiş." dediler. Utbe ise:

"Onun hakkında benim görüşüm budur. Siz dilediğinizi yapın!" diye cevap verdi.

Müşriklerin Tavizleri ve Rasullullah'a Eşitlik Teklif Etmeleri:

Müşrikler tüm bu çekici tekliflerinin sonuç vermediğini görünce, din konusunda eşitlik sağlamayı düşündükten ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e

“senin hayrına olacak bir teklifimiz var” dediler. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- : “nedir o” buyurdu.Onlar: “Bir sene sen bizim tanrılarımıza, bir sene de biz senin Tanrı’na ibadet edelim. Eğer biz hak üzereysek, sen de nasibini almış olursun, sen hak üzereysen biz de nasibimizi almış oluruz.” dediler. Bunun üzerine Allah: “De ki Ey kâfirler ! Ben sizin tapmakta olduklarınıza tapmam ...” ayetleriyle başlayan Kafirun Suresini ve “De ki Ey cahiller! Bana, Allah’tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?” (Zümer, 39/64) ve “De ki: Allah’tan başka sizin taptığınız şeylere tapmak bana yasak edildi.” (En’am, 6/56) ayeti kerimeleri nazil oldu.

Müşrikler, kendileri ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- arasındaki hilafı halletmekte kararlıydılar.Onun için Utbe bin Rebia’nın önerilerine başka öneriler ve tavizler daha katıp Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-’e sundular.Ancak O’ndan da kendilerine taviz vermesini istiyorlardı.

“Bundan başka bir Kur’an getir veya bunu değiştir” (Yunus, 10/15) diyorlardı. Allah -Celle Celalühü- Rasulune onlara şu şekilde cevap vermesini emretti:

“De ki, onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben bana vahyolunandan başkasına uymam. Çünkü Rabbime isyan edersem elbette büyük günün azabından korkarım.” (Yunus, 10/15)

Allah Rasulunü kesinlikle onların bu aldatıcı tekliflerine aldanmaktan korumuştur:

"Müşrikler,sana vahyettiğimizden başka bir şeyi yalan yere bize isnad etmen için seni, nerdeyse sana vahyettiğimizden saptıracaklar ve ancak o takdirdedir ki seni candan dost kabul edeceklerdi. Eğer seni sebatkar kılmasaydık, gerçekten nerdeyse onlara birazcık meyledecektin.Ama o zaman,hiç şüphesiz sana hayatın ve ölü-mün sıkıntılarını kat kat tattırırdık.Sonra bize karşı kendin için bir yardımcı da bulamazdın" (İsra,17/73-75)

Kureyşlilerin Allah'ın Azabını İstemedeki Acelecilikleri:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- müşrikleri, şirklerinden dönüp kendisine uymadıkları sürece Allah'ın azabına uğramakla kortutuyordu. Ancak sözü edilen azabın henüz gelmemesi müşrikleri cesaretlendirdi. İstihza ve kibir amacıyla bu azabın bir an önce gelmesini istediler. Azab vaidlerinin kendilerini korkutmayacağını, zaten böyle bir azabın da asla gerçekleşmeyeceğini iddia etmeye başladılar. Onların bu tutumları üzerine Allah bu konuyla ilgili birçok ayeti kerime inzal etti. Bazıları şöyledir:

"Onlar senden azabın çabuk gelmesini istiyorlar. Allah, vaadinden asla dönmez. Muhakkak ki, Rabbin nezdinde bir gün, sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir." (Hac, 22/47)

“Senden azabı çarçabuk istiyorlar. Halbuki cehennem, hiç şüpheleri olmasın, kafirleri kuşatacaktır.” (Ankebut, 29/54)

“Kötü tuzaklar kuranlar, Allah’ın, kendilerini yere geçirmeyeceğinden veya kendilerine bilemeyecekleri bir yerden azabın gelmeyeceğinden emin mi oldular? Veya onlar dönüp dolaşırken Allah’ın kendilerini yakalayamayacağından (emin mi oldular) ? Çünkü onlar (Allah’ı) aciz bırakacak değillerdir.

Yoksa Allah’ın kendilerini bir korku üzerinde yakalamayacağından (emin mi oldular) ? Kuşkusuz Rabbin, çok şefkatli, pek merhametlidir.” (Nahl, 16/45-47)

Müşrikler inat ve tacizlerinden dolayı Allah Rasulu’nden mucizeler ve olağanüstü şeyler getirmesini istiyorlardı. Allah, ayeti kerimeler inzal ederek bu konudaki adetini (sünnetini) beyan ederek, onların bu konudaki hüccetlerini kesmiştir. Bu konu üzerinde ilerideki bölümlerde tekrar duracağız, inşaallah !

Müşrikler Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile mücadelelerinde tüm bu yolları sırayla veya hep birden denemişlerdir. Şiddet, yumuşaklık, müsavemet, cidal, terğib, terhib gibi mücadele yöntemlerinin birinden diğerine geçiyorlar, bazen korkutma bazen de sevdirme yolunu deniyorlardı. Kararsızlardı. İlerliyorlar geri çekiliyorlardı. Tek amaçları vardı şirkin muhafazası ve İslam davetinin önlenmesi. Ancak Allah’ın lütfuyla onların tüm gayretleri boşa gitmiş, başarısızlığa uğramışlardır.

Bundan sonra önlerinde tek bir seçenek vardı. Kılıç! Ancak kılıç ayrılığı daha da körükleyip, her alanda çöküntüye yol açmaktan başka bir işe yaramazdı. Müşrikler ne yapacaklarını şaşırmış durumdaydılar.

Ebu Talib ise, müşriklerin Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i öldürmek üzere kendisinden istemeleri ve Ebu Cehil, Ukbe bin Muayt, Ömer bin Hattab'ın suikast teşebbüslerinden kureyşlilerin O'nu öldürmeye karar verdiğini anladı. Haşim ve Muttalib Oğullarını toplayarak, onların müslüman kafir tamamından Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'i korumalarını istedi. Onlar da Ebu Leheb hariç, O'nu koruyacaklarına dair Kabe'de söz verdiler. Ebu Leheb onlardan ayrılıp müşrik Kureyşlilerin saflarına katıldı.

Boykot ve Abluka Uygulaması:

Müşrikler her yolu denemelerine rağmen bir şey elde edemediklerini görüyorlardı. Haşim ve Muttalib Oğullarının da ne olursa olsun Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'i korumadaki kararlılıkları üzerine Kureyş, Kinane oğulları meclisinde toplanarak, halihazırdaki durumu görüşmeye başladılar. Uzun tartışmalardan sonra son derece acımasız bir karar üzerinde birleşip, anlaştılar. Karar gereğince bundan böyle Haşim oğulları ve Muttalib oğullarına boykot uygulanarak onlarla kız alıp verilmeyecek, alış

veriş yapılmayacak, onlarla karışılmayacak, onlarla oturulmayacak, evlerine girilmeyecek, konuşulmayacak ve Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- 'nü öldürmek üzere onlara teslim etmedikleri sürece asla onlarla barış yapılmayacak ve merhamet edilmeyecekti.

Bu andlaşmayı bir sahifeye yazarak, kudsiyet kazanması amacıyla Kabe'ye astılar. Bu sahifeyi Bağid bin Amir bin Haşim yazmıştı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu adama beddua etmiş ve sahifeyi yazan ellerinin bazı parmakları felç olmuştur.

Kureyş'in boykot kararı almasından sonra Haşim ve Muttalib oğullarının müslüman ve kafir tüm mensupları, Ebu Leheb hariç Ebu Talib mahallesinde toplandılar. Ebu Leheb ise bundan sonra kendi aşireti ile olan tüm ilişkilerini koparmıştır. Kureyşliler tüccarları onlara birşey satmaktan men ediyorlardı. Niyetleri onları açlıktan öldürmekti. Müslümanlar çok sıkıntılı anlar yaşadılar. Açlıktan ağaç kabuklarını, hayvan derilerini yiyorlardı. Açlıktan çocuk ve kadınların çığlıkları ortalığı inletiyordu. Ancak gizlice bazı yiyecekler elde edebiliyorlardı. Hz. Hatice'nın yeğeni Hakim bin Hizam bazen halasına gizlice buğday getiriyordu. Müslümanlar ve Haşimoğullarının diğer fertleri ancak Haram aylarda Ebu Talib mahallesinden çıkıp, Mekke dışından gelen kervanlardan alış-veriş yapabiliyorlardı. Ancak müşrikler bu tüccarlara da yüksek fiyatlar vererek, onların yiyecek almalarını

önlemeye çalışıyorlardı. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- tüm bu zor şartlar altında bile, tevhid davetini yapmaktan geri durmuyordu. Özellikle de Arap kabilelerinin her bir yerden Mekke'ye aktıkları Hac mevsimlerinde.

Sahifenin Yırtılıp Ablukanın Kalkması:

Yaklaşık üç yıl sonra Allahu Teala bu zulmün durmasını diledi. Kureyş'in ileri gelenlerinden beş kişinin kalplerine sahifeyi yırtıp, ablukayı kaldırma isteğini koydu. Ayrıca böcekler göndererek bu sahifedeki "Allah"ın ismi" hariç, diğer zulüm kelimelerinin yemelerini sağladı.

Ablukaya karşı birleşen Kureyş'in eşrafından beş kişi şunlardır. Bu işi bozmaya ilk karar veren Hişam bin Amr bin Haris'tir. Bu adam sırayla önce, Peygamberimizin halası Atike'nin oğlu, Züheyr bin Ebu Ümeyye'nin yanına, sonra da Mut'im bin Adiyy'in yanına sonra da Ebül Bahtari bin Hişam'ın yanına giderek, Onların her birinin ambargo altında inleyen Haşimoğulları ve Muttaliboğullarına olan akrabalıklarını hatırlatıp, bu zulüm sahifesinin yırtılıp, boykotun kaldırılması yönünde ikna etti. Sonra yanlarına Zem'a bin Esed'i de alarak bu boykot sahifesini yırtmak üzere bir plan hazırladılar.

Sabah vakti Kureyş ileri gelenlerinin Mescidi Haram'da bulunduğu sırada Züheyr süslü elbiselerini giymiş olduğu halde gelip tavaf etti. Sonra insanlara dönüp şöyle seslendi:

"Ey Mekkeliler! Hepimiz istediğimiz gibi yiyoruz, giyiniyoruz, refah ve saadet içinde yaşıyoruz, fakat Haşim oğulları ve muttalib oğullarını herşeyden mahrum ediyoruz. Alış veriş edemiyorlar, onların böyle açlıktan ölmeleri reva mıdır? Yemin ederim ki, şu zalim anlaşma, şu öldürücü sahife yırtılmadıkça ben duramayacağım!"

Ebu Cehil bu sözleri işitince hemen ortaya atıldı ve:

"Yalan söylüyorsun, andlaşmayı bozmayız" dedi. Fakat öteden Zem'a, Ebu'l Bahteri, Mut'im ve Hişam, Züheyr'i desteklediler. Ebu Cehil'e:

"Asıl sen yalan söylüyorsun" dediler. Ebu Cehil:

"Anlaşılan siz bu işi geceden düşünmüş, bu mekan dışında bir yerde karar vermişsiniz." dedi.

O sırada Ebu Talib mescidde bir kenarda oturuyordu. Bu tartışmayı duyunca gelip, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in, Allah'ın bir böcek göndererek Allah lafzı hariç tüm zulüm lafızlarını yediğini haber verdiğini söyledi. Sonra da

"Eğer Muhammed yalan söylemişse, O'nunla sizin aranızdan çekileceğim, yok eğer doğru söylemişse o zaman siz

de bize uyguladığınız boykot ve zulümden vaz geçersiniz" dedi. Onlar da

"tamam" dediler.

Ebu Cehil'in sözlerinin hemen ardından Mut'im sahifeyi yırtmak üzere kalktı. Bir de ne görsün! Böcek sahifenin "Bismike Allahümme" ve "Allah" lafzı hariç tüm yazılarını yemiş! Böylece Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in önceden haber verdiği şey gerçekleşmiş ve müşrikler Allah'ın bu açık mucizesini bizzat gözleriyle görmüşlerdir. Ancak bu onların dalalet bataklığında boğulmalarına engel olmamıştır.

Böylece abluka sona erdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve beraberindekiler Ebu Talib Mahallesini terkettiler.

Kureyş Heyeti Ebu Talib'in Yanında:

Boykot andlaşmasının kalkmasından sonra durum yine aynı gerginlik haline döndü. Ancak aradan bir iki ay geçmişti ki Ebu Talib hastalandı. Hastalığı gittikçe artıyordu. Yaşı da 80'i geçmiş bulunuyordu. Kureyş O'nun bu hastalıktan kalkamayacağını anladı. Aralarında konuşarak:

"Ebu Talib'e gidip bizim ile kardeşi oğlunun arasını bulmasını söyleyelim. O ölüp gittikten sonra, Arapların bizi ayıplayıp "Ebu Talib sağ iken yeğenine bir şey yapamadılar,

öldükten sonra acısını çıkardılar" demelerinden korkarız" dediler. Ebu Talib'e gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i çağırıp Kureyşliler'in "O bize ilişmesin, biz de ona ilişmeyelim" şeklindeki tekliflerini arzetti.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu.

"Ey amcacığım ben onlardan yalnızca bir tek söz istiyorum. O sözü verirlerse Araplar onlara tabi olur, Acemler onların dinine bağlanır."

Müşrikler heyacanlanıp

"tek bir kelime mi ?" diye sordular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-:

"Allah'tan başka ilah yoktur, deyin ve Allah'tan başka taptıklarınızı söküp atın" buyurdu.

Müşrikler bu sözden hiç hoşlanmadılar. Kızgın bir halde toparlanıp ordan ayrıldılar. Şöyle diyorlardı:

"İlahları, tek bir ilah mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir" (Sa'd, 38/5)

Hüzün Yılı

Ebu Talib'in Vefatı:

Ebu Talib'in hastalığı şiddetlenmişti. Ölmek üzereyken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yanına gelip:

"Ey amcacığım; La ilahe illallah, de ki yarın onunla Allah katında sana şefaatçi olayım" dedi. O sırada Ebu Talib'in başucunda bulunan Ebu Cehil ve Abdullah bin Ebi Ümeyye ise

"Ey Ebu Talib, Abdulmuttalib'in dininden yüz mü çevireceksin?" dediler. O'nun kelimeyi tevhidi söylememesi için direttiler. Ebu Talib'inde son sözü

"Abdulmuttalibin dini üzere" olmuştur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu duruma çok üzüldüler ve

"Nehy olunmadığım sürece senin için istiğfar edeceğim" dedi. Bunun üzerine Allah şu ayeti kerimeleri inzal etti.

"Cehennem ehli oldukları onlara açıkça belli olduktan sonra, akraba dahi olsalar müşrikler için af dilemek ne Peygambere yakışır ne de inananlara" (Tevbe, 9/113)

"Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin" (Kasas, 28/56)

Ebu Talib'in vefatı Nübüvvetin 10. yılı Recep veya Ramazan ayında, boykot sona ermesinden altı ay sonra olmuştur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- için şefkatli bir hami, İslam daveti için de O'nu her türlü saldırılarlardan koruyan bir kale idi. Bununla beraber dedelerinin şirk dini üzerine kalmış, ve tam bir kurtuluşa erememiştir.

Bir gün Abbas-radıyallahu anh- Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-'e sordu: "Amcana ne faydan oldu.O seni korur ve himaye ederdi?" Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu: "O şimdi ateşin yüzeyindedir. Ben olmasaydım cehennemin dibinde olurdu."

Hatice Allah'ın Rahmetine Kavuşuyor:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Ebu Talib'in vefatıyla açılan yarası kurumadan mü'minlerin annesi Hatice vefat etmiştir. Ebu Talib'in vefatından 3 gün veya iki ay sonra, nübüvvetin 10. yılı Ramazan ayında. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in sevgili eşi artık yoktu. İslam davetinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e hayırlı bir vezir oldu. Risaletin tebliğinde O'na yardım etti. Canı ve malıyla O'nu destekledi. Acı ve işkencelere beraber göğüs gerdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun için şöyle buyurmuştur.

"İnsanlar beni inkar ettiğinde, o bana iman etti, insanlar beni yalanladığında o tasdik etti, insanlar beni engellediklerinde

o beni malına ortak etti. Allah başkasının değil O'nun çocuğuyla beni rızıklandırmıştır."

Faziletleri hakkında bir çok rivayetten bir tanesine göre Cibril Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'a gelerek şöyle demiştir.

"Ey Allah'ın Elçisi! Şu gelen Hatice'dir. Yanındaki kapta yiyecek ve içecek var. Geldiği zaman O'na Rabbinin selamını oku ve O'na cennette de kendisi için hazırlanmış içinde ne bir gürültünün ne de yorgunluğun olmadığı köşk ile müjdele"

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun aziz hatırasını unutmamış, daima hatırlamıştır. Allah Rasulu O'nu her anışında cidden duygulanır, acıma ve sevgi duyguları ile dolardı. Koyun keser Hatice -Radıyallahu Anha-'nin arkadaşlarına gönderirdi. Hatice-Radıyallahu Anha-'nin bir çok menkıbe ve faziletleri vardır.

Acıların Birbirini İzlemesi:

Amcası Ebu Talib ve eşi Hz. Hatice'nin vefatlarından sonra, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kavminden daha şiddetli bela çekmeye başladı. Kureyş'in eziyetleri artık Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a daha çok dokunuyor ve olup bitenler O'nu son derece üzüyordu. Artık en küçük şey bile O'nu müteessir eder olmuştu. Bir gün sokaktan geçerken habisin biri O'nun başına toprak atmıştı. Peygamber efendimiz -sallallahu

aleyhi vesellem- o halde evine girerek kızlarından birine başını temizlettirdi. Kızı O'nu bu halde görünce içi sızlamış ve ağlamıştı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kızının ağlamasından müteessir olup:

"Ağlama yavrum", dedi

"Allah, babanı koruyacak." O anda hamisi Ebu Talib'i hatırladı:

"Ebu Talib ölünceye kadar Kureyş, bana pek dokunamadı" dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Sevde, Sonra da Aişe ile Evlenmesi:

Hatice radıyallahu anha'ın vefatından bir ay sonra Şevval ayında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Sevde binti Zema ile evlenmiştir. Sevde -radıyallahu anha- daha önce amcası oğlu Sekran bin Amr ile evliydi. Her ikisi de ilk müslüman olanlardandır. Habeş'e hicret edip sonra Mekke'ye geri döndüler. Sekran'ın vefatından sonra dul kalan Sevde ile Rasûlullah evlendi. Yıllar sonra kendi nöbetini Aişe'ye devretmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Aişe -radıyallahu anha- ile evlilikleri de yine şevval ayında ancak Sevde'den evlendikten bir yıl sonra gerçekleşmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu

Mekke de iken nikah altına aldı. Evine alması ise Medine'de hicretin ilk yılı şevval ayında gerçekleşmiştir ki Aişe o zaman 9 yaşındaydı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın en sevgili ve din konusunda en fakih hanımıydı. Birçok menkıbe ve faziletleri vardır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Tâif'te:

Bu kuvvetli şartlar altında Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- davetini yaymak veya sığınmak ve yardım görmek amacıyla Taif yolunu tuttu. Azadlısı Zeyd bin Harise ile beraber yaya olarak gidiyorlardı. Taif'e varıncaya kadar yolları üzerindeki tüm kabilelere uğrayıp İslam'ı anlattı. Taif'e gelince buranın önde gelen yöneticilerinden olan üç kardeş'e gitti. Onlara İslam'ı anlatıp, tebliğ görevinde kendisine yardımcı olmalarını istedi. Bu üç kardeş İslam davetine icabet etmedikleri gibi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a da kötü ve ters cevap verdiler. Allah Rasulu, onları bırakıp diğer reislere gitti. Tüm kabile reislerini sırayla dolaşıyor ve onlara İslam'ı anlatıp, kendisine yardım etmeye davet ediyordu. 10 gün boyunca davet etmediği kabile başkanı ve eşrafından hiç kimse kalmadı. Bu süre zarfında kendisine icabet eden hiç kimse olmadığı gibi O'na "Yurdumuzdan çık" diye emrettiler. Bununla da kalmayıp kendilerine gelen bir misafire, insanlık kaidelerini çiğneyerek hakaret ettiler. Ayak takımını toplayarak bunlarla Peygamber -sallallahu aleyhi

vesellem-'i taşa tuttular. O kadar ki, atılan taşların ayaklarında açtığı yaralardan sızan kanlarla ayakkabıları dolmuştu. Zeyd -radıyallahu anh- kendisini O'na siper ederek Allah Rasulunü korumaya çalışıyordu. O'nun da başı yarılmıştı. Nihayet Rasulu Ekrem Taif'den 3 mil uzaktaki Utbe bin Rebia ve kardeşi Şeybe bin Rebia'ya ait bir bağa iltica ederek taşlanmaktan kurtuldular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada bir çardağın altında şu hazin dua ile şekvasını arz etmiştir:

"İlahi! güçsüzlüğümü, çaresizliğimi ve insanların beni basite almalarını ancak sana şikayet ediyorum. Ey merhametlilerin en merhametlisi, sen şüphesiz ki ezilmişlerin Rabbisin ve benim de Rabbimsin. Peki beni kime havale ediyorsun? Huysuz, yüzsüz bir düşmana mı, yoksa hayatımın dizginlerini eline verdiğin dosttan, akrabadan birine mi?Allahım!Eğer bana karşı öfkeli değilsen çektiğim mihnetlere bunca zorluklara hiç aldırmam. Fakat senin esirgeyiciliğin her türlü tedbirden daha geniştir.Allahım! Gazabına uğramaktan, hoşnutsuzluğuna hedef olmaktan senin vechinin nuruna sığınırım. O nurun ki bütün karanlıkları pırıl pırıl aydınlatır ve hem dünya hem ahiret işlerinin hepsi ona bağlıdır.

Allah'ım! sen razı oluncaya kadar işte affını dileyip duruyorum. Bütün güç ve kudret ancak senindir."

Rebia oğulları O'nun bu halini görüp, acıdılar. Gördüğü bu kötü muameleye üzüldüler. Hristiyan bir köleleri olan Addas ile

O'na bir salkım üzüm gönderdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- üzümü eline alarak:

"Bismillah=Allah'ın adıyla" diyerek yemeğe başladı. Addas hayret etti ve:

"Bu diyar halkı böyle bir söz bilmezler" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na

"sen nerelisin ve hangi dine mensupsun" diye sordu. Addas:

"Ninovalı bir Hristiyan" olduğunu söyledi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Demek sen salih bir adam olan Metta oğlu Yunus Peygamberin diyarındansın" dedi. Addas:

"Sen Yunus'u nereden biliyorsun?" dedi. Muhammed-sallallahu aleyhi vesellem-

"O benim kardeşimdir. O Peygamberdi, ben de Peygamberim," dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na Yunus'un Kur'an'da anlatılan kıssasını okudu. Addas'ın İslâm'a girdiği rivayet edilmiştir.

Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- hazin, kırgın ve dertli bir halde Mekke'ye gitmek üzere hareket etti. Karnu'l Menâzil bölgesine varmıştı ki Cibril ve dağlardan sorumlu

melek O'nu gölgeleri altına aldılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- başını yukarıya kaldırdığında Cibril O'na şöyle seslendi:

"Allah dilediğin şekilde emredesin diye sana dağlardan sorumlu meleği gönderdi" sonra dağlardan sorumlu melek de selam verip şöyle dedi.

"Ey Muhammed bana dilediğin gibi emret. Eğer istersen Mekke'nin şu yüce dağlarını onların başlarına geçireyim" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle cevap verdi.

"Bilakis ben onların zürriyyetlerinden sadece Allah'a ibadet edip, O'na hiç bir şeyi ortak koşmayan kimseleri çıkarmasını istiyorum."

Allah katından gelen bu yardım ile Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- üzüntülerini yenerek Mekke yolu üzerindeki Nahle vadisinde konakladı. Burada bir kaç gün kaldı. Namazını kılıp ibadet ettiği bir sırada oradan geçmekte olan bir grup cin, gelip Kur'an dinlediler. İman edip kavimlerini davet etmek üzere hareket ettiler. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- tüm bunlardan habersizdi. Ancak daha sonra Ahkaf ve Cin surelerinin ayetleri nazil olmuş ve durumu açıklamıştır.

Allah Rasulu daha sonra Mekke'ye girmek üzere harekete geçti. Allahu Teala'dan kendisine bir çıkış yolu göstermesini diliyordu. Kureyş'in şerrinden korktuğu için hemen Mekke'ye girmedi. Hira'da bekleyerek Ahnes bin Şerik'a haber göndererek

kendisini himaye etmesini istedi. Halif kendisinin Kureyş'le andlaşmalı olduğunu, Andlaşmanın ise himaye etme hakkının olmadığını bildirerek özür beyan etti. Süheyl bin Kaab'a da aynı şekilde bir adam gönderdi. O da benzer bir cevapla O'nu himayesine almayı reddetti. Bunun üzerine uzaktan akrabası olan Mut'im bin Adiyy'e haber gönderdi. Mut'im Menaf bin Abdulmuttalib cihetiyle, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile akrabaydı. Menaf oğulları ise Kureyş'in en şerefli koluydu. Mut'im Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i himayesi altına almayı kabul ederek kendisi ve oğulları silahlanıp Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i karşıladılar. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- onların silahlarının gölgesinde Kabe'ye girdi. Tavaf edip, iki rekat namaz kıldı. Sonra Mut'im ve oğulları eşliğinde evine gitti. Mut'im Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i himayesine aldığını ilan etmiş, Kureyş te kabul etmişti.

Müşriklerin Mücadele ve Mucize İstekleri:

Müşrikler inatlarından ve Allah Rasulunu acze düşürme, heveslerinden dolayı muhtelif zamanlarda, muhtelif mucizeler talep ediyor, bu konuda Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- ile cidal ve mücadeleye girişiyorlardı. Bir defasında Mescid-i Haram'da toplanıp aralarında tartıştıktan sonra, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i çağırarak O'nunla konuşmak istediklerini haber verdiler.

Allah'ın ayeti kerimede de buyurduğu gibi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların doğruyu bulmalarını son dedece arzuluyordu:

"Bu yeni Kitab'a inanmazlarsa arkalarından üzüntüyle nerdeyse kendini harap edecektin" (Kehf, 18/6)

Hemen koşarak geldi. Onların İslam'a gireceklerini ümid ediyordu. Mucizelerinin olduğunu söylüyorsun. Musa'nın asası, Semud'un devesi, İsa'nın ölüleri diriltme mucizeleri var. Haydi sen de bize daha önceki Peygamberler gibi bir mucize göster bakalım!" Müşrikler Peygamberin bu tür mucizeleri kendi güçleriyle ve diledikleri zaman gösterdiklerini zannediyorlardı. Tıpkı sıradan insanların normal davranışları gibi!

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a Safa tepesini altın yapmasını veya Mekke'yi daraltan dağları izale ederek yurtlarını genişletmesini ve yerlerden nehirler fışkırtmasını yahut da geçmiş atalarını diriltmesini ve onların kendisinin Allah Elçisi olduğuna şahitlik etmelerini önerdiler.

"Onlar: "sen, dediler, bizim için yerden bir kaynak fışkırtmadıkça sana asla inanmayacağız.

Veya, senin bir hurma bahçen ve üzüm bağın olmalı, öyle ki, içlerinden gürül gürül ırmaklar akmalı.

Yahut, iddia ettiğin gibi, üzerimize gökten parçalar yağdırmalısın veya Allah'ı ve melekleri şahit getirmelisin.

Yahut da altından bir evin olmalı, ya da göğe çıkmalısın. Bize, okuyacağımız bir kitap indirmediğin sürece (göğe) çıktığına da asla inanmayız" (İsra, 17/90-93)

Resulullan -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu mucizeleri getirdiği takdirde İslam'a gireceklerini söylediler.

"Eğer kendilerine bir mucize gelirse ona mutlaka inanacaklarına dair olanca güçleri ile Allah adına yemin ettiler" (En'am, 6/109)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz onların İslam'a girmesini umarak, Allah'a istedikleri şeyleri vermesi için dua etti.

Cibril gökten inerek Allah'ın onlara isteklerini vereceğini, ama her kim artık bundan sonra inkara devam ederse, O'nu alemlerde hiç kimseye tattırmadığı bir azaba uğratacağını haber verdi. Bu veya kendilerini tevbe ve rahmet kapısının açılması arasında bir seçim yapmasını istedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- tevbe ve rahmet kapısının açılmasını tercih etti. Allahu Teâlâ O'ndan müşriklere şu cevabı vermesini istedi.

"De ki: Rabbimi tenzih ederim. Ben sadece beşer bir elçiyim" (İsra, 17/93)

Yani sizin istemekte olduğunuz bu tür harukulade işleri yapmaya benim gücüm yetmez. Bu ancak Allah -Celle Celelühü-'ın kudretiyle olur. Ben sadece sizin gibi bir insanım.

Aramızdaki fark bana vahyediliyor olması; size ise vahyedilmemesi. İstekleriniz benim dilemem ve tasarrufumla olacak şey değildir, Allah -Celle Celelühü-'ın dilemesi ve tasarrufuyla olacak şeydir. O dilerse bunları yapar ve bunlar ile bana yardım eder, dilerse de sizin maslahatınız için bunları belli bir vakte erteler.

"De ki: Mucizeler ancak Allah tarafındandır. Ama mucize geldiğinde de inanmayacaklarının farkında mısınız!?" (En'am, 6/109)

Ayet ve mucizeleri getirmek, peygamberlerin değil Allah'ın elindedir.Allah Teâlâ, mucizeleri, nebilere ve rasûllere bir ikram olması, onların peygamberlik ve risâletlerinin gerçek olduğunu destek-lemek için onlara göstermektedir. Sonra Allah, istedikleri mucizelerin gerçekleşmesi halinde bile onların iman etmeyeceklerini bildirdi.

"Eğer biz onlara melekleri indirseydik, ölüler de kendileriyle konuşsaydı ve her şeyi toplayıp karşılarına getirseydik, Allah'ın dilemesi müstesna yine de inanacak değillerdi, fakat çokları bunu bilmez" (En'am, 6/111)

"Eğer bir Kur'an'la dağlar yürütülseydi veya yer parçalansaydı ya da onunla ölüler konuşturulsaydı (O yine bu Kur'an olurdu)! Fakat bütün işler Allah'a aittir. İman edenler hala

bilmediler mi ki, Allah dileseydi bütün insanları hidayete erdirirdi." (Rad. 13/31)

Tüm bu ayeti kerimelerde Allah sünnetlerinden bir sünnete işaret etmiştir. Bir kavim istedikleri mucize geldikten sonra eğer iman etmezlerse hiç mühlet verilmeden hemen helak edilirler. Allah'ın sünneti ise asla değişmez. Allah Kureyş'in bir çoğunun daha sonra iman edeceğini biliyordu. Onun için istedikleri özel mucizeleri getirmedi.

Ayın Yarılması:

Kureyşliler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın ondan istedikleri bir takım özel mucizeleri göstermediğini görünce, mucize getirmesini istemenin Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'i aciz bırakmanın en iyi yolu olduğuna karar verdiler. Böylece insanları O'nun bir Peygamber değil bilakis bir uydurukçu olduğuna inandırabileceklerdi!

Bir adım daha atarak, O'ndan kendi istekleri doğrultusunda herhangi bir mucize göstermesini istediler. Böylece Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in aczini ispat edip, insanları ondan uzaklaştırmayı düşünüyorlardı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Allah'a dua ederek bir mucize göndermesini istedi. O anda ay ikiye yarıldı. Bir parçası Ebu Kays dağı üzerine diğer parçası da karşı tarafa ayrıldı.

Müşrikler bu mucizeyi apaçık gözleriyle bizzat gördüler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- "Şahid olun" buyurdu.Müşrikler bu mucizeyi uzunca bir süre ve net bir şekilde izlediler. Fakat iman etmediler. Bilakis: "Bu Ebu Kebşe'nin oğlunun sihridir. Muhammed bizi sihirledi" dediler. İçlerinden biri: "Eğer Muhammed sizi sihirlediyse tüm insanları da sihirlemedi ya? Yoldan gelenlere sorun" dedi. Daha sonra yolculuktan dönen kimselere sordular. Onlar da: "Evet, ayın ikiye ayrıldığını biz de gördük." dediler. Ancak Kureyşliler inkarlarını sürdürmeye devam ettiler.

Ayın ikiye yarılması olayı, bu olaydan daha büyük başka bir olayın, İsra ve Mirac olayının hazırlığı mahiyetinde gibiydi. Ayın bu şekilde ikiye ayrılışını bizzat izlemek İsra ve Miracın mümkün olduğunun anlaşılmasına zihinleri hazırlamıştır. Doğrusunu Allah bilir.

İsra ve Miraç

İsra, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in geceleyin Mekke'den Beytül-Makdis'e (Kudüs) götürülmesi demektir.Mirac ise, Ruhu ve bedeni ile gökyüzüne çıkartılması demektir.

İsra hadisesi Kur'an-ı Kerim'de geçmektedir:

"Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye, kulunu Mescid-i Haram'dan çevresini mübarek kıldığımız

Mescid-i Aksa'ya götüren Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir. O gerçekten işitendir, görendir." (İsra, 17/1)

Mirac ise, Necm Suresinin yedinci ayetinden on sekizinci ayetine kadar olan kısımda zikredildiğini söyleyenler olmuştur. Bazı görüşlere göre ise burada zikredilen Mirac değil, başka bir olaydır.

Mirac'ın vakti konusunda da ihtilaf vardır. Kimileri Peygamberimizin Peygamber olarak görevlendirildiği yıldır, dediler. Kimileri de Nübüvvettin 5. yılındadır, dediler. Bazıları ise, nübüvvetin 10. yılı Recep ayının 27'sindedir, dediler. Nübüvvetin 12. yılı Ramazan'ın 17'sinde, Muharrem ayında, Nübüvvetin 13. yılı Rebiulevvel ayının 17'sindedir de diyenler olmuştur.

Bu hadisenin sahih hadislerden derlenen özeti şudur:

Gece vakti Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Mescid-i Haram'da bulunuyorken, Cibril -aleyhisselâm-, Burak denilen bir binek ile gelip Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'i alıp Beytil Makdis'e getirdi.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, orada diğer Peygamberler ile karşılaşıp onlara imam olarak iki rekat namaz kıldırdı. Sonra Cibril ona iki tas sundu.Taslardan birinde süt diğerinde içki vardı.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- sütü tercih etti.Cibril,ona "fıtrata isabet ettin.Hidayete ulaştın ve ümmetini de hidayete ulaştırdın.Eğer içkiyi alsaydın ümmetin sapıtırdı" dedi. Sonra Cibril, onu alıp birinci dünya semasına

çıkardı.Cibril kendilerine açılmasını taleb etti ve açıldı.Orada tüm insanların babası Adem, onu sevinçle karşılayıp nübüvvetini kutladı. Adem'in sağında mü'minlerin ruhları vardı. Onlara baktığı zaman gülüyordu. Solunda da şakilerin ruhları vardı. Onlara baktığı zamanda ağlıyordu.Sonra aynı şekilde ikinci dünya semasına çıktılar.Cibril semanın kendilerine açılmasını istedi ve sema açıldı.Orada iki hala oğlu Meryem oğlu İsa ile Zekeriyya oğlu Yahya'yı gördüler.Karşılıklı selamlaştıktan sonra,Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'i karşılayıp, nübüvvetini kutladılar. Sonra Cibril onu üçüncü dünya semasına çıkardı. Orada Yusuf -aleyhisselâm-'ı gördü. Güzelliğin yarısı ona verilmiş gibiydi. Karşılıklı selamlaştıktan sonra Yusuf -aleyhisselâm-, Onu karşıladı ve nübüvvetinden dolayı kutladı.

Sonra dördüncü dünya semasına çıktılar. Orada da İdris -aleyhisselâm-'ı görüp karşılıklı selamlaştıktan sonra İdris -aleyhisselâm-, Onu karşılayıp nübüvvetinden dolayı kutladı.

Sonra beşinci dünya semasına çıkıp orada İmran'ın oğlu Harun -aleyhisselâm-'ı gördüler. Karşılıklı selamlaştıktan sonra Harun -aleyhisselâm- Onu karşılayıp, nübüvvetinden dolayı kutladı.

Sonra altıncı dünya semasına çıktılar ve orada İmran'ın oğlu Musa -aleyhisselâm-, vardı. Karşılıklı selamlaştılar. Musa -aleyhisselâm-, Onu hoş karşılayıp nübüvvetinden dolayı kutladı. Oradan ayrılacakları sırada Musa -aleyhisselâm- ağladı. "Niye

ağlıyorsun?" dendiğinde ise "benden sonra bir delikanlı Peygamber olarak gönderiliyor ve onun ümmetinden cennete girenler benim ümmetimden daha çok oluyor" diye cevap verdi.

Sonra yedinci semaya yükselip orada İbrahim -aleyhisselâm- ile karşılaştılar. Karşılıklı selamlaştıktan sonra İbrahim -aleyhisselâm-, Onu karşılayıp, nübüvvetinden dolayı kutladı. Sırtını "Beytül-Ma'mur"a dayamıştı. Bu, günde 70 bin meleğin girip bir daha hiç çıkmadığı bir yerdi.

Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Sidretu'l-Müntehâ'ya yükseltildi. Yaprakları fil burnu meyveleri de büyük çekirgeler gibiydi. Sonra altından bir döşek onu kuşattı. Sonra Allah'ın hiçbir kulunun güzelliğini anlatamayacağı kadar güzelliklere büründü.

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-, sonra Allah'a yaklaştı. Çok yaklaştı ve Rabbi ona dilediği şeyleri vahyetti. Ona ve ümmetine birgün ve gecede kılmak üzere elli vakit namaz farz kıldı. Sonrasını Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle anlatıyor:

"Nihayet ben geri dönüp geldim. İmran'ın oğlu Musa'ya uğradığımda bana;

"Hergün elli vakit namaz" dedim. Musa -aleyhisselâm-,

" şüphesiz ki namaz ağırdır, ümmetin ise zayıftır. Rabbine dön de senden ve ümmetinden onu hafifletmesini iste." dedi.

Rabbime dönüp benden ve ümmetimden onu hafifletmesini istedim. Benden on vakit eksiltti. Sonra ayrılıp Musa -aleyhisselâm-'a uğradım, bana yine aynı sözü söyledi. Dönüp Rabbimden hafifletmesini istedim. Benden on vakit daha eksiltti. Sonra ayrılıp Musa'ya uğradım. Bana yine aynı sözü söyledi. Dönüp Rabbimden hafifletmesini istedim. Benden on vakit daha eksiltti. Sonra Musa -aleyhisselâm-, bunun benzerini bana söylemeye devam etti. Ona her döndüğümde:

"Rabbine git de ondan hafifletmesini iste" dedi.

Nihayet hergün ve gecede beş vakit namaza indirilmeye kadar Rabbime gittim. Sonra Musa -aleyhisselâm-'a döndüm, yine bana aynı sözü söyleyince:

"Rabbime dönüp istedim, hatta O'ndan utandım, artık istiyemem" diye cevap verdim.

Sizden her kim o beş vakit namazı, inanarak ve sevabını Allah'dan bekleyerek kılarsa, elli vakit farz namazın sevabını kazanır."

Sonra aynı gece sabaha karşı Mekke-i Mükerreme'ye döndü. Sabah olunca kavmine gece olup bitenleri anlattı. Onlar duyduklarından dehşete kapıldılar. Hayretinden kimisi ıslık çalıyor, kimisi de elini başına koyuyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i şiddetle yalanladılar. İçlerinden bazıları koşup onun dediklerini Ebu Bekir'e ulaştırdılar. Ebu Bekir

"Eğer o söylediyse, doğru söylemiştir." dedi. Müşrikler

"Peki sen bu sözlere inanıyor musun?" diye sorunca da, O;

"Elbette, bundan çok daha müthiş olanına bile inanırım." diyerek imanının gücünü gösterdi. Bu sebepledir ki gerçek manada inanan ve tasdik eden anlamına gelmek üzere kendisine o günden sonra "sıddık" ünvanı verildi.

Müşrikler daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i imtihan etmeye söylediklerinin doğru olup olmadığını araştırmaya çalıştılar. Ona Beytül Makdis'i tasvir etmesini söylediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, daha önce orayı görmüş değildi. Allah, orayı Rasulunün gözleri önüne getirdi. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-, Beytül Makdis'i noktası noktasına tasvir etti. Müşrkiler,

"Vallahi doğru söylüyor." demekten başka bir çare bulamadılar.

Ayrıca Şam'dan dönmekte olan kervanlarını da sordular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, onlara kervanda bulunan develerin sayılarından, hallerinden ve geliş vakitlerinden bir bir bahsetti. Bu kervandan önce gelecek ayrı bir kervanı da bildirdi. Onun tüm bu söyledikleri gerçekleşti. Ancak zalimler, inkârlarında ısrarlıydılar.

İsra gününün sabahı Cibril -aleyhisselâm-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelerek beş vakit farz namazın

vakitlerini ve kılınış şeklini öğretti. Müslümanlar daha önce 2 sabah, 2 akşam olmak üzere 4 rekat farz namaz kılıyorlardı.

İslam'ın Birey ve Topluluklara Sunulması:

Açıktan davet ile emredildiği andan itibaren Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- özellikle hac ve panayır zamanlarında çıkar çeşitli arap kabile ve fertlerini İslam'a davet ederdi.

Cahiliye döneminde Mekke'ye en yakın olan üç tane tanınmış panayır mevcuttu. Bunlar Ukaz, Mecenne Zül Mecaz panayırlarıdır. Ukaz panayırı Taif ile Nahle arasındaki bir köye kurulurdu. Burada kurulan çarşı zilkade ayının ilk gününden yirmisine kadar devam ederdi. Daha sonra Mecenne'ye intikal eder ve burada Zilkade'nin sonuna kadar sürecek bir pazar kurarlardı. Burası Mekke'nin alt kısmında bir vadidir.Zül Mecaz ise Arafat Dağının arkasına kurulurdu. Burada kurulan çarşı ise Zilhice'nin ilk gününden sekizine kadar devam ederdi. Daha sonra da Hacc görevini eda etmek üzere dağılırlardı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in İslam'a ve kendisine yardım etmeye çağırdığı kabileler şunlardır.

Amir b. Sasaa oğulları

Muharib b. Hasfe oğulları

Fezare oğulları

Gassan

Mürre

Hanife oğulları

Selim oğulları

Abis oğulları

Nasr oğulları

Buka oğulları

Kinde oğulları

Kelb oğulları

Haris b. Kaab oğulları

Uzre

Hudareme

Değişik nedenler ve muhtelif usluplarla da olsa bu kabilelerden hiçbiri davete isticap etmedi. Kimisi güzel ve nazik bir uslupla reddederken, kimileri de davete isticap için Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den sonra riasetin kendilerine verilmesini şart koştular. Kimileri ise, "aşiret ve kabilen seni bizden daha iyi tanırlar. Onlar iman etmedikçe bizde iman etmeyiz" demişlerdir. Bazıları da çirkin bir şekillde reddetmişler. Daveti en çirkin şekilde reddeden kavim Müseylemetül Kezzab'ın kavminden gelen heyet olmuştur.

Mekke Ehli Dışında Îmân Edenler:

İslam daveti Mekke'de en zor merhalesinden geçmekte iken Allah, Mekke dışından bazı kişilerin bu davete isticap etmesini takdir etti. Bu kişilerin İslam'a girmeleri umutsuzluk karanlığında parıldayan ümit ışığı mesabesindeydi. Karanlığı delen bu ışıklar şunlardır.

1- Süveyd Bin Sâmit:

Medine halkından Mümtaz bir şairdi. Şeref ve şiirinden dolayı kendisine Kamil denilirdi. Umre veya Hac için Mekke'ye gelmişti.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- O'nu İslâm'a dâvet etti. O, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a Lukman'ın hikmetini, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ise O'na Kur'an'ın hikmetini arz etti. Kur'an'ı dinleyince İslam'a girdi. "Bu güzel bir sözdür" dedi. Evs ve Hazrec arasındaki bir çatışmada öldürüldü.

2- İyas Bin Muaz:

Medine halkından bir delikanlıydı. Nübüvvetin 11. yılın başlarında, Hazrec Kabilesine karşı Kureyş ile ittifak kurmak isteyen Evs Kabilesi heyeti ile beraber Mekke'ye geldi. Rasûlullah -

sallallahu aleyhi vesellem- bu heyeti ziyaret ederek onlara İslam'ı anlatıp Kur'an okudu. İyas

"Vallahi bu sizin buraya gelme maksadınızdan daha hayırlı bir iştir" dedi. Heyet azalarından Ebu'l-Hayser O'nun yüzüne toprak atarak

"Bırak bunu biz buraya başka bir iş için geldik" dedi. İyas'da sustu. Yesrib'e (Medine) döndükten hemen sonra öldü. Ölümü sırasında tekbir, tesbih ve hamd getiriyor, Allah'ı zikrediyordu. O'nun müslüman olarak öldüğünden hiç kimse şüphe etmedi

3- Ebu Zer Gıfârî:

Süveyd bin Samit ve İyas bin Muaz'ın İslam'a girmeleri nedeniyle Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in gönderildiğini duymuştu. Konuyu araştırması için kardeşini Mekke'ye gönderdi. Kardeşi gidip geldi. Ancak onun verdiği bilgiler Ebu Zerr'i tatmin etmemişti. Bu sefer bizzat kendisi Mekke'ye giderek konuyu araştırmaya karar verdi. Mekke'ye gelip Mescid-i Haram'a konakladı. Bir ay boyunca burada kaldı. Yiyecek ve içeceği zemzem suyundan ibaretti. Öldürülmek korkusuyla Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'i kimseye soramıyordu. Sonra Ali -radıyallahu anh- ile tanışıp O'nun vasıtasıyla Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan kendisine İslam'ı

anlatmasını istedi. O da İslam'ı anlattı. Ebu Zerr hemen oracıkta müslüman oldu ve Mescidi Harama gelip "Eşhedü en la ilahe illallah" diye haykırdı. O'nu duyan Kureyşliler hemen üzerine çullandılar. Öldüresiye dövüyorlardı. Abbas yetişip O'nu Kureyşlilerin elinden aldı. Ertesi gün sabah vakti yine dünkü gibi şehadet kelimesini haykırdı. Kureyşliler yine öldürmek üzere üzerine çullanıp dövmeye başladılar. Yine Abbas gelerek O'nu Kureyşlilerin elinden kurtardı.

Ebu Zer daha sonra Gıfar oğulları diyarına geri döndü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Medine'ye hicreti ile O da oraya hicret etti.

4- Tufeyl Bin Amr ed-Devsî:

Mümtaz bir şairdi ve aynı zamanda Yemen civarında oturan Devs kabilesinin reisiydi.

Nübüvvetin 11. yılında Mekke'ye geldi. Mekke'liler O'nu karşılayarak Peygamber'e karşı uyardılar. O da Mescid-i Haram'a girmeden önce Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'den bir şey duymamak için kulaklarını tıkadı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kabe'de durmuş namaz kılıyordu. Tufeyl bin Amr'ın kulağına Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın okuduğu ayetlerden bir şeyler ulaştı. Duyduğu şeyler hoşuna gitmişti. Sonra kendi kendine şöyle dedi:

"Ben seçkin bir şairim, iyiyi kötüyü birbirinden ayırtedebilecek durumdayım. Niye bu adamı dinleyip de, eğer iyi söylüyorsa kabul, kötü söylüyorsa red etmiyorum."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- dönüp evine giderken O da O'nu takip edip evine girdi. Hikayesini anlatıp, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan kendisine İslam'ı anlatmasını istedi. O da İslam'ı anlatıp Kur'an okudu. Tufeyl hemen, şehadet kelimesini söyleyip müslüman oldu.

"Ben kavmim içinde söz sahibi birisiyim. Şimdi dönüp onlara gideceğim ve onları İslam'a davet edeceğim. Allah'a dua et de benim için bir işaret kılsın" diye teklifte bulundu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de O'nun istediği şekilde dua etti. Kavmine yaklaştığı sırada yüzü lamba gibi nurlandı. O da Allah'a bu nuru yüzü dışında başka bir yerine aktarması için dua etti. Aynı nur sesine intikal etti. Menziline ulaştığı zaman kavmini İslam'a davet etti. Babası ve karısı hemen müslüman oldular. Kavmi ise işi ağırdan aldı. Ancak Hudeybiye antlaşmasından sonra Medine'ye hicret ettiğinde kendisiyle beraber yetmiş veya seksen müslüman aile vardı.

Dımadü'l Ezdî:

Yemen civarından Ezd kabilesindendir. Cin çarpması, delilik ve şeytanlardan tedavi ederdi. Mekke'ye geldiğinde müşriklerin "Muhammed'e cinler musallat olmuş" dediklerini

duydu. Tedavi etmek amacıyla Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle dedi. "Muhakkak ki hamd Allah içindir. O'nu hamd eder, O'ndan yardım dileriz. Allah kimi hidayet ederse, artık kimse onu saptıramaz. Kimi de saptırırsa, onu da kimse hidayete eriştiremez. Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun kulu ve elçisidir."

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in söylediği bu sözleri Dımad üç defa kendi kendine tekrarladı. Sonra da: "Ben kahinlerin, sihirbazların ve şairlerin sözlerini dinledim. Hiç birisinin sözleri senin şu güzel sözlerini tutmaz. Elini ver de İslam üzere sana biat edeyim" dedi ve biat etti.

İslâm Medine'de:

Bilahare Medine halkından şu altı bahtiyar insan İslam'a girmiştir. Bunların tamamı Hazrec kabilesindendir.

- Esad bin Zürare

- Avf bin Haris bin Rüfa'a

- Rafi bin Malik bin el-Aclan

- Kutbe bin Amir bin Cedide

- Ukbe bin Amir bin Nabi

- Cabir bin Abdullah bin Riab

Bu bahtiyarların tamamı Nübüvvetin 11. yılında hacca gelen kafilelerle berabar bulunan şahsiyetlerdir. Yahudilerle Medineliler'in arasında herhangi bir olay olduğunda Yahudiler onlara ikide bir: Allah tarafından bir Peygamber gönderilmek üzere olduğunu ve o Peygamberlerin kendileri ile bir olup putperestlere karşı geleceğini söylerler, Arapların o zaman, Ad ve İrem gibi helak olacağını anlatırlardı. Medine'den gelen bu grup Akabe'de iken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz gece vakti onları ziyarete gitti. Yanlarına varınca

"Siz kimsiniz?" diye sordu. Onlar da

"Hazrec'den bir grup" diye cevap verdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Yahudilerin müttefikleri mi?" diye buyurdu. Onlar

"Evet" dediler.

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-

"Oturup sizinle konuşalım mı?" diye izin istediğinde

"otur" dediler. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- onlara İslam'ın hakikatını anlatıp, Kur'an okudu ve onları İslam'ı kabule çağırdı. Onlar birbirlerine bakışıp

"Yahudilerin haber verdikleri Peygamber işte bu olacak, O'na uyup inanmakta gecikmeyelim" diyerek hemen İslam'ı

kabul ettiler. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e şunları söylediler:

"Biz kavmimizi en kötü bir hal üzere bıraktık, aralarındaki düşmanlığın hududu yok. Allahu Teâlâ belki senin sayende onları anlaştırıp birleştirir. Çünkü senden daha iyisini bulamazlar." Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e insanları O'nun dinine çağırma ve gelecek yılki hacda buluşma sözü verdiler.

Birinci Akabe Bey'atı:

Aradan bir yıl geçti. Nübüvvetin 12. yılı hac mevsiminde Halk akın akın Mekke'ye yöneliyordu. Medine'den gelen hacılar arasında on iki kişilik ayrı bir grup vardı. Bunlardan On'u Hazrec kabilesinden, ikisi de Evs kabilesindendi. Hazreclilerden gelen on kişiden beşi Cabir b. Abdullah dışında geçen seneden gelip müslüman olanlardan müteşekkildi. Diğer beş kişi ise şunlardır.

Muaz bin Haris

Zevkan bin Abdi Kays

Ubade bin Samit

Yezid bin Salebe

Abbas bin Ubade bin Nadle'dir.

Diğer iki Evsli ise şunlardır. Ebu'l Heysem bin Teyyihan ve Uveym bin Saide

Bu şahıslar Mekke kenarında Akabe denilen yerde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile buluştular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara İslam'ı öğretti ve "Gelin bana Allah'a şirk koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocukları öldürmemek, bühtan ve iftirada bulunmamak, doğru bir işte Peygamber'e karşı gelmemek üzere biat edin." dedi. Onlar da bu şartlar üzerine biat ettiler. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz şöyle buyurdu:

"Eğer sözünüzde durursanız, size cennet vardır. Eğer bunlardan birini yaparsanız, sizin işiniz Yüce Allah'a kalmıştır. Dilerse azab eder ve dilerse bağışlar."

Yesrib'de İslâm Dâveti:

Bu topluluk, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den ayrılınca, onlarla beraber Mus'ab bin Umeyr -radıyallahu anh-'i gönderdi. Mus'ab -radıyallahu anh-'a onlara Kur'an okutmasını, İslam'ı öğretmesini ve onları dinde bilgili kılmasını emretti. Musab Medine'ye giderek Ebu Emme Esad bin Zürare'ye konuk oldu. İslami faaliyetlere beraber başladılar.

Günlerden bir gün Esad bin Zürare, beraberinde Mus'ab bin Umeyr olduğu halde, Evs kabilesine mensup ailelerden Abdül

Eşhel oğullarına ait bir bağa varmışlardı. Orada otururlarken etraftan birkaç müslüman daha toplanarak yanlarına geldiler. Bu sırada Sa'd bin Muaz ve Üseyyid bin Hudeyr onları yakın mesafeden izliyorlardı. Sa'd amcasıoğlu Üseyyid'e şöyle dedi.

"Bak şu iki adam evimize girmiş kapımızda saf insanlarımızı yoldan çıkarıyorlar, git de onlara engel ol ve söyle bir daha böyle çevremize gelmesinler."

Bunun üzerine Üseyd eline mızrağını alarak onların üzerine gitti. Es'ad; Üseyyid'in kendilerine doğru gelmekte olduğunu görünce Musab'a dönerek:

"Bak bu adam kabilesinin lideridir. Sonra geliyor. O'nu Allah'a inandırmaya çalış" dedi.

Üseyyid gelip başlarına dikildi ve:

"Hangi gayeyle ve hangi cesaretle civarımıza kadar sokulmuş saf insanlarımızı yoldan çıkarıyorsunuz? Eğer canınızı seviyorsanız defolun gidin!" diye bağırıp çağırdı.

Musab yumuşak bir ses tonu ve nezaketle:

"Oturup biraz bizi dinlemez misin? Hoşuna gidecek birşey duyarsan kabul edersin, hoşuna gitmeyeni de reddedersin" deyince Üseyyid yumuşayarak:

"Doğru söylüyorsun" dedi. Elindeki mızrağı toprağa saplayarak yanlarına oturdu. Musab O'na İslamı anlatıp, Kur'an

okudu. Üseyyid İslam dinini güzel buldu ve kelimeyi şehadeti söyleyip müslüman oldu.

Üseyyid daha sonra onlara Sa'd bin Muaz'ı göndermeye çalışacağını söyleyerek ayrıldı. Saad'ın yanına gelip:

"Her iki adamla konuştum, fakat vallahi sözlelerinde hiç bir kötülük bulamadım. Onlara engel olmaya çalıştım, bana: Nasıl istersen öyle yaparız, dediler" diye cevap verdi ve:

"Bak bir hadise var: Şu Hariseoğulları sözde seni korumak için Esad bin Zürare'yi öldürmeye hazırlanmışlar. O'nun senin teyzenin oğlu olduğunu da biliyorlar!" diye ilave etti.

Sa'd sinirlenip, öfkeyle onlara doğru gitti. Musab O'na Useyyid'e yaptığı gibi yaptı. Allah O'na da hidayet verdi. Şehadet kelimesini söyleyip İslam dinine girdi. Sonra kavmine giderek şöyle konuştu.

"Ey Abdü'l-Eşheloğulları! Beni nasıl bilirsiniz? Ona, bir ağızdan:

"Sen bizim efendimiz ve içimizde en isabetli görüş sahibi olan birisin" dediler. Bunun üzerine Sa'd onlara:

"O halde bakın, Allah'a ve Rasulu'ne iman etmediğiniz müddetçe ne erkeklerinizle ne de kadınlarınızla konuşacağım" dedi. O gece Sa'ad'ın kavminin ismi Üseyrim olan bir ferdi dışında

tamamı müslüman oldu. Bu şahıs ise Uhud günü İslam'a girip aynı gün başı hiç secdeye varmamış olarak şehid oldu.

Musab daha sonra ertesi yılın hacc mevsiminden önce bu müjdeli haberlerle beraber Mekke'ye Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına döndü.

İkinci Akabe Bey'atı:

Nübüvvetin 13. yılı hac mevsiminde Yesrib'den müslüman müşrik birçok insan Mekke'ye geldi. Medine'li müslümanlar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Mekke'de tehlike ve sıkıntı içinde kalmasını istemiyorlardı. Gizlice Resululah -sallallahu aleyhi vesellem-'la irtibat kurarak Akabe'de teşrik günlerinin ortasında gece yarısı gizli bir toplantı yapmak üzere anlaştılar.

Medine'liler müslüman kâfir, hep birlikte aynı yerde geceliyorlardı. Sözleştikleri gecenin üçte biri kadar geçince müslümanlar uyanıp birer ikişer sözleşme mekanında gizlice toplandılar.

Hepsi yetmiş üç kişi idiler. Bunlardan altmış iki kişi Hazrec kabilesine, on bir kişi de Evs kabilesine mensup idiler. Aralarında iki tane de hanım vardı. Bunlardan biri Neccaroğullarından Nesibe binti Kaab, diğeri de Selemeoğullarından Esma binti Amr idi. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- kararlaştırılan yere yanında amcası Abbas olduğu halde geldi. Abbas henüz müşrik

idi. Fakat yeğeninin bu önemli işinde yanında olmak ve güvenliğini sağlamak için gelmişti. Sözü önce Abbas alarak Medinelilere şöyle hitap etti.

"Bildiğiniz gibi Muhammed bizim canımız ciğerimizdir. Biz O'na iman etmeyenlere karşı O'nu koruduk. O, şimdi kendi halkı arasında saygın ve kendi memleketinde güven içinde bulunmaktadır. Eğer davet ettiğiniz meselede O'na uyucağınıza, kendisine karşı çıkanlardan O'nu koruyacağınıza inanıyorsanız, sorumluluk size aittir. Aksi takdirde şimdiden O'nu bırakın."

İçlerinden Berra bin Marur cevap verip şöyle dedi: Vefa ve doğruluk gösterip ruhlarımızı O'nun yolunda bezledeceğiz. Ey Allah'ın Rasulu asıl seni dinliyoruz. Kendin hakkında ve Rabbinle ilgili olarak dilediğini iste."

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- konuştu. Kur'an'ı Kerim'den ayetler okudu ve onları İslam'a karşı teşvik ederek şöyle dedi.

"Rabbimle ilgili olarak şu hususları şart koşuyorum. Yalnızca O'na kulluk edeceksiniz. O'na asla ortak koşmayacaksınız." Medineliler

"sana ne üzerine biat edeceğiz?" dediklerinde Rabbi ve kendisi için ayrıca şunları istemiştir:

- "Her hal ve durumda dinleyip itaat edeceksiniz

- Darlık ve genişlik zamanında nafaka temin edeceksiniz.

- İyiliği emir, kötülüğü nehiy edeceksiniz.

- Allah için kınayıcının kınamasından çekinmeyeceksiniz ve size geldiğimde bana yardım edeceksiniz, kendilerinizi kadınlarınızı ve çocuklarınızı nasıl koruyorsanız beni de öyle koruyacaksınız. Tüm bunların karşılığı olarakta size cennet vardır."

Berra b. Marur Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in elinden tuttu ve şöyle dedi.

"Evet ey Allah'ın elçisi, seni insanlığa elçi olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki nasıl kendi ailelerimizi koruyorsak seni de öyle sakınacağız. Biz harp içinde yoğrulmuş kimseleriz. Biz zırha alışkınız, bu bize atalar mirasıdır."

Bu arada sözü Ebü'l-Heysem bin Teyyihan alarak şöyle konuştu:

"Ey Allah'ın Elçisi! Bizimle Yahudiler arasında saldırmazlık anlaşması vardı. Biz şimdi aramızdaki ipleri koparmış bulunuyoruz. Biz emrine girdikten, sen de Yahudilere üstünlük kazandıktan sonra acaba bizi başsız bırakıp tekrar milletine döner misin?"

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- bu sözleri duyunca gülümsedi ve şu cevabı verdi:

"Bilakis! Artık sizin kanınız benim kanım ve sizin yıkımınız benim yıkımım sayılır. Ben sizdenim, siz de bendensiniz. Kiminle

savaşırsanız ben de onunla savaşırım, kiminle barışırsanız ben de onunla barışırım"

Bunun üzerine herkes biat için elini uzatmaya davrandı.Fakat Abbas bin Ubade ortaya atılarak şunları söyledi:

"Bu zata niçin biat ettiğinizi biliyor musunuz? O'na biatla insanların kırmızısına ve siyahına yani,Arabına ve Arap olmayanına harbe girmeyi kabul etmiş oluyorsunuz.Malca bir felakete uğradığınız, büyüklerinizin maktul düştüğünü gördüğünüz zaman onu yalnız başına bırakacaksanız, şimdiden bırakın; bu daha doğru olur. Yoksa dünyada da ahirette de rüsvay olursunuz. Fakat O'na verdiğiniz sözü tutacak, malca felakete uğramayı, büyüklerinizin ölümüyle karşılaşmayı göze alacak olursanız bunu yapın. Çünkü dünya ve ahiret hayrı bundadır."

"Mal musibeti ve eşrafın ölümü pahasına bunu kabul ediyoruz. Buna karşılık bizim mükafatımız nedir? Ey Allah'ın Rasulu" dediler.

"Cennet" buyurdu.

"Elini uzat" dediler.

Elini uzattı. Sırayla kalkıp biat ettiler. İlk Biat eden Esad bin Zürare'dir. İlk biat edenin Ebu'l Heysem veya Bera olduğunu söyleyenler de var.

İki kadının biatı ise tokalaşmadan, sadece söz ile olmuştur.

Oniki Temsilci:

Biat işlemi tamalandıktan sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlardan aralarında sorumluluk yüklenecek oniki temsilci seçmelerini istedi. Onlar da dokuzu Hazrec'ten üçü de Evs'den olmak üzere 12 temsilci seçtiler.

Hazrec'ten olan nakibler:

1- Sa'd bin Ubade bin Delim

2- Esad bin Zürare bin Ades

3- Sa'd bin Rebi'bin Amr

4- Abdullah bin Ravaha b. Sa'lebe

5- Rafi bin Malik bin Aclan

6- el-Berâ bin Ma'rur b. Sahr

7- Abdullah b. Amr bin Haram

8- Ubade b. Samit bin Kays

9- Münzir b. Amr bin Hanis.

Evs'den olan nakibler

10- Üseyd b. Hudayr bin Semak

11- Sa'd b. Hayseme bin Haris

12- Rüfaa b. Abdülmünzir bin Zübeyr. (Bazıları Ebul Heysem bin Teyyihan demişlerdir.)

Bunların seçimi tamam olduktan sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Siz İsa'nın havarileri gibi kavminizden sorumlusunuz. Siz kavminize ben de kendi kavmime kefilim" demiştir. Onlar da "Evet" dediler.

İşte ikinci Akabe Bey'atı bu şekilde akdedildi ki bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in hayatında en önemli anlardan biriydi. Bu olay ile hadiselerin ve tarihin mecrası değişmiştir.

Beyat gizlilik içinde yapılmasına rağmen, şeytanlardan biri tarafından farkedildi. Bu şeytan en yüksek sesiyle:

"Muhammed sizinle savaşmak için adam topluyor uyanın ey Mekke halkı" diye bağırmaya başladı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu şeytana:

"Ey Allah'ın düşmanı sana boş bir vakit mutlaka bulacağım" dedi ve Medinelilere derhal gizlice kendi konaklarına, yerlerine dönüp uyumalarını söyledi.

Sabah Kureyşliler Medinelilerin çadırlarına gelip durumu araştırdılar. Medineli müşrikler "bu yanlış bir haber. Kesinlikle böyle

bir şey yok" dediler. Müslümanlar da sessiz kaldılar. Sonunda Kureyşliler Medineli Müşriklerin sözlerine inanıp geri döndüler.

Kureyş Müşrikleri sonunda haberin gerçek olduğunu anladılar. Medine'lilerin peşlerinden atlılar göndererek onları geri döndürmek istediler.Mekkeli atlılar Ezahir mevkinde müslümanlardan Sa'd bin Ubade ve Münzir bin Amr'a yetişerek onları yakaladılar. Münzir kaçarak kendini kurtardı. Sa'd'ı ise epey dövüp eziyet ettikten sonra bağlayarak Mekke'ye getirdiler. Onu Mut'im bin Adiy ve Haris bin Harb kurtardı. Çünkü Sa'd Medine'de onların kervanlarını himaye ediyordu. Sa'd'ın kurtulmasıyla müslümanlar sağ salim Medine'ye varmış oldular.

Müslümanların Medine'ye Hicretleri:

İkinci Akabe beyatından sonra müslümanların geneli Medine'ye hicret etmeye başladılar.Bu arada sahâbeden bazıları daha önce hicret etmişlerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu durumu rüyasında görüp sahâbey anlatmıştı.

"Rüyamda Mekke'den hurmalık bir yere göç ettiğimi gördüm. Ben bu yerin Yemame veya Hicr olduğunu zannediyorum. O, Yesrib şehriymiş."

Müslümanlardan Medine'ye ilk hicret eden Ümmü Seleme'nin kocasıyla Ebu Seleme el-Mahzumi'dir. Karısı ve oğluyla yola çıktı, ancak kavmi O'na engel olup Ebu Seleme'nin

akrabaları zorla ümmü Seleme'nin elinden oğlunu aldılar. Ebu Seleme tek başına Medine'ye hicret etmek zorunda kaldı. Bu hadise Akabe beyatından bir yıl kadar önce meydana gelmiştir. Müşrikler daha sonra Ümmü Seleme'yi serbest bırakmışlar, O da hicret ederek kocasının yanına gitmiştir.

Ebu Seleme'den sonra Amir bin Rebia, karısı Leyla binti Hasme ve Abdullah bin Ümmü Mektum hicret etti. Beyat gerçekleştikten sonra da müslümanlar hicreti (göçü) büyük bir hız kazandı. Kureyş'in korkusundan gece gizlice sıvışıyorlardı. Fakat Ömer bin Hattab -radıyallahu anh- aleni olarak ve müşriklere meydan okuyarak hicret etti. Kureyş'ten hiç kimse O'na engel olmaya cesaret edemedi. Medine'ye yirmi sahabeyle beraber geldi.

Müslümanların tamamına yakını Medine'ye hicret etti. Habeş'te bulunan müslümanların da çoğu oradan Medine'ye hicret etti. Mekke'de sahabelerden sadece Ebu Bekir, Ali, Suheyb, Zeyd ve hicrete güç yetiremeyen birkaç zayıf müslüman kaldı. Ebu Bekir de artık hicret etmeye hazırlanıyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na

"Dur, acele etme. Bana da hicret izini verileceğini ümit ediyorum" dedi. Ebu Bekir de

"Babam sana feda olsun! Bunu ümit ediyor musun?" diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Evet" buyurdu. Bunun üzerine Ebu Bekir -radıyallahu anh- Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a yol arkadaşlığı yapmak üzere hicretini tehir etti. Yolculuk için sahib olduğu bineklerden ikisini besleyip, semerini güzelleştirdi.

Kureyş'in Daru'n-Nedve'de Toplanarak Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'ı Öldürmeye Karar Vermeleri:

Müslümanların güven ve huzur içinde yaşayabilecekleri bir yurt bulmaları Kureyş'i iyice çileden çıkardı. Müsülümanların Medine'ye hicret edip orada toplanmalarını kendi batıl dinleri, rejimleri ve ticaretleri için son derece tehlikeli bir gelişme olarak değerlendirdiler. Müşrikler Nübüvvetin 14. yılı Safer ayının 26'sında Perşembe sabahı "Darun Nedve'de bir toplantı düzenleyerek kendilerini bekleyen bu tehlikelerden kurtulma planlarını müzakere ettiler. Allah'ın Elçisi hâlâ onların aralarında Mekke'de yaşamaktaydı. Müşrikler O'nun bir gün ellerinden kaçıp gitmesinden korkmaktaydılar. Dar'un-Nedve (Kureyş'in Yönetim Yeri)'de düzenlenen bu toplantıya Kureyş'in tüm ileri gelenleri iştirak ettiği gibi, İblis de Necd ehlinden bir zat suretinde gelerek izin istemiş ve bu önemli toplantıya katılmıştır.

Konu müzakereye açıldığında Ebu'l Esved şunu önerir:

"Muhammed'i yurdumuzdan çıkaralım. Böylece işlerimizi düzeltiriz. Nereye gittiğiyle de ilgilenmeyiz."

Bunun üzerine Necd'li bir ihtiyar görüntüsündeki İblis şöyle dedi.

"Hayır, Vallahi bu görüş size yaramaz. O'nun sözünün güzelliğini, konuşmasının tatlılığını ve getirdiği din ile insanların gönüllerini kazandığını görmüyor musunuz? Vallahi eğer bunu yaparsanız, O'nun Arapdan bir oymağın arkasına girip onları kendisine tabi kılmasından, sonra onlarla sizin üzerinize yürüyüp ülkenize savaş açmasından ve işlerinizi ellerinizden almasından, sonra size yapmak istediğini yapmasından emin olamazsınız. O'nun hakkında bundan başka bir görüş getirin"

Sonra Ebu'l Bahtar şöyle dedi:

"O'nu demirden bir odaya haps edip, üzerine kapısını kilitleyin. Böylece kendisinden önceki şairlerin başına gelen ölümün, O'nun başına da gelmesini bekleyin." Bunun üzerine Necd'li ihtiyar:

"Eğer O'nu haps ederseniz, üzerine kitlediğiniz kapının arkasından haber Muhammed'in arkadaşlarına ulaşır.Onlar onu babalarına ve evlatlarına tercih ediyorlar.Bu sebeple onlar size saldırıp, O'nu elinizden çekip alırlar.Sonra sizi yeninceye kadar savaşırlar. Bu görüş size yaramaz.Başka bir şey düşünün" dedi.

Tağut Ebu Cehil söz alarak:

"Vallahi, sizin henüz ortaya atmadığınız bir görüşüm var. Her kabileden güçlü, soylu aramızda şerefli bir genç alalım.

Sonra onlardan her gence bir kılıç vererek Muhammed'e gönderelim. Gençler O'na bir tek adamın vuruşu gibi birden vurup öldürsünler. Böylece O'ndan nihai olarak kurtulmuş oluruz. Kan davası da bütün kabileler arasında dağılmış olur. Abdümenaf oğulları, tüm kabilelerle savaşmayacağından, diyet almaya razı olurlar. Biz de diyeti onlara veririz" dedi. Bunun üzerine Necd'li şeyh:

"En uygun görüş bu adamın dediğidir. Ben de bu görüşten başkasını uygun görmüyorum" dedi. Kureyşli müşrikler, buna karar vererek dağıldılar. Kararı uygulamak üzere hazırlıklara başladılar.

Kureyş'in Tuzağı ve Allah'ın Tuzağı:

Bu toplantı son derece gizli bir ortamda yapılmış ve alınan kararın dışarıya sızmaması için bir çok tedbirler alınmıştı. Görünüşte her şey tabi seyrine göre yürüyordu. Kureş'in aldığı bu karar Allah -Celle Celelühü-'a tuzak kurma anlamına geliyordu. Allah -Celle Celelühü-'ın onları kendi hazırladıkları tuzağa düşürerek, hiç anlayamadıkları bir şekilde cezalarını verdi. Cebrail inerek Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-'ne Kureyş'in planlarını, Hicret iznini ve çıkış vaktini bildirdi. Kureyş'in tuzağına şu şekilde karşılık vermesini öğretti.

"Evvelce üzerinde gecelediğin yatağının üzerinde bu gece geceleme"

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- insanların evlerine istirahate çekildikleri öğle vaktinde Ebu Bekr'in evine giderek O'nunla hicret hazırlıklarını görüştü. İki binek hazırladılar ve Abdullah bin Ureykıt el-Leysi'yi ücret karşılığında rehber olarak kiraladılar. Bu adam henüz Kureyş kafirlerinin dini üzerine bulunan bir müşrik idi. Ancak son derece mahir bir rehberdi ve yolları çok iyi biliyordu. Onunla üç gece sonra Sevr Mağara'sı önünde buluşmak üzere anlaştılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra normal günlük işlerine devam ederek, Kureyş'i kuşkulandıracak herhangi bir davranışta bulunmadı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Yatsı namazından hemen sonra uyuyup, gecenin kalan diğer yarısında kalkarak Mescid'i Haram'da gece namazı (teheccüd) kılmayı adet edinmişti. O gece kendi yatağına Ali -radıyallahu anh-'yi yatırarak, müşriklerin O'na zarar veremeyeceklerini bildirdi. Gece karanlığı çökünce suikastçiler gizlice gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in evini sardılar. Ali -radıyallahu anh- Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in yeşil örtüsüne bürünerek O'nun yerinde yatıyordu. Müşrikler yatakta uyuyanın Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem- olduğunu sanıp sevindiler. Uyanıp dışarı çıkar çıkmaz O'nu öldürmek üzere gözetlemeye başladılar. Allahu Teâlâ O'nların tuzaklarına şu cevabı vermiştir.

"Hatırla ki, kafirler seni tutup bağlamaları, veya öldürmeleri yahut seni çıkarmaları için sana tuzak kuruyorlardı. Onlar tuzak

kurarlarken Allah da onlara tuzak kuruyordu. Çünkü Allah tuzak kuranların en iyisidir" (Enfal, 8/30)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Hicreti

Evden Çıkışı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kuşatma altındaki evinden müşriklerin başına toprak saçarak çıktı. O esnada Allah'ın şu kavli celilini okuyordu.

"Önlerine ve arkalarına sed çekmişizdir. Gözlerini perdelediğimizden artık göremezler." (Yasin, 36/9)

Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- bu ayeti kerimeyi okuyup evden çıktığı sırada Allah -Celle Celelühü- müşriklere büyük bir uyku verdi. Hiç kimse Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in çıkışını göremedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- evinden çıkıp doğruca Ebu Bekir -radıyallahu anh-'e gitti. Oradan da Yemen cihetine bulunan ve Mekke'ye yaklaşık 5 mil uzaklıkta olan Sevr mağarasına yönelip, şafak sökmeden önce oraya vardılar.

Mağarada Geçen Üç Gece:

Mağaraya geldiklerinde oraya önce Ebu Bekir girip içerisini kontrol etti. Gördüğü bir deliği elbisesiyle tıkadı. Diğer deliği de

ayağıyla tıkadı. Böylece zararlı hayvanların o deliklerden çıkıp Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a zarar vermesini önlemiş oldu. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- içeri girdi ve uyudu. O sırada bir böcek Ebu Bekir -radıyallahu anh-'in deliği tıkadığı ayağını ısırdı. Ebu Bekir -radıyallahu anh- Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı rahatsız etmemek için yerinden oynamadı. Ancak duyduğu acıdan gözleri yaşardı ve o yaşlar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın yüzüne düştü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- uyanarak ne olduğunu sordu. Ebu Bekir -radıyallahu anh- "Bir böcek ayağımı ısırdı. Anam babam sana feda olsun" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- böceğin soktuğu o yere tükürüğünü sürdü. Ebu Bekir'in acısından eser kalmadı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve Ebu Bekir -radıyallahu anh- Sevr mağarasında üç gece saklandılar. Ebu Bekir'in oğlu Abdullah zeki bir gençti. Gündüzleri Mekke'de müşriklerin arasında dolaşıyor, sonra karanlık çökünce gizlice mağaraya gelerek müşriklerin haberlerini bildiriyor ve mağarada geceliyordu.

Ebu Bekir'in -radıyallahu anh- hizmetçisi Amir b. Fuhayra da koyun güderdi. Gece olunca birkaç koyunu önüne katarak mağaraya gelir koyunlardan süt sağarak Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e Ebu Bekir -radıyallahu anh-'e içirirdi. Sonra

Abdullah bin Ebu Bekr'in izinden koyunları geri getirirdi. Böylece Abdullah'ın ayak izlerini de kapatmış oluyordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın evini kuşatan Kureyş gençleri hâla Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın kalkmasını ve dışarı çıkmasını bekliyorlardı. Sabah olunca Ali -radıyallahu anh- yatağından çıktı. Müşrikler karşılarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yerine Ali'yi görünce son derece şaşırdılar. O'na Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın nerede olduğunu sordular. O da "Bilmiyorum" dedi. Bunun üzerine müşrikler Hz. Ali -radıyallahu anh-'yi döverek Kabe'ye doğru sürükleyip bir müddet hapsettiler. Ancak Ali'den hiç bir bilgi alamadılar. Sonra Ebu Bekir'in evine gelerek kızı Esma'ya babasını sordular. Esma "bilmiyorum" deyince, habis bir kişi olan Ebu Cehil ona şiddetli bir tokat vurarak küpelerinin çıkmasına neden oldu. Müşrikler Ebu Bekir'in de evinden eli boş dönünce Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve Ebu Bekir'i aramak üzere her tarafa adamlar çıkardılar. Onlardan her biri için, ölü veya dirisini getirene yüz deve ödül koydular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in peşine düşen müşrikler Sevr mağarasına girişine kadar geldiler.Öyle ki içlerinden biri başını eğip içeriye baksaydı, içeridekileri çok rahat görebilecekti. Mağaranın içinden onları gören Ebu Bekir -radıyallahu anh- Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'a bir fenalık dokunacak endişesiyle çok üzülüyordu. Ebu Bekir'in bu

halini gören Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- O'nu "üçüncüleri Allah olan iki kişi hakkındaki zannın nedir? Ey Eba Bekir! Üzülme Allah -Celle Celalühü- bizimledir." diyerek teselli etti.

Medine Yolunda:

Rebiulevvel ayının ilk pazartesi gecesi (H.1.yıl) rehber Abdullah bin Ureykıt el-Leysi iki deve ile beraber buluşma yeri olan Sevr mağarasının önüne geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Ebu Bekir ve hizmetçisi Amir bin Fuheyra hep birlikte yola çıktılar. Rehberleri onları önce Yemen'e, güneye doğru götürdü

Epey uzaklaştıktan sonra Batı yönüne, Kızıldeniz sahiline yöneldiler. Sonra da sahile yaklaşarak Batı yönüne hareket ettiler. İnsanların hemen hemen hiç kullanmadıkları bir yoldan gidiyorlardı. O gece ve gündüz öğleye kadar hiç aralıksız yola devam ettiler. Öğle üzeri boş bir alana konakladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- dinlenirken Ebu Bekir -radıyallahu anh- etrafı kontrol ediyordu. O sırada bir çoban geliverdi. Ebu Bekir ondan bir miktar süt alıp Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a içirdi. Sonra yollarına devam ettiler.

Yolculuklarının ikinci günü Ümmü Mabed denilen bir kadının çadırına uğradılar. Burası Mekke'ye 130 km uzaklıkta Kadid yöresinde bir yerdi. Kadından yiyecek bir şeyler istediler.

Kadın onlara yanında yiyecek bir şey olmadığından ve buranın çok kurak bir yer olduğundan şikayet etti. O sırada çadırın yanında sıska ve hiç sütü olmayan bir koyun duruyordu. Resullah -sallallahu aleyhi vesellem- onu sağmak için kadından izin istedi. Sağmaya başlayınca koyunun memeleri süt ile dolup taştı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve arkadaşları ondan doya doya içtikleri gibi kadın da doya doya içti. Sonra koyunu ikinci kez sağdı ve büyük bir kabı sütle doldurarak onu kadına bırakıp yollarına devam ettiler.

Derken kadının kocası geldi. Sütü görünce şaşırıp durumu karısına sordu O da olan biteni kocasına anlatıp Resullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı baştan ayağı, fiziki, ahlakı ve konuşmasıyla en ince şekilde tasvir etti. Bunun üzerine Ebu Mabed

"Vallahi bu Kureyş'in bahsettiği kişidir. Onunla olmak istiyordum. Bir yolunu bulursam muhakkak O'na arkadaşlık edeceğim" dedi.

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in yolculuğunun üçüncü günü Mekke halkı, O'nun yolculuğunu ve Ümmü Mabed'in çadırında olanları haber veren bir nida işittiler. Tüm araştırmalarına rağmen bu nidanın nereden geldiğini, kim tarafından söylendiğini bulamadılar.

Kadid bölgesinden ayrıldıktan sonra Süraka bin Malik bin Cu'şum atı ile onlara ulaştı. Amacı onları yakalayarak Kureyş'in koyduğu ödülü elde etmekti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve arkadaşlarına yaklaşınca atı, onu üzerinden attı. Sonra kalkıp fal oklarını çekti. Acaba onlara zarar verebilir miydi? Fal oklarından hoşuna gitmeyecek bir şey çıkmasına rağmen aldırmadı ve takibe devam etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e O'nun kıraatini duyacak kadar yaklaştı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na hiç bakmıyordu. Ebu Bekir ise tedirgindi ve sürekli dönüp O'na bakıyordu. Tam bu sırada Süreka'nın atının ayakları kuma battı. Yine hoşuna gitmeyecek bir şey çıktı. Süreka tehlike içinde olduğunu hissedip korkmaya başladı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın işinin galip geleceğini anladı. Yaptığına pişman olup, eman diledi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve arkadaşları durup O'nu yanlarına çağırdılar. Süreka onlara Kureyş'in kararını ve insanların niyetlerini haber verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'ndan durumlarını kimseye söylememesini istedi ve O'na eman verdi. Süreka eman'ın yazılı olarak verilmesini isteyince, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Amir bin Fuheyra'ya emrederek emanı bir deri üzerine yazdırdı. Süreka emanı alıp geri döndü. Dönüşte Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i arayan her kimi gördüyse O'na, kendisinin her tarafı aradığını, ancak bulamadığını söyleyip, geri dönmelerini tavsiye etti.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yolda Büreyde bin el-Hasib el-Eslemi ile karşılaştı. Büreyde ile beraber 70 binici daha vardı. Tamamı İslam'a girip müslüman oldular ve yatsı namazını Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile beraber eda ettiler.

Batnı Rim vadisinde, müslümanlardan müteşekkil bir kafile ile beraber Şam'dan dönmekte olan Zübeyr bin Avam ile karşılaştılar. Zübeyr onlara ikramda bulunup beyaz elbiseler giydirdi.

Kuba'ya Geliş:

Nübüvvetin 14. yılı Rebiulevvel ayının sekizi pazartesi günü (Hicri 1. yıl) Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kuba'ya ayak bastı. Medineliler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Mekke'den çıktığını duyunca, her sabah evlerinin dışına çıkıp, öğle sıcağı onları evlerine girmeye zorlayıncaya kadar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i bekliyorlardı. Yine bir gün sıcak bastırıp sığınacak bir gölge kalmayıncaya kadar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i beklediler. Ufukta kimsenin görülmemesi üzerine evlerine döndüler. Ancak Yahudilerden bir zat gözetlemeye devam ederken uzaktan Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve arkadaşlarının gelmekte olduğunu görüp en yüksek sesiyle

"Ey Arap topluluğu! İşte beklediğiniz geliyor" diye bağırdı. Bunun üzerine tüm müslümanlar büyük bir sevinç ve çoşkuya kapılıp silahlarını alarak, tekbirler ve sevinç nağmeleri ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i karşılamaya koştular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yönünü sağ tarafa çevirerek Amr bin Avf oğulları mahallesinde konakladı. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- Kuba'ya gelip sessizce bir gölgelikte oturdu. Ensar'dan daha önce Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı hiç görmemiş olanlar Ebu Bekir'i Peygamber sanarak, gelip O'nu selamlıyorlardı. Çünkü Ebu Bekir'in saçlarına yaşlılık alametleri düşmüştü. Ancak ne zaman ki gölge Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan ayrıldı, o zaman Ebu Bekir kalkarak ridası ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı gölgelendirdi. İşte o zaman insanlar Allah'ın elçisini bilmiş oldular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kuba'da Külsüm bin Hedm'in evine konakladı. Bir başka rivayete göre de Sa'd bin Hayseme'nin evine konaklamıştır. Konakladığı bu evde 14 gün kaldı. Bu esnada Kuba Mescidi'ni inşaa ederek namazlarını orada kıldı. Cuma günü sabahı Ebu Bekir'i terkine alarak Medine'ye yola çıktı. Bu arada dayıları olan Neccar oğullarına da haber göndermişti. Onlar kılıçlarını kuşanıp geldiler ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i kuşatarak O'nunla beraber Medine'ye yöneldiler. Salim bin Avf oğulları bölgesinde

cuma vakti geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada yüz kişiyle cuma'yı eda etti.

Medine'ye Giriş:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- cuma'yı eda ettikten sonra Medine'ye yöneldi. İnsanlar O'nu karşılamak için evlerinden çıkmış yollara dökülmüşlerdi. Medine hamd ve takdis kelimeleri ile inliyordu. Kadınlar, kızlar ve çocuklar sevinçlerini güzel neşideler söyleyerek ifade ediyorlardı. Şöyle diyorlardı:

Tala'l bedru aleyna. Min seniyyeti'l veda'

Vecebe'ş-Şükrü aleyna. Madea lillahi daa,

Eyyühel meb'usu fina cite bilemril mutaa'

"Dolunay Veda dağının sırtlarından çıkıp bize doğdu.

Allah'a davetinden dolayı bize de şükretmek vacib oldu.

Ey bize gönderilen Peygamber, sen itaat olunan emirle geldin".

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- nereden geçse Ensar'dan herkes o büyük Peygamberin devesinin yularına sarılarak, O'nu evine misafir etme şerefine nail olmak istiyorlar, Buyurun Ya Rasûlallah, işte silah, adet ve hazırlık ve koruma"

diyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ise gülümseyerek:

"Bırakın onu kendi haline o memuredir." diyordu. Deve şimdiki Mescid-i Nebevi'nin bulunduğu arsaya çöktü ve hemen kalktı. Biraz yürüdükten sonra tekrar dönüp aynı yere çöktü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- deveden indi. İnsanlardan her biri O'nu kendi evine davet ediyordu. Ancak Ebu Eyyub el-Ensari daha önce davranarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yükünü götürüp evine koydu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de "Kişi yükü ile beraberdir." diyerek O'nun evine konuk oldu. Esad bin Zürare de devesinin yularından tutarak onu kendi evine götürdü.

Medine halkı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ziyafette birbirleriyle yarışmaya koyuldular. Allah Rasulü'ne sahip oldukları en güzel şeyleri götürüp ikram ediyorlardı.

Ali-radıyallahu anh-'nin Hicreti ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a Kavuşması:

Ali -radıyallahu anh- Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan sonra üç gün Mekke'de kalarak, Mekke halkının Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a tevdi ettikleri emanetleri sahiplerine teslim ettikten sonra yaya olarak yola çıktı. Kuba'da Rasûlullah -

sallallahu aleyhi vesellem-'e kavuştu. Külsüm bin Hedm'in evinde konakladı.

Ehl-i Beyt'in Hicreti:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye gelip burada yerleştikten altı ay sonra Zeyd bin Haris ve Ebu Rafi'yi Mekke'ye göndererek, kızları Fatıma, Ümmü Gülsüm ile mü'minlerin annesi Sevde'yi, Ümmü Eymen'i ve Üsame bin Zeyd'i oradan aldırdı. Ebu Bekir -radıyallahu anh-'ın oğlu Abdullah'da Ebu Bekr'in aile fertleri, Ümmü Roman, Esma ve ailesi (Allah hepsinden razı olsun)'yi alarak hep beraber Medine'ye döndüler.

Süheyb-radıyallahu anh- 'in Hicreti:

Suheyb -radıyallahu anh- Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan sonra hicret etti. Hicret için yola çıktığında müşrikler O'nun önünü keserek engel oldular. Ancak Suheyb malının tamamını -ki çoktu- onlara verince hicret etmesine izin verdiler. Medine'ye gelip durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a bildirince Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle dedi: "Ebu Yahya (Suheyb'in künyesi) ticaretinde kazançlı çıktı."

Mustazaflar (Zayıflar Düşenler):

Müşrikler kimsesiz zayıf müslümanları haps ederek onları hicretten men ettiler. Onlara türlü türlü işkenceler yaparak dinlerinden döndürmeye çalıştılar. Velid bin Velid, İyas bin Ebi Rebia, Hişam bin As bu mustazaflardan bazılarıdır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- namazlarında kunut yaparak Mekke müşriklerin ellerinde esir bulunan bu müslümanların kurtuluşu için dua ederdi. Bu kimseler de daha sonra müşriklerin ellerinden kurtularak Medine'ye hicret ettiler.

Medine'nin İklimi:

Muhacirler Medine'ye göç ettikten sonra memleket hasretine kapılarak gam ve hüzün çekmeye başladılar.Doğup büyüdükleri yurtlarını anıyor ve özlemlerini dile getiriyorlardı. Ayrıca Medine veba salgınının kol gezdiği bir şehirdi.Bu muhacirlerin hüzün ve hasretlerini daha da artırıyordu. Muhacirlerden birçok müslüman Medine'ye gelir gelmez sıtmaya ve bir çok diğer hastalıklara yakalanmışlardı. Bu durum üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Rabbine şöyle niyazda bulundu:

"Allahım! Bize Mekke'yi sevdirdiğin gibi belki de daha çok Medine'yi de sevdir ve Medine'yi düzelt. Ölçüsünde ve tartısında bereketli kıl. O'nun salgın hastalığını Mahaya'ya kadar uzaklaştır"

Allah, Rasûlünün bu duâsını kabul etti. Müslümanlar hastalıklardan kurtuldular. Ve Medine'yi sevdiler.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'ın Medine'de ilk Yaptıkları:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye yerleşip istikrar kurduktan sonra yapacağı dini dünyevi tüm faaliyetlerini planlayıp uygulamaya koydu. Bunun yanısıra Allah'a davet görevini hiç tavizsiz sürdürüyordu.

Mescid-i Nebevi'nin İnşaası:

Bu yolda atılan ilk adım Mescidi Nebevi'nin inşaası oldu. Bu arsa Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in devesinin ilk çöktüğü yerdi. Sahipleri iki yetim kardeş olan bu arsa yüz'e yüz zira idi. Arsa içinde müşriklerin kabirleri, yıkıntılar ve ağaçlar vardı. Kabirler çıkarıldı, yıkıntılar düzeltildi ve ağaçlardan temizlendi. Mescid'in temeli yaklaşık üç ziraa olarak bina edildi. Duvarların yapısında kerpiç çamur kullanıldı. Kapının iki yan dikmeleri taştan yapıldı. Çatısı hurma dallarından, direkleri ise hurma ağaçlarından yapıldı. Kıblesi kuzey'e, Beytil Makdis'e doğru çevrildi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de mescidin inşaasında sahabelerle beraber bizzat çalışarak taş ve kerpiç

taşıdı. Hep beraber şiirler okuyorlardı. Söylenen kasideler onlara daha çok neşat ve hareket veriyordu.

Mescid'in yanına taş ve kerpiçten iki tane de oda yapıldı. Odaların çatısı hurma dalı ve yapraklarıyla kapatıldı. Odalardan bir tanesi Sevde binti Zema' diğeri de Aişe'ye tahsis edildi. (Allah her ikisinden de razı olsun) Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in bu sırada henüz başka bir evliliği yoktu.Aişe'nin odası, Mekke'den geldikten sonra Hicri 1. yılı Şevval ayında yapıldı.

Ezan:

Mescid'in inşasıyla birlikte Müslümanlar beş vakit namazı cemaatle kılmak üzere toplanıyorlardı. Ancak vakti tayin konusunda bir birliktelik yoktu. Bazıları erken gelirken bazıları da gecikiyordu. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, arkadaşlarıyla bu durumu müşavere etti. Sahabelerden bazıları namaz vakitlerini bildirmek üzere ateş yakılmasını, bazıları borazan öttürülmesini bazıları da çan çalınmasını teklif ettiler. Ömer -radıyallahu anh- ise "Essalatü Camiatün" diye nida edilmesini önerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz, Ömer'in görüşünü kabul ederek namaza bu şekilde çağrılmasını emretti. Sonra Ensardan Abdullah bin Zeyd bin Abdurabbih -radıyallahu anh-, rüyasında ezanı görerek gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e haber verdi. Rasûlullah -

sallallahu aleyhi vesellem-, "bu hak bir rüyadır" diyerek onu Bilal'e öğretmesini emretti. Çünkü Bilal ondan daha gür sedalı idi. Bilal, ezanı öğrendi ve okudu. Bilal'in okuduğu ezanı duyan Ömer bin Hattab -radıyallahu anh-, koşup Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelerek "Vallahi ben bunun aynısını rüyada gördüm" dedi. Böylece rüya teyid edilmiş oldu. Ezan o günden bu yana İslam'ın şiarlarından bir şiar olarak devam edegelmiştir.

Muhacirler İle Ensar Arasında Kurulan Kardeşlik:

Ensar (Medineli müslümanlar) Mekke'den göç edip kendilerine gelen muhacirleri Medine'ye kabul etmek ve evlerine konaklamak hususunda birbirleriyle yarışacak derecede yüksek ahlak ve kerem sahibiydiler. Allah'ın onları şu ayeti kerimede tasvir ettiği gibiydiler.

"Daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine göç edip gelenleri severler ve onlara verilen karşısında içlerinde bir kaygı duymazlar. Kendileri zaruret içinde bulunanlar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdi." (Haşr, 59/9)

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra Ensar ve Muhacir arasındaki bu sevgi ve ısrarı, aralarında kardeşlik bağı kurarak herbir Ensar ile konuğu olan Muhacir'i kardeş kıldı.

Birbirleriyle kardeş ilan edilen sahabilerin tamamı doksan kişiydi. Bunların yarısı Ensar'dan olduğu gibi yarısı da Muhacirlerdendi. Kardeşlik bağına göre kardeş ilan edilen kimseler öldükten sonra da birbirlerine malları hususunda mirasçı olabileceklerdi. Daha sonra kardeşlik baki kalmakla beraber, birbirleriyle kan bağı dışında bağlı olanların miras hakkı hükümden kaldırılmıştır.Bu kardeşlik bağının ilanı Enes bin Malik'in evinde gerçekleşmiştir. -radıyallahu anh-

Ensar, Muhacir kardeşlerine olan sevgilerinden dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan sahip oldukları hurma bağlarını kendileri ile Muhacir kardeşleri arasında paylaştırmasını rica ettiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu cömertçe tekliflerini reddetti. Ancak çalışmaları karşılığında elde edilen mahsule ortak olmaları teklifini kabul etti.

Sa'd bin Rebi insanların mal bakımından en zengin olanlarından idi. Muhacir kardeşi Abdurrahman bin Avf'a şu teklifte bulundu. "Malımı yarısı bana yarısı sana olmak üzere ikiye ayıracağım. Ayrıca iki hanımım var, hangisini beğeniyorsan onu boşayayım, iddeti sona erince evlenirsiniz".

Abdurrahman O'na şu karşılıkta bulundu:

"Allah malını da aileni de sana bağışlasın.Çarşınız nerede?" Kardeşi O'na Beni Kaynuka çarşısını gösterdi. Abdurrahman tacir bir şahıstı. Elinde bulunan az bir miktar mal ile

ticarete başladı. Çok geçmeden sermaye ve ticaretini artırıp Ensar'dan bir kadın ile evlendi.

İslam Toplumu ve Ümmetinin Oluşturulması:

Kardeşlik antlaşması ile müslümanlar fert fert birbirlerine sıkıca kenetlenmiş oldular. Müslümanlar Medine'ye toplandıktan sonra artık bağımsız bir cemaat olmuşlardı. Böyle bir cemaatin oluşması beraberinde sosyal düzen ihtiyacını da doğurmuştu. Görev ve sorumlulukların bilinmesi ayrıca onları diğer topluluklardan bağımsız kılacak hususiyetlerin ibraz edilmesi gerekiyordu.

Medine'de müslümanlar dışında iki ayrı topluluk daha vardı.Bunlar Yahudiler ve Müşriklerdir. İnanç, din, ihtiyaç, maslahat, duygu ve eğilim cihetiyle müslümanlardan ayrılıyorlardı.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- müslümanların kendi aralarında antlaştığı gibi, müslümanlarla yahudiler ve müslümanlarla müşrikler arasında da aralarındaki ilişkilerde uyulması gereken prensipleri ihtiva eden antlaşmalar yaptı.

Yapılan andlaşmalar şu şekilde yazıya döküldü:

1- Kureyş'li ve Yesrib'li mü'minler ve müslümanlar ve bunlara tabi olanlarla yine onlara sonradan katılmış olanlar ve onlarla beraber cihad edenler, işte bunlar diğer insanlardan ayrı bir ümmet oluştururlar.

2- Mü'minler arasında kan diyetinin ödenmesi ve savaş esirlerinin kurtuluş fidyesinin ödenmesi daha önceki örfe göre olur. Mü'minler birbirlerine fidye ve diyet konusunda yardım ederler.

3- Mü'minler, kendi aralarından mütecavize ve haksız bir iş yapmayı tasarlayana veya bir suç işleyene ya da bir hakka tecavüz edene ya da mü'minler arasında bir karışıklık çıkarma kasdını taşıyan kimseye karşı olacaklar. Bu kimse onlardan birinin evladı bile olsa !

4- Hiç bir mü'min bir kâfir için, bir mü'mini öldüremez ve bir mü'min aleyhine hiç bir kâfire yardım edemez.

5- Allah'ın zimmeti (Himaye ve teminatı) bir tektir. Mü'minlerden en önemsizlerinden birinin tanıdığı himaye onların hepsi için hüküm ifade eder.

6- Yahudilerden müslümanlara tabi olanlara yardım ve destek verilecektir.

7- Barış, mü'minler arasında bir tekdir.

8- Kim kasden bir mü'mini öldürürse O'na kısas uygulanır. Ancak maktulun velisinin affetmesi başka. Tüm mü'minlerin katile karşı olması zorunludur.

9- Bir mü'minin bir katile yardım etmesi ve ona sığınacak bir yer temin etmesi helal değildir.

10- Mü'minler, üzerinde ihtilafa düştükleri herhangi bir şey olursa, onu Allah'a ve Rasulu'ne götüreceklerdir.

Bu misakın ötesinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- çeşitli vakit ve münasebetlerde, mü'minlerin birbirlerine karşı olan iman kardeşliği haklarını beyan etmiş ve mü'minleri birbirleriyle yardımlaşmaya sevk etmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın müslümanlar arasında oluşturduğu bu İslam kardeşliği dünya tarihinin bildiği en yüksek zirveye ulaşmıştır.

Müşriklere gelince, onlar tam bir çöküntü içindeydiler. Başta reisleri ve ileri gelenleri olmak üzere büyük çoğunluğu İslama girdiler. Müslümanlara karşı duracak hiç bir güçleri yoktu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlarla şu anlaşmayı yaptı.

- Hiçbir müşrik, bir Kureyşli'nin mal ve canını himayesi altına alamaz ve hiçbir mü'mine bu hususta engel olamaz. Müşriklerle yapılan bu sözleşme ile onlardan gelebilecek bu davranışın önü kesilmiş oldu.

Yahudilerle İse Şu Hususlar Üzerine İttifak Edildi:

1- Yahudiler mü'minlerle beraber bir ümmettirler. Onların dini kendilerine mü'minlerin dini kendilerinedir. Onların harcamaları kendilerine, mü'minlerin harcamaları kendilerine aittir.

2- Bu andlaşmayı imzalayanlarla, karşı yapılan savaşta Mü'minler ve Yahudiler birbirlerine yardım edeceklerdir. Yesrib'e vuku bulacak bir saldırıda her cemaat kendi bölgesini müdafaa edecek ve birbirleriyle yardımlaşacaklardır.

3- Her iki cemaat arasında günah olmaksızın, nasihat ve iyilik olacaktır.

4- Kişi andlaşmaksızın gühahından dolayı sorumlu tutulamaz

5- Mazluma yardım edilecektir.

6- Yahudiler savaştıkları sürece mü'minlerle beraber harcamada bulunacaklar.

7- Yesrib bölgesi bu andlaşmayı yapanlara haram (kutsal) 'dır.

8- Yahudilerle Mü'minler arasında zuhurundan korkulan bütün öldürme veya çekişme olayları Allah'a ve Rasulu'na götürülecektir.

9- Ne Kureyşliler ve ne de onlara yardım edenler, himaye altına alınmayacaklardı.

10- Bu yazı (andlaşma), bir haksız fiil veya suç işleyen ile ceza arasına giremez.

Yapılan bu andlaşma ile Medine halkını teşkil eden Müslümanlar, Yahudiler ve Müşrikler tek bir ülkenin hukuk sahibi

vatandaşları olarak birleşmişlerdir. Böylece müslümanların yönetiminde bağımsız ve egemen Medine Devleti kurulmuş oldu. Bu devletin başkanı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanlar Allah'a -Celle Celelühü- davet vazifeleri konusunda çalışmalarını sürdürdüler. Davet meclislerine müslüman, müslüman olmayan herkes iştirak edebiliyordu.

Allah'ın elçisi -sallallahu aleyhi vesellem- onlara Allah'ın kitabından ayetler okuyor ve onları Allah -Celle Celelühü-'a çağırıyordu. İman edenleri tezkiye ediyor ve onlara kitap ve hikmeti öğretiyordu.

Kureyş'in Kışkırtıcı Tavır ve Oyunları:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'de asayiş ve düzeni temin etmeye, hayatın her yönünü ıslah edip düzenlemeye, böylece dinlerini en iyi şekilde yaşayıp yaşatacak güvenli bir ortam oluşturmaya çalışırken,Kureyşli müşrikler de boş durmuyorlardı.İslam'ı ve O'nun davetçisini ortadan kaldırmak için çeşitli oyunlar ve hileler peşinde koşuyorlardı.

Bunun için, Yesrib Müşriklerine bir ültümatom göndererek onlardan müslümanlarla savaşmalarını ve Medine'den kovmalarını istediler.Bunu yapmazlarsa onları öldürmek ve kadınlarına el koymakla tehdit ettiler. Yesrib müşrikleri onların bu

isteklerini yerine getirmek için fiilen harekete geçtiler.Ancak Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- gelerek onlara vaaz ve nasihat etti. Medine müşrikleri O'nun nasihatlarına kulak vererek yapmak istedikleri şeyden vaz geçerek dağıldılar.

Ayrıca, Evs kabilesinin reisi Sa'd bir Muaz -radıyallahu anh- Umre için Mekke'ye gitmişti. Beraberinde Ebu Safvan Ümeyye bin Halef olduğu halde Beytullah'ı tavaf etti. Bu esnada Ebu Cehil ile karşılaştılar. Ebu Cehil O'nu tanıyınca hakaret ve tehdidler savurdu. "Dinini terkeden bir kimseyi yurdunuza kabul ettiğiniz halde emniyet içinde Mekke'ye gelip tavaf ediyorsun. Ama Vallahi eğer Ebu Safvan ile beraber olmasaydın ailene sağ salim kavuşamazdın."

Ebu Cehil'in bu sözü müşriklerin artık müslümanları Mescid-i Haram'a sokmayacakları ve Mekke hududu dahil Mekke'ye girmeleri halinde onları öldürecekleri anlamına geliyordu.Ve ayrıca Kureyş'in Yesrib Yahudileri ile gizli bağları mevcuttu. Yahudiler ise İncil'de Hz. İsa'nın da bildirdiği gibi yılan idiler. Evs ve Hazrec arasındaki eski savaş ve kin duygularını tekrar canlandırmaya, iki kabile arasında nefret hisleri oluşturmaya çalışıyorlardı.

Bu şekilde müslümanlar Medine'de dahili ve harici birçok tehlikeli unsurun kuşatması ile karşı karşıyaydılar. Müslümanların korkusu o kadar arttı ki, silahlarıyla uyuyup kalkmaya başladılar. Allahu Teâlâ'nın şu kavli kerimesi ininceye kadar Rasûlullah -

sallallahu aleyhi vesellem-'in başucunda nöbet tuttular. "Allah seni insanlardan koruyacaktır." Bu ayeti kerime nazil olur olmaz Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sahabesine çıkarak "Ey insanlar artık beni beklemenize gerek yok. Allah -Celle Celelühü- beni koruyacaktır" diye buyurdu.

Savaşın Meşru Kılınması:

İşte bu tehlikeli ortamda Allah, Kureyş ile savaşmaya izin verdi. Daha sonra bu izin merhalesi vacip merhalesine kadar gelişti. Kureyş'i aşarak başkalarını da kapsadı. Olaylara değinmeden önce bu cihad merhaleleri üzerinde kısaca duralım:

1- Kureyş müşriklerini muharibler olarak kabul etmek. Zira ilk önce düşmanlığı onlar başlattı. Onlarla savaşıp, mallarına el koymak müslümanların hakkıdır. Bu merhale diğer Arap müşrikleri dışında sadece Kureyş müşriklerini kapsamaktadır.

2- Kureyş ile işbirliği yapan ve ittifak kuran diğer Arap müşrikleri ile savaşmanın caiz olması. Müslümanlara saldırılarda bulunan Kureyş dışındaki diğer topluluklar da bu kapsama dahildir.

3- Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile andlaşmalı olduğu halde, andlaşmaya ihanet eden veya Kureyş'i destekleyen Yahudiler ile savaş bu kapsamdadır.

4- Hristiyanlar gibi kitap ehlinden olup da müslümanlara ilk saldıran veya düşmanlık gösterenlerle savaş ki alçalmış oldukları halde kendi elleriyle müslümanlara cizye verinceye kadar devam eder.

5- Müşrik, Yahudi, Hristiyan veya bir başka dine mensup kim olursa olsun İslam'a girdiği anda artık onunla savaşılmaz. İslam'ın hakkı dışında onun canı ve malı masumdur. Hesabını ise Allah'a verecektir.

İlk Gazveler ve Seriyyeler:

Daha önce müslümanların düşman saldırılarından çekindiklerinden dolayı son derece dikkatli davranıp nöbet tuttuklarına ve silahlarıyla yatıp kalktıklarına değinmiştik. Savaş izni indikten sonra Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- askeri devriyeler düzenlemeye ve müfrezeler çıkarmaya başladı. Bu müfrezelerin başına bazen arkadaşlarından birini geçirdiği gibi bazen de bizzat kendisi çıkardı. Bunlardan birincisine seriyye ikincilerine ise Gazve denilir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu askeri hareketleri ile şunları amaçlamıştır.

1- Düşmanın hareketlerini gözetlemek ve keşfetmek. Medine'nin etrafının güvenliğini sağlayarak ani bir düşman baskının önüne geçmek

2- Kervanlarına saldırarak Kureyş'e baskı uygulamak ve böylece onlara ticaretleri, canları ve malları hususunda tehlikede olduklarını hissettirerek Kureyş'in sapıklığından vazgeçip müslümanlarla barışa yanaşmaları ve İslam daveti önündeki engellerini kaldırmalarını sağlamak. Müslümanların en çok temenni ettikleri şey bunun gerçekleşmesiydi. Bu olmazsa, onları savaş meydanına çekip Medine civarından geçen ticaret yollarını kapamak ve Allah'ın mü'minlere yardımı ve izniyle yaptıklarının cezasını ödetmekti. Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de tekrar tekrar işaret ettiği de bu husustu.

3- Diğer kabilelerle saldırmazlık veya ittifak anlaşmaları akdetmek.

4- Allah'ın dininin tebliği ve İslam davetini söz ve amel ile neşr etmek.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın gönderdiği ilk seriyye hicretin birinci yılı Ramazan ayında Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'ın amcası Hamza bin Abdulmuttalip komutasında gönderilmiştir. Tamamı muhacirlerden olan otuz süvariden müteşekkil bu birlik Kızıldeniz sahili civarındaki Ays bölgesine kadar geldiler.Burada Ebu Cehil bin Hişam komutasındaki Şam'dan dönmekte olan 300 kişilik Kureyş Kervanına rastladılar. Kervanı yolundan çevirmek istediler. Aralarında bir çatışma çıkmak üzereyken araya Mecdi b. Amr el-

Cüheni girerek bir çatışmanın olmasını önledi. Kavim birbirinden ayrıldı.

Bu seriyye İslam tarihinde ilk askeri harekettir. Beyaz bir sancağı vardı ki İslam tarihinde akdedilen ilk sancaktır. Sancaktarlık görevini Ebu Mersed Kinaz b. Hasın el-Ganevi yapmıştır. Bundan sonra da askeri hareketler ve seriyyeler devam etti. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- Şevval ayında Ubeyd bir Haris komutasında tamamı muhacirlerden oluşan altmış kişilik bir seriyyeyi Batnı Rabığ nahiyesine gönderdi. Burada Ebu Süfyan komutasında ikiyüz kişilik bir Kureyş kervanıyla karşılaştılar. Aralarında savaş olmaksızın karşılıklı ok atışmaları oldu.

Daha sonra da Sad bin Ebi Vakkas komutasında yirmi kişilik muhacirden oluşan bir askeri birliği Rabığ yakınlarındaki bir bölgeye gönderdi. Bu birlik herhangi bir vukuatla karşılaşmadan geri döndü.

Hicretin 2. yılı Safer ayında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- muhacirlerden yetmiş kişilik bir birlikle bizzat kendisi Ebva bölgesine hareket etti. Kimseyle karşılaşmadılar. Amr bin Mahşi ed-Dam'i ile eman ve yardımlaşma andlaşması imzalayarak geri döndüler. Bu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın ilk çıktığı gazvedir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra Hicri ikinci yıl Rebiulevvel ayında ikiyüz kişilik bir muhacir birliği ile Rıdvan cihetindeki Buvat bölgesine çıktı. Orada kimseyle karşılaşmadılar.

Aynı ay içinde Kürz bin Cabir el-Fihri Medine civarındaki meralara saldırarak bazı hayvanları götürdü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- muhacirlerden oluşan yetmiş kişilik bir birlik ile O'nu yakalamak üzere Bedr civarındaki Safvan bölgesine hareket etti. Ancak Kürz kaçmayı başarmıştı. Bu gazve, Birinci Bedir Gazvesi olarak da isimlendirilir.

Sonra hicri ikinci yıl Cemadil ula veya ahire'de 150-200 kişilik bir muhacir birliğiyle Zül Uşeyre bölgesine hareket etti. Amaçları Şam'a gitmekte olan Kureyş kervanını çevirmekti. Ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- oraya varmadan önce kervan geçip gitmişti. Müdlic oğulları ile saldırmazlık andlaşması yapıp geri döndüler.

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra Kureyş kervanı ile ilgili bilgi toplamak için Abdullah bin Cahş el-Esedi komutasında muhacirlerden oniki kişilik bir birliği Mekke ve Taif arasında bir bölge olan Nahle'ye gönderdi. Ancak onlar bir emir olmamasına rağmen Kureyş kervanına saldırıp müşriklerden bir kişi öldürüp iki kişiyi de esir olarak aldılar ve kervana el koydular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu tasarruflarına kızdı ve iki esiri serbest bırakıp maktulün de diyetini ödedi.

Bu olay Recep ayının son günü olmuştu. Müşrikler müslümanlar haram ayın hurmetini (kutsallığını) çiğnedi diye propoganda yapmaya başladılar. Bunun üzerine Allah şu ayeti kerimeyi inzal buyurdu.

"Sana hürmet edilen ayı ve o aydaki savaşı sorarlar. De ki; o ayda savaşmak büyük suçtur. Allah yolundan alıkoymak, O'nu ve Mescid-i Haram'ı inkar etmek ve halkını oradan çıkarmak, Allah katında daha büyük suçtur. Fitne çıkarmak ise öldürmekten daha büyüktür." (Bakara, 2/217)

Hicretin ikinci yılı Şaban ayında Allah kıbleyi Beytil Makdis'ten Kâbe'ye tahvil etti. Bu öteden beri Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın arzuladığı ve beklediği bir husustu. Bu olayla beraber zahiren İslam'a giren bazı hileci münafık ve yahudiler irtidad ettiler. Böylece müslümanların safları bu habislerden temizlenmiş oldu.

Büyük Bedir Gazvesi:

Bedir Savaşı müslümanlarla Kureyş arasındaki ilk önemli savaştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Zül Uşeyra'ya hareket ederek engellemek istediği Kureyş kervanı Şam'a kaçmayı başarmıştı. Ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, bu kervanın Şam'dan dönüşünü bekliyordu. Bunun için Şam civarındaki Havra bölgesine iki kişi göndererek kervan ile ilgili bilgi toplayıp kendisine getirmelerini emretti. Bu iki kişi kervanı gözetlediler ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelerek kervanın yolda olduğunu haber verdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, müslümanları bu kervanı ele geçirmek

hususunda teşvik etti. Ancak Müslümanların çoğu çıkmaya azmetmedi. Sadece 313 kişi (bu sayının 314 veya 317 olduğunu söyleyenler de vardır.) Onu bu teşviğine uyarak yola çıktılar. Bunlardan 82'si (veya 83 veya 86) muhacirlerden, 61'i Evs'den ve 170'i Hazrec kabilesindendi. Büyük bir savaş beklemediklerinden yeterli bir hazırlık yapmaya gerek görmediler. Beraberlerinde sadece iki at ve yetmiş deve vardı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, beyaz bir sancak akdederek onu Musab bin Umeyr'e verdi. Muhacirlerin bayrağını Ali bin Ebi Talib, Ensar'ın bayrağını ise Sa'd bin Muaz taşıyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye kendine vekil olarak İbni Ümmü Mektum'u bıraktı. Daha sonra O'nun yerine Ebu Lübabe bin Abdimünzir'i gönderdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Bedir'e doğru yola çıktı. Bedir 155 km ötede Medine'nin güney batısında bulunan ve her cihetten yüksek dağlarla çevrili bir alandı. Sadece üç tane geçiti vardı. Güney geçidi ki burası "uzak yamaç"dır. Kuzey geçidi ki burası "alçak yamaç"tır. Kuzey geçidi yakınında ki doğu geçidi ki buradan Medine halkı girerdi. Mekke ve Şam arasındaki ana kervan yolu işte bu alanın içinden geçmekteydi. Burada iskan mahalleri, kuyular ve hurmalıklar mevcuttu. Geçmekte olan kervanlar buraya iner ve saatlerce veya günlerce burada konaklarlardı. Kureyş Kervanının bu alana girmesinden sonra, müslümanların bu geçitleri kapatıp, kervanı teslim olmaya

zorlamaları gerçekten çok kolaydı. Fakat bunun şartı, kervanın müslümanların hareketlerinden haberdar olmamalarıydı. Aksi halde burada konaklamadan civar yollardan geçip giderlerdi. Bundan dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- öncelikle Bedir'e gittiği izlenimini vermemek için oraya başka bir yoldan gitti.

Kureyş Kervanı ise bin kadar deveye yüklenilmiş ellibin dinar'dan az olmayan çeşitli değerli eşyalar yüklüydü. Kervanın başında Ebu Süfyan bulunuyordu ve kendisiyle beraber sadece kırk kişi vardı. Ancak Ebu Süfyan çok dikkatli ve uyanık davranıyordu. Karşılaştığı herkese müslümanların hareketlerini soruyordu. Böylece müslümanların Medine'den çıktıklarını öğrenmiş oldu. Bedir'e yaklaştığı bir sırada kervanın yönünü batı'ya çevirerek sahil yolundan gitmeye karar verdi. Kesinlikle Bedir yolunu terketmiş oldu. Ayrıca bir adam kiralayarak müslümanların çıktığını haber vermek üzere en hızlı bir şekilde Mekke'ye gönderdi. Haber Mekke'ye ulaşınca burada bulunan müşrikler müslümanlarla çarpışmak üzere hemen hazırlandılar. Ebu Leheb dışında kavmin ileri gelenlerinin tamamı bu sefere çıktılar. Etraflarındaki diğer kabilelerden de adam toplayarak büyük bir orduyla harekete geçtiler. Kureyş boyları içinde sadece Adiyy oğulları bu sefere katılmadı.

Müşrik ordusu Cuhfe bölgesine yaklaştığında Ebu Süfyan'ın kurtulduğunu bildiren ve onlardan Mekke'ye geri dönmelerini

isteyen mektubu ulaştı. Müşrikler bu mektubu aldıktan sonra dönmek istedilerse de Ebu Cehil kibir ve gururundan dolayı onları dönmekten men etti. Zehra oğullarından başka geri dönen olmadı. Zehra oğulları Ahnes bin Şerik komutasında üçyüz kişilik mevcutları ile geri döndüler. Geriye kalan bin kişilik Mekke ordusu uzak vadiye, Bedr'in hemen yakınına kadar yürüyüşlerine devam ettiler. Burası Bedr'i kuşatan dağların arkasında kalan geniş bir meydandı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha henüz Bedir'e varmadan müşriklerin savaş için çıktıkları haberini alır almaz müslümanları toplayarak istişare etti. Ebu Bekir kalktı ve güzel konuştu. Sonra Ömer kalkıp yine güzel konuştu. Sonra Mikdad kalkarak şöyle dedi:

"Vallahi ey Allah'ın Elçisi biz İsrailoğullarının Musa'ya "Sen ve Rabbin gidin ve savaşın. Muhakkak biz burada oturacağız" dediği gibi demeyiz. Bilakis Senin sağında, solunda, önünde ve arkanda savaşırız." O'nun bu sözü Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'ın yüzünü güldürdü ve sevindirdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra

"Bana görüşlerinizi bildirin ey insanlar" buyurdu.Bunun üzerine Ensar'ın reisi Sa'd bin Muaz ayağa kalkarak "Ey Allah'ın Elçisi! Sanıyorum bizi kastediyorsun" dedi. O'da "Evet" diye cevap verince Sa'd şöyle hitap etti.

"Seni insanlığa gerçek bir elçi olarak göndermiş bulunan Allah'a yemin ederim ki şu denize gidip dalacak olsan biz de seninle beraber dalacağız. Bizden hiç bir kişi geri çekilmeyecektir. Yarın bizi düşmanımızla yüz yüze getirmene asla karşı olmayacağız. Biz savaşta sabırlı ve düşmanla karşı karşıya geldiğimizde de sözümüzün eri kimseleriz. Ümit olunur ki Allahu Teâlâ bizim yapacağımız hizmet ve katkılarla sevindirici sonuçlar sana gösterir. O halde emret yürüyelim."

Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- Sa'd'ın konuşması üzerine çok sevindi ve neşelendi. Sonra da şöyle buyurdu.

"Öyleyse yürüyün ve artık sevinin. Doğrusu Allah bana iki topluluktan birini elde edeceğini vaad etmiş bulunmaktadır. Allah'a yemin ederim ki şu anda yere serilen düşmanları görür gibiyim".

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra harekete geçerek müşriklerin Bedir yakınlarına geldikleri aynı gece, alçak vadi civarındaki Bedir meydanına konakladı. Ancak Ensar'dan Habbab bin Münzir, burada değil de düşmana en yakın kuyuya kadar ilerlemeyi ve böylece tüm su kuyularını kontrol ederek düşmanı susuz bırakmayı önerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun bu güzel fikrini kabul edip aynen uyguladı. Düşmana en yakın kuyuya mevzilenip, diğer kuyuları tahrib ederek kullanılmaz hale getirdiler.

Daha sonra müslümanlar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in komuta merkezi olarak kullanılmak üzere bir otağ hazırladılar. Buranın savunulması görevini Sa'd bin Muaz komutasındaki bir grup genç Ensar üstlendi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kalkarak askerlerini denetledi. Savaş meydanında gezinirken şöyle diyordu.

"Şu filanın ölüsüdür, şu filanın ölüsüdür. Yarın inşaallah".

Daha sonra Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- otağında namaz ve duaya çekildi. Mü'minler o geceyi gayet rahat ve huzurlu geçirdiler. Allah ayeti kerime de bildirdiği gibi hafif bir yağmur indirdi.

"O zaman katından bir güven olmak üzere sizi hafif bir uykuya daldırıyordu. Sizi temizlemek şeytanın pisliğini sizden gidermek kalplerinizi birbirine bağlamak ve savaşta sebat ettirmek için üzerinize gökten bir su indiriyordu." (Enfal, 8/11)

Hicri 2. yılı Ramazan ayının 17'si Cuma sabahı, iki topluluk karşı karşıya geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Rabbine şöyle niyazda bulundu.

"Allahım! İşte Kureyş, bütün kibir ve azametiyle sana karşı küstahlık ederek elçisini yalanlayarak üzerimize gelmiş bulunuyor. Ey Allah'ım! Bana vaadetmiş bulunduğun zaferi gerçekleştir ve onları şu günün sabahında yüzüstü mağlup et."

Sonra askerlerini sıraya dizerek saflarını düzeltti ve kendi emri gelmeden savaşa başlamamaları talimatını verdi. Ve şöyle dedi:

"Size yaklaşırlarsa ok atın. Ancak size karıştıklarında kılıçlarınızı çıkarın".

Sonra Ebu Bekir ile beraber otağına gidip, Allah'a yalvarmaya başladı. Yalvarıyor, yalvarıyordu. Hatta şöyle dedi.

"Ey Allah'ım eğer bugün şu topluluk helak olursa, sana ibadet eden kalmaz". Dua ve tazarruda o kadar ileri gitti ki ridası omuzlarından düştü. Ebu Bekir kaldırarak tekrar omuzlarına örttü ve "yeter ey Allah'ın elçisi. Rabbin sana vaad ettiğini yerine getirecektir" diyerek O'nu teselli etmeye çalıştı.

Teke Tek Dövüşler ve Savaş:

Sonra Müşriklerin en yiğit üç savaşçısı Rebia'nın iki oğlu Utbe ve Şeybe ile Velid bin Utbe ileri çıkarak müslümanlardan mübareze (teke tek çarpışma) istediler. Onların karşısına Ensar'dan üç genç çıktı. Ancak müşrikler Ensar gençlerini reddedip,

"Biz amcaoğullarımızı istiyoruz" dediler. Bunun üzerine Ubeyde bin Haris, Hamza ve Ali ileri atıldılar. Hamza Şeybe'yi, Ali de Velid'i hemen öldürdüler. Ancak Ubeyde ve Utbe birbirlerini

yaralamalarına rağmen yenişemediler. Hamza ve Ali işlerini bitirir bitirmez koşup Ubeyde'nin yardımına geldiler ve Utbe'yi öldürdüler. Ubeyde'nin ayağı kesilmişti. Ali ve Hamza O'nu kucaklayarak cephenin gerisine getirdiler. Ubeyde bu olaydan dört veya beş gün sonra Medine'ye dönüş yolunda Safra mevkiinde vefat etti.

Mübareze'den yenik çıkmaları müşriklerin moralini bozdu ve kızgınlıklarını artırdı. Hep birlikte ve şiddetle müslümanların saflarına saldırdılar. Müslümanlar ise konumlarını bozmadan savunmaya geçtiler. "Ahad Ahad" diyerek nida ediyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kısa bir uykuya daldı. Sonra başını kadırıp:

"Seni müjdelerim ey Eba Bekir, sana Allah'ın yardımı geldi. İşte bu Cibril'dir, bir atın dizginini tutmuş onu çekip götürüyor, yolları üzerinde toz var." buyurdu. O gün Allah mü'minlere birbir peşinden gelen bin melek ile yardım etti.

Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- zırhını alarak öne çıktı ve Allahın şu ayeti kerimesini okudu:

"O topluluk yakında bozulacak ve onlar arkalarını dönüp kaçacaklar" (Kamer, 54/45) sonra yerden bir parça kum alarak müşriklerin yüzüne serpti. Bu kumun gözüne, yüzüne değmediği müşrik kalmadı. Bununla ilgili Allah şöyle buyuruyor.

“Attığın zamanda sen atmadın, fakat Allah attı.” (Enfal, 8/17)

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- sonra müslümanlara müşriklerin üzerine şiddetle saldırma emri verdi ve onları savaşa teşvik etti. Müslümanlar büyük bir şevk ve heyecanla kâfir saflarına saldırdı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın aralarında bulunması onlara şevk ve neşat veriyordu. Şiddetle ileri atılıp, müşriklerin saflarını yarıyorlar ve boyunlarını koparıyorlardı. Ayrıca melekler de onlarla beraberlerdi ve müşriklerin parmak ve boyunlarını vuruyorlardı. Müşriklerin kafa ve parmakları vuruluyor, kimin vurduğu görülmüyordu. Çok geçmeden ağır bir darbe yiyip, hezimete uğradılar ve gerisin geriye kaçmaya başladılar. Müslümanlar onları peşlerinden kovalayarak bir kısmını öldürmeye bir kısmını da esir olarak almaya başladılar.

İblis de bu savaşa Süraka bin Malik bin Cu'şum suretinde katılmıştı. Müşrikleri teyid ediyor ve savaşa kışkırtıyordu. Ancak Melekleri ve yaptıklarını görünce arkasını dönüp Kızıl Deniz'e doğru kaçtı ve kendisini denize attı.

Ebu Cehil'in Öldürülmesi:

Savaş tüm şiddetiyle devam ediyordu. Ebu Cehil etrafında kılıç ve okların uçuştuğu bir bölüğün içindeydi. Müslümanların

saflarında, Abdurrahman bin Avf'ın etrafında bulunan iki Ensar gencinden biri diğerinden gizli olarak Abdurrahman'a:

"Ey amca bana Ebu Cehl'i göster" dedi.

"Ne yapacaksın?" Diye sorduğunda şu karşılığı verdi:

"Duydum ki O Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e sövmüş. Nefsim elinde olana yemin olsun ki O'nu görürsem ikimizden biri ölünceye kadar peşini bırakmayacağım". Diğer Ensar genci de gelerek aynı şekilde Abdurrahman'dan kendisine Ebu Cehl'i göstermesini istedi. Saflar aralanınca Abdurrahman O'nu dolaşırken gördü ve O iki Ensar gencine gösterdi. Gençlerin ikisi de aynı anda kılıçlarıyla saldırarak Ebu Cehl'i katlettiler. Birisi kılıcıyla bacağını kopardı, diğeri de vucudunun diğer yerlerinden yaraladı. Sonra her ikisi de Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'a gelerek

"Ebu Cehl'i ben öldürdüm dedi." dedi.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- onların her ikisinin de kılıcına bakarak

"ikiniz öldürdünüz" buyurdu. Bu gençler Afra'nın iki oğlu Muaz ve Muavvez'dir. Muavvez bu savaşta şehid edildi.Muaz ise Hz.Osman dönemine kadar yaşadı.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Ebu Cehil'in üstünden çıkan eşyaları O'na verdi.Savaştan sonra insanlar Ebu Cehil'in cesedini aramaya çıktılar.O'nu Abdullah bin Mesud buldu.Can

çekişiyordu.Abdullah ayağını boynuna koyup, sakalından tutarak başını çevirdi. Ve

"Allah seni rezil etti mi ey Allah'ın düşmanı?" Diye sordu. Ebu Cehil:"Niye rezil olayım. Siz hiç benden üstün birisini öldürebildiniz mi" diye karşılık verdi. Sonra da İbni Mesud'a: "Benim göğsüme zor çıktın ey koyun çobancığı" diyerek hakaret etti.Abdullah bin Mesud O'nun başını keserek Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'a gösterdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun kopuk başını görünce: "Allahu Ekber. Vaadinde sadık olan, kuluna yardım eden ve tek başına hizipleri hezimete uğratan Allah'a hamd olsun" buyurdu.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Ebu Cehil hakkında ayrıca şöyle buyurmuştur:

"O, bu ümmetin Firavunu'dur."

Hak ve Batılın Ayrıldığı Furkan Günü:

Bedir savaşı iman ile küfrün savaşıydı. Bu savaşta bir adam hiç çekinmeden babasını, amcasını, oğlunu, dayısını ve diğer akrabalarını öldürebilmiştir. Bu savaşta Ömer bin Hattab dayısı As bin Hişam'ı öldürdü. Ebu Bekir oğlu Abdurrahman ile çarpıştı. Müslümanlar Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in amcası Abbas'ı esir olarak aldılar. Bu savaşta sıla ve yakınlık bağları kesilmiştir. Allahu Teâlâ bu savaşta iman kelimesini küfür kelimesinin üzerine yükseltti ve Hak ile Batılın birbirinden ayrıldığı

anlamında Furkan günü denilir. Bu, Ramazan'ın 17'sinde vaki olan Bedr günüdür.

Her iki Taraftan Ölenler:

Bu savaşta müslümanlardan altısı muhacirlerden sekizi de Ensardan olmak üzere taplam 14 kişi şehit oldu. Savaş maydanına gömüldüler. Kabirleri bugün dahi bilinmektedir.

Müşrikler ise yetmiş ölü, yetmiş esir verdiler. Öldürülenlerin çoğu ileri gelen tağutlardı. Müşrik ölüleri Bedir'de içine pisliklerin atıldığı bir çukura atıldılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Bedir'de üç gün kaldıktan sonra Medine'ye dönmeden önce müşrik cesetlerinin atıldığı çukurun yanına kadar yaklaşıp, onlara adlarıyla (falan oğlu filan) diyerek hitap etti ve şöyle buyurdu:

"Sağken Allah'a ve Rasulu'ne inanmış olmayı, şimdi temenni ediyor musunuz? Biz, Rabbimizin, bize vaad ettiği şeyleri gerçek olduğunu bulduk. Siz de Rabbinizin, vaadettiklerinin gerçek olduğunu buldunuz mu ?" Bu sırada Hz. Ömer O'na :

"Ey Allah'ın Elçisi! Cansız cesetlere nasıl oluyor da hitap ediyorsun?" diye sorunca:

"Muhammed'in canını elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki, söylediklerimi, onlardan daha iyi duyan değilsiniz" buyurdu.

Savaş Hakındaki Haberlerin Mekke ve Medine'ye Ulaşması:

Hezimet haberi Mekke'ye savaştan sonra kaçıp canlarını zor kurtaran Kureyşliler tarafından ulaştırıldı. Allah bu acı haberle onların ciğerlerini yaktı ve rezil etti. Müslümanlar sevinmesinler diye onların ölülerine ağıt yakmayı dahi yasak ettiler. Esved bin Muttalib'in üç oğlu öldürülmüştü. Onlar için ağıt yakmak istiyordu. Bir gece kulağına ağıt yakan bir kadının sesi geldi. Hizmetçisini kadına göndererek ağıt yakmaya izin çıkıp-çıkmadığını öğrenmek istedi. Hizmetçisi gelip O'na kadının devesini kaybettiği için ağladığını söyledi. Esved kendisine malik olamayarak şu manaya gelen beyitler söyledi.

Devesi kayboldu diye mi ağlıyor

Bu onu tatlı uykusundan alıkoyuyor

Deveye ağlama ancak

Felaketlerin sel gibi aktığı Bedr'e ağla

Medine halkına gelince, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz onlara Abdullah bin Revaha'yı yukarı ve

Zeyd bin Harise'yi de aşağı bölgeleri müjdelemeleri için gönderdi. Müjdeciler gelmeden önce yahudiler Medine'de müslümanları üzecek çeşitli yalan haberler yaymışlardı. Zafer haberi gelince halk büyük bir ferah ve sevince kapıldı. Medine tehliye ve tekbir nidaları ile inledi. Müslümanların ileri gelenleri Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i karşılamak üzere Bedir yoluna çıktılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Medine'ye Girişi:

Peygamber efendimiz -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye Allah'ın yardımıyla zafer kazanmış olarak döndü. Beraberinde ganimet malları ve esirler de vardı. Safra bölgesine yaklaştıklarında ganimet mallarının hükmünü bildiren ayeti kerime nazil oldu. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ganimet mallarından beşte birini alarak gerisini savaşa iştirak etmiş gaziler arasında taksim etti. Safra bölgesine girdikten sonra Nadr bin Haris'in öldürülmesini emretti. O'nun boynunu Ali bin Ebi Talib vurdu. Irkı'z-Zabye mevkinde de Ukbe bin Ebi Muayt'ın öldürülmesini emretti. O'nu Ali veya Asım bin Sabit el-Ensari boynunu vurarak öldürdü.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i karşılamak üzere yola çıkan müslüman ileri gelenleri O'nunla Revha'da karşılaştılar ve Medine'ye kadar beraber yürüdüler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye kendisinden bütün düşmanlarının

korktuğu muzaffer bir komutan olarak döndü. Bu parlak zaferden sonra birçok insan müslüman oldu. Abdullah bin Übey ve arkadaşları ise zahiren İslam'a girmek zorunda kaldılar.

Esirler Meselesi:

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye dönüp istikrar kıldıktan sonra arkadaşlarıyla esirler hakkında istişare yaptı. Ebu Bekir -radıyallahu anh- onlardan fidye alınmasını, Ömer -radıyallahu anh- ise öldürülmeleri fikrini ortaya attılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ebu Bekir'in fikrini tercih ederek onlardan fidye aldı. Esir başına maddi durumuna göre dört bin dirhem üç bin dirhem ve bin dirhem alındı. Esirlerden okuma yazma bilenlerin fidyesi, herbiri için on müslüman çocuğuna okuma yazma öğretmek olarak belirlendi. Bazı esirlere de iyilikte bulunarak hiçbir ücret almadan salıverildi.

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in kızı Zeynep, müslümanların eline esir olarak düşen kocası Ebu'l As için fidye olarak, annesi Hatice'nin kendisine düğün hediyesi olarak verdiği gerdanlığını gönderdi: Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- efendimiz kızının gönderdiği bu gerdanlığı görünce çok duygulandı ve sahabe'den Ebu'l As'ı fidyesiz olarak salıvermelerini rica etti. Onlar da kabul ettiler. Zeyneb'in gerdanlığı kendisine geri gönderildi. Ebu'l As'da Zeyneb'i

Medine'ye göndermek şartıyla salıverildi. Ebu'l As sözünü tutarak Mekke'ye gider gitmez Zeyneb'i Medine'ye babasının yanına gönderdi.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'ın Kızı Rukiyye'nin Vefatı ve Diğer Kızı Ümmü Gülsüm'ün Evlenmesi:

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- Bedir Gazvesine çıktığında kızı Rukiyye hasta idi. Rukiyye Osman bin Affan ile evliydi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Osman'a kalıp kızının hastalığı ile uğraşmasını emretti. Bununla beraber Bedr'e iştirak edenlerle aynı sevab ve nasibi alacaktı. Ayrıca Üsame bin Zeyd de yine O'na bakıcı olarak bırakıldı. Ancak Allah'ın takdiri ile Rukiyye daha henüz Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye dönmeden vefat etti. Üsame şöyle demiştir:

"Fetih müjdesi bize Rasûlullah'ın kızı Rukiyye'yi gömdüğümüz esnada ulaştı." Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Osman'a diğer kızı Ümmü Gülsüm'ü verdi. Bundan dolayı Osman Zinnureyn (iki nur sahibi) olarak isimlendirilir. Ümmü Gülsüm Radıyallahu anha Hicri 9. yılın Şaban ayında vefat etti ve Baki mezarlığına gömüldü.

Allah'ın müslümanlara ikram ettiği Nasr ve Fetih'den sonra müşrikler ve onlarla beraber olanlar İslam'a karşı daha büyük bir kin duymaya başladılar. Artık gece gündüz müslümanlardan

intikam alma planları yapıyorlardı. Ancak Allahu Teâlâ onların tüm plan ve tuzaklarını bozup başlarına geçirdi.

Müslümanlar Medine'ye döndükten birkaç hafta sonra Selimoğulları kabilesi Medine'yi işgal etmek için harekete geçti. Ancak müslümanlar savunmada kalarak onların saldırılarını boşa çıkardılar. Sonuç alamayınca geri döndüler.

Ayrıca Umeyr bin Vehb el-Cehmi ve Safvan bin Ümeyye Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a karşı bir suikast planı hazırladılar. Umeyr bu planları gerçekleştirmek üzere Medine'ye geldi. Ancak Medine'de yakayı ele verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na hangi amaçla geldiğini bildirince, pişman olup İslam'a girdi.

Kaynuka Oğulları Gazvesi:

Kaynuka oğulları yahudileri müslümanlara karşı saldırılarını aleni olarak sürdürmeye başladılar. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yanlarına giderek onlara nasihat etti. Ancak O'nun bu nasihati yahudileri daha da cüretlendirdi. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-'ne şöyle karşılık verdiler.

"Bak ey Muhammed! Savaştan anlamayan bir topluluğu yenmiş olman seni aldatmasın! Onlardan fırsat almış bulunuyorsun. Bizim üzerimize gelsen kim olduğumuzu anlarsın!" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu küstahça

cevaplarına sabretti. Fakat daha sonra meydana gelen çirkin bir olay bardağı taşıran son damla oldu. Yahudiler kendi pazarlarına alış veriş için gelen müslüman bir kadının örtüsünü açıp O'nunla alay ettiler. Kadının yardım çığlıklarına koşan bir müslüman orada bulunan bir yahudiyi öldürdü. Yahudiler de toplanıp o müslümanı şehid ettiler. Olay Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e intikal eder etmez hemen hazırlanıp Hicri ikinci yılı Şevval ayının onbeşinci cumartesi günü Kaynuka oğulları yahudilerini muhasara altına aldı. Muhasara onbeş gün sürdü. Zilhicce ayının ilk günü yahudiler teslim oldular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları Medine'den çıkarıp Suriye taraflarına sürgün etti. Bu sürgün esnasında yahudilerin çoğu yolda ölmüştür.

Sevik Gazvesi:

Ebu Süfyan Bedir yenilgisinden sonra kahroluyordu."Muhammed ile savaşmadıkça cünüplükten başıma su dokundurmayacağım" diye yemin etti. Yanına Kureyşlilerden ikiyüz süvari alarak yola çıktı. Medine yakınlarına kadar sokuldu. Etraftaki mal ve mahsülleri ziyan ettiler. Hurma ağaçlarını kestiler veya yaktılar. O civarda bulunan iki müslümanı da öldürdükten sonra Mekke'ye doğru kaçtılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu olaydan haberdar olur olmaz onları yakalamak üzere yola çıktı. Fakat

müşrikler kaçmışlardı. Kaçarken yüklerini hafifletmek amacıyla Sevik denilen yiyecek tulumlarını ve diğer yüklerini atmışlardı. Müslümanlar onları "Karkaratu'l-Küdr" denilen yere kadar takip ettiler. Yetişemeyeceklerini anlayınca müşriklerin attıkları Sevik tabir edilen erzakları ganimet olarak alarak Medine'ye döndüler. Bu gazveye Sevik gazvesi denildiği gibi Karkaratu'l Küdr gazvesi de denilir.

Ka'b bin Eşref'in Öldürülmesi:

Ka'b yahudilerin ileri gelenlerinden zengin ve şair bir kimseydi. İslam ve müslümanların en şiddetli düşmanları arasındaydı. Şiirleriyle, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e arkadaşlarını kötüleyip müslüman hanımlar hakkında hayasızca kasideler söylüyordu. Diğer yandan da müşrikleri ve diğer İslam düşmanlarını övüyor, onları müslümanlarla savaşa teşvik edici şiirler söyüyordu. Bedir savaşından sonra Mekke'ye giderek onları müslümanlardan intikam almaya teşvik edip, bu hususta şiirler söyledi. Kureyşlilere "sizin yolunuz Muhammed'in yolundan daha doğrudur" dedi. Tüm bunları yaparken Kaynuka oğullarının başına gelenlerden hiç ibret almıyordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- artık O'nun bu zararlı faaliyetlerini durdurmak istedi ve sahabelerine "Ka'b bin Eşref'i kim öldürecek" diye sordu. Muhammed bin Mesleme, Ubbad bin

Bişr, Ebu Naile, Haris bin Evs ve Ebu Abes bin Cibr gönüllü olarak çıktılar. Muhammed bin Mesleme onlara komutan olarak tayin edildi.

Muhammed bin Mesleme ve arkadaşları O'nu öldürmek için aralarında bir plan hazırladıktan sonra Ka'b'ın yanına gelip: "Muhammed bizden sadaka isteyerek, bizi zor durumda bırakıp, sıkıntıya düşürüyor"dedi. Ka'b O'nun bu sözünden çok memnun oldu ve sevindi. "O'na haddini bildirmek lazım" dedi. Muhammed bin Mesleme O'ndan bir miktar ödünç yiyecek aldıktan sonra ayrıldı.

Ertesi gün Ebu Naile de gelerek O'nunla aynı Muhammed bin Mesleme'nin konuştuğu gibi konuştu ve Ka'b'a "Benim gibi düşünen çok arkadaşım var. Onları sana getireyim de onlara satış yap ve ikramda bulun" dedi. Ka'b O'nun bu teklifini memnuniyetle kabul etti. Hicri 3. yılın Rebiul evvel ayının 14. gecesi. Sözkonusu kişiler silahlanmış olarak Ka'b'ın kalesine geldiler. O'nu dışarıya çağırdılar. Ka'b yeni evlendiği karısı ile beraberdi. Aşağı inmek isteyince karısı O'na

"Gitme, kan kokusu hissediyorum" dedi. Ancak Ka'b O'nu dinlemedi ve aşağı indi. Gelenleri karşılamak üzere dışarı çıktı. Hep beraber dolaşmaya başladılar. Ebu Naile O'na

"Ne güzel kokuyorsun" deyip başını koklamak üzere izin istedi. Ka'b iltifattan memnun olarak izin verdi. Sırayla hepsi

O'nun başına sürdüğü güzel kokuyu kokladılar. Aynı şekilde ikinci ve üçüncü kere olmak üzere yine izin isteyip başını kokladılar. Bu arada bir fırsatını bulan İbni Mesleme kılıcını çekerek O'nu öldürdü. Ka'b korkunç bir çığlık attı. Kaledekiler uyandı. Ancak müslümanlar kaçarak selametle Resululah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın yanına döndüler. Böylece büyük bir fitne ateşi söndürülmüş oldu. Yahudi yılanları bu olaydan sonra bir müddet kalelerine kapandılar.

Kırda Seriyyesi:

Kureyşliler Bedir yenilgisinden sonra ticaret kafilelerini,Batı güzergahından Şam'a göndermeye korkuyorlardı. Bu sebepten dolayı kervanlarını artık Necd yoluyla, Irak üzerinden göndermeye başladılar.Hicretin 3. yılında Cemadel-âhir ayında Kureyşliler Necd yolundan gitmek üzere Safvan bin Ümeyye komutasında büyük bir kafile hazırladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bunu haber alır almaz Zeyd bin Harise komutanlığında yüz kişilik bir süvari birliği gönderdi. Kervan Necd bölgesinde Kırda denilen bir pınarın etrafına konaklamıştı. Zeyd ani bir baskın düzenleyerek kervanın tamamını ele geçirdi.Kervanda bulunan Kureyşlilerin tamamı kaçtılar.Ancak kafilenin kılavuzluğunu yapan Furat bin Hayyan yakalanarak esir edildi.Furat daha sonra İslâm'a girdi.Ele geçen ganimet yüzbin

dirhem değerindeydi. Bu, Kureyş'in Bedir hezimetinden sonra tattığı en acı darbedir.

Uhud Gazvesi:

Müşrikler Bedr'in intikamını almayı düşünürken Kırda'da hezimete uğramaları onları adeta şok etti. Öfkeden kudurdular. Müslümanları yok etmek için harekete geçtiler. Büyük bir ordu oluşurmak amacıyla bağış toplamaya başladılar. Çeşitli şairler görevlendirerek halkı savaşa teşvik edip intikam duygularını kabarttılar. Sonuçta üçbin deve, ikiyüz at ve yediyüz zırh ile donatılmış üçbin savaşçıdan müteşekkil büyük bir ordu oluşturdular. Yanlarına askerlere moral vermeleri için kadın şarkıcılar da alarak Ebu Süfyan'ın komutasında Medine'ye hareket ettiler. Bu ordunun sancaktarlığını Darr oğulları pehlivanları yapmaktaydı. Müşrik ordusu tüm kin ve öfkesiyle Medine yakınlarına kadar gelip, Uhud ve Ayneyn dağları yakınındaki geniş Kanat vadisine kamp kurdular. Bu olay, Hicri 3. yılın Şevval ayının altısında cuma günü gerçekleşmiştir.

Müşrik ordusunun çıkış haberi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a ulaşır ulaşmaz askeri devriyeler çıkararak, Medine'ye yönelik ani müşrik baskınına karşı tedbir aldı. Müşrik ordusu Medine yakınlarına kadar gelince Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- müslümanlarla Medine'nin savunma planları hakkında

danışmalarda bulundu. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in görüşü Medine'de kalmak ve bir düşman saldırısı olursa erkeklerin göğüs göğüse çarpışması, kadınların da evlerin tavanından düşmanı taşa tutması doğrultusundaydı. Münafıkların başı Abdullah bin Übey de bu görüşteydi. Böylece evinden çıkma zahmetinden kurtulmak istiyordu. Ancak gençler duygulara kapılarak, düşmanla meydan savaşına girilmesi konusunda ısrarları üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- düşmanla meydan muharebesi yapmaya karar vererek ordusunu üç alaya ayırdı.

Muhacirler Alayı: Bu alayın sancağını Musab bin Umeyr'e verdi.

Evs Alayı: Bu alayın sancağını Üseyyid bin Hudayr teslim aldı.

Hazrec Alayı: Bu alayın sancağını da Habbab bin Münzir taşıdı. İslam ordusu ikindi namazını müteakip Uhud dağına doğru harekete geçti. Şeyheyn mevkine vardıklarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- askeri geçit resmi yaptırarak, yaşları henüz küçük olanları geri çevirdi. Ancak Rafi bin Hudeyc ok kullanmadaki maharetinden dolayı yaşı küçük olmasına rağmen izin alarak orduda kaldı. Semure bin Cundup bunu görünce Hz. Peygambere yaklaşarak "Ben Rafi'den daha güçlüyüm. O'nu güreşte yenebiliyorum" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber

ikisinin güreşmesini emretti. Gerçekten de Semure, Rafi'yi yenince O'na da savaşa katılma iznini verdi.

İslam ordusu akşam ve yatsıyı Şeyheyn bölgesinde kılıp, burada geceledi. Gece nöbetçi olarak elli kişi görevlendirildi. Sonra sabah namazından önce harekete geçtiler. Sabah namazını düşmanın çok yakınlarındaki Şavt mevkiinde kıldılar. Burada münafıkların başı Abdullah bin Übey üçyüz kişilik yandaşıyla beraber İslam ordusundan geri çekildi. Onların bu tavırları Seleme oğulları ve Harise oğulları arasında moral bozukluğuna neden oldu. Neredeyse onlarla dönmek üzereyken, Allah onları korudu. Ve Hakk üzere sabit kıldı. Abdullah bin Übey'in çekilmesiyle İslam ordusu bin kişiden, yediyüz kişiye düşmüştü.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- düşmanı Batı'sından bırakarak kısa yoldan Uhud Dağı'na yönelip Vadinin dağ tarafındaki ağzına mevzilendi. Arkasını dağa verdi. Böylece düşman ordusu Medine ve İslam ordusu arasında kalmış oldu

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada ordusunu teftiş etti ve askerine iş bölümü yaptı. Elli savaşçı seçerek Abdullah bin Cübeyr komutasında, Rima tepesine (Ayneyn Tepesi) mevzilenmelerini emretti. Orada müşrikleri ok yağmuruna tutarak cepheyi savunmalarını ve ister zafer ister yenilgi olsun mevzilerini asla terketmemeleri talimatını verdi. Müşrik süvarilerinin

dağı dolaşarak orduyu arkadan vurabilecekleri ihtimaline karşı bu tedbiri aldı.

Müşrikler de ordularını savaş düzenine sokarak savaş meydanına doğru harekete geçtiler. Müşriklerin hanımları ve şarkıcı kızlar def çalıp hamasi şarkılar söyleyerek, ordu safları arasında dolaşıyor ve onları savaş ve kahramanlığa teşvik edip şu mealde beytler okuyorlardı:

"Biz sabah yıldızının kızlarıyız. Yumuşak kadifeler döşer, güzel halılar üzerinde yürürüz. İleri atılırsanız sizinle kucaklaşıp sizi mutlu ederiz; yok geri dönerseniz sizin yüzünüze bakmaz sizden ayrılırız."

Ve sancaktarlara görevlerini hatırlatarak şöyle teğanni ediyorlardı:

"Haydin Abdü'd Darr oğulları,

Haydin arka hamiller

Vurun, keskin kılıçlarla vurun!"

Teke Tek Dövüşler ve Savaş:

İki ordu karşı karşıya geldi. Müşriklerin sancaktarı Talha bin Talha ileri atılarak kureyşlileri cesaretlendirici şeyler söyledi ve atı üzerinde müslümanlardan mübareze talep etti. Zübeyr bin Avvam -radıyallahu anh- O'nun üzerine aslan gibi saldırarak

atından aşağı attı. Sonra da kılıcını çekerek boğazını kesti. Bunu gören Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanlar tekbir getirdiler.

Sonra iki ordu birbirine girdi ve savaş kızıştı. Müşrik süvarilerinin komutanı Halid bin Velid üç kere müslümanların arkasına geçmek için harekete geçti ancak Rima tepesine mevzilenen okçular onları ok yağmuruna tutarak engellediler.

Müslümanlar saldırılarını özellikle müşrik sancaktarları üzerinde yoğunlaştırdılar ve onların tamamını öldürerek, müşrik sancağını yere düşürdüler. Daha sonra saldırılarını diğer noktalarda yoğunlaştırarak şirk ordusunun saflarını dağıtmaya ve askerlerini biçmeye başladılar. Özellikle Ebu Dücane ve Hamza olağanüstü kahramanlıklar gösteriyorlardı.

Müslümanların bu ilerleyişleri ve zafer kazanmaları esnasında Allah ve Rasulu'nün aslanı Hamza bin Muttalip şehid edildi. O'nu Mut'im bin Cübeyr'in kölesi Vahşi bin Harb şehid etti. Vahşi mızrak atmada mahir idi. Efendisi Mut'im bin Cübeyr Hamza'yı öldürmesi karşılığında O'nu hürriyetine kavuşturma sözü vermişti. Çünkü Hamza -radıyallahu anh- Bedir'de Mutim'in amcası Tuayme bin Adiy'i öldürmüştü. Vahşi bir kayanın arkasına saklanarak Hamza'yı gözetlemeye başladı. Hamza müşriklerden Siba bin Arfeta'nın başını uçurduğu bir sırada vahşi mızrağını O'na doğrulttu. Hz. Hamza'nın karnına yukarıdan dik olarak saplanan mızrak bacaklarının arasından çıktı. Hemen yere

yığılarak şehid oldu. Müşrikler yenilerek savaş meydanından kaçmaya başladılar. Askerleri savaşa teşvik eden kadınlar da kaçıyorlardı. Müslümanlar bir yandan onları kovalarken diğer yandan da ganimet toplamaya başladılar. Bunu gören müslüman okçulardan kırkı, kesin emre rağmen mevzilerini terkederek ganimet peşine düştüler. Müşrik süvari birliğinin komutanı Halid bin Velid okçuların mevzilerini terkettiklerini görünce hemen harekete geçerek Rima tepesine hücum etti ve geri kalan on okçuyu da öldürdükten sonra bu tepeyi dolaşıp müslümanları arkadan kuşattı. Müşrik süvarilerin haykırışlarını duyan Kureyş ordusu geriye bakarak durumun kendi lehlerine geliştiğini gördüler. Kureyş kadınları da çığlıklar atarak ordularını kendi etrafında topladılar. Müslümanlar iki şirk ordusu arasında kaldılar.

Müşriklerin Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'a Saldırmaları ve O'nun Öldüğüne Dair Yaygara Çıkarmaları:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- İslam cephesinin gerisindeydi. Yanında ensardan yedi, muhacirlerden de iki müslüman vardı. Halid'in süvarilerinin İslam ordusunu arkadan kuşattığını görünce "Bana doğru ey Allah'ın kulları!" diye haykırarak ashabını kendisine doğru çağırdı. Müşrikler O'na müslümanlardan daha yakındı. O'nun sesini duyar duymaz, sesin geldiği yöne doğru harekete geçtiler ve şiddetle Rasûlullah -

sallallahu aleyhi vesellem-'e doğru harekete geçtiler ve saldırdılar. Müslümanlar yetişmeden önce O'nu -sallallahu aleyhi vesellem- öldürmek istiyorlardı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yanında bulunan az sayıdaki müslümana "Onlara karşı bizi kim savunacak? O'na cennet var" buyurdu. Ensar'dan bir müslüman ileri atılarak ölünceye kadar müşriklerle savaştı.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- bu sözünü tekrar ettikçe müslümanlardan birileri atılıyor ve şehid oluncaya kadar savaşıyordu. Bu şekilde yedi müslüman şehid oldu. Yedinci müslüman da şehid düşünce Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'ın yanında iki Kureyşli müslümandan başka kimse kalmadı. Bu iki müslüman Ubeydullah ve Sa'd bin Ebi Vakkas'tır. Müşrikler saldırılarını Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- üzerinde yoğunlaştırdılar. Atılan bir taş alttaki sağ ön dişini kırdı ve alt dudağını yaraladı. Başka bir hücumda da şiddetli bir kılıç darbesiyle miğferinin halkalarından iki halka yanağına batarak yüzünü yaraladı. Ayrıca başından, alnından ve boynundan yaralandı. Giydiği iki adet zırh kılıç darbelerinin bedenine ulaşmasını engelliyordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın yanında kalan iki Kureyşli müslüman O'nu ölümüne savunuyorlardı. Sa'd bin Vakkas kendini Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e siper etmiş, düşmana ok ile karşılık veriyordu. Atacak oku kalmayınca Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kendi oklarını O'na verip

“At ya Sa’d, anam babam sana feda olsun” buyurdu. Talha bin Ubeydullah da aynı şekillde kendisini Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’e siper etmiş koca bir müşrik birliğine karşı tek başına savaşıyordu. Otuz beş veya otuzdokuz yerinden yara aldı. İsabet eden darbeler yüzünden parmakları felç oldu. Darbenin acısı ile inledi. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- O’na “Allah’ın ismiyle, deseydin, melekler gelip tüm insanların bakışları arasında seni göklere kaldırırlardı” buyurdu.

Savaşın bu en şiddetli anında Cibril ve Mikail inerek şiddetle Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’ı savundular. Daha sonra bir grup müslüman yetişerek aynı şekilde ölümüne Allah Rasulunü savundular. İlk yetişen müslümanlar Ebu Bekir Sıddık ve Ebu Ubeyde bin Cerrah idiler. Ebu Bekir Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’ın yanağına saplanan miğfer parçasını çıkarmak için harekete geçti. Ancak Ebu Ubeyde Ebu Bekir’in duygusal olduğunu bildiği için gelerek kendisi çıkardı. Bu halkalar çıkarılırken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’ın ön iki dişi düştü. Ebu Bekir ve Ubeyde daha sonra vücudunda yaralanmadık bir yeri kalmamış olan Talha ile meşgul oldular. Bu esnada başta Ebu Dücane, Mus’ab bin Umeyr, Ömer ve Ali olmak üzere bir grup müslüman yetişerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’ı savunmaya başladılar. Müşriklerin sayıları da artmışdı ve saldırıları daha da şidetlendi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’ın etrafında bulunan müslümanlar dünya

tarihinde ender rastlanan olağanüstü kahramanlıklar gösterdiler. Kimisi ok atıyor, kimisi savunuyor, kimisi çarpışıyor, kimisi de atılan oklar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e isabet etmesin diye kendi bedenini O'na siper ediyordu.

İslam sancağı Musab bin Umeyr'in elindeydi. Sağ eli vurulup düşünce sancağı sol eline aldı. Sol eli vurulup düşünce sancağı boynu ve göğsüyle tutmaya çalıştı. Ve bu şekilde şehid düştü. O'nu Abdullah bin Kamah şehid etti. Musab Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a benzediğinden İbni Kamah O'nu Rasûlullah zannetti ve "Muhammed öldürüldü, Muhammed öldürüldü" diye bağırmaya başladı. Bu haber savaş meydanında hızla yayıldı. Bundan sonra müşrikler hedefe ulaştıkları inancıyla saldırılarını hafiflettiler.

Kuşatmadan Sonra Müslümanların Genel Durumu:

Müslümanlar kuşatıldıklarını görünce telaşa kapılıp sağa sola dağılmaya başladılar. Bir kısmı Güneye Medine'ye doğru kaçıştı bir kısmı da Uhud yamaçlarına doğru kaçarak savaş meydanını terkettiler. Ancak büyük çoğunluk yerlerini terketmedi ve çarpışmaya devam ettiler. Ancak aralarına onları düzenli bir şekilde komuta edecek bir komutandan mahrum idiler. Dolayısıyla saflar birbirlerine girdi ve yanlışlıkla birbirerini vurmaya başladılar. Hatta Huzeyfe'nin babası Yeman bu karışıklık

esnasında yanlışlıkla müslümanlar tarafından öldürüldü. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in ölüm haberi yayılınca çoğunun azimeti kırıldı, gevşekliğe düşüp savaşı bırakmaya karar verdiler. Ancak diğer bir grup onları cesaretlendirmeye çalışarak "Haydi silkinin! Rasûlullah'ın uğrunda canını verdiği dava için canlarınızı vermekten çekinmeyin" diye haykırarak düşmana saldırdılar.

Müslümanlar bu durumdayken içlerinden Ka'b bin Malik Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı kendilerine doğru gelmeye çalışırken gördü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın yüzü miğferle kapandığından O'nu gözlerinden tanıdı. Kab yüksek bir sesle "Ey müslümanlar! Müjdelenin, işte Rasûlullah" diye haykırdı. Bunun üzerine müslümanlar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın etrafında toplanmaya başladılar. Otuz kişi kadardılar. Müşrik saflarını yararak Uhud yamaçlarına doğru çekildiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- müşriklerin şiddetli saldırılarına rağmen, kuşatma altındaki ordusunu kuşatmadan kurtarıp, Uhud Dağı'nın yüksek bir yamacına çekmeyi başardı. Bu hikmetli planla İslam ordusu yok olmaktan kurtuldu. Ancak okçuların Allah Rasulu'nün kesin talimatını dinlememelerinin bedelini ağır bir şekilde ödedikten sonra.

Dağın Yamacında:

Müslümanlar Kureyş kuşatmasını yarıp Dağın yamacına mevzilendikten sonra, bazı ufak çaplı ferdi çarpışmalar dışında müşriklerle aralarında herhangi bir çarpışma yaşanmadı. Müşrikler onlara saldırmaya cesaret edemediler. Bir müddet savaş meydınında kalıp, savaşta ölen müslümanları temsil ederek, kulaklarını, burunlarını ve cinsel organlarını kesip, karınlarını yardılar. Ebu Süfyan'ın karısı Hint binti Utbe Hamza'nın ciğerlerini yararak ciğerlerini çıkardı ve yemek istedi, ancak yutamadı. Kureyş kadınları ölülerden kestikleri kulak ve burunları dizi yaparak boyunlarına taktılar.

Bu sırada Übey bin Halef, öldürmek amacıyla Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e doğru saldırıya geçti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, elindeki mızrağı ona attı ve vurdu. Übey dana gibi böğürerek geri döndü. Mekke yolunda aldığı bu mızrak yarasının etkisiyle öldü.

Sonra Ebu Süfyan ve Halid bin Velid komutasındaki bazı müşrikler dağa doğru çıkarak müslümanlara saldırmak istediler. Ancak Ömer bin Hattab komutasındaki bazı muhacirlerin sert direnişleri sonucu geri çekilmek zorunda kaldılar. Bazı rivayetlere göre Sad bin Vakkas -radıyallahu anh-'ın bu sırada müşriklerden üç kişiyi öldürmüştür.

Bu savaşta müşriklerden yirmi iki kişi (bir rivayete göre otuz yedi kişi) öldürüldü. Müslümanlar ise, kırk biri Hazrec, yirmi dördü Evs ve dördü muhacirlerden olmak üzere toplam yetmiş şehid verdiler. Müslüman saflarında çarpışan bir de yahudi öldürülmüştür.

Ebu Süfyan ve Halid bin Velid'in son başarısız saldırılarından sonra, müşrikler Mekke'ye dönmek üzere hazırlıklara giriştiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, dağın yamacına mevzilendikten sonra Ali kalkanıyla içmesi için O'na bir miktar su getirdi. Ancak su koktuğu için Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, onu içmeyip, onunla yüzünü yıkayıp bir miktarını da başına döktü. Yaralarından hala kan akmaktaydı.

Fatıma -radıyallahu anha-, bir hasır parçası yakarak külünü kanayan bölgelere döktü ve bu şekilde kanamayı durdurdu. Daha sonra Muhammed bin Mesleme tatlı su getirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, ondan içti ve ona hayır duada bulundu. Öğle namazını oturarak kıldı. Müslümanlar da ona uyarak namazlarını oturarak eda ettiler.Daha sonra muhacir ve ensardan bazı kadınlar geldiler.Bu kadınların içerisinde Âişe, Ümmü Eymen, Ümmü Süleym, Ümmü Süleyt vardı.Bunlar kırbalara su doldurup yaralılara su veriyorlardı.Allah onların hepsinden râzı olsun.

Karşılıklı Konuşma ve Karar:

Müşrikler dönüş hazırlığına başlarken Ebu Süfyan Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve sahabelerin bulunduğu dağa yaklaşarak

"Muhammed içinizde midir?" diye bağırdı. Cevap veren olmadı.

"Ebu Bekir orada mı?" diye sordu, cevap alamadı.

"Ömer aranızda mı?" diye haykırdı. Yine cevap alamadı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- müslümanlara cevap vermeyi yasaklamıştı. Ebu Süfyan yine cevap alamayınca

"Demek bunların hepsi ölmüş!" dedi. Bunun üzerine Ömer kendisine hakim olamayarak:

"Ey Allah'ın düşmanı adlarını andıklarının hepsi de sağdır,hayattadır. Allah seni kahretmek için onları sağ bırakmış bulunuyor" diye cevap verdi. Daha sonra Ebu Süfyan:

"Ölüleriniz arasında cesetleri sonradan parçalanmış olanları bulacaksınız. Benim bunda ne isteğim ne de engel olmam gibi bir rolüm olmadı." dedi. Sonra da

"Yüce ol Hubel" diye bağırdı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sahabelerine

"Allah daha yücedir ve uludur" demelerini emretti.

Ebu Süfyan

“Bizim Uzza’mız var! Sizin ise Uzza’nız yok” dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sahabelere

“Allah bizim mevlamızdır. Sizin ise mevlanız yoktur.” diye karşılık vermelerini emretti. Ebu Süfyan: “Bugün Bedir'in intikamıdır. Savaş böyledir.Birgün lehimize birgün de aleyhimize sonuçlanabilir.” dedi. Ömer O’na

“Müsavi değil. Bizim şehitlerimiz cennettedir, sizin ölüleriniz ise ateştedir.” diye karşılık verdi.

Sonra Ebu Sufyan Ömeri kendisine doğru çağırdı. İkisi birbirine yaklaşınca Ebu Sufyan Hz. Ömer’e: “Allah aşkına ey Ömer! Söyler misin? Biz gerçekten Muhammed’i öldürdük mü?” Diye sordu. Hz. Ömer O’na “Hayır. O şu anda senin sözlerini duyuyor” diye cevap verince Ebu Sufyan: “Doğrusu sen, İbni Kama’dan doğru ve daha dürüst bir insansın” dedi.

Kureyş ordusu giderken Ebu Sufyan müslümanlara hitaben şöyle seslendi:

“Gelecek yıl sizinle Bedir’de buluşuruz!”

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- sahabelerinden birine emrederek O’na

“Anlaştık! Orası aramızdaki buluşma yeridir.” demesini emretti.

Müşriklerin Dönmesi, Müslümanların Yaralılarını Aramak ve Şehidlerini Defnetmek Üzere Harekete Geçmeleri:

Sonra Ebu Sufyan ordusunun başına gerçek Mekke'ye dönmek üzere harekete geçtiler. Ebu Sufyan'ın atını yanına alıp devesine binmesi onların Mekke'ye yöneldiklerinin deliliydi. Müşrikler ile Medine arasında onların savunmasız Medine'ye girmesine hiçbir engel olmamasına rağmen Medine'ye girmemeleri Allah'ın müslümanlara bir fazlu keremiydi. Allah onlar ile kalpleri arasına girmiştir.

Müslümanlar ölü ve yaralılarını araştırmak üzere savaş alanına girdiler. Bazı müslümanlar ölülerini Medine'ye nakletmek istedilerse de Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- buna izin vermedi.Uhud şehitleri Namazsız ve gasilsiz olarak elbiseleriyle gömüldüler.Aynı kabre ikişer ve üçer kişi defnedildi.Çoğunlukla bir ellbise ile iki şehidi bir araya getiriyorlardı.Kabre önce Kur'an ezberi daha çok olan koyuluyordu.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Uhud şehidleri hakkında "Kıyamet gününde ben onlara şahit olacağım" buyurdu.

Hanzala bin Ebi Amir'in naaşından su aktığını gördüler Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- "O'nu melekler yıkıyor" buyurdu. Zira savaş için çağrı yapıldığında Hanzala daha henüz yeni gerdeğe girmişti. Savaş çağrısını duyar duymaz hemen

hanımını bırakıp savaş meydanına koştu. Öldürülünceye kadar çarpıştı. Öldüğünde cunüptü. O'nu melekler yıkadılar. O'nun için meleklerin yıkadığı kişi olarak isimlendirilir.

Hamza'yı saracakları bir kefen bulamadılar. Buldukları örtüyle başını örtseler bacakları açık kalıyordu. Bacaklarına izhar koyup o şekilde defnettiler. Musab bin Umeyr de Hamza gibi defnedildi.

Medine'de:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanlar şehidlerini defnedip onlara dua ettikten sonra Medine'ye döndüler. Yakınları katledilen kadınlar yollara dökülmüşlerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile yolda karşılaştılar. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- O'nlara taziye ve duada bulundu. Sonra da Dinar oğullarından kocası, kardeşi ve babası şehid düşen bir kadın geldi. Kendisine taziyede bulunanlara Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i sordu.

"Allah'a hamd olsun. iyidir" dediler.

"Onu bana gösterin" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i işaret ettiler. Kadın Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i gördükten sonra

"Senden sonra her musibet bana küçüktür" dedi.

Bundan sonra da müslümanlar alarm durumunda beklediler. Onca yorgunluk üzüntü ve yaralarına rağmen Medine'yi ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i korumak için nöbet tuttular. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- düşmanın geri dönüp Medine'ye saldırmasından çekiniyordu. Bunun için düşmanın tüm hareketlerini takip ettirdi ve gereken tedbirleri aldı.

Hamrâu'l-Esed Gazvesi:

İslam ordusunun Medine'ye dönüşünün hemen ertesi günü sabah namazından sonra, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in tellalları çok acil bir şekilde düşmanla karşılaşmak üzere müslümanların derhal toplanmaları çağrısında bulundular. Ayrıca sadece Uhud'a katılanların hazırlanmasını onlardan başka kimsenin gelmemesini haber verdiler. Bitkin ve yaralı olmalarına rağmen, bir gün önce o çetin Uhud savaşına katılan asker derhal Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in çağrısına uyarak toplandı. İslam ordusu toplanıp Medine'ye sekiz mil mesafedeki Hamrau'l-Esed'e varıp orada kamp kurdu.

Müşrikler ise Medine'ye 36 mil mesafedeki Revha bölgesinde konaklamış bulunuyorlardı. Burada geri dönüp Medine'ye saldırıp saldırmama konusunda tartışıyorlardı. Daha önce Medine'ye saldırmak için ellerine geçen çok uygun fırsatı değerlendiremediklerine şimdi çok pişmandılar.

Huzai kabilesinin reisi Mabed bin Mabed henüz müslüman olmamakla beraber İslama sempati duymaktaydı. Hamrau'l-Esed civarına gelerek Uhud hadisesinden dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e üzüntü ve taziyesini sundu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, ona Ebu Sufyan'a giderek onu aldatması talimatını verdi. Mabed, Revha'ya geldiğinde müşrik ordusu tekrar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve ashabına saldırmak için hazırlanıyorlardı. Mabed, Ebu Sufyan'a çıkarak ona: "Muhammed sizinle karşılaşmakta ısrar ediyor, beraberinde daha önce görülmemiş bir kuvvet var. Kureyşliler için en iyisi derhal kalkıp Mekke'ye çekilmektir." diyerek korkuttu. Kureyşli komutanlar onun bu sözlerini duyunca korkuya kapıldılar. Azimet ve maneviyatları sarsıldı. Ebu Süfyan, Müslümanlarla sinir savaşına girmekle iktifa ederek, hızla Mekke'ye yöneldiler. Ebu Sufyan'ın adamları, müslümanları yıldırmak için şöyle diyorlardı: "İnsanlar sizin için toplandı. Onlardan korkun! Oysa bu uyarı müslümanları korkutmadı. Bilakis imanlarını artırdı ve Allah bize yeter. O ne güzel vekildir" dediler. (Ali İmran, 3/173)

Müslümanlar, çarşamba gününe kadar Hamrau'l-Esed'de kaldıktan sonra Medine'ye geri döndüler. "Bunun üzerine, kendilerine hiçbir fenalık dokunmadan Allah'ın nimet ve keremiyle geri geldiler. Böylece Allah'ın rızasına uymuş oldular. Allah büyük kerem sahibidir." (Ali İmran, 3/174)

Olaylar ve Gazveler:

Uhud savaşından sonra Adal ve Kare kabileleri Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e adamlar göndererek müslümanlığı kabul ettiklerini ve bundan dolayı kendilerine dini ve Kur'an'ı öğretecek İslam tebliğcilerine ihtiyaç duyduklarını bildirdiler. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Asım bin Sabit başkanlığındaki on kişilik bir öğretmenler heyetini onlarla beraber gönderdi. Raci suyuna ulaştıkları esnada kabile temsilcileri onlara hainlik ederek Huzey kabilesinden Lahyan oğullarını çağırarak yüz kişiyle onları kuşattılar. Müslüman öğretmenler yüksekçe bir yerde duruyorlardı. Çete elemanları onlara teslim olursalar canlarına kıymayacaklarına dair söz verdiler. Ancak Asım teslim olmayı reddetti ve yedi arkadaşıyla şehid düşünceye kadar çarpıştı. Diğer üç sahabe müşriklerin dokunmama sözü üzerine teslim oldular. Ancak müşrikler yine sözlerini tutmayarak onları bağlayarak esir aldılar. Yolda kendilerine karşı koyan bağlı sahabelerden bir diğerini daha şehit ettikten sonra diğer iki sahabeyi Mekke'ye götürdüler. Bu iki sahabe Hubeyb bin Adiy ve Zeyd bin Desine'dir. Çete elemanları onları Mekkeli müşriklere sattılar. Hubeyb Bedir'de Haris bin Amir'i öldürmüştü. Dolayısıyla O'nu Haris bin Amir'in kızı ve kardeşi satın alıp bir müddet hapsettikten sonra öldürmek üzere Tenim mevkiine götürdüler. Hubeyb iki rekat namaz kıldıktan sonra,

müşrikler aleyhine dua etti. Söylediği beyitler arasında şu anlamda mısralar da vardı.

"Müslüman olarak ve müslümanlık uğruna öldürüldükten sonra ne şekilde ölürsem öleyim, önem vermem. Bunlar Allah uğrunadır. O dilerse bu parçalanan vücudumu mübarek kılar."

Öldürülmeden önce Ebu Sufyan ona: "Allah aşkına!Şu anda senin yerine Muhammed'in boynunun vurulup, sen de kurtularak ailene kavuşmak ister miydin?" diye sordu. Hubeyb ona şu cevabı verdi:

"Asla! Allah'a yemin ederim ki, Muhammed'in hayatı yanında benim hayatım bir hiçtir. Dolayısıyla canımın kurtulacağını bile bilsem, Rasûlullah'ın değil burada sizin elinizde öldürülmesine hatta Medine'de ayağına bir diken batmasına bile razı olamam!"

Sonra Ukbe bin Haris bin Amir onu, babasına karşılık olarak şehid etti.

Zeyd bin Desine ise Bedir'de Ümeyye bin Mahrer'i öldürmüştü. Dolayısıyla onu da Ümeyye'nin oğlu Safvan satın alarak babasına karşı öldürdü. Yukarıda geçen sözlerin Zeyd tarafından söylenildiğini rivayet edenler de olmuştur.

Kureyş müşrikleri Asım'ın cesedinden bir parça almaya geldiklerinde, Allah, onun cesedini yaban arıları göndererek korudu. Asım daha önce Allah'a hiçbir müşrike dokunmama ve

hiçbir müşriğin de ona dokunmaması sözünü vermişti. Allah onu öldükten sonra da müşriklerin dokunmasından korudu.

Maune Kuyusu Faciası:

Reci hadisesinin yaşandığı aynı günlerde ondan daha büyük başka bir facia daha yaşandı. Bu facianın özeti şöyledir. Melaibal Esne olarak çağrılan Ebu Bera Amir bin Malik adlı Necd'li bir ileri gelen Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'i ziyarete gelmişti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu İslam'a davet etti. Ebu Bera bu davete yanaşmadı ama pek uzak da durmadı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a

"Ey Muhammed! Sahabelerinden bir grup tebliğci göndersen de şu Necid halkına senin bu davanı anlatsalar iyi olur, umarım çağrını kabul ederler" diyerek sinsice bir teklifte bulundu. Ayrıca gönderilecek olan kişilerin güvenliğini sağlama talimatı da vermeyi ihmal etmedi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sahabelerden yetmiş kişilik bir kurra (hafızlar) heyetini Münzir bin Amr el-Ensari başkanlığında gönderdi. Heyet Mauna kuyusu mevkiine ulaşınca Haram bin Melhan adındaki arkadaşlarına Hz. Peygamber'in mektubunu vererek O'nu Amir oğulları kabilesinin reisi Allah'ın düşmanı Amir bir Tufeyl'e gönderdiler. Bu adam Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubunu bile açıp bakmadan elçiyi vurarak

öldürdü. Ondan sonra da kabilesinin halkına, bu İslam tebliğcilerini kılıçtan geçirmek üzere çağrıda bulundu. Ancak halk bu çağrıya uymadı. Bunun üzerine Selimoğulları, Usayya, Raal ve Zekvan kabilelerini ikna ederek ayağa kaldırdı. Bu kabileler müslümanlara ihanet ederek onları çember içine alıp kuşattılar. Müslümanlar da kendilerini savunmaya geçerek kılıçlarını çekip hepsi şehid düşünceye kadar kahramanca çarpıştılar. İçlerinden Ka'b bin Zeyd dışında hiç biri kurtulamadı. Ka'b ise yaralanmış ve şehidler arasında kendinden geçmişti. Kendine geldikten sonra Medine'ye sağ dönmeyi başardı ve hayatta kaldı. Daha sonra Hendek savaşında şehid oldu. Bu tebliğcilerle beraber gitmiş, ancak onları korumak maksadıyla uzaktan gözetleyicilik yapan iki kişi daha vardı. Bu olayın dışında kalarak kurtulmuşlardı. Onlardan biri Amr bin Ümeyye ed-Damiri, diğeri de Münzir bin Muhammed idi. Arkadaşlarının nerede öldürüldüklerini ancak akbabaları görerek keşfedebildiler. Oraya gittiklerinde korkunç manzara ile karşılaştılar. Arkadaşlarının tümü şehid edilmişti. Düşmanlarsa hala orada bekliyorlardı. Arkadaşlarının durumunu görünce her ikisi de kılıçlarını çekerek koca düşman ordusuna saldırdılar. Münzir şehid edildi. Amr ise esir alındı. Kısa bir süre sonra da Amir oğulları kabilesi reisi Amr bin Tufeyl tarafından serbest bırakıldı.

Hürriyetine kavuşan Amr Medine'ye dönerken yolda Amiroğulları kabilesine mensub iki kişiye rastladı. Amr, onların

şehid edilen arkadaşlarının öcünü almak niyetiyle kılıcını çekerek ikisini de öldürüp büyük bir hata işledi.Çünkü Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem- bu iki kişiye teminat vermişti.Medine'ye varıp olayı Rasûlullah'a anlatınca Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem- üzüldü ve adamların kan bedeli olan tazminatı kabilelerine gönderdi.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Reci ve Maune kuyusu hadiselerine çok üzüldü. Her iki olay da Hicri 4. yılın safer ayında meydana gelmişti. İki olayın da haberi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e aynı gecede geldiği rivayet edilmektedir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şiddetli üzüntüsünde, arkadaşlarını katledenler aleyhine, sabah namazlarında otuz gün boyunca beddua etti. Allah'ın onlar hakkında "Kavminiz bilsin ki, biz Rabbimize kavuştuk, bizden razı oldu, biz de O'ndan razı olduk." haberini ulaştırmasından sonra bir ay boyunca devam ettiği kunutuna son verdi.

Nadiroğulları Gazvesi:

Nadiroğulları Yahudileri, müslümanlara Maune kuyusu hadisesinden daha çirkin bir komplo hazırladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'dan bir meydanda toplanarak kendilerine Kur'an okumasını ve İslam dinini anlatmasını isteyip, dini konularda tartışmak istediklerini bildirdiler. Eğer ikna olurlarsa

iman edeceklerine dair söz de verdiler. Aralarında ise her bir kişinin yanına gizlice bir hançer alarak, ansızın Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in üzerine çullanarak, O'nu katletmeyi kararlaştırdılar. Allah aldıkları bu kararı Rasulune bildirince, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları Medine'den sürgün etmeye karar verdi.

Bir başka rivayete göre ise, olay şöyle gelişmiştir. Amr gelip yolda iki adamı öldürdüğünü Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e haber verince, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- o iki adamın kan bedelini ödemede andlaşma gereği kendilerine yardımcı olmaları için bazı arkadaşlarını alarak Nadiroğullarına gitti. Yahudiler O'na:

"Kabul Ya Ebal Kasım. Gücümüz nispetinde istediğin meselede sana yardımcı olmaya çalışırız" diyerek teklifini kabul eder gibi görünüp O'nu oyalamaya çalıştılar. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- o sırada bir evin duvarına yakın bir yerde oturmakta idi. İşte tam o sırada bir komplo planlayıp, aralarında:

"Şu evin terasına çıkıp bu kayayı Muhammed'in üzerine kim atacak?" Diye birbirlerine soruyor, danışıp duruyorlardı. İçlerinden en şakileri olan Amr bin Cehhaş isimli bir Yahudi bu işi üzerine alınıp terasa çıkarken, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e semadan durumu bildiren haber geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yerinden kalkarak aceleyle Medine'ye

yöneldi. Yolda arkadaşlarıyla karşılaştı. Onlara yahudilerin komplolarını bildirdi. Nadiroğulları Yahudilerini sürgün etmeye karar verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Muhammed bin Mesleme'yi göndererek onlara şöyle demesini emretti.

"Bir daha dönmemek üzere Medine'den çıkın. Size on gün süre veriyorum. Bundan sonra sizden kim ele geçirilirse boynu vurulacaktır." Yahudiler bu ültümatomu ciddiye alarak göç için hazırlıklara başladılar. Ancak daha sonra münafıkların başı Abdullah bin Übey adamlarını göndererek

"Yerinizi bırakıp gitmeyin. Benim iki bin adamım sizin kalenize girecek ve sizin için canlarının vereceklerdir." dedi.

"Eğer siz yurdunuzdan çıkarılırsanız, mutlaka biz de sizinle beraber çıkarız; sizin aleyhinizde kimseye asla uymayız. Eğer savaşa tutuşursanız, mutlaka yardım ederiz" (Haşr, 59/11)

Abdullah bin Übey ayrıca onlara "Kureyza ve Gatafan da sizin yardımınıza koşacaktır" diyerek güvence verdi. Münafıkların başının kendilerine yardım edeceğine inanan Nadiroğulları Yahudileri cesaretlendiler ve çıkmaktan vaz geçtiler.

"Biz çıkmayacağız. Dilediğini yap" diye de Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a haber gönderdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu cevabını alır almaz tekbir getirdi. Sahabeler de onunla beraber tekbir getirdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra ibni Ümmü Mektum'u

yerine naib bırakarak Nadiroğulları Yahudilerine doğru harekete geçti. Müslümanların sancaktarlığını Ali yapıyordu. İslam ordusu gidip kaleleri içine sığınan yahudileri kuşatma altına aldı. Yahudiler kaleleri içinden taş ve benzer şeylerle müslümanlara saldırıyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara ait hurma ağaçlarının kesilmesini ve bahçelerin tahrip edilmesini emretti. Müslümanlar Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in emrini yerine getirdiler. Bu olay Yahudilerin azimet ve şecaatlerini kırıp, morallerini bozdu. Allah kalplerine korku attı ve altı gece sonra Medine'den çıkmayı kabul ederek teslim oldular. Onbeş gece sonra teslim oldukları da rivayet edilmiştir.

Kureyza yahudileri onları yardımsız bıraktıkları gibi, münafıkların başı ve dostları da onları yalnız bıraktılar.

"Münafıkların durumu tıpkı şeytanın durumu gibidir. Çünkü şeytan insana "inkar et" der. İnsan inkar edince de ben senden uzağım" der. (Haşr, 59/16)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara silah hariç yanlarına diledikleri kadar mal ve eşya almalarına izin verdi. Yahudiler yanlarına alabildikleri kadar mal aldılar. Hatta evlerinin kapılarını, pencerelerini, direklerini ve çatılarını da sökerek yanlarına aldılar. Alamadıkları şeyleri ise tahrip ettiler.

"Evlerini kendi elleriyle ve inananların elleriyle yıkıyorlardı. Ey akıl sahipleri! Ders alın" (Haşr, 59/2)

Buradan çıkarılan yahudilerin büyük çoğunluğu Hayber'e bir kısmı da Şam taraflarına gittiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlardan kalan yer ve malları özellikle ilk Muhacirler arasında taksim etti. Ensar'dan sadece çok fakir olan Ebu Dücane ve Sehl bin Hanif'e hisse verdi. Oradan elde edilen mallardan kendi ailesinin payını aldıktan sonra, geri kalanıyla Allah yolunda kullanılmak üzere at ve silah satın alınmıştır. Yahudilerden geriye yüz zırh ve üçyüzkırk kılıç ele geçirildi.

İkinci Bedir Gazvesi:

Uhud savaşında Ebu Süfyan ertesi yıl Bedir'de buluşmak üzere müslümanlarla sözleşmişti. Hicri 4. yılın şaban ayı girince Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye Abdullah bin Revaha'yı naib tayin ederek binbeşyüz kişilik bir ordu ile sözleşme yeri olan Bedir'e geldi. Müslümanların sancaktarlığını Ali bin Ebi Talib yapıyordu. Ayrıca İslam ordusunda on kişilik bir de süvari birliği mevcuttu. Burada kamp kurup sekiz gün boyunca Kureyş ordusunu beklediler.

Ebu Süfyan komutasındaki Kureyş ordusu ise ikibin savaşçı ve beşyüz süvari ile harekete geçtiler. Zahran bölgesindeki meşhur Mecne suyunun başına konakladılar. Ebu Süfyan aslında

başından beri isteksizdi ve korkuyordu. Burada Kureyş ordusuna hitaben

"Ey Kureyş topluluğu, bolluk olan bir yılda gelelim. Hayvanlarımızı otlatıp sütlerinden içmiş olursunuz. Oysa bu yıl kurak var, ben dönüyorum, hadi siz de dönün" dedi. Kureyşliler hiç bir itiraz göstermeden geri döndüler.

Müsümanlar Bedir'de bulundukları süre içinde yanlarında getirdikleri ticaret mallarını satarak bir dirheme iki dirhem kazandılar. Sonra emniyet içinde geri döndüler. Onların bu güç gösterisi tüm düşmanlarını sindirdi. Bir yıl boyunca Medine ve civarı emniyet ve sükun içinde yaşadı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu emniyet sayesinde Medine sınırlarının güvenliğini sağlamak üzere harekete geçti ve Hicri beşinci yılın Rebiul evvel ayında Devmetu'l-Cendel bölgesine bir sefer düzenleyerek bazı yol kesici çeteleri hizaya getirdi. Böylece Medine ve civarının güven ve sukuneti tam olarak sağlanmış oldu.

Ahzab (Hendek) Gazvesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın aldığı akıllıca tedbirler sonucu müslümanlar huzur ve sukunete kavuştular.Artık Rasûlullah ve müslümanlar dinlerini yaymaya ve kendi içlerini düzenlemeye daha çok vakit ayırabiliyorlardı. Nadiroğulları

gazvesinden sonra bir buçuk yıl boyunca hemen hemen hiçbir çatışma yaşanmadı. Fakat İsa aleyhisselam'ın yılan olarak vasıfladığı yahudiler Hayber'e yerleşip kendilerini güvenceye aldıktan sonra, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a karşı çeşitli komplolar peşinde koşmaya başladılar. Türlü türlü hilelerle sonunda büyük arap kabilelerini Medine halkına karşı kışkırtmayı başardılar.

Siyer alimlerinin bildirdiklerine göre: Hayber'e yerleşen yahudilerin ileri gelenlerinden müteşekkil yirmi kişilik bir yahudi heyeti Mekke'ye gelerek Kureyş'i Medine'yi işgal etme hususunda kışkırttılar ve yardım sözü verdiler. Kureyş onların bu tekliflerini kabul edince bu sefer büyük Gatafan kabilesine gidip aynı hususta onları da ikna ettiler. Daha sonra da diğer arap kabilelerini dolaşarak yine bazılarını bu hususta harekete geçirdiler. Sonra tüm bu hizipler (Ahzap) bir plan üzerine ittifak ederek aynı anda Medine'yi kuşatmaya karar verdiler.

Müşavere ve Hendek Kazımı:

Müttefik kuvvetlerin Medine'ye doğru hareket ettikleri haberi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a ulaşır ulaşmaz arkadaşlarını danışmalarda bulunmak üzere tapladı. Taplantıda Selmanu'l-Farisi -radıyallahu anh- Medine'nin düşman saldırısına

açık olan kısmına hendek kazılmasını önerdi. Selman'ın bu görüşü olumlu karşılanarak ittifakla kabul edildi. Medine'nin kuzeyi dışındaki yönleri vahalar ve evlerle çevrili olduğundan buralar şehrin savunulması için bir duvar vazifesi görüyordu. Fakat Medine'nin kuzey cephesi, düşman saldırısına elverişli olduğundan tehlikeye maruz idi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu cephenin en dar yerini seçerek yaklaşık bir mil uzunluğunda bir çukur kazılmasını emretti. Hendek Sela tepesinin kuzeyinde başlayıp doğu bölgesine uzanan kayalıklarda sona eriyordu.

Her on kişiye kırk zira yer paylaşılmıştı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de bizzat çalışarak hendek kazıyor ve toprak taşıyordu. Allah rızası için çalışmanın verdiği şevk ve neşe ile çalışıyor, şiirler okuyorlardı. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- de şiirlerinde onlara eşlik ediyordu. Hendeğin kazımı devam ederken birçok zorluklarla da mücadele etmek zorunda kalıyorlardı. Özellikle şiddetli soğuk ve şiddetli açlık ile karşı karşıyaydılar. Kıtlık yüzünden yeterli gıda alamıyorlardı. Gündelik yiyecekler bir avuç arpadan ibaretti. Birgün açlıktan şikayet ederek karınlarına bağladıkları taşları gösterdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de onlara karnına bağladığı iki taşı gösterdi.

Hendek kazımı çalışmaları sırasında bazı mucizeler de meydana gelmiştir. Sahabelerden Cabir, Rasûlullah -sallallahu

aleyhi vesellem-'in çektiği şiddetli acıyı görerek dayanamadı. Gitti bir hayvanını keserek hanımına Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- için bir ziyafet hazırlamasını emretti. Sonra gizlice Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve etrafındaki bir grup sahabeyi yemeğe davet etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yemeğe tüm Hendek çalışanları ile beraber gitti ve bin kişiden fazlaydılar. Hazır olan yemekten doyuncaya kadar yemelerine rağmen tencere hala yemekle doluydu. Birazcık arpadan yapılan ekmek hiç yenmemiş gibiydi.

Birgün de Numan bin Beşir'in kızkardeşi bir avuç hurma getirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- o bir avuç hurmayı elbise üzerinden yere doğru saçtı ve Hendek çalışanlarını hurma yemeğe çağırdı. Tüm Hendek çalışanları yiyip döndükleri halde hala elbiseden hurma dökülüyordu.

Cabir ve arkadaşları kendi paylarına düşen kısmı kazarlarken sert bir kayaya rastladılar. Bir türlü kıramıyorlardı. Durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a bildirdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- gelip 'Bismillah' dedi ve taşa şiddetle vurdu. Taş ışık saçtı ve bir parçası koptu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- 'Allahu ekber. Şam'ın anahtarları bana verildi. Şu anda oranın kırmızı köşklerini görüyorum' dedi. Sonra ikinci kez vurdu ve Fars diyarının Fethi ile müjdeledi. Üçüncü kez vurdu ve Yemen'in fethi ile müjdeledi. Taş tamamen parçalanmıştı.

Hendeğin Her İki Tarafı:

Kureyş ve ona tabi olanlar, üçyüz süvari ve bin develi dörtbin kişilik bir ordu ile Ebu Süfyan komutasında gelerek sel yataklarının birleştiği noktaya varıp indiler. Sancaktarlığını Osman bin Talha bin Ebi Talha taşıyordu. Gatafan ve kendisine tabi olan diğer Necd kabileleri ise altıbin kişilik bir ordu ile gelip Uhud eteklerinde Bathan vadisiyle Kanat vadisinin birleştiği mevkiin sağına ordugahlarını kurdular. Bu büyük ordunun gelip Medine kapılarına dayanması korkunç bir belaydı. Allah bunu şöyle tasvir ediyor:

"Onlar hem yukarınızdan hem aşağı tarafınızdan (Vadinin üstünden ve alt yanından) üzerinize yürüdükleri zaman, gözler yılmış, yürekler ağızlara gelmişti ve siz Allah hakkında türlü türlü zanlara kapılmıştınız. İşte orada iman sahipleri imtihandan geçirilmiş ve şiddetli bir sarsıntıya uğratılmışlardı." (Ahzap, 33/10-11)

İşte böylesine korkunç bir durumda Allah mü'minlere sebat verip, sabit kıldı.

"Mü'minler ise, düşman birliklerini gördüklerinde 'İşte Allah ve Rasulu'nün bize va'dettiği! Allah ve Rasulu doğru söylemiştir.' dediler. Bu (ordunun gelişi), ancak onların imanlarını ve Allah'a bağlılıklarını arttırmıştır." (Ahzab, 33/22)

Münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar ise şöyle dediler. "Allah ve Rasulu, meğer size sadece kuru vaadlerde bulunmuşlar" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- düşman mevziilerine yakın evleri tahliye ederek kadın ve çocukları daha güvenli olan yerlere naklettikten sonra Medine'ye İbni Ümmü Mektum'u yerine naib tayin ederek üçbin kişilik İslam ordusuyla harekete geçti ve ordugahını Sela dağının eteklerine kurarak sırtını dağa verdi. Hendeğin bir yanında müslümanlar diğer yanında müşrikler olmak üzere karşı karşıyaydılar. Müşrikler savaş için gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra Medine'ye doğru harekete geçtiler. Müslümanlara yaklaştıklarında, kendileri ile müslümanlar arasına kazılmış uzun ve geniş bir çukur ile karşılaşınca çok şaşırıp, dehşete düştüler. Ebu Süfyan: "Bu arapların bildiği bir şey değildir" diyerek şaşkınlığını ifade etti. Öfkeyle hendeğin etrafında dolaşmaya başladılar. Geçecekleri bir nokta arıyorlardı. Müslümanlar okları atarak onların hendeğe yaklaşmalarına engel oldular.

Müşrikler hendeği kolayca geçemeyeceklerini anladıktan sonra bunun için hazır olmamalarına rağmen Medine'yi kuşatma altında tutmaya karar verdiler. Oysa yola çıkarken böyle bir ihtimali düşünmemişlerdi. Gün boyunca Hendeği geçmek için uğraşıp durdular. Müslümanlar hendek boyunca taş ve ok atarak savunmaya geçtiler. Müşrikler gün boyunca hiç ara vermeden saldırılarını sürdürdüler. Müslümanlar da sürekli savunma

yapıyorlardı. Dolayısıyla o günün namazlarını ancak akşam vaktinde kılabildiler. O dönemde henüz korku namazı teşri kılınmamıştı.

Kuşatmanın sürdüğü bir gün, içlerinde Amr bin Abdived, İkrime bin Ebi Cehl ve Darrar bin Hattab'ın da olduğu bir grup müşrik süvarisi hendeğin en dar mevkiine gelerek karşı tarafa geçmeyi başardılar. Karşılarına Ali bin Ebi Talib komutasında bir birlik çıktı. Amr bin Abdived, Hz. Ali'yi mübareze'ye davet etti. Cesaret ve kahramanlığı ile şöhret bulmuştu. Ali O'nu kızdırınca atından indi ve o şekilde karşılıklı mübarezeye giriştiler. Ali O'nu öldürünce diğerleri korkuya kapılıp geri kaçtılar. Hatta İkrime telaştan yayını bırakıp kaçtı. Nevfel bin Abdillah ise çukura düştü ve orada müslümanlar tarafından öldürüldü. Karşılıklı atışmalar esnasında her iki taraftan bazı kimseler öldürüldü. Müşriklerden toplam on kişi öldürülürken müslümanlardan da altı kişi şehid edildi.

Müşriklerden atılan bir ok Sa'd bin Muaz'ın kol atardamarına isabet etti. Acı içinde kıvranan Sa'd Allah'a Kureyşlilerle tekrar bir harp olacaksa kendisini o güne kadar sağ bırakması, yoksa bu yara ile şehadetini hızlandırması için niyazda bulundu ve duasına şunu da ekledi: "Yahudi Kureyza oğulları kabilesi'nin perişan olmasını bana göstermeden canımı alma Allahım!"

Kureyzaoğulları Yahudilerinin İhaneti ve Bu Durumun Savaşın Gidişatını Etkilemesi:

Bu sırada Hayber'e yerleşen Nadiroğulları yahudilerinin liderlerinden Hay bin Ahtap, o saate kadar müslümanlarla aralarında saldırmazlık andlaşması bulunan Yahudi Kureyzaoğulları kabilesi lideri Ka'b bin Esed'e giderek Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'le olan andlaşmayı tek taraflı olarak feshetmesini istedi. O da kabul etti ve müttefik şirk ordularının saflarına katıldı.

Müslümanlar Medine'nin Kuzeyinde Kureyzaoğulları ise Güneyinde oturmaktaydılar. Aralarında herhangi bir engel yoktu. Kureyza Kureyş safına geçince Medine'deki savunmasız müslüman kadın ve çocukları büyük bir tehlikeyle karşı karşıya geldiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- durumu öğrenince Mesleme bin Eslem komutasındaki ikiyüz kişilik bir birliği ve Zeyd bin Haris'e komutasındaki üçyüz kişilik başka bir birliği sivil halkı korumak üzere şehir merkezine gönderdi. Sa'd bin Muaz ve Sa'd bin Ubade'nin içinde bulunduğu başka bir grup Ensar'ı da kendisine ulaşan haberi tekid etmeleri için Yahudi bölgesine gönderdi. Bu müslümanlar gidip yahudileri gözetlediler ve haberin doğru olduğunu anlayarak gelip durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a bildirdiler. Yahudiler "Muhammed de kimmiş. Bizim ile onun arasında hiçbir andlaşma yoktur" diyorlardı.

Yahudilerin de müşriklerin saflarına geçtiği haberi insanları iyice korkuttu. İnsanların o anki durumlarını Allah şöyle tasvir ediyor:

"Gözler yılmış, yürekler ağızlara gelmişti ve siz Allah hakkında türlü türlü zanlara kapılmıştınız. İşte orada iman sahipleri imtihandan geçirilmiş ve şiddetli bir sarsıntıya uğratılmışlardı."

Bu şiddetli korkunun etkisiyle insanlar arasında nifak başgösterdi ve bazıları şöyle dediler.

"Muhammed bize Kisra ve Kayser hazinelerini yemeyi vaad ederken bugün bizden bir kimse helaya giderken bile canından endişe ediyor." Bazıları da şöyle dediler:

"Allah ve Rasulu meğer bize sadece kuru vaadlerde bulunmuş" içlerinden bir grup daha da ileri giderek

"Ey Yesrib halkı, artık sizin için duracak bir yer yok, firar etmeye karar vererek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelip yalandan

"Evlerimiz açıktır" diyorlardı. Halbuki amaçları firar etmekti.

Yahudilerin andlaşmalarını bozmaları Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i de çok üzmüş ve kaygılandırmıştı. Bir ara elbisesini üzerine çekip bir miktar uzandı. Sonra doğruldu ve "Allahu ekber" diyerek müslümanları zafer ve fetih ile müjdeledi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, savaşın sıkıntılı bir anında Uyeyne bin Hısn başkanlığında Gatafan reisine bir heyet göndererek, onlara Medine mahsülünün üçte biri karşılığında mütareke yapmayı teklif etmeye karar verdi. Ancak Ensar'ın liderlerinden Sa'd bin Muaz ve Sa'd bin Ubade, bunun Allahu Teâlâ'nın bir emri değil bilakis Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in bir görüşü olduğunu öğrendikten sonra reddederek şöyle dediler:

"Biz ve onlar, vaktiyle şirk inancı içindeydik. Kimse bizden bir şey kapmayı düşünemezdi. Şimdi Allah bize İslam dini ile ikramda bulunduktan ve bizi seninle şereflendirdikten sonra mı onlara mallarımızı yedirelim? Allah'a yemin olsun ki onlara kılıcmızın darbelerinden başka vereceğimiz bir şey yoktur." Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu görüşlerinden memnun oldu ve yapmayı düşündüğü şeyden vaz geçti.

Müttefik Güçlerin Bozguna Uğramaları ve Savaşın Bitmesi:

Allah'ın kulları hakkında çeşitli işleri vardır. Savaşın en şiddetli anında Gatafanlıların ileri gelenlerinden Nuaym bin Mesud el-Eşcai gizlice Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına gelerek O'na:

"Ey Allah'ın Elçisi! Ben İslam'ı kabul etmiş bulunuyorum. Halkımın ise benim müslüman olduğumdan haberleri yoktur.

Şimdi hangi hususta bana görev vermek istiyorsan, emret hemen yapayım" dedi. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- buna sevinerek;

"Şimdi sen sizden birisin, o halde gücün yetiyorsa düşmanı bozguna uğratmaya çalış. Zira harp hileden ibarettir." buyurdu. Bunun üzerine Nuaym bin Mesud çıkıp doğruca Yahudi Kureyza oğullarının liderlerine gitti. Cahiliye döneminde onlarla dosttu. Onlara:

"Bakın ey Kureyzaoğulları! Sizi ne kadar sevdiğimi, özellikle aramızda ne kadar güçlü bir dostluk bulunduğunu bilirsiniz" diye söze başladı.

Onlar da:

"Elbette, tabi! Gerçeği söylüyorsun. Senden hiç kötülük görmedik dediler. Sonra Nuaym şunları söyledi:

"Kaynukaoğulları ve Nadiroğullarının başına geleni gördünüz. Kureyş ve Gatafan'a arka çıkıyorsunuz, oysa onların durumu sizinkine benzemez. Burası sizin memleketinizdir. İçinde çoluk çocuğunuz ve aileleriniz var. Siz bu diyarı başkalarına terkedip, bırakıp çıkamazsınız. Başka bir yere gidemezsiniz. Halbuki onların memleketi çoluk çocukları ve aileleri uzaklarda bulunuyor. Eğer bir fırsat bulacak olurlarsa elbetteki bundan istifade edeceklerdir. Yok aksi bir durumla karşılaşacak olurlarsa bu sefer çekip memleketlerine gidecekler, sizi de Muhammed'le

başbaşa bırakacaklardır. Onlar gittikten sonra da Muhammed sizden dilediği gibi intikam alacaktır."

Yahudiler: "O halde ne yapalım?!" Diye sorunca, Nuaym:

"Kureyşlilerden ve Gatafanlılardan güvence olarak ileri gelen birkaç şahsiyeti yanınıza rehin olarak almadan, savaşa girmeyin" dedi.

Yahudiler: "Çok iyi bir fikir sundun" diyerek O'na teşekkür ettiler.

Nuaym daha sonra Kureyşlilerin yanına gidip bu sefer onların liderleri ile bir araya gelerek onlara: "Benim size olan sevgi ve bağlılığımı bilirsiniz. Bir şeyler duydum size iletmeyi bir görev sayıyorum. Fakat bu sırrımı gizli tutun" diye söze başladı. Komutanlar :

"Elbette! deyip O'nu dinlemeye koyuldular. Nuaym şöyle konuştu:

"Bakın, yahudiler, bize destek olmak için Muhammed'le aralarındaki andlaşmayı bozduklarına pişman olmuşlar. Sizin çekilip onları Muhammed'le başbaşa bırakmanızdan korkuyorlar. Sizden rehineler alıp Muhammed'e teslim etmek hususunda aralarında anlaşmaya vardılar. Daha sonra da birleşip size karşı

savaşacaklar. Eğer sizden yanlarında bir teminat olarak kalmak üzere bazı rehineler isterseler, sakın vermeyin!

Nuaym buradan ayrıldıktan sonra Gatafanlıların yanına gitti ve onlara da Kureyşlilere söylediğinden aynısını söyledi.

Nuaym'ın bu dahiyane planı sonuç verdi ve durum şöyle gelişti. Ebu Süfyan, İkrime başkanlığında bir heyeti Kureyza Yahudilerine göndererek onlardan hemen yarın müslümanlara açık cepheden saldırmalarını istedi. Yahudiler Kureyş heyetine

"Bugün Cumartesidir. Biz bugün hiç bir iş yapmayız. Şimdiye kadar başımıza ne felaket geldiyse hep bu günün kutsiyetine riayet etmemekten geldi. Hem sonra bize adamlarınızdan bir kaçını teminat olarak vermediğiniz müddetçe sizinle birlikte Muhammed'e karşı savaşmayız. Bizi Muhammed'le başbaşa bırakıp memleketlerinize dönmenizden korkuyoruz" cevabını verdiler. Kureyş ve Gatafan onlardan bu cevabı alınca

"Gerçekten de Nuaym doğru söylemiş" dediler ve yahudilere haber yollayarak

"Allah'a yemin olsun ki size adamlarımızdan bir tek kişi bile teslim etmeyiz. Derhal savaşa çıkın!" Diye ültümatom verdiler. Yahudilerde birbirlerine

"Gerçekten de Nuaym doğru söylemiş" diyorlardı. Böylece iki taraf arasında kurulmaya çalışan ittifak bozuldu. Müşrikler savaş azimlerini yitirdiler ve moral çöküntüsüne uğradılar.

Müslümanlar ise Rablerine şöyle yalvarıyorlardı:

"Allah'ım açığımızı ört ve korkularımızdan bizi emin kıl" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ise Rabbine şöyle yalvarıyordu:

"Ey Kitabı indiren! Hesabı çabuk gören Allahım! Hizipleri hezimete uğrat. Allahım onları hezimete uğrat ve onları şiddetle sars."

Allah müşrikler üzerine meleklerinden bir ordu ve şiddetli rüzgar göndererek onları şiddetle sarstı. Kalplerine korku attı. Şiddetli soğuğun etkisiyle yerlerinde duramaz oldular. Artık daha fazla dayanamayacaklarını anlayıp, dönüş hazırlıklarına başladılar. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- Huzeyfe -radıyallahu anh-'yi gizlice müşrik kampına göndererek durumlarını öğrenmek istedi. Huzeyfe gizlice giderek aralarına karıştı ve durumlarını öğrenip geri döndü. Müşrikler soğuktan neredeyse kırılıyorlarken Huzeyfe onların aralarında bulunduğu süre içinde üşüme hissetmedi. Bilakis hamamdaymış gibi terliyordu. Huzeyfe Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gitmek üzere oldukları müjdesini verdi. Müslümanlar o gece huzurlu uyudular. Sabahleyin uyandıklarında savaş meydanında bir tek müşrikin dahi bulunmadığını gördüler. "Allah o inkar edenleri hiçbir şey elde etmeden öfkeleriyle geri çevirdi. Allah savaşta mü'minlere yetti. Allah güçlüdür ,mutlak galiptir" (Ahzab, 33/25)

Bu savaş Hicri beşinci yılın Şevval ayında başladı ve yaklaşık olarak bir ay sonra Zilkade ayında sona erdi. İslam düşmanlarının Medine'yi işgal ederek İslam ve müslümanları yok etmek için giriştikleri en büyük savaş idi. Ancak Allah onları hayal kırıklığına uğratıp, hazırladıkları kuyuya kendilerini düşürdü. Bu büyük ordunun başarısızlığa uğraması demek, bundan sonra ve diğer küçük kabilelerin hayli hayli başarısızlığa uğrayacakları ve bundan sonra hiçbir kabilenin Medine'ye yönelmeye cesaret edemeyeceği anlamına geliyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu gerçeği sezinlemiş ve sahabelerine "Bundan sonra artık saldırma sırası bizde. Kureyş bir daha üzerimize gelemez" buyurdu.

Kureyzaoğulları Gazvesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hendek savaşından döndü, silah ve techizatını çıkardı. Ümmü Seleme'nin odasında yıkanırken, Cibril aleyhisselam gelerek derhal Kureyzaoğulları Yahudileri üzerine yürümesini istedi. "Ben de senin önünce gidip onların kalelerini sarsıp kalplerine korku salacağım" diyerek bir grup melekle beraber Kureyza Yahudilerine doğru hareket etti.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- hemen münadi çıkararak şu çağrıyı yaptırdı:

“Kim bu çağrıyı duyuyor ve emre boyun eğiyorsa ikindi namazını Kureyzaoğulları mahallesinde kılmak üzere derhal gelsin”

Sonra İbni Ümmü Mektum’u Medine’ye naib bırakarak kendisi de bir grup sahabeyle beraber Kureyza mahallesine gitti. İslam ordusunun sancağını Ali-radıyallahu anh- taşıyordu. Yahudiler Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’i karşılarında görünce O’na sövüp hakaret etmeye başladılar. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-’in çağrısını duyan müslümanlar da hemen yola çıktılar. Müslümanlardan kimisi vaktin daralması yüzünden ikindi namazını yolda kıldılar. Kimisi de oraya vardıktan sonra ancak gecikmeli olarak kıldılar. İkindi vakti gecikmişti.Bu durum Peygambere anlatılınca iki gruptan hiç birini suçlamadı. Müslümanlar Kureyza yahudileri mahallesine gelerek, Yahudilerin “Ene” dedikleri kuyunun civarında toplandılar.

Allah Yahudilerin kalplerine korku attı ve korkularından kalelerine kapandılar. Savaşmaya cesaretleri yoktu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları kuşatma altına aldı. Kuşatma uzayınca Yahudiler bazı müslüman dostlarıyla danışmalarda bulunmak istediklerini bildirerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’den Lübabe’yi kendilerine göndermesini talep ettiler. Resulullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu taleplerini kabul ederek Ebu Lübabe’yi onlara gönderdi. Bu zat kaleden içeri girince erkekler etrafını sardı, kadınlar ve çocuklar ağlamaya

başladılar. O da bu manzarayı görünce duygulandı. Yahudiler O'na

"Muhammed'in hükmünü kabul edelim mi? Ne dersin?" diye sordular. O da

"Evet" dedi ve elini gırtlağına götürdü. Bu işaretle onların kesinlikle kılıçtan geçirileceklerini anlatmak istemişti. Sonra bu işaretiyle Allah ve Rasulu'ne ihanet ettiğini anladı ve hemen doğruca Mescid-i Nebevi'ye giderek, kendisini mescidin direklerinden birine bağladı ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- gelip bizzat kendi elleriyle çözmedikçe ayrılmamaya yemin etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun bu durumunu öğrenince

"Eğer bana gelseydi ben kendisi için Allah'tan af dilerdim. Ama madem ki öyle yapmış o halde Allah O'nun tevbesini kabul edinceye kadar ben bir şey yapabilecek değilim" buyurdu.

Kuşatmanın uzamasıyla beraber Kureyza Yahudileri açlıkla karşı karşıya kaldılar ve maneviyatları çöküntüye uğradı. Sonra kuşatmanın yirmi beşinci günü Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- 'in hükmünü kabul ederek teslim oldular. Eli silah tutan adamlar kadın ve çocuklardan ayrılarak tutuklandılar. Cahiliye döneminde müttefikleri olan Evs, onlara Hazrec'in müttefiki Kaynuka oğullarına yapıldığı gibi iyilik yapılması ve ağır ceza

verilmemesi hususunda ısrar etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Evslilere hitaben

"Onlar hakkında sizden bir adamın hüküm vermesini ister misiniz?" diye sordu. Onlar da

"Elbette" diye cevap verdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Bu kişi Sa'd bin Muaz'dır" buyurdu. Evsliler

"Tamam razı olduk" dediler.

Sa'd bin Muaz Hendek kuşatması sırasında yara almıştı. Medine'de Mescid'in içinde revir olarak kullanılan bir köşede tedavi ediliyordu. O'nu bir merkebe bindirerek Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in huzuruna getirdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yaklaştığında "Efendinizi kalkıp karşılayın" buyurdu. Onlar da kalkıp Sad'ın etrafını çevirdiler. Evsliler

"Ey Sa'd! onlara acı, onlara acı" Diye ısrarla ricada bulunmaları üzerine Sad onlara şu karşılığı verdi.

"Hiç kimsenin kınamasından çekinmeden, Sa'd'ın sırf Allah rızası için konuşmasının artık zamanı gelmiştir."

Bu sözleri duyan Evslilerin, Kureyza yahudilerinin kurtuluşu ile ilgili ümitleri söndü. Artık bu adamların sonlarının geldiğini anladılar.

Kureyza'nın da onun hükmüne razı olacaklarını bildirmesinden sonra Sa'd şu hükmü verdi: Erkekler idam edilecek, kadınlar ve çocuklar esir tutulacak ve malları kuşatmaya katılan müslüman askerler arasında paylaşılacak.

Sa'd bu kararını açıkladıktan sonra Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- O'na :

"Ey Sa'd! sen yedi kat göklerin üstünden inen Allah'ın verdiği hükümle hükmettin" diyerek O'nun verdiği hükmü onayladı. Ayrıca Sa'd'ın bu hükmü Yahudi şeriatına göre de uygun hatta daha da merhametliydi.

Sa'd'ın bu hükmünden sonra Medine'nin pazar yerine kanallar kazıldı ve Kureyzaoğulları erkekleri buraya grup grup getirilerek infazları gerçekleştirilerek cesedleri bu kanallara doldurulup üzerine toprak örtüldü. İdam edilen Kureyza yahudilerinin toplam sayısı dörtyüz olduğu rivayet edildiği gibi altıyüz-yediyüz kişi olarak ta rivayet edilmiştir.

Hayber'e sığınan Nadiroğulları yuhudilerinin liderlerinden Hay bin Ahtab da onlarla beraber idam edildi. Bu adam arap kabilelerini müslümanlara karşı kışkırtan yirmi kişilik yahudi heyetinin içindeydi. Sonra savaşın en şiddetli anlarında Kureyzaoğulları yahudilerine gelerek onları da müslümanlarla olan andlaşmalarını bozup, savaşa katılmaya ikna etti. Kureyzalılar güvence olarak O'nun yanlarında kalmalarını

istediler. Böylece kendi başlarına gelebilecek bir felaketin O'nun başına da gelmesini istediler. Bu gerçekleşti ve Ahtab'da onlarla beraber idam edildi.

Kuşatma esnasında bazı yahudiler İslam'a girmeyi kabul ettiler. Onlara dokunulmadı. İçlerinden el değirmenini atarak Hallad bin Suveyd'i şehid eden bir kadın da erkeklerle beraber idam edildi. Yahudilerden geriye kalan mallar ve silahlar toplanıldı. Binbeşyüz kılıç, üçyüz zırh, bin yay ve beşyüz kalkan olmak üzere birçok silah elde edildi. Köle ve hurmalıkların dışında ayrıca birçok değerli mal ve eşya da ele geçirildi. Ele geçirilen bu malların beşte biri beytül mala ayrıldıktan sonra geri kalanı bu kuşatmaya katılan müslümanlar arasında paylaşıldı. Piyadelere bir hisse verilirken süvarilere iki hissesi atına olmak üzere üç hisse paylaştırıldı.

Esirler ise Necid bölgesine gönderilerek silah karşılığında satıldılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- esirler arasında Zeyd bir Amr'ın kızı Reyhane'yi seçerek kendisine ayırdı. Reyhane güzelliği ile meşhurdu. Rivayete göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onunla azad ettikten sonra evlenmiştir. Reyhane Veda Haccından sonra vefat etti.

Kureyza meselesinin sona ermesinden sonra Sa'd bin Muaz mescidde tedavi olduğu çadırda bir koyunun yarasına vurması sonucu şiddetli kan kaybına uğradı ve vefat etti. Sa'd'ın cenazesine müslümanlarla beraber melekler de iştirak etti.

Rahman'ın arşı onun ölümüyle titredi. Ebu Lubabe altı gündür direğe bağlıydı. Namaz vakitleri girince karısı gelip bacağını çözerdi. Namazdan sonra yerine giderek tekrar kendini direğe bağlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Ümmü Seleme'nin evinde olduğu bir sırada, Ebu Lubabe'nin tevbesi nazil oldu. İnsanlar onu çözmek üzere mescid'e koştuklarında, O kendisinin ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- tarafından çözülebileceğini söyleyip onları reddetti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sabah namazı için mescide çıktığında yanına giderek O'nu bizzat kendi mübarek elleriyle çözdü.

Müslümanlar Kurayzaoğulları gazvesinden sonra birçok askeri şeyler gerçekleştirdiler.İşte bunların en önemlileri şunlardır:

Ebu Râfi' bin Selam bin Ebil-Hakîk'ın Öldürülmesi:

Bu adam, Hayber yahudilerinin liderlerinden ve Arap kabilelerini Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in üzerine yürümeye teşvik eden heyetin fertlerinden, ticaretle iştigal eden İslam düşmanlarından biriydi. Müslümanlar Hendek savaşı ve Kureyza meselesini hallettikten sonra, Hazrec'den beş kişilik bir grup, Evs'in, Kab bin Eşref'i öldürerek elde ettikleri şerefin aynısını elde etmek için gönüllü olarak bu adamı öldürmeye karar verdiler.

Beş kişilik bu Hazrec timi, güneş battıktan sonra bu adamın Hayber civarındaki kalesine geldiler. Tim komutanı Abdullah bin Atik, arkadaşlarına kendisini dışarıda beklemelerini söyleyerek kale kapsına geldi ve nöbetçileri aldatarak kaleye girmeyi başardı.

Abdullah, kendisini gizleyerek insanların uyumasını beledi. Sonra gizlice kaçmak gerektiğinde kullanmak üzere gizlice kale kapısının anahtarlarını aldı ve kapıyı açtı. Sonra doğruca Rafi bin Selam'ın evine yöneldi. Farkedilmesi halinde Rafi'yi öldürmeden düşman tarafından yakalanmamak için geçtiği her kapıyı kilitliyordu.

Böylece Rafi'nin evine geldi. Rafi karanlıkta ev halkıyla beraber oturuyordu. Abdullah, onun nerede olduğunu anlamak için

"Ey Ebu Râfi'!" diye seslendi. Râfi': "Kim o" deyince doğruca sesin geldiği yöne yöneldi ve kılıcını çekerek Rafi'yi orada öldürdü. Râfi'nin inlemesi sonucu ev halkı ayaklandı. Abdullah kapıları teker teker açarak koşmaya başladı.Gece olduğundan etrafı görünmüyordu.Bu yüzden koşarken merdivenlerden düşerek ayağını incitti. Sarığı ile ayağını sararak kale kapısında gizlendi. Sabaha karşı horozlar öttüğünde bir adamın kale duvarına çıkarak Hicaz taciri Ebu Râfi'nin öldüğünü haykırması üzerine Abdullah, arkadaşlarının yanına döndü. Medine'ye dönüp olayı Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e

bildirdiler.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-, eliyle Abdullah'ın inciyen ayağını okşadı. Abdullah sanki ayağından hiç şikayetçi olmamış gibi sağlığına kavuştu.

Yemâme'nin Efendisi Sümame bin Asal'ın Esir Alınması:

Yemame kabilesinin liderlerinden Sümame, İslam'a ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e karşı şiddetli düşmanlık gösteren kimselerden biriydi. Hicri 6. yılın muharrem ayında Müseylemetül Kezzab'ın emriyle Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e suikast düzenlemek amacıyla Medine'ye doğru hareket etmiştir. O sırada Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Muhammed bin Mesleme komutasında otuz kişilik bir süvari birliğini Medine'ye yedi gece yolu uzaklıkta Basra yolu civarındaki Bekr bin Kilab oğullarını tedip etmeleri amacıyla gönderdi. Bu birlik Bekroğullarına baskın düzenleyip bazı ganimetler elde ettikten sonra Medine'ye dönüş yolunda Sümame'ye rastladı ve O'nu tutuklayarak Medine'ye getirdi. O'nu mescid'in direklerinden birine bağladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- gelip O'na hatırını sordu. Sümame

"Ben iyiyim ey Muhammed! Beni öldürürsen asil kan sahibi birisini öldürmüş olursun. Yok iyilik yaparsan, iyiliğin kıymetini bilen birisine yapmış olursun. Benden dilediğin kadar mal iste, veririm" şeklinde cevap verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

O'ndan yüzçevirip gitti. İkinci ve üçüncü günde aralarında aynı konuşma geçti. Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun salıverilmesini emretti. Sümame özgürlüğüne kavuşunca yıkandı ve sonra da şehadet kelimesi getirerek müslüman oldu. Müslüman olduktan sonra şöyle demiştir.

"Ey Allah'ın Rasulu! Daha önce yeryüzünde senden daha çok nefret ettiğim başka bir kimse yoktu. Şimdi ise, yeryüzünde senden daha çok sevdiğim kimse yok. Yine daha önce yeryüzünde bu dinden daha çok nefret ettiğim başka bir din yokken, bugün yeryüzündeki dinler arasında bu dinden daha çok sevdiğim başka bir din yoktur".

Sümame memleketine dönmeden önce Mekke'ye uğrayıp, umre yaptı. Kureyş müslüman olduğunu öğrenince O'na hakaret ettiler. Sümame onlara:

"Vallahi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- izin vermedikçe bundan sonra size Yemame'den tek bir buğday tanesi dahi gelmeyecektir" diyerek Mekke'yi terketti. Memleketine dönünce Mekkelilere buğday satılmasını yasakladı. Bunun üzerine Mekke halkı sıkıntıya maruz kaldılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e mektup yazarak akrabalık bağları hatırına, Sümame'ye buğday satışına engel olmaması için talimat vermesini istediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- o'nların bu isteklerini kabul ederek Sümame'ye bu yönde talimat yolladı.

Lahyanoğulları Gazvesi:

Reci'de müslüman tebliğcileri şehid edenler bunlardı. Hicaz boylarında oturmaktaydılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bunların işini sonraya bıraktı. Ahzap (hizipler) savaşı sona erip, müslümanlar emniyet ve selamete erince Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye İbni Ümmü Mektum'u bırakıp Hicri altıncı yılın Rebiulevvel ayında Lahyanoğullarına karşı yirmisi süvari olmak üzere ikiyüz kişilik bir birlikle harekete geçti. Hızla Usfan yakınlarındaki Batnı Garan denilen vadiye gelip orada indi. Müslümanlar burada şehid edilmişlerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- iki gün boyunca burada bekleyip şehitler için duada bulundu. Lahyanoğulları O'nun geldiğini duyunca kaçıp dağların tepelerine sığınmışlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- peşlerine adam salmasına rağmen onlardan kimseyi yakalayamadılar. Sahabelerinden on kişilik bir süvari birliğini Usfan'a göndererek giriştiği harekâtı Kureyş'e de belli edip onlara gözdağı verdi. Sonra toparlanarak Medine'ye geri döndüler. Bu sefer, ondört gün sürmüştür.

Iys Hareketi ve Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Kızı Zeyneb'in Kocası Ebu'l-As'ın İslam'a Girmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, hicri altı cemadül-ula ayında Zeyd bin Harise komutasındaki yüz yetmiş kişilik bir birliği Iys mevkiine gönderdi. Amaçları Şam'dan dönmekte olan Kureyş kervanını ele geçirmekti. Bu kervanı Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in kızı Zeyneb'in kocası Ebu'l As bin Rebi komuta ediyordu. Müslümanlar, kervanı ele geçirip orada bulunanları esir aldılar. Ancak Ebul As kaçıp Medine'ye geldi ve Zeyneb'e sığındı. O da kendisini kabul etti. Zeyneb, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den kervanı Ebu'l As'a geri iade etmesini rica etti. O da kızının bu talebini yerine getirdi ve ele geçirilen küçük büyük herşeyi Ebu'l As'a geri iade etti.

Ebu'l As Mekke'nin ileri gelen tacirlerindendi. Ayrıca dürüstlüğü ile tanınırdı. Mekke'ye dönüp kendisinde bulunan tüm emanetleri sahiplerine geri verdikten sonra Müslüman olarak Medine'ye geri döndü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, ilk nikahları üzere Zeyneb'i ona geri verdi. Bu olay üç seneden fazla süren bir ayrılıktan sonra gerçekleşmiştir. O vakit henüz müslüman hanımların kafir erkeklerle evliliklerini haram kılan ayet inmiş değildi. Dolayısıyla ilk nikahları bozulmadan duruyordu.

Bu dönemde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, düşmanın gözünü korkutmak ve Medine'nin uzak civarlarının da emanet ve güvenliği temin için çeşitli küçük çapta askeri

hareketler düzenledi. Bu hareketler gerçekten de düşmanın gözünü korkutmuş ve onları dize getirmiştir. Bu sakin dönemden sonra Mustalıkoğulları gazvesi gerçekleşti.

Mustalıkoğulları Gazvesi (Müreysi):

Mustalıkoğulları, büyük Huza'a kabilesinin bir koluydu. Huza'a kabilesi genel olarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yakınlık ve sempati duyarken, bunlar Kureyş'e yakınlık gösteriyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e onların müslümanlar'a savaş hazırlığında oldukları haberi geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Bureyde bin Hasib'i, haberin doğru olup olmadığını araştırmak üzere gönderdi. Yapılan tahkikat haberin doğru olduğunu ortaya koydu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye Zeyd bin Harise'yi naib bırakarak hızla hazırlanıp yediyüz kişilik bir ordu ile harekete geçti. Ani bir baskın yapmak istiyordu. Mustalık oğulları sahil boyundaki Fedid bölgesinde Müreysi denilen bir suyun etrafında toplanmışlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hicri 6. yılın Şaban ayının ikinci gecesi ani bir baskınla onların birçoğunu öldürdü ve bir çoğunu da esir olarak ele geçirdi. Esirler arasında Mustalıkoğullarının reisi Haris bin Ebi Dırar'ın kızı Cüveyriye de vardı. Medine'ye döndükten sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu azad etti ve müslüman olduktan sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu nikahına aldı.

Müslümanlar da ellerinde bulunan ve İslam'a giren tüm Mustalıkoğullarını "Rasûlullah'ın hısımları" diyerek azad ettiler. Böylece Cüveyriye kavmi için büyük bir bereket sebebi oldu. Mustalıkoğulları gazvesi özetle bu şekilde neticelendi. Ancak bu arada münafıkların etkisiyle, İslam toplumu ve hatta Peygamber evi üzerinde çok kötü etki uyandıran iki olay meydana geldi.

Birinci Olay: Münafıkların Başının Şu Sözü: Medine'ye Döner Dönmez Şerefliler Alçakları Oradan Çıkaracaklardır:

Bu olay şu sebeple gelişti. Muhacirlerin müttefiki ile Ensar'ın müttefiğine mensup olan iki kişi arasında Müreysi suyu konusunda bir kavga çıktı. Muhacirlerin müttefiği olan adam Ensar'ın müttefiği olanını dövünce dövülen adam "Ey Ensar" diğeri de "Ey Muhacirler" diyerek müttefiklerini yardımcı çağırdılar. Bunun üzerine iki taraf karşı karşıya geldi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu hadiseyi duyar duymaz hemen aceleyle olay mahalline gelip her iki tarafı da azarladı. Onlara:

"Ben aranızdayken hala mı cahiliyet davası güdüyorsunuz? Bırakın o kokmuş davaları" diyerek nasihat etti. İnsanlar hemen akıllarını başlarına alıp dağıldılar.

Münafıklardan bir cemaat da daha önceki gazvelere çıkmamalarına rağmen bu gazveye çıkmışlardı. Aralarında elebaşları Abdullah bin Übey de bulunuyordu. Münafıkların başı,

bu olayı duyunca çok öfkelendi. Medinelilerin taraftarı olan şahsın dayak yemesine kızmıştı.

Münafıkların başı, etrafındakilere içindeki şu kini kustu:

'Gerçekten böyle mi yaptılar?" Diye sorduktan sonra

"Bize üstünlük taslıyorlar, bize baskın çıkmaya çalışıyorlar, hem de bizim memleketimizde! Öyle mi, Allah'a yemin olsun ki Kureyş'in bu eski kılıklı adamlarına karşı olan tavrımız için şunu söylemek istiyorum:

"Semirt köpeğini yesin seni! Allah'a yemin ederim ki Medine'ye döner dönmez şerefliler alçakları oradan çıkaracaklardır! Şerefli olarak kendisini, alçak olarak (Allah'a sığınırız) Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- 'i kastediyordu.

Münafıkların başı fitne tohumları saçmaya devam etti:

"Bunu siz kendi kendinize yaptınız. Onları getirip yurdunuzda barındırdınız, mallarınızı onlarla paylaştırdınız. Allah'a yemin olsun, bundan sonra onlara yardımda bulunmayacak olursanız memleketinizden başka yerlere defolup gideceklerdir."

O'nun bu sözleri sarfettiği sırada orada Zeyd bir Erkam adında İslam'a çok bağlı bir genç bulunuyordu. Zeyd O'nu dinlemeye daha fazla dayanamayarak koşup durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a haber verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- çok üzüldü. İbni Übey'i çağırarak, bunları

söyleyip söylemediğini sordu. İbni Übeyy yeminler ederek asla böyle bir şey söylemediğini bildirdi. Fakat çok geçmedi Allah "Münafıkın" suresini indirerek O'nu kıyamete kadar rezil etti.

Bu münafığın oğlu - O'nun adı da Abdullah idi - samimi müslümandı. Medine'ye vardıklarında bu samimi müslüman kılıcını çekerek şehrin giriş kapısında bekledi. Herkes geçip sıra babasına gelince O'nu durdurup kendisine :

"Allah'a yemin ederim, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sana izin vermedikçe ve karşısında dize gelip:

"Alçak benim, şerefli ve aziz ise sensin! Demedikçe şu kapıdan içeriye giremezsin" dedi. Durum Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e bildirilince Abdullah'a haber göndererek babasının girmesine izin vermesini bildirdi. O da izin verdi. Bu hikmet ile münafıkların çıkardığı fitnenin önü alınmış oldu.

İkinci Olay: Münafıklar Tarafından Ortaya Atılan İfk (İftira) Olayı:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- bir sefere çıkarken hanımları arasında kur'a çeker ve kur'a kime isabet ederse Hz.Peygamber ile birlikte o çıkardı. Bu sefer de kur'a Aişe radıyallahu anha'ya çıktı. Bu sefere Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile beraber O da katıldı.

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- harekatı bitirdikten sonra ordusuyla beraber Medine'ye dönmek üzere yola çıktı. Medine'ye yakın bir mesafede inerek birkaç gün konakladıktan sonra askere, yola çıkmak için yeniden emir verdi. Asker harekete geçti. O sırada Aişe ihtiyacını karşılamak üzere ordugahtan ayrılarak tenha bir yere çıkmıştı. İşini bitirip döndüğünde kolyesinin koynundan düşmüş olduğunu farketti. Nerede düşürdüğünü bilmiyordu. Bunun üzerine ihtiyacı için gitmiş olduğu yere tekrar dönerek kolyesini orada aradı ve buldu. Bu arada ordu harekete geçmişti. Görevliler O'nu mahfenin içinde zannederek boş mahfeyi deveye yükleyip götürdüler.

Birçok kişi olduklarından ve Aişe'nin hafif olmasından dolayı mahfenin hafifliğini garipsemediler. Aişe kamp yerine döndüğünde ordunun gitmiş olduğunu gördü. Ortada kimse yoktu. Bunun üzerine elbisesine bürünerek geri gelip kendisini almalarını beklemek üzere orada oturup beklemeye başladı. Böyle beklerken uyku bastırdı ve oracıkta uyuklamaya başladı.

Bu arada sahabelerden, Safvan bin Muattıl es-Selmi -radıyallahu anh- uykucu bir zattı. Uyandığında ordunun gitmiş olduğunu görerek O da peşlerince yürümeye başladı. Bu arada bir insan karartısı farkedip yanına gitti. Yaklaşınca bu insanın Aişe olduğunu gördü. Çünkü örtü ayetinden önce Aişe'yi görmüştü ve tanıyordu. Safvan Aişe'yi görür görmez: "İnna lillahi ve inna ileyhi raciun! Eyvah! Bu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in

hanımı" diyerek şaşırdı. Aişe, O'nun sesini duyar duymaz uyandı ve örtüsüyle yüzünü kapattı. Safvan -radıyallahu anh- başka bir şey söylemeden devesini O'na doğru yaklaştırarak binmesini sağladı. Kendisi de devenin başını süratle çekerek Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in hanımını kafileye yetiştirmeye çalıştı. Nahru'z Zahira mevkinde bulunan İslam ordusuna yetişerek onlara katıldılar.

Münafıkların başı Abdullah bin Übey onların sonradan gelip orduya katıldıklarını görünce, kin ve nifak duygularını tatmin etmek için, yalan ve iftira ile onları fücur işlemekle itham etti. Ordu içindeki kendisi gibi münafık olan arkadaşlarını da kullanarak bununla ilgili birçok adi hikayeler uydurup, yaymaya başladılar. Medine'ye vardıklarında şehir onların bu dedikoduları ve iftiralarıyla çalkalanmaya başladı. Öyle ki bazı mü'minler bile bu iftiraya aldanmaktan kendisini kurtaramadı.

Medine'ye varınca Aişe radıyallahu anha hastalandı. Hastalığı yaklaşık bir ay kadar sürdü. Medine, iftiracıların söylentileriyle çalkalanırken, o tüm bunlardan habersizdi. Fakat Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in kendisine evvelce gösterdiği yakın ilgi ve inceliği göstermediğini görüyordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, onu görünce sadece selam verip "sizinki nasıl oluyor" diye sormakla yetinirdi. Artık yanında kalmıyordu.

Allah Resulu -sallallahu aleyhi vesellem-, tüm bu olaylar olurken susmakla yetiniyordu. Uzun süre bu olayla ilgili bir vahiy gelmeyince arkadaşları ile istişare etti. Hz. Ali, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e üstü kapalı bir şekilde onu boşamasını Üsame ise tam tersine ondan iyilikten başka birşey olmadığını söyleyerek tutmasını tavsiye etti. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, minbere çıkarak bu söylentilerden duyduğu eziyeti ifade eden bir konuşma yaptı. Konuşmasında bu söylentileri yayan kişi olan Abdullah bin Übey'e de işaret vardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu konuşmasından sonra Evslilerin reisi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e eziyet veren münafıkların başını öldürmek istediğini bildirdi. Onun bu isteği Hazreclilerin tepkisine neden oldu. Çünkü öldürmek istenen kişi kendi kavimlerindendi. İki kavim arasında tartışma oldu. Neredeyse birbirlerine gireceklerken, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, her iki tarafı da susturdu.

Bu olayların cerayan ettiği bir gece Hz. Aişe yanında Mistah'ın annesi olduğu halde hacetini gidermek üzere dışarı çıktı. Hastalıktan bitkin düşmüştü. Yürürken Mistah'ın annesinin eteğine bastı. O da oğlu Mıstah aleyhine dua etti. Aişe radıyallahu anha, onun bu yaptığını kınadı. O da olup biten tüm olayları Aişe'ye anlattı. Oğlu Mıstah'ın da bu iftirada bulunanlar arasında olduğunu bildirdi. Bunun üzerine Aişe, Resulullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den izin isteyip anne-babasının evine

gitti. Durumu anne babasından da duyunca hiç durmaksızın ve uyumaksızın iki gün boyunca sürekli ağladı. Sürekli ağlamaktan yüreği parçalanacak hale gelmişti.

İkinici günün sabahı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, onun yanına geldi. Oturup şehadet kelimesi söyledikten sonra Aişe'ye hitaben şöyle buyurdu:

"Ey Aişe! Senin hakkında şöyle şöyle ulaştı. Eğer suçsuzsan Allah seni suçsuz çıkaracaktır. Yok gerçekten bir kabahat işlemişsen, Allah'a tevbe et. Kul günahını itiraf edip Allah'a tevbe ederse Allah onun tevbesini kabul eder."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu sözleri üzerine Hz. Aişe'nin gözyaşları durdu. Anne ve babasından Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e cevap vermelerini istedi. Ancak onlar ne diyeceklerini bilemediler. Bunun üzerine kendisi cevap verdi:

"Bu haberi işittiğinizi ve bu haberin sizi etkilediğini hatta bu haberi doğruladığınızı görüyorum. Halkın şu dillerine doladıkları suçu ben işledim desem bile, Allah biliyor ki ben onu işlemedim. Bu bakımdan itiraf etsem bile hiç vuku bulmamış bir olayı var saymış olurum. Onların söylediklerini inkar edecek olursam bu sefer de bana inanmazsınız. Benim ile sizin aranızdaki olaya Yusuf'un babasının dediğinden başka bir mesel bulamıyorum.

"Artık bana güzel bir sabır gerekir. Anlattıklarınıza dayanabilmek için ancak Allah'dan yardım istenir."

Aişe bunları söyledikten sonra dönüp, yatağına uzandı. Hemen o anda vahiy indi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in sevinçten yüzü gülüyordu. Aişe'ye:

"Aişe! Sevin Allahu Teala senin suçsuzluğunu bildirdi." buyurdu. Annesi Aişe'ye

"Rasûlullah'a kalk" dedi. Ancak Aişe:

"Allah'a yemin olsun ki O'na bakmam ve Allah'dan başka kimseye hamd etmem." dedi.

Allah, O'nun suçsuzluğu hakkında Nur suresinin şu ayetinden itibaren on ayeti kerime inzal ederek tüm insanlara ilan etti:

"O iftirayı uyduranlar içinizden bir güruhtur. Bunu kendiniz için kötü bir olay sanmayın. Bilakis o sizin için hayırlı olmuştur. O kimselerden her birine kazandığı günah karşılığı bir ceza vardır. İçlerinden ele başılık yapana ise büyük bir azap vardır."

Bu ayeti kerimelerin nüzulundan sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, insanlara çıkarak onlara Hz. Aişe'nin suçsuzluğunu bildiren bu ayeti kerimeleri okudu. Bu ifitaraya dedikodularıyla katılan mü'minlerden Mistah bin Esase, Hassan bin Sabit ve Cahş'ın kızı Hamne'ye seksen değnek vuruldu. Bu

olaya ele başılık yapan Münafıkların başı ve yoldaşlarına ise bu dünya hayatında her hangi bir ceza verilmedi. Onların cezası mal ve evladın bir fayda sağlamayacağı, ancak Allah'a selim bir kalp ile gidenlerin kurtulacakları kıyamet gününe ertelendi.

Hudeybiye Umresi

Medine'den Umre İçin Çıkılması ve Hudeybiye'ye İnilmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, bir gece rüyasında sahabeleriyle birlikte Mescid'ul Haram'a güven içinde girip başlarını traş ettiklerini, saçlarını kısalttıklarını gördü. Bunu müslümanlara haber verip umre yapmak istediğini bildirdi. Medine etrafındaki sözde müslüman olmuş bedevileri de çağırdı. Ancak onlar işi ağırdan aldılar. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in ve mü'minlerin bu seyahattan asla dönmeyeceklerini, ailelerine bir daha kavuşmayacaklarını sanıyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e "Mallarımız ve ailelerimiz bizi meşgul ediyor. Bizim için istiğfar et" karşılığını verdiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- hicri 6. yılın Zilkade ayının ilk pazartesi günü muhacir ve Ensar'dan oluşan 1400 sahabesiyle beraber Medine'den çıktı. Beraberlerinde kurbanlıklarını da aldılar ki, insanlar onların savaş için değil de umre için çıktıklarını anlasınlar. Zü'l Huleyfe mevkiine ulaştıklarında

umre niyetiyle ihramlarını giyip, kurbanlık hayvanlarını da önden sürdüler. Usfan'a kadar yollarına devam ettiler. Burada daha önceden gönderdiği gözcülerinden birisi gelerek, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e Kureyş'in savaş için toplandığını ve müslümanları Beytül Haram'a sokmama kararı aldıklarını haber verdi. Bu arada Kureyş de Zü Tuva mevkinde toplandılar. Buradan Halid bin Velid komutasında ikiyüz kişilik bir süvari birliğini Usfan yakınlarına göndererek Mekke'ye giden yolu kestiler. Ayrıca Habeş kolonilerini de toplayarak kendi saflarına çektiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- durumu sahabeleriyle istişare etti. Kendi aleyhlerine toplanan Hebeşlilerle savaşılsın mı? Yoksa Harem'e doğru devam edilsin ve yollarına çıkıp kendilerini engellemek isteyenlerle gerektiğinde savaşılsın mı? Ebu Bekir -radıyallahu anh- kendi görüşünü şöyle beyan etti: "Biz savaş için değil umre için geldik. Umre için gidelim. Bizim ile Beytullah arasına girmek isteyen olursa onlarla da savaşırız." Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun bu görüşünü kabul etti.

Halid geldiğinde müslümanlar cemaat ile öğle namazı kılmaktaydılar. Halid onları rüku edip secdeye gider halde görünce "Üzerlerine saldırmak için güzel fırsat" diye kendi kendisine söylendi ve bir dahaki namazlarında ansızın saldırmaya karar verdi. Ancak Allah öğle ile ikindi namazları arasında "Korku

namazı" ile ilgili hükmünü indirince Halid tasarladığını gerçekleştiremedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- başka bir yol takip ederek Mekke'nin aşağı kısmını takip ederek Hudeybiye mevkiine geldi. Burada Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in devesi çöktü ve yerinden kımıldamak istemedi. Halk:

"Hayır! kalakaldı" diye söylendiler. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ise

"Hayır! onun böyle bir alışkanlığı yoktu. Fakat onu engelleyen, Eshab-ı Filin Mekke'yi istila etmelerine müsaade etmemiş olan Allah'tır" buyurdu. Sonra şöyle buyurdu.

"Allah'a yemin ederim ki Allah'ın kutsal değerlerine saygı göstermek maksadıyla benden yapabileceğim en zor şeyi isteseler onu kendilerine vereceğim" Sonra devesini dehledi o da hemen yerinden sıçrayarak kalktı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ona binerek Hudeybiye'nin en uç tarafında bulanan bir su kuyusu civarına kadar gitti ve burada sahabelerine inme emri verdi.

Burada Huzaa Kabilesinden Budeyl bin Varka adında biri, halkından bir grupla birlikte onların yanlarına geldi. Bu kabile mensupları Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yakınlık ve sempati duyuyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a Kureyş'in savaşmaya ve onları Mescid'i Haram'dan uzak

tutmaya kararlı olduklarını haber verdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de onlara, kendilerinin savaş için değil, umre için geldiklerini, barışa hazır olduklarını fakat Kureyş ille de savaşmakta ısrar ederse Allah'ın takdiri gerçekleşinceye kadar savaşmaya hazır olduklarını bildirdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve Kureyş Arasında...

Budeyl dönüp konuşulanları Kureyş'e bildirdi. Kureyş bu kez Mukrız bin Hafs adında birisini gönderdiler. Bu şahıs da aynen Budeyl'in anlattıklarını gelip söyledi. Bu sefer de Mekke'deki Habeş kolonisinin lideri olan Huleys bin İkrime'yi gönderdiler. Huleys müslümanlara yaklaşınca Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sahabelerine

"Bu adam kurbanlara saygı gösteren bir kavimdendir. Kurbanları O'nun önüne sürün de görsün" talimatı verdi. Sahabeler kendilerine söylenen şeyi yaptılar. Huleys kurbanlıkları ve telbiye getiren müslümanları görünce şöyle dedi.

"Sübhanallah. Bu kimseler Allah'ın evinden çevrilmemelidirler. Hastalıklı insanların gelip haccetmeleri serbest de, Abdulmuttalib'in oğlunun ziyaret etmesi yasak! Onlar sadece umre için gelmişler" Kureyş O'nun bu sözlerini duyunca : "Otur. Sen bedevisin. Harp oyunlarından anlamazsın" diye tepki gösterdi.

Sonra Urve bin Mesud es-Sakafi'yi gönderdiler. Urve gelince Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha önceki elçilere söylediklerinin aynısını O'na da söyledi. Urve de:

"Ey Muhammed! Farzet ki Kureyşi yenmeyi başardın. Kendi kavmini yenmiş olmaz mısın? Kureyş ise savaşa hazırlanıp çıkmışlar, seni Mekke'ye sokmamak için Allah'a and içmişler. Eğer iş tersine döner Kureyş seni yenerse, andolsun ki bu senin başına toplanan ayak takımı seni bırakıp, toz gibi dağılır" dedi.

O'nun bu sözüne kızan Ebu Bekir, O'na :

"Lat'ın bızırını em! Biz O'nu yalnız bırakacağız ha!" Diye sövdü. Urve Ebu Bekir'in kendisine daha önce yaptığı iyiliği hatırlayıp O'na karşılık vermedi.

Urve Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ile konuşurken arada bir elini uzatıp O'nun sakalından tutuyordu. Fakat Muğıre bin Şube her defasında kılıcıyla O'nun eline vurarak:

"Elini Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'ın sakalından çek" diyordu.

Urve sonunda Muğıre'ye hiddetlenerek

"Bu ne hainlik ? Ben daha önce senin hainliğini örtmedim mi?" dedi.

Muğıre Urve'nin kardeşinin oğluydu. Muğıre daha önce bir grup insanı öldürüp mallarını da alarak Rasûlullah-sallallahu

aleyhi vesellem-'e gelip müslüman olmuştu. Ancak Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- O'nun getirdiği bu malları kabul etmememişti Urve, O'na bu olayı hatırlatıyordu.

Urve müslümanların Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e gösterdikleri saygıdan çok etkilendi. Geri dönüp Kureyş'e şöyle dedi:

"Ey Kureyşliler! Bakın, ben İran Şahını da Roma İmparatorunu da, Habeş Necaşisini de tahtlarında ve saltanatlarında gördüm. Fakat Muhammed gibi, topluluğu içinde saygın bir lidere rastlamadım O'nun etrafında öyle bir kitle görüyorum ki O'nu asla kimseye teslim etmezler. Dolayısıyla nasıl uygun görüyorsanız öyle karar verin"

O'nun bu sözlerinden sonra Kureyş Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile barış görüşmelerinde bulunmayı kabul ettiler. Barış görüşmeleri sürerken yetmiş-seksen kişilik bir grup Kureyş'li genç müslümanların kamplarına gece ani bir baskın düzenlediler. Böylece barışa engel olmak istiyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları yakalatarak tutuklattı. Sonra onları affederek serbest bıraktırdı.

Bu olay Kureyş'in gözünü korkuttu ve barışa yanaşmalarına neden oldu. Bununla ilgili olarak Allah şöyle buyuruyor:

"O sizi onlara karşı muzaffer kıldıktan sonra, Mekke'nin göbeğinde, onların ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çekendir. Allah, yaptıklarınızı görendir." (Fetih, 48/24)

Osman bin Affan'ın Elçi Olarak Kureyş'e Gönderilmesi ve Rıdvan Beyatı:

Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Osman bin Affan'ı Mekke'ye elçi olarak gönderip, Kureyş'i savaş için gelmedikleri konusunda iyice ikna etmeye karar verdi. Ayrıca Osman'a, Mekke'de kalıp da hicrete gücü yetmeyen zayıf müslüman erkek ve kadınları da beraberinde getirmesi talimatını verdi.

Osman Mekke'ye, Ebban bin Said el-Emevi himayesinde girdi. Osman onlara Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubunu verdi. Onlar da Osman'a Kabe'yi tavaf etmesini teklif ettiler. Ancak Osman, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- tavaf etmedikçe, kendisinin de tavaf etmeyeceğini bildirerek onların bu tekliflerini reddetti.

Kureyş bir müddet Osman'ı hapsettiler.Böylece aralarında durumu müzakere edip,ondan sonra Osman'ı gerekli cevap ile göndermek istiyorlardı.Fakat bu durum müslümanlar arasında Osman'ın öldürüldüğü şeklinde duyuldu ve yayıldı.Elçinin öldürülmesi demek ise, savaş ilanı anlamına geliyordu.Rasûlullah-

sallallahu aleyhi vesellem- bu haberi duyunca: “Bu adamlarla hesaplaşmadıkça buradan ayrılmayacağız!” Diye sert bir tavır koydu ve meydana gelebilecek her türlü olay karşısında kendisini sonuna kadar destekleyeceklerine dair orada bulunan müslümanlardan teminat istedi. Bey’at talebinde bulundu. Müslümanlar büyük bir coşkuyla O’na koşup ölümüne kadar O’nunla olacaklarına dair bey'at ettiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- diğer elini öbür eliyle kenetleştirerek “Bu da Osman’ın bey’atı” buyurdu. Beyat bitmişti ki Osman -radıyallahu anh- geliverdi. Allah bu beyatın fazileti hakkında şöyle buyurmuştur:

“Andolsun ki o ağacın altında sana beyat ederlerken Allah, mü’minlerden razı olmuştur” (Fetih, 48/18)

Allah’ın razı olduğu bu beyata bundan dolayı Rıdvan denilmiştir.

Barış Anlaşması:

Kureyş, müslümanların bu beyatını duymuş ve bu onları çok endişelendirmişti. Derhal Süheyl bin Amr’ı göndererek barış yapmak istediler. Süheyl geldi ve uzun süren müzakerelerden sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O’nun şu şartlarını kabul etti.

1- Müslümanlar bu yıl geri dönecekler, Mekke'ye girmeyeceklerdir. Ancak gelecek yıl Mekke'ye girebilecek ve yalnız üç gün kalabileceklerdir. Yanlarında silah bulunmayacak ve kılıçları kınında olacaktır.

2- Taraflar on yıl süreyle birbirlerine karşı savaşmayacaklardır.

3- Kabilelerden hangisi Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'e taraf olmak isterse bunu yapmakta serbesttir ve hangisi Kureyş'e taraf olmak isterse o da bunu yapmakta serbesttir.

4- Kureyşlilerden bir kimse, velisinin izni dışında müslümanlara iltica ederse, tekrar Kureyşlilere iade edilecek, müslümanlardan Kureyş'e iltica eden kimse ise geri iade edilmeyecektir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ali'yi çağırarak "Bismillahirrahmanirrahim" diye başlayarak bu barış andlaşmasını yazmasını istedi. Ancak Suheyl:

"Biz Rahman nedir bilmeyiz" "Bismike Allahümme" olarak yaz dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu şekilde yazılmasını emretti. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Bu Allah'ın Rasulu Muhammed'in ve Amr'ın oğlu Süheyl'in kabul ettiği..." diye barış metnini yazmasını emretti. Süheyl, buna da karşı çıkarak :

"Biz, senin Allah'ın Rasulu olduğunu tanımış olsaydık seninle savaşmazdık. Kendi adın ile babanın adını yaz" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de Ali -radıyallahu anh-'a şöyle yazmasını emretti:

"Bu, Abdullah'ın oğlu Muhammed ile Amr'ın oğlu Süheyl'in üzerinde anlaştıkları barış metnidir...." Ancak Ali "Rasûlullah" lafzını silmekten kaçındı. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bizzat kendisi bu lafzı mübarek parmakları ile sildi. Barış andlaşması biri Kureyş, diğeri müslümanlar için olmak üzere iki nüsha hahinde yazıldı.

Ebu Cendel Olayı:

Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem- ile Kureyş elçisi arasında barış antlaşması yazılmakta olduğu sırada Kureyş elçisi Süheyl bir Amr'ın oğlu Ebu Cendel zincire vurulmuş olduğu halde sürüne sürüne müslümanlara geldi. Müslüman olduğundan dolayı O'nu zincire vurmuşlardı. Süheyl, andlaşma gereği oğlunun kendisine verilmesini istedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ise antlaşmanın henüz yazıya dökülmediğini söyledi. Fakat Süheyl anlaşmaya vardıklarını söyleyip, oğlunun üzerine yürüdü ve O'nu şiddetle dövdü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- çaresiz andlaşma gereği O'nu babasına vermek zorunda kaldı. Ebu Cendel müslümanlara hitaben:

"Ey Müslümanlar! Beni dinimden döndürsünler diye tekrar müşriklere iade mi edeceksiniz?" diye yakardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na:

"Ey Ebu Cendel! Sabret ve kendini Allah'a ada. Allah sana ve seninle beraber bulunan mustazaflara yakında bir kurtuluş kapısı açacaktır." diye teselli etmeye çalıştı. Bu arada Hz. Ömer O'na babası Sehl'i öldürmesini söyledi. Ancak o bunu yapamadı.

Müslümanların Bu Antlaşmaya Tepki Göstermeleri:

Barış antlaşmasının ardından Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- müslümanlara kalkıp kurbanlarını kesmelerini emretti. Ancak kimse kalkmadı.Allah Rasulu emrini üç kere tekrarladı.Yine kimse kalkmayınca öfkeyle Ümmü Seleme'nin yanına gidip, durumu O'na anlattı.Bunun üzerine Ümmü Seleme, O"na gidip kurbanını kesip, başını traş etmesini söyledi. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- gitti. Kimseyle konuşmadan kurbanını kesip, başını traş etti. Müşrikleri kızdırmak için Ebu Cehil'in burnunda gümüş halka bulunan devesini kurban etti. Müslümanlar Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in kurbanını kesip, başını traş ettiğini görünce, kalktılar ve kurbanlarını kesip, başlarını traş ettiler.Üzüntüden birbirlerini öldürecek gibiydiler.Yedi kişiye bir deve veya inek kestiler.

Müslümanların bu şiddetli üzüntüleri iki sebebe dayanıyordu. Birincisi, umre yapamadan dönmek, ikincisi de, iki taraf arasındaki eşitsizlik. Müslümanlar kendilerine iltica edecek olanları geri iade edecekler, müşrikler ise onlara kaçan müslümanları iade etmeyecekti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- birinci sebeple ilgili olarak müslümanları şöyle teskin etti.

Bu yıl olmazsa bile gelecek yıl umre yapacaklardı. Allah'ın O'na gösterdiği rüya doğrudur ve gerçekleşecektir. Antlaşmanın bu maddesi ile her iki tarafında hisleri gözetilmiştir.

Müslümanların üzüntüsünü teşkil eden ikinci sebeble ilgili de onları şöyle itminan etti. Bizden onlara giden kimseyi Allah uzaklaştırmıştır. Onlardan bize gelecek kimseler hakkında ise Allah yakında bir çıkış yolu gösterecektir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu tutumu O'nun ne denli uzak görüşlü olduğunu ispatlar. Bu antlaşma Habeş'ten gelen müslümanları bağlamıyordu. Mekke'de mahsur kalan müslümanların onlara sığınmaları mümkündü. Fakat antlaşmanın dış görünüşü müslümanların aleyhine görünüyordu. Bu da sahabeleri hala üzmekteydi. Hatta Ömer -radıyallahu anh- üzüntüsünü yenemeyerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelmiş ve O'na : "Ey Allah'ın Elçisi ! Biz hak üzere ve onlar batıl üzere değil mi? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-: "Elbette" dedi.

Ömer: "Bizim ölülerimiz cennette, onların ölüleri ateşte değil mi?

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-: "Elbette" dedi.

Ömer: "O halde neden dinimizi dünya ile değiştiriyoruz?" deyince, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-: "Ey Hattab'ın oğlu! Ben Allah'ın kulu ve elçisiyim. Asla O'nun emrine aykırı davranmayacağım ve o da beni perişan etmeyecektir!" buyurdu.

Ömer hiddetini yenemeyip aynı şekilde Ebu Bekir'e gitti ve Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e söylediklerini O'na da söyledi. Ebu Bekir her ne kadar O'nu yatıştırmaya çalıştıysa da O'na şöyle dedi: "Ya Ömer, Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in emrine bağlan, O'nun kararına saygılı ol! Allah'a yemin olsun ki O hak üzerinedir." Daha sonra Allah Fetih Suresini indirdi. "Biz sana doğrusu apaçık bir fetih ihsan ettik".

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Ömer'i çağırttı ve O'na bu âyeti kerimeleri okudu. Ömer: "Ey Allah'ın Rasulu! Bu fetih midir?" diye sorunca Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-:

"Evet" buyurdu. Böylece Ömer'in hiddeti yerini sevinç ve mutluluğa bıraktı.

Hz. Ömer sonraları bu tutumunu hatırlayarak şöyle derdi: "O gün sarfettiğim pervasız sözler yüzünden Allah'ın gazabına

uğramaktan çok korktum. Affedilmek umuduyla sadakalar verdim, oruçlar tuttum, namazlar kıldım ve köleler azad ettim."

Hicret Eden Kadınlar Meselesi:

Barış antlaşmasından sonra bazı müslüman kadınlar hicret ederek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e sığındılar. Onların kafir velileri Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelerek bu kadınların kendilerine iade edilmelerini istediler. Ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yapılan antlaşmanın kadınları kapsamadığını bildirerek onların bu taleplerini geri çevirdi. Bunun üzerine Allah Mümtehîne Sûresini inzal etti.

"Ey iman edenler! Mü'min kadınlar hicret ederek size geldiği zaman, onları imtihan edin. Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer siz de onların inanmış kadınlar olduklarını öğrenirseniz onları kafirlere geri döndürmeyin. Bunlar onlara helal değildir. Onlar da bunlara helal olmazlar. Onların (kocalarının) sarfettiklerini (Mehirleri) geri verin. Mehirlerini kendilerine verdiğiniz zaman onlarla evlenmenizde size bir günah yoktur. Kafir kadınları nikahınızda tutmayın...." (Mümtehine, 60/10)

Böylece mü'min kadınlar kafir erkeklere, kafir kadınlar da mü'min erkeklere haram kılınmış oldu.

Bundan sonra hicret eden kadınlar imtihana tabi tutuluyor ve iman edenlere sığınma hakkı tanınıyordu.

"Ey Peygamber! İnanmış kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemek, iyi işi işlemekle sana karşı gelmemek hususunda sana beyat etmeye geldikleri zaman, beyatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (Mümtehine, 60/12)

Bu şartları kabul eden kadına Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- elini vermeksizin "Sana beyat ettim" buyururdu. Böylece bu kadınlar İslam toplumuna katılırlardı. Müslümanlar müşrik karılarını boşadılar. Müslüman kadınlar da müşrik kocalarından ayrıldılar.

Huza'a Kabilesinin Müslümanların Tarafına Geçmesi:

Bu antlaşmanın yapılması ile beraber cahiliye döneminden beri Haşimoğullarının müttefiki olan Huza'a kabilesi müslümanların himayesine girdiler. Bekroğulları ise Kureyş'in himayesini kabul etti. İleride geleceği gibi Mekke'nin Fethine bu kabile sebep olmuştur.

Mustazaf Müslümanlar Probleminin Çözülmesi:

Mekke'de eziyet edilen (soyca ve malca güçsüz) müslümanlardan biri olan Ebu Basir, kaçarak Medine'ye gelip

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e iltica etti. Ancak Kureyş hemen iki adamını göndererek Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'den O'nu kendilerine geri iade etmesini istediler. O da antlaşma gereği Kureyş'in isteğini yerine getirmek zorunda kaldı. İki adam Ebu Basir'i alıp Mekke'ye hareket ettiler. Zül Huleyfe mevkiine geldiklerinde Ebu Basir bir yolunu bulup o iki adamdan birini öldürdü, diğeri de kaçıp Medine'ye gitti. Ebu Basir tekrar Medine'ye geldiğinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu azarladı. Ebu Basir Medine'de ikamet edemeyeceğini anlayınca Kızıldeniz sahiline gitti. Bir süre sonra Ebu Cendel de kaçıp O'nun yanına geldi. Bundan sonra Mekke'den kaçan her müslüman doğruca onların yanına gidiyordu. Böylece çoğaldılar ve bir çete teşkil ettiler. Şam'a giden Kureyş kervanlarının önünü keserek birçok ganimet toplamaya başladılar. Kureyş bu durumdan çok zarar gördü. En sonunda Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e elçi göndererek Allah rızası için ve akrabalık bağlarına hürmeten bu müslüman grubu Medine'ye kabul etmesini, Medine'ye iltica eden herkese iltica hakkı tanımasını rica ettiler. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu isteklerini kabul etti. Ebu Basir ve arkadaşlarını Medine'ye çağırdı. Böylece bu mesele de müslümanların lehine halledilmiş oldu.

Barışın Eseri:

İslâm dâvetinin ilerlemesinde bu barışın büyük etkisi olmuştur.Müslümanlar tüm arap kabileleriyle karşılaşma ve onlara İslam'ı sunma fırsatını ele geçirdiler. Bu sayede İslama büyük bir yöneliş başladı. Öyle ki bu sayı iki yılda müslüman olanların sayısı ondokuz yıl boyunca müslüman olanlardan kat kat daha fazladır. Kureyş'in de birçok lideri bu dönemde müslüman olmuşlardır.

Amr bin As, Halid bin Velid, Osman bin Talha bu dönemde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelerek gönülden şehadet kelimesini söylediler ve İslam üzere O'na biat ettiler.

Onların müslümanların saflarına katılması ile İslam büyük bir güç kazandı. Onlar İslam'a girmek üzere geldiklerinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurmuştur.

"Mekke, ciğerparelerini bize gönderdi."

Kralların ve Prenslerin İslâm'a Dâvet Edilmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- barışı ve Medine'nin civarının emniyetini sağlamış olarak Hudeybiye umresinden döndükten sonra, krallara ve prenslere mektuplar yollayarak onlara halklarına karşı olan sorumluluklarını hatırlatıp, İslam'a davet etti. İşte özetle bu mektuplar.

1. Habeş Kralı Necaşi'ye Mektubu:

Rahman ve Rahim Allah'ın Adıyla

"Allah Rasulu Muhammed'den Habeşlerin büyük reisi Necaşi'ye;

Hidayete ittiba edenlere, Allah ve Rasulu'ne inanlara selam olsun. Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka bir ilah yoktur, o birdir ve ortağı yoktur; bir arkadaş veya çocuk edinmiş değildir. Ve yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve elçisidir. İslam'a gir, selamet bul. "Ey kitap ehli sizin ve bizim için aynı olan bir kelimeye gelin ki O Allah'tan başkasına ibadet etmemek, her ne olursa olsun, hiç bir şeyi O'na ortak koşmamak ve aramızdan bazılarımızın, Allah'tan başka bazı insanları Rabb edinmemeleridir. Şayet onlar, bundan yüz çevirirse, siz dersiniz ki: Bizim Allah'a teslim olan müslümanlar olduğumuza şahit olunuz."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Necaşi'ye Amr bin Ümeyye ed-Damri'yi gönderdi. Necaşi mektubu alıp gözüne koydu. Kürsüsünden inerek Cafer bin Ebi Talib'in eliyle müslüman oldu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e cevabi mektubunda İslam'a girdiğini ve bey'at ettiğini yazdı. Ebu Süfyan'ın kızı Ümmü Habibe'yi kendi malından dörtyüz dinar mehir ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e nikahladı. Mü'minlerin annesini ve diğer müslümanları Amr bin Ümeyye başkanlığında iki gemi ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e

gönderdi. Habeş'ten gelen müslümanlar Hayber seferi esnasında Medine'ye vardılar.

Necaşi Hicri 9 Recep ayında vefat etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onun için gaib namazı kıldırdı. Müslüman Necaşi'nin yerine geçen ikinci krala da mektup yazdı. Fakat bu kralın İslam'a girip girmediği bilinmemektedir.

2. Mısır Kralı Mukavkıs'a Mektup:

Rahman ve Rahim Allah'ın Adıyla

Allah'ın kulu ve Rasulu Muhammed'den, Kıptilerin büyük reisi el-Mukavkıs'a;

Hidayete ittiba edene selam olsun! Ben seni İslam'ın çağırışıyla çağırıyorum. İslamiyeti kabul et ki selamete eresin. Allah sana çifte sevap verecektir. Eğer yüz çevirirsen bütün Kıptilerin günahını sen üzerine almış olacaksın.

"Ey kitap ehli! sizin ve bizim için aynı olan bir kelimeye geliniz ki, o Allah'dan başkasına ibadet etmemek, her ne olursa olsun hiç bir şeyi O'na ortak koşmamak ve aramızdan bazılarımız, Allah'dan başka bazı insanları Rabb edinmemeleridir. Şayet onlar, bundan yüz çevirirse siz dersiniz ki; Bizim Allah'a teslim olan müslümanlar olduğumuza şahit olunuz."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Mukavkıs'a Hatib bin Ebi Belta'yı gönderdi. Mukavkıs O'nu hoş karşıladı ve ikramda bulundu. "Yakında bir Peygamberin Şam tarafından çıkacağını zannediyordum." dedi. Ancak müslüman olmadı. Mısır'ın en gözde iki cariyesi Mariya ve Sirin ile beraber, ismi Düldül olan bir at, mektup ve güzel kıyafetlerden oluşan bir hediye hazırlayıp Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gönderdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Mariya'yı kendisine ayırıp Sirin'i de Hassan bin Sabit'e verdi. Düldülü de yine kendisine binek olarak ayırdı.

3. Fars Kralı Kisra'ya Mektubu:

"Rahman Rahim Allah'ın Adıyla.

Allah'ın Rasulu Muhammed'den İranlıların büyük reisi Kisra'ya;

Hidayete ittiba eden ve Allah Rasulu'ne inanan, eşi ve ortağı olmayan Allah'dan başka ilah olmadığını, Muhammed'in O'nun kulu ve Rasulu olduğunu beyan edenlere selam olsun! Ben seni İslam'ın bütün çağırışı ile çağırıyorum, zira ben her canlıyı dine davet, kafirlere karşı Allah'ın sözünü yerine getirmek için bütün insanlar nezdinde Allah'ın Rasulu'yüm. O halde İslam'ı kabul et ve selamet bul, şayet reddedersen mecusilerin günahı senindir."

Mektubu da Abdullah bin Huzafe es-Sehmi ile gönderdi ve mektubu Kisra'ya ulaştırmak üzere Bahreyn reisine vermesini emretti. Mektup Kisra'ya ulaşınca, Kisra mektubu paramparça etti ve "Benim raiyetimde olan basit bir köle kendi ismini benim ismimden önce yazmış" diye öfkesini dile getirdi. Bu durum Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaşınca 'Allah onun mülkünü parçalasın" buyurdu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu duası gerçekleşti ve Kisra önce Bizans ordusu önünde büyük bir hezimete uğradı. Ardından oğlu ayaklanarak babasını devirip tahta kendisi geçti. İran'da çalkantıların ve bölünmelerin ardı arkası kesilmedi. Nihayet Ömer -radıyallahu anh- döneminde İslam orduları tarafından fethedilerek, İslam topraklarına katıldı.

4. Doğu Roma Kralı Kayser'e Mektubu

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Allah'ın kulu ve Rasulu Muhammed'den, Rumların büyük reisi Heraklius'e:

Hidayete uyanlara selam olsun! Müslüman ol, selamet bul! Müslüman ol ve Allah, sana iki kat ecrini verir. Eğer yüz çevirirsen, köylülerinin günahı senindir.

"Ey kitap ehli! sizin ve bizim için aramızda ortak olan bir kelimeye gelin ki, o Allah'dan başkasına ibadet etmemek, her ne olursa olsun, hiç bir şeyi O'na ortak koşmamak ve aramızdan

bazılarımızın, Allah'dan başka bazı insanları Rabb edinmemeleridir. Şayet onlar, bundan yüz çevirirse, siz dersiniz ki; Bizim Allah'a teslim olan müslümanlar olduğumuza şahit olun."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu mektubunu da Dıhye bin Halife el-Kelbi'ye verdi ve Kisra'ya ulaştırmak üzere Basra reisine vermesini emretti. O sırada Rum imparotoru Heraklius, İranlılara karşı kazandığı zaferin şükrünü eda etmek amacıyla Hıms'dan Beytül Makdis'e yayan olarak gelmiş bulunuyordu. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubu kendisine ulaşınca, O'nun hakkında bilgi almak için adamlarına kendisine bazı arapların getirilmesini emretti. Onlar da bir Kureyş kervanının başında bulunan Ebu Süfyan ve mahiyetindeki arapları alıp imparatorun huzuruna getirdiler. Heraklius onları meclisine aldı ve Peygambere en yakın olanının kim olduğunu sordu. Onlar da Ebu Süfyan'ı öne çıkardılar.

Kral, O'nu kendisine yaklaştırıp, diğerlerini arkasına aldı ve onlara "Ben bu adama o adam (Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-) hakkında bazı sorular soracağım. Yalan söylerse bana bildirin" dedi. Ebu Süfyan kralın huzurunda yalan söylemekten çekinerek sorulara doğru cevap verdi.

Heraklius:

"Aranızda O'nun (Nebi -sallallahu aleyhi vesellem-'in) soyu nasıldır?" dedi. Ebu Süfyan:

"O aramızda en soylu kimselerdendir." dedi. Heraklius:

"O'ndan önce Peygamberlik iddiasında bulunan başka arkadaşınız oldu mu?" dedi. Ebu Süfyan:

"Hayır." dedi. Heraklius:

"O'na ileri gelenler mi yoksa zayıflar mı tabi oldular." dedi. Ebu Süfyan:

"Zayıflar" dedi. Heraklius:

"Artıyorlar mı yoksa eksiliyorlar mı?" dedi. Ebu Süfyan:

"Artıyorlar." dedi. Heraklius:

"O'nun dinine tabi olduktan sonra dininden dönen oludu mu?" dedi. Ebu Süfyan:

"Hayır." dedi. Heraklius:

"Peygamberlik iddiasından önce hiç O'nu yalan ile itham ettiğiniz oldu mu?" dedi. Ebu Süfyan:

"Hayır." dedi. Heraklius:

"Hainliğine şahit oldunuz mu?" dedi. Ebu Süfyan:

"Hayır." dedi. Heraklius:

"O'nunla savaştınız mı?" dedi. Ebu Süfyan:

"Evet." dedi. Heraklius:

"Netice nasıl oldu?" dedi. Ebu Süfyan:

“Bazen biz O’nu, bazen de O bizi yendi.” dedi. Heraklius:

“Size ne emrediyor?” dedi. Ebu Süfyan:

“Allah’a ibadet edin, O’nu bir şeye ortak koşmayın diyor. Ayrıca namaz, sadaka, iffet ve sılayı rahimi emrediyor.” dedi.

Heraklius, Ebu Süfyan’la girdiği bu karşılıklı diyalogdan sonra şöyle dedi.

“O’nun aranızda soylu bir nesebten geldiğini söyledin. Peygamberler hep böyledir. Kavimleri arasında nesep sahibidirler.

Daha önce aranızdan hiç kimsenin Peygamberlik iddiasında bulunmadığını söyledin. Eğer böyle olsaydı bir başkasının sözünü taklit ediyor derdim.

O’nun ataları arasında bir kral’ın olmadığını söyledin. Eğer öyle olsaydı atalarının krallığını isteyen bir adam derdim.

O’nun asla yalan söylemediğini söyledin. İnsanlara karşı yalan söylemeyen Allah’a karşı da yalan söylemez.

O’na zayıfların tabi olduklarını söyledin. Peygamberlere zaten zayıflar hep tabi olurlar.

Onların gün geçtikçe çoğaldıklarını söyledin. İman meselesi hep böyledir. Mutlaka tamamlanır.

O'nun emanete asla hıyanet etmediğini söyledin. Bu Peygamberlerin şanındandır. Asla hıyanet etmezler.

O'nun Allah'a ibadet etmenizi ve hiç bir şeyi O'na şirk koşmamanızı emrettiğini, size putlara tapmayı yasakladığını, namazı, sadakayı ve iffeti emrettğini söyledin. Eğer söylediklerin doğruysa O yakında şu ayaklarımın bastığı yerlere sahip olacaktır. Bir Peygamberin çıkacağını biliyordum, ancak sizden olacağını zannetmiyordum. O'nunla görüşmeyi çok isterdim. O'nunla görüşseydim ayaklarını yıkardım.

Heraklius daha sonra katibine emrederek Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubunu okuttu. Huzurunda bulunan din adamları buna çok kızdılar ve bağırıp çağırmaya başladılar. Ebu Süfyan ve beraberindeki araplar imparatorun huzurundan çıkarıldılar. Ebu Süfyan arkadaşlarına "Sarıoğulların Kralı O'ndan korkuyor." diye hayretini ifade etti. Bu olaydan sonra da Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in dininin galip geleceğini içtenlikle kabul etti. Hatta Allah O'nu İslam'a girmeye muvaffak kıldı.

Heraklius Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in elçisi Dıhye bin Halife'ye birçok mal ve hediye vererek hoşnutluğunu ifade etti. Sonra Hıms'a dönerek Doğu Roma ileri gelenlerini sarayında topladıktan sonra sarayının kapılarını kitletti. Sonra onlara hitaben "Ey Roma azizleri! Kurtuluş ve doğruluğa ermek aynı zamanda mülkünüzün elinizde kalmasını ister misiniz? Bu

Peygambere tabi olun" dedi. Rumlar O'nun bu sözlerini işitir işitmez ürkmüş yaban eşekleri gibi sarayın kapılarına koştular. Ancak kapılar kapalı olduğundan dışarı çıkamadılar. Kayser onların nefretlerini görünce "Bana gelin" dedi. "Ben bu sözleri sizin dininize olan bağlılığınızı ölçmek için söyledim. Dininize ne kadar bağlı olduğunuzu bizzat gördüm." dedi. Bunun üzerine Kayser'e secde ettiler ve hoşnut oldular.

Bu rivayetten Kayser'in Peygamberimiz -sallallahu aleyhi vesellem-'in nübüvvetini tamamen bildiği ancak krallık kürsüsüne olan sevgisi yüzünden İslam'a girmediği anlaşılıyor. Böylece Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in de buyurmuş olduğu gibi kendi ve halkının günühlarını yüklenmiş oldu.

Dıhye bin Halife'ye gelince, Medine'ye dönüş yolunda Cüzamoğulları kabilesine mensup kişiler tarafından yolu kesildi ve soyuldu. Medine'ye geldiğinde durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e bildirdi. O da Zeyd bin Harise'yi beşyüz kişilik bir orduyla onların üzerine gönderdi. Zeyd onlara saldırdı ve bin deve, beşbin koyun ganimet ile kadın ve çocuklardan oluşan yüz kişiyi esir alarak Medine'ye getirdi. Bu kabilenin müslüman olmuş liderlerinden Zeyd bin Rufaa yine kendisi gibi müslüman olmuş diğer kabile fertleriyle Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e geldi. Yolu kesildiği zaman Dıhye'ye yardım da etmişlerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- koyun ve esirleri O'na geri verdi.

5. Dımeşk Prensi Haris Bin Ebi Şemr el-Ğassaniye Mektubu:

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla;

Allah'ın Elçisi Muhammed'den Haris bin Ebi Şemr'e;

Hidayete uyup, Allah'a iman eden ve doğrulayana selam olsun! Ben seni hiçbir ortağı olmayan bir tek Allah'a iman etmeye çağırıyorum. Böyle yaparsan memleketin sana kalır.

Bu mektubu da Şuca bin Vehb el-Esedi ile gönderdi. Prens mektubu okuduktan sonra attı ve "Kim benim memleketimi benden alacakmış?" diye haykırdı. Müslümanlara saldırmak üzere bir ordu hazırlamaya koyuldu. Ancak Kayser O'nun Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in üzerine yürümesine izin vermedi. Bunun üzerine mektubu getiren Allah elçisinin elçisine çeşitli hediyeler vererek geri gönderdi.

6. Basra Prensine Mektubu:

Basra prensini İslam'a davet etmek için hazırladığı mektubunu Haris bin Umeyr el-Ezdi ile gönderdi. Haris Ürdün'ün güneyinde bulunan Muta mevkine gelmişti ki Şürahbil bin Amr el-Gassani'nin saldırısına uğradı ve şehid edildi.

Bu Allah Rasulunün elçilerine yönelmiş düşmanca tavırların en şiddetlisi idi. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- kimsenin

elçisini öldürtmemişti. Fakat O'nun elçisi öldürülmüştü. Bu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i derinden yaraladı. İleride geleceği gibi, Muta savaşına bu olay neden oldu.

7. Yemame Reisi Hevze bin Ali'ye Mektubu:

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Allah'ın Rasulu Muhammed'den Hevze bin Ali'ye; Hidayete uyanlara selam olsun! Bil ki dinim tüm Arabistan'a yayılacaktır. İslam'a gir, selamet bul. Elin altındaki mülkünü sana bağışlayayım.

Bu mektubu da Süheyl bin Amr el-Amiri ile gönderdi. Yemame emiri Allah Rasulu'nün elçisine iyi davrandı ve ikramda bulundu.

Cevap olarak şöyle yazdı.

"Çağrın çok güzel. Ben kavmimin şairi ve hatibiyim. Arap bana saygı duyar. Bana bazı hususiyetler tanı sana uyayım."

O'nun bu cevabı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaşınca "Benden bir parça toprak istese yine O'na vermem" buyurdu. Bu zat Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Mekke'nin fethinden dönerken öldü.

8. Bahreyn Kralı Münzir bin Savi'ye Mektubu:

Ala bin el-Hadramiyi İslam'a çağıran mektubu ile O'na gönderdi. Münzir mektubu alır almaz kavminden bir çok kimseyle beraber müslüman oldu. Bahreynlilerin bazıları ise Yahudilik ve mecusilik üzerine bulundukları dinlerine bağlılıklarını sürdürdüler. Münzir bu durumu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yazarak ne yapması gerektiğini sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de müslüman olanları kendi hallerine bırakmasını, yahudi ve mecusilerden ise cizye almasını emretti ve islah ettiği sürece görevinde kalabileceğini bildirdi.

9. Umman Kralı Cifer ve Kardeşine Mektubu:

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Allah'ın Rasulu Muhammed'den Cifer ve İyaz'a;

Hidayete uyana selam olsun! Ben sizi İslam'ın bütün çağırışıyla çağırıyorum. İslam'a girin, selamet bulun. Zira be her canlıyı dine davet, kafirlere karşı Allah'ın sözünü yerine getirmek için bütün insanların nezdinde Allah'ın Rasuluyüm. İslam'ı kabul ederseniz, sizi mülkünüzde emir sahibi olarak bırakırım, İslam'ı kabul etmekten çekinirseniz, mülkünüz yok olacaktır.

Rasûlullah bu mektubunu da Amr bin As aracılığıyla gönderdi. Amr Umman'a geldiğinde Cifer'in kardeşi İyaz ile

karşılaştı ve O'nu İslam'a davet etti. İyaz Amr'dan Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in daveti hakkında ayrıntılı bilgiler aldı. Duyduğu şeyler hoşuna gitti. Sonra Amr'ı alarak Umman kralı olan kardeşinin huzuruna çıkardı. Amr O'na Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubunu takdim etti. O da mektubu okuyup kardeşine verdi ve Kureyş'in ne yaptığını sordu. Amr O'na Kureyş'in İslam'a girdiğini bildirdi. Kendilerinin de İslam'a girmesini aksi halde İslam ordusu tarafından memleketinin çiğneneceğini söyledi.

Cifer birkaç gün düşünüp durumu kardeşiyle müşavere ettikten sonra İslama girdi. O ve kardeşi zekatların toplanılması hususunda Amr'a yardımcı oldular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Umman kralına bu mektubu Mekke'nin fethinden sonra göndermiştir. Diğer tüm mektuplar ise fetihten önce gönderilmiştir.

Müslümanlar ve Diğer Hizipler:

Hudeybiye antlaşması on yıl boyunca savaş yapılmaması maddesini içeriyordu. Bu madde ile, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Arap yarımadasındaki en büyük düşmanı olan Kureyş'den gelebilecek bir tehlikenin önünü kesmiş oldu. Bundan sonra, hiziplerin hile ve hıyanet bakımından en habisi olan yahudilerle olan hesabı kapatmak zamanı gelmişti. Yahudiler

Kuzey bölgesinde bulunan Hayber ve civarında temerküz etmişlerdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'e hareket etmek üzere hazırlanırken, küçük çapta başka bir savaş oldu.

Ğâbe Gazvesi:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'e hareket etmeden üç gün önce vuku bulmuştur. Olay, civardaki çetelerin müslümanların hayvanlarını otlatan çobanlara saldırıp, hayvanları ele geçirmeleri üzerine başlamıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- durumu haber alır almaz derhal harekete geçmiş ve çeteyi takip ederek birçoklarını öldürdükleri gibi, hayvanlarını da geri almışlardır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu hususta gösterdikleri başarılardan dolayı Ebu Katade ve Ebu Seleme -radıyallahu anh-'yı övmüştür.

Hayber Gazvesi:

Hicri 7. yılın Muharrem ayında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'e hareket etti. Hudeybiye seferine katılmamış olan kimseler de ganimet elde etmek amacıyla bu sefere katılmak istediler. Ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların İslam ordusuna katılmalarına izin vermedi ve ancak cihad nedeniyle savaşa çıkılacağını bildirdi. İslam ordusu sadece

Rıdvan beyatına katılan 1400 kişiden müteşekkil olarak Hayber'e yürüdü. Medine'ye naib olarak Süba bin Arfate el-Gıffari bırakıldı.

İslam ordusu önce bilinen Hayber yolu üzerinde ilerledi. Sonra yolun yarısında yahudilerin Şam'a kaçmalarını önlemek için Şam cihetinde ki başka bir yoldan yürüyüşe devam edildi.

Son gecelerini Hayber yakınlarındaki bir mevkiide geçirdiler. Yahudilerin bundan haberleri yoktu. Müslümanlar sabah namazını burada eda ettikten sonra şehre doğru yürüyüşlerini sürdürdüler. Yahudiler ise müslümanların geldiğinden habersiz tarla ve bağlarında çalışmak üzere evlerinden çıkmışlardı. İslam ordusunu karşılarında görünce "Muhammed ve Ordusu" diyerek koşup kalelerine sığındılar.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Allahü ekber, Hayber halkı çıkmış, biz bir kavmin sahasına indiğimiz zaman, inzar olunanların sabahı ne kötüdür." buyurdu.

Medine'nin 181 Km. kuzeyinde kalan Hayber üç semtten oluşuyordu.Nata, Küteybe ve Şak.

Nata'da üç kale vardı. Naim, Sa'b ve Zübeyr kaleleri.

Şak'da ise iki kale vardı. Eba ve Nezzar kaleleri.

Küteybe'de ise üç kale bulunmaktaydı. Kamus, Vatih ve Selalem kaleleri.

Ayrıca bu büyük kalelerin yanısıra birçok küçük kalecik de bulunmaktaydı.

Nata'nın Fethi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ordugahını Nata'nın doğusuna, ok mesafesinin ulaşamayacağı bir mevziye kurdu. Çok sağlam ve yüksek olarak inşa edilmiş olan Naim kalesinin kuşatılması ile savaş fiilen başlamış oldu. Yahudiler şiddetli direniş gösterdiler. Bu kale yahudilerin bin kişiye meydan okuyan büyük pehlivanları Marhab'ın komutasındaydı. İki taraf arasında karşılıklı ok atışmaları günlerce sürdü. Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- müslümanları fetih ile müjdeleyerek şöyle buyurdu:

"Yarın sancağımı Allah'ın ve Rasulu'nün sevdiği bir adama vereceğim"

Müslümanlardan herbiri sancağın kendisine verilmesi temennisiyle o geceyi geçirdi. Sabah olunca Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-

"Ali nerede" diye sordu.

"Gözü ağrıyor" dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu çağırttırıp, tükürüğünü gözlerine sürdü. Böylece Ali'nin tüm ağrısı kesilmiş oldu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi

vesellem- sancağı O'na verdi ve savaşmadan önce onları İslam'a davet etmesini emretti.

Yahudiler, şiddetli bir saldırıya muhatap kalacaklarını bildikleri için kadın ve çocuklarını daha güvenli olan Şak kalelerine naklettiler. Müslümanlarla bitirici bir karşılaşmaya hazırdılar. Sabah olunca Ali onların hazırlıklı olduklarını gördü. Onları İslam'a kabule çağırdı ancak yahudiler bunu reddettiler. Komutanları Marhab şöyle diyerek müslümanları mübarezeye davet etti.

"Bütün Hayber bilir ki ben Marhab'ım

Silahımı çektim, tecrübeden geçmiş bir kahramanım

Savaş ateş püskürerek üstüme gelse de vururum."

O'nun karşısına Amir bin Ekva çıktı. O da şöyle dedi.

"Hayber benim de Amir olduğumu bilir.

Silahımı çektim, maceracı bir kahramanım"

İki pehlivan karşı karşıya geldiler. Bir müddet karşılıklı çarpıştıktan sonra Amir şehid edildi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun hakkında "Amir'e iki kat ecir vardı." buyurdu.

Marhab'ın karşısına daha sonra şöyle diyerek Ali -radıyallahu anh- çıktı.

"Bana Haydar ünvanını anam vermiştir.

Ben korkunç ormanların aslanıyım.

Kılıca kılıçla mukabele etmesini bilirim."

Ali aradan çok geçmeden o koca yahudi pehlivanının boynunu vurarak öldürdü. Sonra kardeşi Yasir meydana çıkıp mübareze istedi. O'nun karşısınada Zübeyr bin Avvam çıktı ve O'nu kardeşinin akibetine uğrattı. Sonra şiddetli bir çarpışma başladı. Yahudilerin birçok pehlivanının bu çarpışmada öldürülmesi, morallerini bozdu, gevşekliğe kapıldılar. Müslümanlar kuvvet kullanarak bu kaleyi zaptettiler. Bunun üzerine yahudiler Sa'b kalesine doğru kaçıp, oraya sığındılar. Müslümanlar fethettikleri Naim kalesinden birçok mal, yiyecek ve silah elde ettiler. Bu onların savaş azimlerini daha da yükseltti.

Müslümanlar daha sonra Habbab bin Münzir komutasında Sa'b kalesini kuşattılar. Kuşatma üç gün sürdü. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- fetih için dua edip, müslümanları kaleye şiddetle saldırmaları hususunda teşvik etti. Müslümanlar kaleye şiddetle saldırdılar. Bu çok şiddetli çarpışmalar yahudilerin hezimete uğramaları ile sonuçlandı. Güneş batmadan önce müslümanlar kaleyi fethetmiş oldular. Buradan da birçok mal ve yiyecek elde ettiler. Bu kalenin fethinden önce müslümanların yiyecekleri tükenmişti. İnsanlar açlıktan eşeklerini kesip yemeye başlamışlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- eşek eti yenilmesini yasakladı ve kazanlardaki eşek etinin dökülmesini emretti.

Buradan da atılan yahudiler kaçıp Zübeyr kalesine sığındılar. Bu Nata semtindeki son yahudi kalesiydi. Müslümanlar bu kaleyi de kuşattılar. Kuşatmanın dördüncü günü bir yahudinin ihbarı üzerine kaleye giden gizli su kanallarını keşfettiler ve bu kanalları keserek yahudileri susuz bıraktılar. Bunun üzerine yahudiler kalelerinden çıkıp şiddetle müslümanların üzerine saldırdılar. Ancak bu çarpışma onların hezimeti müslümanların zaferi ile neticelendi. bunun üzerine yahudiler buradan da Şak semtine kaçtılar ve ordaki Eba kalesine sağındılar.

Şak'ın Fethi:

Müslümanların burayı da kuşatmaları üzerine yahudiler, kaleden çıkarak savaşmaya karar verdiler. İçlerinden biri çıkarak mübareze istedi ve öldürüldü. Sonra bir diğeri çıktı ve o da Ebu Dücane -radıyallahu anh- tarafından öldürüldü. Ebu Dücane rakibini öldürür öldürmez doğruca kaleye yöneldi. Müslümanlar da O'nu takib ederek düşmanı yarıp kaleye girdiler. Kale içindeki şiddetli çarpışmalardan sonra yahudiler bu kaleyi terkedip Nezzar kalesine koşup sığındılar. Bu kale Şak mıntıkasındaki son kaleydi. Müslümanlar Eba kalesini de feth ederek yine birçok ganimet ele geçirdiler.

Sonra Nezzar kalesine doğru harekete geçtiler. Bu kale Bağn tepesine kuruluydu ve kaleye giden herhangi bir yol yoktu.

Çok sağlam korunuyordu. Yahudiler müslümanların asla burayı alamayacaklarından emindiler. Dolayasıyla kadınlarını ve çocuklarını bu kalede muhafaza ediyorlardı. Kale surlarına okçular yerleştirerek müslümanların kendilerine yaklaşmalarına engel oldular. Ancak müslümanlar onlara karşı Mancınık kullanınca korku ve dehşete kapılıp, bu kaleyi de terk ederek Küteybe mıntıkasına kaçtılar. Müslümanlar bu kaleden de birçok ganimetler elde ederek, konumlarını güçlendirdiler.

Küteybe'nin Fethi:

Müslümanlar daha sonra yahudileri takip ederek Küteybe mıntıkasındaki Kamus kalesini muhasara altına aldılar. Muhasara yaklaşık yirmi gün kadar devam etti. Sonra yahudiler eman dileyerek teslim oldular.

Yahudilere kadın ve çocuklarıyla beraber Hayber'i terketmeleri hakkı tanınarak, eman verildi. Ayrıca altın, gümüş, at ve silah dışındaki mallarını da almalarına müsade edildi. Ancak bunlardan bir şeyi gizlemeleri halinde kendilerinden zimmetin kaldırılacağı ihtar edildi. Yahudiler bu anlaşmadan sonra diğer kalelerini de müslümanlara teslim ettiler. Müslümanlar onlardan birçok silah ganimet almış oldu. Ayrıca içinde Tevrat ayetlerini ihtiva eden birçok sahifeler de ele geçirdiler. Bunları kim istediyse ona verdiler.

Yahudilerden Kinane bin Ebi Hakik ve kardeşi andlaşmaya hiyanet ederek ellerindeki birçok altın, gümüş ve mücevherleri sakladılar. Bunun üzerine müslümanlar onlardan zimmeti kaldırdılar ve hıyanetlerinden dolayı onları cezalandırdılar. Yahudi liderlerinden Hay bin Ahtab'ın kızı Safiyye Kinane'nin karısı idi. Kinane'nin öldürülmesi üzerine Safiyye esirler arasına katıldı.

Her iki Taraftan Öldürülenler:

Bu savaşta yahudilerden 93 kişi öldürüldüğü gibi müslümanlardan da 15 kişi (16 veya 18 olduğu da söylenmiştir) şehit edilmiştir.

Habeşistan'a Hicret Eden Müslümanların ve Ebu Hureyre ile Üban bin Said'in Gelmeleri:

Habeşistan muhacirleri Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in elçisi Amr bin Umeyye ile beraber döndüler. Onlardan onaltı kişi başlarında Cafer bin Ebi Talib olduğu halde doğruca Hayber'e Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına gittiler. Onlar geldiklerinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'i henüz yeni feth etmişti. Cafer'e sarılıp şöyle dedi. "Hayber'in fethine mi, yoksa Cafer'in gelişine mi sevineceğimi bilemiyorum" Hayber'in ganimetlerinden onlara da

pay verdi. Habeş'ten dönen diğer muhacirler ise aileleriyle beraber doğruca Medine'ye gitmişlerdi.

Rasûlullah Hayber seferine çıktıktan sonra Ebu Hureyre de Medine'ye gelerek müslüman olmuştu. Sonra Hayber'e giderek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile buluştu. Allah Rasulu O'na da Hayber ganimetlerinden pay verdi.

Hayber'in fethinden sonra buraya gelen müslümanlardan birisi de Üban bin Said'dir. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- O'na ve arkadaşlarına ganimetten bir pay vermedi.

Hayber'in Paylaşımı:

Yahudiler hezimete uğrayıp teslim olduktan sonra sürgüne gönderilmeden önce yeni bir öneri getirerek, "Ey Muhammed! Bizi burada bırak. Ekip biçelim. Çünkü bu konuda sizden daha mahiriz. Sonra hasadın yarısını size veririz." dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- istediği zaman onları sürgüne gönderme şartıyla bu tekliflerini kabul etti. İslam aleyhine çalışmaya başlamaları üzerine Ömer bin Hattab -radıyallahu anh- tarafından sürgün edilinceye kadar burada kaldılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- her grup yüz hisseden müteşekkil olmak üzere Hayber'i 36 grup hisseye ayırdı. Bunda yarısını devlete ayırdı, geriye kalan on sekiz hisseyi ise süvarilere 3, piyadelere 1 hisse olmak üzere gaziler arasında

paylaştırdı. Böylece ikiyüz kişilik süvari birliğine toplam 6 grup hisse düşmüş oldu. Bin ikiyüz kişilik piyade birliğine 12 grup hisse elde etmiş oldu.

Hayber'den birçok yiyecek ve hurma da ganimet alınmıştı. Aişe şöyle demiştir: "Hayber fethedildiği zaman, şimdi hurmaya doyabiliriz" dedik. Medine'ye döndükten sonra muhacirler hurma bahçelerinden kendilerine düşen payları Ensar kardeşlerine bağışladılar.

Zehirli Et:

Hayber fethedilip huzur ve sükunet sağlandıktan sonra yahudiler hile ve tuzaklarına tekrar dönerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i zehirlemeye karar verdiler. Selam bin Müşkim'in karısı bir koyun kızartarak zehirleyip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e hediye ettiler. Kadın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in bud kısmını sevdiğini öğrendiği için, özellikle o kısma daha çok zehir koydu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ilk lokmayı alır almaz ete zehir konduğunu derhal anlayarak yemekten el çekti ve arkadaşlarını uyararak onları da yemekten men etti. Zehirli eti kendilerine ikram eden yahudi kadını getirip sorguladılar. Yahudiler suçlarını itiraf ederek şöyle dediler: "Eğer bir kral ise ondan kurtulacaktık, yok Peygamber ise zaten zarar görmezdi" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bu habis

davranışlarını bağışladı. Ancak daha sonra sahabelerden Bişr bin Berra'nın yediği zehirli etten zehirlenip ölmesi üzerine, bu kadın O'na kısas olarak idam edildi.

Fedek Yahudileriyle Yapılan Barış:

Fedek bugün Hait olarak bilinen ve Hayber'in doğusunda kalan yerleşim biriminin adıdır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'e vardıktan sonra Muhaysa bin Mesud'u göndererek onları İslam'a davet etti. Ancak onlar cevap vermeyi geciktirdiler. Fakat Hayber'in fethini duyunca korkuya kapıldılar ve kendilerinin de aynı şartlarla teslim olduklarını bildirdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- aynı şekilde onlarla anlaşma yaptı. Fedek arazisi Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e mahsus idi. Oradan elde ettiği gelirle kendisinin ve ailesinin masraflarını karşılar ve Haşimoğullarına yardımda bulunurdu.

Vadi'l-Kura:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'den sonra halkı yahudi olan Kura Vadisine hareket etti ve onları İslam'a davet etti. Ancak yahudiler İslam'a girmedikleri gibi teslim olmaya da yanaşmadılar. Savaş için çıktılar. Mübareze için gelen ilk adamlarını Zübeyr bin Avvam katletti. Bu şekilde onbir yahudi

öldürüldü. Gün bir mızrak boyu yükselmemişti ki Vadil Kura yahudileri büyük bir hezimete uğradılar. Müslümanlar onlardan birçok ganimet elde ettiler. Yahudiler kendilerine de Hayber halkına yapılan muamelenin yapılmasını talep ettiler. Müslümanlar onların bu taleplerini kabul ettiler.

Teyma Yahudileri:

Yahudiler, Fedek ve Vadil Kura yahudilerinin başlarına gelenler Teyma Yahudilerine ulaşınca, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e cizye vererek İslam zimmetine girdiler. Bu sayede memleketlerinde güvenlik ve huzur içinde yaşadılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Safiyye İle Evllilikleri:

Yahudi liderlerinden Hay bin Ahtab'ın kızı Safiyye esir edilince O'nu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in izniyle Dıhye bin Halife aldı. Ancak sahabeler Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e müracaat ederek "O Kureyza ve Nadir yahudilerinin sultanıdır. Senden başkasına layık olmaz" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Safiyye'yi çağırarak O'nu İslam'a davet etti. Safiyye'nin İslam'a girmesi üzerine de O'nu azad ederek nikahı altına aldı. Özgürlüğe

kavuşmasını mehir kıldı ve Medine'ye dönüş yolunda O'nu gerdeğine aldı.

İslam ordusu bu seferden Medine'ye Hicri 7. yılın safer ayının son günlerinde döndü.

Zatü'r-Rika Gazvesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber'den döndükten sonra, Enmar, Salebe ve Muharib oğulları bedevilerinin savaş için toplandıklarını haber aldı. Medine'ye Osman bin Affan'ı naib tayin ederek yediyüz kişilik bir ordu ile harekete geçti. Medine'ye iki gün uzaklıktaki Nahl mevkisinde büyük bir insan seliyle karşılaştılar. İki taraf ta savaş konumu alıp birbirlerini korkuttular. Namaz vaktinin girmesi üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Salatül Havf (Korku namazı) kıldırdı.

Her iki taraf da birbirinden çekindiğinden savaşmadan ayrıldılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- düşmanın gözünü korkutmuş olarak Medine'ye geri döndü.

Bu savaşa Zatü'r-Rika denilmesinin sebebi şudur.

Burada Zatü'r-Rika denilen bir ağaç vardı.Veya taşlar müslümanların ayaklarını yaraladığından ayaklarına bezler bağladıkları için bu adı almıştır.

Seni Benden Kim Koruyacak?

Bu gazvede çok ilginç bir olay olmuştur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bir gün gölgelik bir ağacın altına giderek kılıcını asıp, ağacın altında uyudu. Sahabe de diğer gölgeliklere dağılarak istirahata çekilmişlerdi. O esnada müşriklerden biri gizlice Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına sokularak kılıcını aldı ve o anda Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- uyandı. Adam elindeki kılıcı göstererek

"Benden korkuyor musun?" diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Hayır" buyurdu. Adam:

"Seni benden kim koruyacak" diye sorunca, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Allah" buyurdu ve bunun üzerine kılıç adamın elinden düştü. Bu sefer onu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- eline alarak adama

"Peki seni benden kim koruyacak" diye sordu. Müşrik af diledi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu İslam'a davet etti. Müşrik adam İslam'a girmedi ancak bir daha da müslümanlarla savaşmama sözü verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu serbest bıraktı. Adam kavminin arasına gidince

"İnsanların en hayırlısının yanından geldim" dedi.

Siyer alimlerinin çoğunun bu gazvenin Hicri 4. yılda yapıldığını söylemelerine rağmen, doğrusu bu gazvenin hicri 7. yılda yapılmış olduğudur. Zira bu savaşa iştirak eden Ebu Hureyre ve Ebu Musa el-Eşari, daha önce de işaret ettiğimiz gibi ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hayber seferinde bulunurken gelmişlerdir.

Bu gazveden önce ve sonra da Medine'nin asayişini temin ve etraftaki çeteleri dağıtmak için bazı askeri hareketleri daha olmuştur. Ancak sözü uzatmamak için bu hareketler üzerinde durmaya gerek görmedik.

Kaza Umresi:

Hicri 7. yıl Zilkade ayında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hudeybiye'de üzerinde anlaşma sağlanan Umreyi eda etmek üzere Ebu Rehm el-Gıffari'yi Medine'ye yerine naib tayin edip Mekke'ye hareket etti. Beraberlerinde altmış adet kurbanlık deve ve Kureyş'in ihanet etmesine önlem olarak silahlı yüz kişilik bir süvari birliği eşliğinde yollarına devam ettiler.

Zülhuleyfe mevkiinde ihrama girip hep beraber telbiye getirdiler. Mekke yakınındaki Ye'cüc Vadisine geldiklerinde savaş silhalarını çıkarıp, Evs bin Havli komutasındaki ikiyüz kişilik bir birliği burada bırakıp, yanlarında sadece kılıçları olduğu halde Keda

tepesinden Mekke'ye girdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kasva ismindeki devesi üzerinde idi. Müslümanlar da O'nun etrafında hep bir ağızdan telbiye getirerek Mescid-i Haram'a girdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- uzaktan Hacerül-Esved'i selamlayıp, devesinin üzerinde, müslümanlarla beraber tavaf etti. Sağ omuzları açık, koşar adımlarla Allah'ın evini tavaf ettiler. Abdullah bin Revaha Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in devesinin önünde yürüyerek coşkun neşidler söylüyordu.

Müşrikler müslümanların Mekke'ye girmesi üzerine şehir merkezini boşaltarak Kaykaan dağına çekildiler. Aralarında müslümanlar hakkında

"Yesrib sıtmasının erittiği kimseler" olarak bahsederken, müslümanların disiplinli hareketlerini ve koşar adımlarla tavaf ettiklerini görünce, yanıldıkları anladılar ve

"Bunlar şunlar şunlardan daha güçlü" diye söylenmeye başladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- müşrikler İslam'ın gücünü göstermek için ilk üç tavafta koşar adımlarla yürümelerini emretmişti. Sağ köşe ve Hacerü'l-Esved arası Güney cihetinde kaldığı için bu iki kısım arasında normal yürüyorlardı. Çünkü burası müşriklerin görüşüne kapalı idi.

Müslümanlar tavaflarını tamamladıktan sonra bu sefer de yedi kez Safa ve Merve tepeleri arasında sa'y ettiler. Merve'de

kurbanlarını kesip, saçlarını traş ettiler. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bir kısım sahabeleri Yecüc Vadisinde bekleyen müslümanlardan nöbeti devir almaları için gönderdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- gönderdiği grup gidince, orada bekleyen diğer grup da gelip umrelerini eda ettiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- antlaşma gereği Mekke'de üç gün kaldı. Bu süre zarfında Umre'yi edanın yanısıra Haris el-Hilaliye'nin kızı ve şehidlerin efendisi Hamza'nın karısı Meymune ile nikahlandı. Meymune Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in talebini duyunca Abbas'ı kendisine vekil tayin etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ihramda iken Abbas aracılığıyla Meymune'yi nikahına aldı.

Dördüncü günün sabahı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve müslümanlar Medine'ye dönmek üzere Mekke'den çıktılar. Mekke'nin 9 mil uzağındaki Serf mevkiine ulaştıklarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada konakladı ve düğün yaparak Meymune ile zifafa girdi. Sonra Medine'ye Allah'ın rüyasını gerçekleştirmiş olmanın sevinciyle mesrur olarak döndü.

Allah'ın ilginç takdirine bakın ki Meymune vefat ettiğinde yine bu serf bölgesinde bulunuyordu ve oraya defnedildi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Kaza Umresinden döndükten sonra başta Mute ve Zatü's Selasil olmak üzere bazı askeri hareketlere girişti.

Mûte Savaşı:

(Hicri 8, Cemadul evvel)

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- 'in kral ve prenslere mektupları bülümünde Şürah bin Amr el-Gassani'nin, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Basra reisine yazdığı mektubu götüren elçisi Haris bin Umeyr'i öldürdüğünü daha önce yazmıştık. O'nun bu çirkin davranışı savaş ilanı demekti. Bu haber Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaşınca çok kızdı ve derhal üçbin kişilik bir ordu hazırlayarak, başına Zeyd bin Haris'i geçirdi. Ve şöyle buyurdu.

"Zeyd öldürülürse, Cafer, Cafer de öldürülürse Abdullah bin Ravaha komutandır."

Sonra beyaz bir sancak hazırlayarak Zeyd bin Harise'ye verdi.

İslam ordusuna, onları önce İslam'a davet etmelerini, kabul etmezseler savaşmaları talimatını verdi ve şu nasihatta bulundu. "Allah'ın adı ile ve Allah'ın yolunda çıkın. Kâfirlerle savaşın. Hıyanet etmeyin ve aşırı gitmeyin. Çocuklara, kadınlara,

yaşlılara ve ibadete çekilmiş rahiplere dokunmayın. Gereksiz yere ağaç kesmeyin ve bina yıkmayın.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- İslam ordusunu Veda Tepelerine kadar giderek yolcu etti. Onlarla vedalaştı. İslam ordusu burdan hareket ederek Maan'a -Ürdün'ün güneyi- kadar gelip, burada indiler. Burada Doğu Roma imparatorunun yüzbin kişilik bir kuvvet ile harekete geçtiğini, ayrıca müttefikleri Arapların da yüzbin kişilik başka bir ordu ile onlara katıldıkları haberini aldılar. Müslümanlar bu haberleri duyunca iki gün boyunca Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e adam göndererek, yardım talebinde bulunmak veya harekete geçerek Rum ordusuyla savaşmak hususunda müşavereler yaptılar. İbni Ravaha söz alarak müslümanları cesaretlendirip şöyle dedi:

"Ey kavmim, şehid olmaktan mı korkuyorsunuz. Biz düşmanlara karşı sayı, kuvvet ve çoklukla savaşmadık, biz onlara karşı Allah -Celle Celelühü-'ın bize ikram ettiği bu din ile savaştık. Hadi yürüyün, ancak şu ikisinden biri olur; Ya zafer, ya da şehitlik."

Bunun üzerine müslümanlar;

"Vallahi Revaha'nın oğlu doğru söyledi."dediler. Bundan sonra müslümanlar yürüyüşe geçerek Mute mevkiine gelip, savaş konumuna girdiler.

Burada insanlık tarihinin en ilginç savaşlarından biri yaşandı. Savaş çok şiddetli ve korkunçtu. Üç bin kişilik bir ordu,

ikiyüzbin kişilik bir ordu ile savaşıyordu. En mükemmel tarzda donatılmış bu büyük düşman ordusu gün boyunca İslam ordusuna saldırıp durdu. Ancak her saldırı büyük kayıplarla neticeleniyordu.

Müslümanların sancağını Zeyd bin Harise aldı ve düşman saflarına daldı. Sonra savaştı... savaştı ve şehid düştü.Sonra sancağı O'ndan Cafer bin Ebi Talib aldı. O da düşman saflarına dalıp kahramanca savaştı. Yorulunca inip atını boğazladı ve piyade olarak savaşmaya devam etti. Sağ eli kesilince sancağı sol eline aldı. Sol eli de kesilince sancağı bağrına bastı ve aldığı doksandan fazla yara nedeniyle şehid düşünceye kadar İslam sancağını semalarda dalgalandırdı. Sıra Abdullah bin Revaha'ya gelmişti. O da geldi ve sancağı alıp atıyla düşman saflarına atıldı. Şehid düşünceye kadar kahramanca savaştı.

O'nun şehid düşmesiyle İslam sancağı da yere düşmedi. Sabit bin Erkam yetişerek İslam sancağını eline aldı ve müslümanlara "Kendinize bir komutan seçin" diye haykırdı. Onlar da Halid bin Velid'i komutan seçtiler. Böylece sancak Allah'ın kılıçlarından bir kılıcın eline geçmiş oldu.

Halid sancağı kaptı ve ileri atılarak beşer tarihinde bir benzeri daha görülmemiş bir şekilde kahramanca savaştı. Öyle ki dokuz kılıç elinde parçalandı. Tüm bunlar olurken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'de, sahabesine aynı anda olup bitenleri birer birer anlatıyordu. Üç komutanın sırayla şehid

düştüklerini ve komutanın Allah'ın kılıcı olarak isimlendirdiği Halid bin Velid'e geçtiğini onlara haber verdi.

Akşam'ın girip ortalığın kararmasıyla her iki taraf ta ordugahına çekildi. Sabah olunca Halid ordunun düzenini değiştirdi ve önde bulunan birlikleri arkaya, arkada bulunanları öne, sağdakileri sola ve soldakileri sağa yerleştirdi. Düşman askerleri karşılarında değişik çehreler görünce, müslümanlara destek geldiğini zannedip, korkuya kapıldılar. Hafif çarpışmalardan sonra Halid ordusunu planlı bir şekilde geriye çekti. Düşman bunun bir savaş oyunu olduğunu düşünerek, geri çekilen İslam ordusunu takip etmeye cesaret edemedi. Müslümanlar düzenli şekilde Mute gerilerine kadar çekilip yedi gece burada düşmanı beklediler. Ancak düşman saldırmaya bir türlü cesaret edemiyordu.

Sonra her iki taraf da birbirinden ayrılarak savaşı sona erdirdiler. Rum ordusu müslümanlara sürekli yardım birliklerinin geldiğini ve İslam ordusunun çöle çekilerek kendilerini içinden çıkamayacakları bir girdaba sürüklemek istediklerini düşünerek müslümanları takip etmekten veya saldırmaktan çekiniyorlardı. Böylece bu savaştan da müslümanlar kazançlı çıkmış oldular. Mute savaşında 12 müslüman şehit düşmesine rağmen, düşman ölülerinin sayısı bilinmemektedir. Ancak çok olduğu kesindir.

Zatü's-Selasil Seriyyesi:

Mute savaşında Şam araplarının Doğu Roma ordularına katılması üzerine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların bir daha Romalılara yardım etmesini engellemek ve onları kendi tarafına çekmek için, Amr bin As komutasındaki üçyüz kişilik bir birliği onlara gönderdi. Çünkü Amr'ın babasının annesi onların kabilelerinden biri olan Bela kabilesine mensuptu. Amr'a onları İslam saflarına çekmesini bunu reddetseler de onlarla savaşmasını emretti. Amr beraberindeki müslümanlarla Şam'a varınca, onların sayıca büyük bir üstünlüğe sahip olduklarını görüp, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den destek kuvvet istedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de muhacir ve ensar'ın kahramanlarından oluşan ikiyüz kişilik bir birliği Ebu Ubeyde bin Cerrah komutasında O'na destek olarak gönderdi. Ordunun genel komutanı ve namaz imamı Amr idi. İslam ordusu takviye aldıktan sonra sayıca çok görünen düşman topluluğuna saldırıp, onları dağıttılar.

Selasil, Vadi'l Kura'da bulunan bir suyun ismidir. Harekete bu ismin verilmesinin nedeni, müslümanların buraya inmeleri nedeniyledir. Bu askeri hareket Mute harbinden bir ay sonra yani Hicri 8. yılın Cemadül ahir ayında meydana gelmiştir.

En Büyük Fetih: Mekke-i Mükerreme'nin Fethi, Sebebi, Hazırlıklar ve Gizlilik:

Hicri 8 Ramazan ayında Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-'ne Mekkeyi Mükerreme'yi feth etmeyi nasip etti ki, bu en büyük fetihtir. Allahu Teâlâ bu fetih ile dinini ve elçisini aziz kıldı, evini ve beldesini kurtardı. Gök ehlini sevindirdi. Ve yine bu fetih ile insanlar bölük bölük Allah'ın dinine girmeye başladılar.

Mekke'nin fethine şu olay sebep olmuştur: Hudeybiye anlaşması ile Huzaa kabilesi müslümanlarla ittifaka girmiş, Bekroğulları kabilesi ise Kureyş ile ittifaka girmiş idiler. Bu iki kabile arasında öteden beri kan davası ve düşmanlık vardı. İslam'ın zuhuru ile yatışan bu düşmanlık Hudeybiye'den sonra tekrar zuhur etti. Kureyş'in müttefiği olan Bekroğulları kabilesi geceleyin ansızın fertlerinin çoğu İslam'a girmiş olan Huzaa kabilesine saldırdı. O sırada Vetir soyunda bulunan Huzaa kabilesinden yaklaşık yirmi kişi bu saldırıda hayatlarını yitirdiler. Bekroğulları bununla da kalmayıp onları Mekke'ye kadar kovaladılar ve Mekke içinde de saldırılarını sürdürdüler. Kureyş bu çatışmada müttefikleri olan Bekroğullarına gizlice adam ve silah yardımında bulunarak destek oldu.

Ancak daha sonra Kureyş yaptığına pişman oldu ve bu işin sonucundan korkmaya başladı. Derhal Ebu Süfyan'ı Medine'ye göndererek kendileri ile müslümanlar arasındaki barış antlaşmasını yenilemeyi ve süresini uzatmayı istediler. Ebu Süfyan

Medine'ye geldiğinde kızı mü'minlerin annesi Ümmü Habibe'ye misafir oldu ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in döşeğine oturmak istedi. Ancak Ümmü Habibe radıyallahu anha hemen davranarak minderi katlayıp, kaldırdı. Babası O'na:

"Yavrucuğum! Minderi mi bana yakıştırmadın, yoksa beni mi mindere yakıştırmadın? Bir türlü anlayamadım" deyince müminlerin annesi:

"Bak! Bu minder Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'a mahsustur. Sen putlara taptığından pissin. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in minderinde oturmanı istemedim" diye sert bir cevap verdi. Bunun üzerine Ebu Süfyan kızına:

"Yemin olsun ki benden ayrıldıktan sonra sapıtmışsın!" Karşılığında bulundu ve ayrılarak Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına vardı.Kendisine durumu izah etmeye çalıştı, ancak Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- hiç bir cevap vermedi. Çaresiz ayrılarak bu sefer de Ebu Bekir -radıyallahu anh-'e baş vurdu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile konuşarak O'nu razı etmesini rica etti. Ebu Bekir O'na:

"Yapamam" karşılığını verdi. Sonra Ömer-radıyallahu anh-'a geldi. Ömer -radıyallahu anh- aynı şekilde O'nun teklifini reddetti ve sert karşılıkta bulundu. Ebu Süfyan son olarak da Ali'ye gelip aynı şeyi O'ndan da rica etti. Ali -radıyallahu anh-' da O'nun teklifini reddetti ve insanlardan birisinin himayesinde

Medine'yi terk etmesini tavsiye etti. Ebu Süfyan O'nu dinleyerek eli boş olarak Medine'yi terk etti.

Ebu Süfyan'ın Medine'den ayrılmasından sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sefer için hazırlıklara girişti. Civardaki Bedevi kabilelerine de haber göndererek onların da sefer için hazırlanmalarını ve kendilerine katılmalarını istedi. Fakat hazırlıklar son derece gizli tutuluyor ve Kureyş'in durumu haber almaması için özen gösteriliyordu. Hatta Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Rabbine şöyle niyazda bulunmuştur:

"Allahım! Kureyş'in casuslarına ve istihbaratına darbe indir ta ki yurdunda O'nu basıp etkisiz hale getirelim"

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- bu gizliliğin yanısıra ayrıca Ebu Katede'yi Ramazan ayının başlangıcında Idım vadisine göndererek bu bölgeye sefer yapmak isetediği imajını oluşturmak istedi.

Bu arada sahabelerden Hatib bin Ebi Beltaa, Kureyş'e bir mektup göndererek, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in kendilerine doğru yürüyeceğini yazdı ve mektubu Mekke'ye giden bir kadına verdi. Kadın mektubu saç örgülerinin arasına saklayarak yola koyuldu.

Allah gökten haber göndererek durumu elçisine sezdirdi.Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ali, Mikdad, Zübeyr ve Mirsad'ı göndererek kadını ve bulunduğu yeri tarif etti ve

mektubu O'ndan geri almalarını emretti.Sahabeler gelip kadını yakaladılar ve mektubu istediler. Kadın kendisinde mektup olmadığını söyledi.Onlar da kadının üzerine aramakla tehdid edince kadın, çaresiz mektubu saç örgülerinin arasından çıkarıp verdi.Getirip Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e takdim ettiler. O da Hatib'i çağırarak neden böyle yaptığını sorunca Hatib:

"Ey Allah'ın Elçisi!" Şu bir hakikattir ki ben şüphesiz Allah'a ve Rasulune iman ettim. İnancımdan hiç bir şey değiştirmiş ve kaybetmiş değilim. Ancak benim Mekke'de ne arkam ne de aşiretim vardır. Fakat ailem ve çocuklarım oradaki insanların arasında mahsur bulunuyorlar. Ben de onları kurtarmak için böyle bir yola başvurdum" diye cevap verdi. O sırada hazır bulunan Ömer -radıyallahu anh- :

"Ey Allah'ın Elçisi! Bu adam münafıklık ediyor. İzin ver de kafasını uçurayım" diyerek öfkesini dile getirdi. Ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Bu Bedre katılmış bir kimsedir. Ne biliyorsun ya Ömer! Ola ki Allahu Teâlâ Bedir savaşına katılanlar hakkında: "Artık ne isterseniz yapın, sizi affetmiş bulunuyorum" buyurmuştur." dedi. Bunun üzerine Ömer'in gözleri parladı ve

"Allah ve Rasulu daha iyi bilir" karşlığında bulundu.

Mekke Yolunda:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye Ebu Zer el-Gıfâriyi bırakıp, hicri sekizinci yılın ramazan ayının onunda on bin kişilik büyük bir ordu ile Mekke'ye doğru yola çıktı.

İslam ordusu Cuhfe'ye ulaştığında, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- amcası Abbas ve ailesi ile karşılaştılar ve ailesi müslüman olarak Medine'ye hicret etmek için yola çıkmışlardı. Ebva mevkiinde ise Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in amcası oğlu Ebu Süfyan bin Haris ve halası oğlu Abdullah bin Ebi Ümeyye ile karşılaştılar. Ancak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu ikisinden de yüz çevirdi. Çünkü her ikisi de daha önce O'na çok eziyetler etmişlerdi. Bunun üzerine Ümmü Seleme O'na "Amcanoğlu ve halanoğlu insanlar içinde sana en çok düşmanlık etmiş kimseler değildirler" dedi. Ali de Ebu Süfyan'a

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in karşısına geçin ve O'na Yusuf'un kardeşlerinin Yusuf'a hitab ettikleri gibi hitap ederek "Allah'a yemin olsun ki, Allah seni bize üstün kıldı. Andolsun ki biz hata edenlerdeniz" deyin. Onlar da aynen bu şekilde yaptılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nlara

"Artık bugün siz geçmişteki hareketlerinizden dolayı azarlanmayacaksınız, Allah sizleri bağışlayacaktır. O merhametlilerin en merhametlisidir" diyerek karşılık verdi. Bundan sonra Ebu Süfyan şiirler okuyarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi

vesellem-'i övdü ve yaptıklarından dolayı özür diledi. İslam ordusu oruçlu olarak yola çıkmıştı. Kedid'e ulaştıklarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- insanlara iftar etmelerini emretti. Bundan sonra da yürüyüşlerini sürdürerek yatsı vakti Merrüz Zehran'a indiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada askerlerinin her birisine ateş yakmalarını emretti. Böylece 10 bin ateş yakılmış oldu. Nöbetçilerin başına Ömer bin Hattab tayin edildi.

Ebu Süfyan beraberinde Hakim bin Hizam ve Budeyl bin Veraka olduğu halde korku ve şaşkınlık içinde gelmiş durumu gözetliyorlardı. Uzaktan ışıkları görünce Ebu Süfyan:

"Ömrümde böyle ışıklı bir gece, böyle büyük bir ordu görmedim" diye şaşkınlığını ifade etti. Büdeyl

"Bu Huzaa olsa gerek" deyince Ebu Süfyan

"Hüzaa'nın böyle bir ateş yığınına ve askere sahip olması mümkün değildir" karşılığını verdi.

Ebu Süfyan Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Yanında:

Abbas gece kampta dolaşıyordu. Derken bir ses işitti. Sesin sahibini tanıdı ve

"Ebu Hanzala?" dedi. Karşıdaki

“Ebu’l Fazl” deyince

“Evet” dedi. Sesin sahibi Ebu Süfyan’dı. Gizlice kamp etrafında dolaşıyordu. Abbas’a

“Anam babam sana feda olsun. Ne oluyor?” Diye sordu. Abbas:

“Bu Rasûlullah’ın ordusudur. Kureyş’in çekeceği var” dedi.

Ebu Süfyan:

“Kurtuluş nedir? Annem ve babam sana feda olsun?” Abbas:

“Yarın zafer kazanılınca senin boynun vurulacak. Gel şu Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’in merkebine bin de seni O’na götüreyim.”

Ebu Süfyan Abbas ile beraber merkebe binip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’in huzuruna yürüdüler. Ömer -radıyallahu anh- O’nu görünce:

“Ebu Süfyan! Allah’ın düşmanı! Seni bizim elimize düşüren Allah’a hamd olsun” dedi. O’nun boynunu vurmak üzere Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’e koştu. Ömer Ebu Süfyan’ın boynunu vurmak için izin istedi. Abbas da

“Ben O’nu himayeme aldım” dedi. Her ikisi de isteklerinde ısrar ettiler. Sonunda Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Abbas’a

"Al O'nu çadırına götür. Sabah olunca da bana getir." dedi.

Sabah olup Abbas Ebu Süfyan'ı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın huzuruna çıkarınca Allah Rasulu O'na:

"Yazıklar olsun sana Ey Ebu Süfyan! Allah'tan başka bir ilah'ın olmadığını tanıyacağın vakit artık gelmedi mi?" dedi. Ebu Süfyan:

"Sen ne kerim ve civanmertsin. Eğer Allah'tan başka bir ilah olsaydı bugün bizi bu halde bırakmaz, bize yardım ederdi." Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Yazıklar olsun sana ey Ebu Süfyan! Benim Allah'ın elçisi olduğumu tanıyacağın vakit artık gelmedi mi?"

Ebu Süfyan:

"Amma bu hususta içimde hala biraz şüphe var." Abbas:

"Boynun vurulmadan önce müslüman ol" dedi. Bunun üzerine Ebu Süfyan müslüman olarak, kelimeyi şehadet getirdi.

Abbas Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e hitaben şöyle dedi:

"Ey Allah'ın Elçisi! Ebu Süfyan övünmeyi seven bir adamdır, O'na bir lütufta bulun" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Evet; kim Ebu Süfyan'ın evine sığınacak olsa o güven içindedir. Kim evine girip kapısını kapatırsa o güven içindedir. Ve kim Mescid-i Haram'a girerse o güven içindedir." buyurdu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Mekke-i Mükerremeye Girişi:

İslam ordusu Mekke'ye ilerleyeceği zaman Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- :

"Ya Abbas! Ebu Süfyan'ı vadinin dar bir yerinde yüksek bir yere götür de, İslam ordusunu iyice görsün" buyurdu. Abbas O'nu alıp İslam ordusunun geçeceği bir yere götürdü.

İslam ordusu bölük bölük geçerken Ebu Süfyan onları görüp:

"Bunlar kim ya Abbas?" diye soruyor, Abbas da onların kim olduğunu söylüyordu.

Nihayet Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Muhacirler ve Ensar'dan oluşan bir bölük içinde geçti. Demir'den başka birşey görünmüyordu. Ebu Süfyan, bu muhteşem manzarayı görünce:

"Ey Fazl'ın babası! Senin kardeşinin mülkü ne kadar da büyümüş" dedi. Abbas da O'nu:

"Ey Ebu Süfyan bu nübüvvettir." diye uyardı. Ebu Süfyan

"Evet, öyle" diyebildi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- mukaddes şehre kan dökmeden girmek istiyordu. Mekke'ye girecek kollardan birinin başında bulunan Sa'd bin Ubade "Bugün kavga günüdür." dediği için derhal değiştirilerek O'nun yerine oğlu Kays getirildi ve Medinelilerin sancağı O'na verildi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in de geçmesinden sonra Ebu Süfyan hızla Mekke'ye yönelerek şehre girdi ve avazı çıktığı kadar bağırarak halka şöyle seslendi.

"Ey Kureyş topluluğu! İşte Muhammed, asla karşı koyup başa çıkamayacağınız kadar büyük bir orduyla gelmiş bulunmaktadır. Kim evime sığınacak olursa ve kim Mescid-i Haram'a sığınacak olursa güven içinde olacaktır." Bu uyarı üzerine halk dağılarak kimisi evine gidip saklandı. Kimisi de Kabe'ye sığındı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Züt-Tuva mevkisine vardıktan sonra İslam ordusunun sol cenah komutanı Halid bin Velid'e Mekke'ye aşağıdan Keda yolundan girmesini ve karşısına çıkan olursa karşılık vermesini emretti. Sağ cenahın komutanı ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in sancağını taşıyan Zübeyr'e ise Mekke'ye yukarıdan girmesini emretti. Ordunun piyade alayı komutanı Ebu Ubeyde'ye de Vadi'den Mekke'ye inip ve kendisiyle birleşmeleri talimatını verdi.

Handeme semtinde Kureyş'ten oluşan bir çete Halid bin Velid'in kuvvetlerine saldırdı. Hafif bir çarpışmadan sonra oniki kayıp verdikten sonra kaçmak zorunda kaldılar. Halid'in de yolunu kaybeden iki askeri öldürülmüştü. Halid ilerleyerek Safa tepesine gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile birleşti.

Zübeyr ise kuvvetleriyle beraber ilerledi ve Mekke'ye girerek sancağı Hacun mevkiine dikti. Beraberinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in hanımları Ümmü Seleme ve Meymune radıyallahu anhuma da vardı. Burada Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i beklediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- beraberinde Ebu Bekir olduğu halde gelip bir süre burada istirahat etti. Sonra Fetih suresini okuyarak Mescid-i Haram'a girdi. Muhacir ve Ensar da O'nunla beraberdiler. Bineği üzerinde olduğu halde, Haceru'l-Esved'i selamladı ve Kabe'yi tavaf etti. İhramsız idi. O sırada Kabe'de 360 tane put bulunmaktaydı. Rasûlullah elindeki asa ile onları bir bir devirmeye başladı. Bunu yaparken

"Hak geldi batıl zail oldu. Batıl zaten zail olmaya mahkumdur."

"Batıl ne yoktan var edebilir, ne de öleni diriltebilir" ayetlerini okuyordu.

Putlar yüzüstü dökülüyorlardı.

Kabe'nin Temizlenmesi ve İçinde Namaz Kılınması:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Tavafını bitirdikten sonra Osman bin Talha'yı çağırarak elinden Kabe'nin anahtarını aldı ve kapısını açtırdı. Sonra içeride bulunan putların kırılmasını ve resimlerin silinmesini emretti. Sonra kendisi, Üsame ve Bilal içeri girip kapıyı kitlediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kapının karşısındaki duvara yöneldi, ki burası kapıdan üç zira mesafede uzaklıktaydı, solunda bir direk, sağında iki direk, gerisinde ise üç direk bulunuyordu. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- burada iki rekat namaz kıldı. Sonra içerde dolaşıp, tekbir getirdi. Allah'ın birliğini haykırdı.

Bugün Size Bir Kınama Yoktur:

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- sonra Beyt'in kapısını açtı. Kureyş saf saf Mescid-i Haram'ı doldurmuş bulunuyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada belağatlı bir hutbe okuyarak İslam'ın birçok hükmünü beyan etti. Bir de cahiliyye adetlerini kaldırdı. Sonra Mekke halkına hitaben şu soruyu sordu:

"Ey Kureyşliler ! Şimdi size nasıl bir muamelede bulunacağımı sanıyorsunuz?"

Kureyşliler :

“Senden hayırlı bir muamele bekleriz. Sen pek değerli bir kardeşimiz ve alicenap bir yeğenimizsin” cevabını verdiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

“Bugün size bir kınama yoktur. Gidin hepiniz hürsünüz” buyurdu.

Sonra inip Mescid-i Haram’da oturdu ve Beyt’in anahtarını Osman bin Talha’ya geri verdi. Ve O’na: “Bu sonsuza kadar size aittir. Bunu sizden ancak zalim kimse alır.” buyurdu.

Beyat:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- sonra Safa tepesine gelip yüzünü Kabe’ye çevirdi. Elini kaldırıp insanları kendisine çağırdı ve onlardan İslam üzerine beyat aldı. O gün İslam’a girenler arasında Ebu Bekir’in babası Ebu Kuhafe’de vardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O’nun müslüman olmasına çok sevindi. Erkeklerden sonra kadınlar gelip: “Allah’a ortak koşmayacaklarına, hırsızlık yapmayacaklarına,zina etmeyeceklerine, çocuklarını öldürmeyeceklerine, başka bir kimseden hamile kalarak onu kocalarına isnad etme iftirasında bulunmayacaklarına ve Peygember-sallallahu aleyhi vesellem-’e hiç bir meşru işte karşı gelmeyeceklerine dair bey’at ettiler.”

O gün beyat eden kadınlar arasında Utbe’nin kızı ve Ebu Süfyan’ın karısı Hind de vardı. Hamza’nın naaşına yaptıklarından

dolayı korku içindeydi. Örtüsüne bürünerek, tanınmaz halde gelmişti. Beyat ettikten sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e şöyle dedi:

"Ey Allah'ın Rasulu! Daha önce yeryüzünde bana senden daha düşman birisi yoktu, bugün ise yeryüzünde bana senden daha çok saygı duyduğum birisi yoktur." dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de O'na mülayim bir şekilde karşılık verdi.

Ömer-radıyallahu anh- Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in aşağısında oturmuş, beyat etmeye gelen insanları Resululllah-sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaştırıyordu.Kadınların beyatı musafaha olmadan sadece söz ile idi.

Bazı insanlar gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- hicret edeceklerine dair beyat etmek istediler. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- onlara şu karşılığı verdi.

"Hicret edenler hicretlerinin sevaplarını aldılar. Mekke'nin fethinden sonra artık hicret yoktur. Ancak cihad ve niyet vardır. Cihad için çağrıldığınızda hemen koşun"

Haklarında "Yakalanıp Öldürülmeleri" Emri Verilenler:

O gün Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bazı çok büyük günah sahibi müşriklerin kanlarının dökülmesi talimatını

vererek haklarında "idam" kararı verdi. Bu kimseler Kabe'nin örtüsüne yapışsalar dahi yine öldürüleceklerdi. Haklarında yakalama ve idam emri çıkan bu aşırı İslam düşmanlarına bu emirden sonra artık yeryüzü onca genişliğine rağmen dar gelmeye başladı. Kimisi yakalanıp öldürüldü, kimisi de Allah'ın inayetine mazhar olup İslama girip kurtuldular. Öldürülenler şunlardır.

İbni Hatal, Mukis bin Sabhabe, Haris bin Nefil, Kuveyne bin Hatal, olmak üzere dört kişi. Ayrıca Harr bin Talatıl ve Ümmü Sa'd'ın da öldürüldüğü rivayetleri mevcuttur. Ümmü Sad'ın İbni Hatal'ın cariyesi olma ihtimali vardır. Bunlarla beraber öldürülenler altı kişi olmuş oldu.

Önce saklanıp veya kaçıp ta sonra İslam'a girip kurtulanlar da şunlardır. Abdullah bin Sa'd bin Ebi Serh, İkrime bin Ebi Cehl, Habbar bin Esved ve Hatal'ın diğer bir oğlu Kuyeyne olmak üzere dört kişi. Ayrıca Ka'b bin Züheyr, Vahşi bin Harb ve Hind binti Utbe'nin de bunlar arasında olduğu rivayeti vardır. O halde yedi kişi olmuş olur.

Bazıları da haklarında vur emri olmamasına rağmen korkularından saklandılar. Bu kişiler arasında Safvan bin Ümeyye, Züheyr bin Ebi Ümeyye ve Süheyl bin Amr. Sonra tüm bu insanlar İslam'a girerek kurtuldular. Allah'a hamd olsun.

Fetih Namazı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kuşluk vakti halası yahut amcası kızı Ümmü Hani'nin evine girerek sekiz rekat fetih namazı kıldı. Her iki rekatta bir selam veriyordu. Ümmü Hani Hz. Ali'nin öldürmek istediği iki akrabasını himayesine almıştı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na hitaben "senin himayeni kabul ederiz Ey Ümmü Hâni" buyurdu.

Bilâl'in Kabe'de Ezan Okuması:

Öğle namazının vakti girince Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Bilal'e Kabe'nin tepesine çıkıp ezan okumasını emretti. Bu İslam'ın zaferinin ilanı mesabesindeydi. Bununla ehli İslam büyük bir sevince kapıldığı gibi, müşrikler de o kadar büyük bir üzüntüye kapıldılar. Alemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Mekke'de İkameti:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Mekke'yi fethettikten ve Safa'ya çıkıp insanları kendisine beyat etmeye çağırdıktan sonra Ensar, artık O'nun kendilerini terkedip öz yurdu olan Mekke'de kalacağından korktular. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu:

"Allah'a sığınırım. Hayat hayatınız, ölüm ölümünüzdür"

Bu sözden sonra Ensar'ın bu husustaki korkusu yerine sevinç ve mutluluğa bıraktı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ondokuz gün boyunca Mekke'de kalarak buradaki cahiliye düzenini silip, yerine İslam düzenini ikame etti. Mescid-i Haram'ı putlardan ve pisliklerden temizledi. Münadiler çıkararak: "Allah'a ve ahiret gününe inanan evinde put bırakmasın" diye nida ettirdi.

Uzza, Menat ve Süva'nın Yıkılması:

Ramazanın yirmibeşinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Halid bin Velid'i otuz kişilik bir süvari birliğinin başında Nahle'ye göndererek Arapların en büyük putu olan Uzza'nın heykelini yıktırdı.

Sonra yine Ramazan ayında Amr bin As'ı göndererek Huzeyl kabilesinin en büyük putu olan Süva'yı yıktırdı. Bu heykel Mekke'nin 150 km kuzey doğusunda bulunmaktaydı. Heykel'in acziyetini gören bekçiler müslüman oldular.

Daha sonra da yine aynı Ramazan ayında Seyyid bin Zeyd el-Eşheli -radıyallahu anh- yi yirmi kişilik bir süvari birliğinin başında göndererek Kadid bölgesinde bulunan Menat putunu yıktırdı. Bu put, Kelb, Hüzan, Gassan, Evs ve Hazrec kabilelerinin putu idi.

Halid'in Cezimoğullarına Gönderilmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Mekke'de iken Şevval ayında Halid bin Velid'i 350 kişilik bir kuvvet ile İslama davet amacıyla Cezimeoğullarına gönderdi. Halid onları İslam'a davet etti. Fakat Cezimoğulları İslam'a girmeyi reddettiler. Bunun üzerine Halid onlara saldırıp bir kısmını öldürdüğü gibi, bir kısmını da esir aldı. Sonra bir gün her adamına elindeki esiri öldürmesini emretti. Ancak İbni Amr ve arkadaşları O'na karşı geldiler. Mekke'ye dönüp olayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e haber verdikleri vakit, Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- bu olaydan çok üzüldü ve elini kaldırarak:

"Allah'ım ben Halid'in yaptığından beriyim, Allah'ım ben Halid'in yaptığından beriyim" buyurdu. Sonra Ali -radıyallahu anh-'yi öldürülen kişilerin diyetini vererek Cezimoğullarına gönderdi. Ali onlara öldürülen kişilerin diyetlerini ve savaşta kaybettikleri mallarının bedelini ödedikten sonra elinde kalan fazla malları da onlara bağışladı.

Halid'in esirler hakkındaki emri nedeniyle O'nunla Abdurrahman bin Avf arasında tartışma yaşanmıştı. Durum Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e intikal edince Halid'i kınayarak şöyle buyurdu.

"Dur ya Halid. Arkadaşlarımı rahat bırak. Allah'a yemin olsun ki bir kimse Uhud dağı kadar altına sahib olsa ve onun

tamamını infak etse yine de benim ashabımın Allah yolunda bir sabah veya bir akşam gidip gelmesinden aldığı sevaba ulaşamaz."

Huneyn Gazvesi:

Mekke'nin fethi tamamlandıktan sonra başta Hevazin ve Sakif olmak üzere Kays Iylan kabileleri aralarında danışmalarda bulunmak üzere toplandılar. Ve "Muhammed kendi kavmi ile olan savaşını zafer ile noktaladı. Şimdi sıra bize geldi. O halde o bize saldırmadan önce biz O'na saldıralım" şeklinde bir karara vardılar. Hemen savaş hazırlıklarına giriştiler. Savaş komutanlığına Malik bin Avf getirildi. Malik büyük bir ordu oluşturarak Evtas vadisine indi. Beraberilerine karılarını, çocuklarını ve mallarını da almışlardı. İçlerinde ileri görüşlülüğü ve zekasıyla meşhur olan Düreyd bin Simme de vardı. Çocuk ve hayvan seslerini işitince Malik'e bunun ne demek olduğunu sordu. Malik de O'na: "Her askerin arkasına ailesi ve malını koyarak onlar için savaşmasını ve geri dönüp kaçmamasını istediğini" söyledi. Düreyd, bunu doğru bulmayarak, geri çekilmeye mecbur bir askeri hiçbir kuvvetin durduramayacağını anlattı. Sonra geri dönüldüğü taktirde, bu kadınlar yüzünden daha çok şerefsizliğe düşeceklerini söyledi. Fakat Malik, Düreyd'in görüşünü kabul etmedi. Birliklerini Evtas'tan topladı ve daha sonra civardaki Huneyn vadisine bir kısım askerlerini intikal ettirererek burada pusu kurdu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- düşman kabilelerin savaş için birleleştiklerini haber alır almaz harekete geçti ve Şevval'in 6. günü cumartesi 12 bin kişilik bir kuvvetle Mekke'den çıktı. Mekke'ye naib olarak İtâb bin Üseyd'i bıraktı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sefere çıkmadan önce henüz müşrik olan Safvan bin Ümeyye'den yüz zırh ve yetecek kadar ödünç silah aldı. Yolda müslümanlar arapların öteden beri saygı gösterdikleri büyük ve yeşil bir ağaç ile karşılaştılar. Araplar bu ağaca "Zatül Envat" diyorlardı. Her yıl onun yanına gelir ve silahlarını çıkarıp onun üzerine asarlardı. Kurbanlarını onun yanında keser ve orda ibadet niyetiyle bir gün kalırlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile birlikte giderlerken İslama yeni girmiş bazı müslümanların gözü bu ağaca takıldı. Hemen

"Ya Rasûlallah! Onların Zatu Envat'ı gibi, bir Zatu Envat da bize yap" dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- : "Allahu Ekber! Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, siz , Musa'nın kavmi O'na: "Onların ilahları gibi sen de bize bir ilah yap demişler. Musa da siz cahil bir kavimsiniz" demişti. Muhakkak ki siz sizden önceki kavimlerin yolundan gidiyorsunuz" buyurdu.

Ayrıca müslümanlardan bazıları İslam ordusunun büyüklüğüne bakarak

"Bugün asla yenilmeyiz" dediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu sözü duyunca çok üzüldü. Aynı günün akşamı

müslümanlardan bir atlı gelerek Havazin kabilesinin tüm can ve mallarıyla yola çıkmış olduğunu haber verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu haberi duyunca gülümsedi ve:

"İnşaallah yarın bunlar müslümanların ganimeti olacaktır" buyurdu.

Hicri 8. yılın Şevval ayının onuncu gecesi İslam ordusu Huneyn'e vardı. Huneyn'e girmeden önce Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- ordusunu teftiş ederek Muhacirlerin sancağını Ali'ye, Evs'in sancağını Üseyid bin Hudeyr'e, Hazrec'in sancağını da Habbab bin Münzir'e, diğer kabilelerin sancaklarını da her kabilenin bir yiğidine verdi.Kendisi de iki zırh ve miğfer giydi. Hazırlıklar tamamlandıktan sonra İslam ordusunun öncü kuvvetleri düşman pusdidusundan habersiz Huneyn vadisine girmeye başladı. Bu arada düşman birlikleri gizlendikleri pusulardan çıkarak müslümanların üzerine ok yağmuru yağdırmaya başladılar. Yekvücüt halinde hucum ediyorlardı. İslam ordusunun mukaddimesi neye uğradığını şaşırdı. Beklemedik bir saldırıya uğramışlardı. Müslümanlar geriye dönüp kaçmaya başladılar. Hiçbiri başını çevirip de diğerine bile bakamıyordu. Öncü kuvvetlerin bozulması diğer kuvvetleri de etkiledi. Müslümanlar genel bir bozgunluk içine düştüler.

Bu beklenilmedik bozgun İslam ordusu içinde bulunan bazı müşrikleri ve yeni İslam'a girmiş kişileri sevindirerek Ebu Süfyan:

“Bu yenilginin denize kadar arkası alınmaz!” diye bağırdı. Bir başkası da O’na:

“Muhammed ve ashabının bozguna uğramasıyla müjdelenin. Bundan sonra bizi zorlayamazlar” dedi. Ancak daha henüz müşrik olan Safvan ve İslam’a yeni giren İkrime bu kişileri azarlayarak susturdular.

Herkesin dağılıp kaçtığı bu zor anda Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yanındaki birkaç Muhacir ve Ensarla beraber sebat ediyor ve merkebini düşman tarafına doğru mahmuzluyor ve şöyle haykırıyordu:

“Yalan değil Peygamberim

Ben Abdulmuttalibin oğluyum”

Amcası oğlu Ebu Süfyan bin Haris ve amcası Abbas O’nun atının yularını ve başını tutarak düşman saflarına girmesine engel oluyorlardı. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- atından inerek Allah’a dua edip yardım istedi. Gür sesli olan amcası Abbas’a sahabesine haykırmasını emretti. Abbas gür sesiyle:

“Ey Ensar! Ey Rıdvan ağacı altında Peygamber’e bey’atte bulunan mert Medineliler” diye haykırınca dağılmış bulunan müslümanlar

“Lebbeyk, Lebbeyk” diyerek Rasûlullah’ın etrafında toplanmaya başladılar.Böylece büyük sayıda bir toplanma oldu.

Allahu Teâlâ onların kalplerine sükûnet indirerek kendilerine büyük bir rahatlama verdi. Görülmeyen askerlerini yardım için indirdi. Savaşın şiddetlenmesi üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu.

"İşte şimdi tandır alevlendi, savaş kızıştı" sonra yerden bir avuç toprak alıp düşmanın yüzüne savurdu.Çok geçmeden müslümanlar üstünlüğü ele geçirdiler.Düşman dağılıp kaçmaya başladı.Müslümanlar onları takip ederek onları öldürmeye ve esir almaya başladılar. Düşman tam bir bozguna uğradı. Öyle ki çoğu savaşçıları ile kadın ve çocuklarının tamamı esir alındılar.Halid bin Velid bu savaşta çok ağır yaralar almıştır. Ayrıca Allah'ın Rasulüne inayetini bizzat gören Mekke müşriklerinden birçoğu bu savaştan sonra İslam'a girdiler.

Müşriklerin Takip Edilmesi:

Huneyn'de bozguna uğrayan müşrikler üç fırkaya ayrıldılar. Bir kısmı Taif'e sığındılar ki bunlar çoğunluktaydı. Bir kısmı Nahle vadisine sığındılar ve bir kısmı da Evtas'a geçerek savaş düzeni aldılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Evtas'a Ebu Musa el-Eşari'nin amcası Ebu Amir komutasında bir birlik göndererek orada bulunan müşrikleri dağıttı ve ellerinde bulunan mallarını ganimet olarak aldı. Bu çarpışmalar sırasında Ebu Amir'in şehit düşmesinden sonra birliğin komutanlığını yeğeni Ebu Musa el-Eşari

üstlendi ve muzaffer olarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına döndü.

Müslümanlardan bir birlik de Nahle'ye kaçan müşrikleri takip etti ve Düreyd bin Simme de dahil olmak üzere onları kılıçtan geçirdi.

Savaştan sonra Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-ganimet ve esirlerin bir araya toplanılmasını emretti. Yaklaşık 24 bin deve ve 40 binden fazla koyunun yanı sıra 4 bin ukiyye gümüş ile 6 bin esirden müteşekkil büyük bir ganimet alınmıştı. Tüm bu ganimet malları esirlerle beraber Cirane vadisine götürülerek Mesud bin Amr el-Gıffari'nin sorumluluğunda koruma altına alındı.

Taif Gazvesi:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra askerinin başında Taif'e yöneldi. Yolda Malik bin Avf'ın bir kalesine rastladılar ve onu yıktılar. Müslümanlar Taif'e geldiklerinde düşmanlar kalelerine sığındılar. Beraberlerinde bir yıl yetecek kadar yiyecekleri de vardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-onları muhasara altına aldı. Müslümanlar düşmana çok yakın bir mevkide bulunduklarından bazıları düşman oklarıyla yaralandı. Bunun üzerine ordugah şimdiki Taif mescidinin bulunduğu yere kuruldu.

Müslümanlar düşmanı kalelerinden çıkarmak için değişik metotlar denemelerine rağmen bu konuda başarısız oldular. Halid bin Velid hergün çıkıp onları mübarezeye çağırmasına rağmen içlerinden çıkan kimse olmuyordu. Ayrıca mancınık ile dövülmelerine rağmen yine bir netice alınamadı. Bazı yiğit müslümanlar kale duvarlarına tırmanmaya çalıştılarsa da düşman yukarıdan kızgın demirler atarak onları geri dönmek zorunda bıraktılar. Üzüm ve hurma ağaçları kesildi. Ancak onlar Allah ve akrabalık bağları hatırına ağaçlara dokunulmamasını rica ettiler ve bu ricaları kabul edildi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- münadi çıkararak "Kaleden çıkan her köle hürdür" diye bağırttı. Bunun üzerine içlerinde Ebu Bekre'nin de olduğu 23 köle kalelerinden kaçarak müslümanlara katılıp hürriyetlerini elde ettiler. Bu kölelerin kaçması Taiflilere acı gelse de kalelerinden çıkmamakta ısrar ettiler.

Kuşatma hiçbir sonuç alınmadan yirmigün devam etti. Bir ay devam ettiği de rivayet edilir. Sonunda Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Nevfel bin Muaviye ed-Deyli'nin "Onlar delikteki tilkiler gibidir. Beklersen alırsın. Bırakırsan sana bir zarar veremezler" şeklindeki sözlerinden sonra kuşatmanın kaldırılmasını emretti. Bazı müslümanlar O'ndan Sakif aleyhine dua etmesini istediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de:

"Allah'ım Sakiflileri hidayete erdir ve onları bize müslüman olarak getir" diye dua etti.

Ganimet ve Esirlerin Paylaşımı:

Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ci'rane vadisine dönerek on günden fazla burada bekledi. Hevazin kabilesinin belki pişman olup gelip esir ve mallarını kurtarabileceklerini düşünüyordu. Bu süre zarfında kimse gelmeyince ganimet ve esirlerin paylaşımına geçildi. Ganimetin beşte biri ayrılarak henüz yeni İslama girmiş zayıf imanlı kimselerle, henüz İslama girmemiş ancak girmesi umulan insanlara dağıtıldı. Özellikle Kureyş'in ileri gelenleri olan bu insanlara düşünemeyecekleri kadar bol mal verildi.

Ebu Süfyan'a, 40 ukiye gümüş ve yüz deve, oğulları Yezid ve Muaviye'ye yüzer deve ve kırkar ukiye gümüş, Safvan Bin Umeyye'ye üçyüz deve, Hakim bin Hizam, Haris bin Haris Kelde, Uyeyne bin Hısn, Akra bin Habis, Abbas bin Harise, Haris bin Hişam, Cübeyr bin Mutim, Süheyl bin Amr, Huveylid bin Abduluzza ve daha başka birçok Kureyşlilere yüzer deve verildi. Diğerlerine ise ellişer, kırkar deve verdi. Hatta O'nun bu ikramı öyle büyük bir şaşkınlığa yol açtı ki insanlar birbirlerine "Muhammed öyle veriyor ki, asla yoksulluktan korkulmaz" demeye başladılar. Bedeviler koşup Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-'i sıkıştırmaya başladılar. Hatta Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'i kuşatıp ridasından tutmaya başladılar. Her biri mal istiyordu. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- onlara

öfkelenerek "Ridamı bırakın, nefsim elinde olan Allah'a yemin olsun ki elimde ağaçların sayısı kadar mal olsa onu yine size paylaştırırım. Sonra bana cimri, korkak veya yalancı olarak iltifat etmezdiniz.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra halka nasihat ederek ganimet malından izinsiz olarak aldıkları en küçük şeyi, iğne ve ipliği dahi geri iade etmelerini emretti. İnsanlar onun bu emrine uyarak ganimet malından aldıkları en küçük şeyi dahi geri iade ettiler.

Ganimet malının beşte biri "Müellefetül Kulub (İslama yeni ısınanlar)" denilen kişilere dağıtıldıktan sonra geri kalanı askerler arasında paylaşıldı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ganimetin paylaşılma işlemiyle Zeyd bin Sabit'i görevlendirdi. Her askere bir buçuk deve ikibuçuk koyun on dirhem ve bir esirin üçte biri düştü.

Ensar'ın Yakınması ve Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in Hutbesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in kalbleri İslam'a ısındırmak istenen kimselere büyük miktarda mal vermesi Ensar'ı şaşkınlığa düşürdü. Oysa kendilerine hiç bir şey verilmemişti. Bunun üzerine Ensar'dan bazı müslümanlar "Bu nasıl iştir? Kureyş'e veriyor bizi mahrum bırakıyor. Oysa daha henüz

kılıçlarımızdan onların kanı akıyor" diye söylenmeye başladılar. Ensar'ın bu rahatsızlığını reisleri Sa'd bin Ubade Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e bildirdi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ensar'ı bir araya topladı. Allah'a hamdü sena ettikten sonra, kendisinin Ensar'a yaptığı iyilikleri sonra da onların kendisine yaptıkları iyilikleri saydı ve sonra şöyle buyurdu.

"Ey Ensar topluluğu! Gönülleri İslam'a ısınsın diye bir gruba dünyalık birşey verdiğim, size ise müslümanlığınızla başbaşa bıraktığım için mi bana gücendiniz? Ey Ensar! İnsanlar koyunlarla, develerle buradan dönerken siz de Allah'ın Rasulu ile beraber memleketinize dönmeyi tercih etmez misiniz? Muhammed'in canını elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki eğer hicret olmasaydı Ensardan biri olmak isterdim. İnsanlar bir yol tuttukları zaman ben Ensar'ın yolundan yürürdüm. Allah'ım! Ensar'a çocuklarına ve torunlarına rahmet eyle!"

O'nun bu beliğ hutbesi üzerine Ensar askerleri sakalları ıslanıncaya kadar ağladılar. Ve: "Biz nasip ve pay olarak Allah'ın Rasuluna razı olduk" dediler ve sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in oradan ayrılması ile onlar da dağıldılar.

Hevazin Heyeti:

Ganimetler paylaşıldıktan sonra Züheyr bin Said başkanlığındaki Hevazin heyeti gelerek müslüman olup, beyat ettiler. Sonra da Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den çoluk çocuklarının kendilerine iade etmesini rica ettiler. Bu hususta Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in cömertlik ve keremini öven ve kendilerinin çoluk çocuklarına duydukları özlemi dile getiren çeşitli beyitler okudular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara:

"Ben öğle namazımı kılınca ayağa kalkıp, İslama girdiğinizi gösterin ve "Biz sizin din kardeşiniz" deyin. Sonra da Biz, Rasûlullah'ın müminler katında, müminlelerin de Rasûlullah katında bize şefaatçı olmasını ve esirlerimizin iade edilmesini diliyoruz" deyin" buyurdu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- namazı kıldırınca Hevazin heyeti O'nu kendilerine dediklerini söylediler. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-:

"Benim ve Abdulmuttalib oğullarının hissesine düşenler sizin olsun. Müslümanlardan da aynı şeyi isteyeceğim" buyurdu. Bunu duyan Ensar ve Muhacirler de

"Biz de payımıza düşenleri Rasûlullah'a veriyoruz" dediler. Ancak bazı bedeviler ki - bunlar Akra bin Habis, Uyeyne bin Hısın ve Abbas bin Mirdni'dir- buna karşı çıktılar. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-:

"Sizden her kimin yanında onlara ait kadın ve çocuklar olup da bunları gönül hoşnutluğu ile bağışlamak istiyorsa bağışlasın. Sizden her kim de payına düşen bu esirleri vermek istemiyorsa onları da Allah -Celle Celelühü-'ın bize nasip edeceği ilk ganimet malından kendisine altı deve verilmek şartıyla iade etsin" buyurdu. Uyeyne bin Hısn dışında tüm insanlar gönül rızasıyla ellerindeki esirleri geri iade ettiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- tüm esirlere birer keten elbise hediye etti.

Cirane Umresi:

Ganimet taksiminden sonra Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- umre için ihrama girdi ki, bu Ci'rane umresidir.Allah Rasulu-sallallahu aleyhi vesellem- umre yaptıktan sonra Medine'ye hareket etti. Zilhicce ayının son günlerinde Medine'ye ulaştı.

Temimoğullarının Yola Getirilmesi ve İslâm'a Girmeleri:

Hicri 9. yılın Muharrem ayında Medine'ye Temimoğullarının arap kabilelerini müslümanlara cizye vermemeye zorladıkları haberi geldi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların üzerine Uyeyn bin Hısn el-Fezari komutasında elli kişilik bir süvari birliği gönderdi. Uyeyne ve askerleri çölde onlara saldırarak onbir adam, yirmi bir kadın ve otuz çocuklarını esir alıp

Medine'ye getirdi. Bunun üzerine Temimoğullarının liderlerinden oluşan on kişilik bir heyet Medine'ye gelerek, mübaha (övünme) yapmak istediler. Hatipleri Atarid bin Hacip konuştu. O'na Sabit bin Kays cevap verdi. Sonra şairleri Zebürkan bin Bedr şiirler okudu, ona da Hassan bin Sabit cevap verdi.

Temimoğulları heyeti İslam hatip ve şairlerinin kendilerinden daha iyi olduğunu itiraf edip, İslam'a girdiler. İslam'a girmeleri üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlardan alınan esirleri geri iade etti ve onlara ikramda bulundu.

Tayoğullarının Fels İsmindeki Putlarının Yıkılması ve Adiy bin Hatem'in Müslüman Olması:

Hicri 9. yılın Rebiulevvel ayında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ali bin Ebi Talib'i yüzelli kişilik bir birlikle Tayoğullarının Fels ismiyle tanınan putlarını yıkmak üzere gönderdi. Ali'nin yanında siyah sancak ve beyaz bayrak vardı. Askerleriyle beraber araplar arasında cömertlik ve iyiliği ile meşhur Hatemü't-Tai'nin kabilesine saldırdılar ve onları yenerek birçok ganimet ve esir ele geçirdiler. Esirler arasında Hatemü't-Tai'nin kızı Safane de vardı. Esirler Medine'ye getirildikten sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Safane'ye ikramda bulundu ve O'nu karşılıksız olarak salıverdi. Safane daha önce Şam'a kaçmış olan kardeşi Adiyy bin Hatim'in yanına giderek O'na: "Öyle bir insanın

yanından geldim ki bana babamın dahi yapamayacağı iyilikler yaptı. sen de O'na git" dedi. Bunun üzerine Adiyy hiçbir eman ve güvence almadan doğruca Medine'ye Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına geldi. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- O'nu İslam'a çağırınca o zaman Adiyy hemen oracıkta İslam'a girdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- o zaman Adiyy ile yaptığı konuşmalarında ona şöyle demişti.

"Sen müslümanların bugün ihtiyaç içinde oluşlarına bakarak belki müslüman olmaktan çekinirsin. Fakat gün gelecek onlar bol servete kavuşacaklar. Öyle ki mala istekli bulunmayacaklar. Bir kadın ta Kadisiye'den kalkıp devesiyle Hacca gidecek, Allah korkusundan başka bir korku duymayacak. Emniyet ve asayiş kemal bulacak" Çok geçmeden Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in bu haberi gerçekleşti ve İslam ülkelerinde emsalsiz bir asayiş ve emniyet kuruldu. Halk huzur ve rahata kavuştu.

Temimoğullarının yola getirilmesi ve Fels putunun yıkılması Mekke fethinden ve Huneyn savaşından sonra vuku bulan en önemli iki olaydır. Bu iki olay dışında da bazı hadiseler daha yaşandı ki onları burada anmaya gerek duymuyoruz. Müslümanlarla puta tapanlar arasındaki mücadele Mekke'nin fethi ile müslümanların lehine sonuçlanmış oldu. Ancak müslümanlar bu mücadelenin getirdiği savaşların verdiği

yorgunluktan daha henüz dinlenmeye vakit bulamadan, Şam'da bulunan Hristiyan güçlerin kendilerine doğru harekete geçtiklerini öğrendiler. Mute savaşı bundan dolayı yapılmıştı. Hristiyan güçler İran'a karşı kazandıkları zaferlerden dolayı her bakımdan çok güçlü konumdaydı. Bu durum onlarla müslümanlar arasındaki kanlı savaşlara neden oldu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- henüz hayatta iken meydana gelen Tebük savaşından sonra, Hülefayı Raşidin döneminde Şam'ın tamamen feth edilmesiyle bu mücadele de müslümanlar lehine sonuçlandı.

Tebuk Gazvesi:

Mute savaşının sadece üç bin kişiden müteşekkil İslam ordusunun başarısıyla sonuçlanması ve ikiyüzbin kişilik büyük Rum ordusunun bu savaştan başarısız olarak çıkması Rumlar açısından kötü bir şöhret olmuştu. Dolayısıyla bu savaştan sonra Rum egemenliği altında yaşayan Şam'a mücavir arap kabileleri bağımsızlık hareketlerine giriştiler. Bunun üzerine Rum Devleti, müslümanları kendi yurtlarında vurmak ve tamamen yok etmek için hazırlıklara girişip, büyük bir ordu teşkil ettiler.

Müslümanların Rum Ordusuna Karşı Yaptıkları Hazırlıklar:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Rumların hazırlıklarını haber alır almaz derhal harekete geçti ve tüm müslümanları

cihada davet etti. Ayrıca her zamankinin aksine bu sefer gidilecek yönü ve karşılaşacak düşmanı da açıkça söyledi ki, insanlar kendilerini ona göre hazırlasınlar. Zira o yıl Medine ve civarında müthiş bir kuraklık ve kıtlık vardı. Havalar çok sıcaktı. İnsanların hareket etmeye takatları kalmamıştı. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- varlıklı müslümanları yoksul müslümanları techiz etmek için teşvik ettiğinde Ebu Bekir -radıyallahu anh- dörtbin dirhemden oluşan malının tamamını alıp, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e getirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na: "Peki ailen için bir şeyler bıraktın mı?" diye sorunca; Ebu Bekir -radıyallahu anh-

"Onlara Allah'ı ve Rasulu'nü bıraktım" cevabını verdi. Ömer -radıyallahu anh- 'de malının yarısını getirdi. Osman ise malının çoğunu getirmiştir. O'nun 10 bin dinar, üçyüz deve ve elli at'ı İslam ordusunun donatılması için Rasûlullah'a -sallallahu aleyhi vesellem- bağışladığı rivayet edilmektedir. O'nun bu cömertce tavrı üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Bu günden sonra Osman'a yaptığı hiç bir şey zarar vermez" buyurmuştur.

Müslümanlar İslam ordusunun donanımı için birbirleriyle yarışa geçtiler. Özellikle Abdurrahman bin Avf, Abbas, Talha, Sa'd bin Ubade, Muhammed bin Mesleme ve Asım bin Adiy gibi sahabiler bu yarışı önlerde tamamlamışlardır. Ayrıca müslüman

hanımlar da bu yarışa katılarak zinet eşyalarını İslam ordusuna bağışlamışlardır.

Binecek bir şey bulamayan yoksul sahabeler Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e gelip O'ndan binek talep ettiklerinde; "Sizi bindirecek birşey bulamıyorum" dediği ve bu uğurda sarfedecekleri birşeyi de bulamadıkları için mahzun olup gözlerinden yaşlar boşanarak geri dönmüşlerdir" (Tevbe, 9/92)

Bu kişileri sahabelerden Osman ve Abbas gibi varlıklı müslümanlar donatmışlardır.

Münafıklar ise her zamanki adetleri üzerine az verenle de çok verenle de alay etmişler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Rum ordusu ile karşılaşma cüretini göstermesini şaşkınlık ve alayla karşılamışlardır. Kendilerine niçin böyle yaptıkları sorulduğunda: "Biz ancak laflaşıyoruz, şakalaşıyoruz" cevabını verirlerdi. Sefere çıkmadan önce münafık ve bedevilerden bazı kimseler gelerek, birtakım özürler beyan edip, sefere katılmama hususunda Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den izin talep ettiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de onlara izin verdi. Bazı gerçek müslümanlar ise bu sefere tembelliklerinden dolayı katılmamışlardır.

İslam Ordusu Tebuk Yolunda:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ailesi üzerine Ali bin Abi Talib'i Medine üzerine de Muhammed bin Mesleme'yi naib bırakarak Tebuk'a doğru harekete geçti. İslam ordusunun büyük sancağını Ebu Bekir -radıyallahu anh- 'a verdi. Muhacirlerin sancağını Zübeyr'e, Evs'in sancağını Useyd bin Hudeyr'e, Hazrec'in sancağını ise Habbab bin Münzir'e verdi. İslam ordusu Medine'den perşembe günü çıkmıştır. Ordu üçbin kişiden müteşekkildi. Fakat techizat ve yiyecek olarak büyük eksiklikler vardı. Onsekiz kişinin sırayla bir deveye bindikleri oluyordu. İnsanlar açlıktan ağaç yaprakları yemek zorunda kalıyorlardı. Hatta içindeki suyu içmek için develerini kesmek zorunda dahi kaldılar.

İslam ordusu Tebük'e doğru ilerlerken Hz. Ali, münafıkların söylentilerine dayanamayıp yola çıkarak, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaştı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na: "Sen benim katımda, Harun'un Musa'nın katında olduğu gibi olmaya razı değil misin? Ancak şu kadarı var ki benden sonra Peygamber olmayacaktır" buyurarak, geri çevirdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-, Semud diyarında Hicr'de konakladı. Ashab'ı Kiram'a buranın Allah'ın azabına uğrayanların diyarı olduğunu haber verdi ve: "Kendilerine zulmedenlerin evlerine girmeyin. Ancak onların başına gelen musibetin sizin de başınıza gelmesinden korkup ağlayarak

girebilirsiniz" dedi ve ilave etti "Buranın suyundan da içmeyin, abdest de almayın. Buranın suyuyla yoğurduğunuz hamurları da develerinize yem yapın. Ondan hiçbir şey yemeyin."

Yolda Resullah -sallallahu aleyhi vesellem- öğle ve ikindi ile akşam ve yatsıyı cemi takdim ve cemi tehir yaparak bir kılıyordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ve İslam ordusu Tebük'e henüz varmıştı ki özürsüz olarak bu sefere katılmayan müslümanlardan biri olan Ebu Hayseme de peşlerinden gelerek onlara katıldı. Ebu Hayseme'nin sonradan harekete geçmesi şöyle olmuştur. Sıcak bir günde bağına girdiğinde hanımlarından her birinin kendi koltuğuna uzandıklarını ve yanlarında güzel yiyecek ve soğuk suyun bulunduğunu gördü ve kendi kendine O "Şu anda Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- sıcağın altında, Ebu Hayseme ise gölgelikte; hazır su ve güzel kadınlar arasında! Bu insaf mı! Allah'a yemin olsun ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e kavuşmadıkca sizden birinizin koltuğuna oturmayacağım; bana hemen yol hazırlığı yapın" dedi. Hazırlığını görüp, hemen bineğine bindi ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- henüz Tebuk'e indiği sırada O'na kavuştu.

Tebuk'te Yirmi Gün

Rum yönetimi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Tebuk'e indiğini haber alır almaz, savaş azmini yitirdi,

müslümanlarla karşılaşmaya cesaret edemediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada yirmi gün kadar kalarak düşmanına korku verdi ve gelen heyetleri karşıladı. Eyle hakimi Yuhanna bin Rube beraberinde Cerba ve Ezruh halkı ile gelerek müslümanlarla cizye karşılığında barış anlaşmaları yaptılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bu Yuhanna'ya ve Eyle halkına eman verdiğine dair resmi bir belge yazdırdı. Bu belgeye göre Eyle halkına deniz ve karada diledikleri gibi dolaşım hakkı tanınarak can ve malları garanti altına alınıyordu.

Cerba ve Ezruh halkına da resmi bir belge yazılarak eman verildi. Bu belgeye göre iki halk her Recep ayında yüz dinar vereceklerdir. Mina halkıyla yapılan anlaşmaya göre ise ürünlerinin dörtte birine el konuluyordu.

Devmetu'l Cendel Reisi Ukeydir'in Esir Alınması:

Burada Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Halid bin Velid'i dörtyüzyirmi kişilik bir süvari birliğiyle Devmetu'l Cendel'e gönderdi. Buranın reisi Ukeydir avlanmak için çıkmıştı. Halid O'nu esir alarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e getirdi. İki bin deve, üçyüz baş, dörtyüz zırh ve dörtyüz ok karşılığında onunla barış yapıldı. Ayrıca Ukeydir her yıl tıpkı Eyle ve Mina halkı gibi cizye vermeyi kabul etti.

Medine'ye Dönüş:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- İslâm ordusunun başında Tebuk'da yirmi gün geçirdikten sonra Medine'ye dönmek üzere tekrar yola çıktı.Tebuk'e gidip gelme otuzgün çekti. Böylece Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- bu sefer ile toplam 50 gününü Medine dışında geçirmiş oldu.

Dönüş yolunda Akabe'ye vardıklarında insanlar vadinin ortasından yürürlerken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yanında sadece Ammar ve Huzeyfe olduğu halde Akabe yolundan yürümeyi tercih etmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in askerden uzakta kaldığını gören oniki tane münafık O'na suikast yapmaya karar verdiler. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem-'e yaklaştıklarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların üzerine Huzeyfe'yi gönderdi. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- onların kim olduklarını ve niyetlerini Huzeyfe -radıyallahu anh-'ye bildirdi. Onun için Huzeyfe -radıyallahu anh- Rasûlullah'ın sır arkadaşı olarak isimlendirilir.

Mescidi Dırar'ın Yıkılması:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Tebük seferine çıkmaya hazırlandığı sıralarda münafıklar, müslümanlara zarar vermek, küfür, tefrika ve İslam'a karşı bir üs olarak kullanmak amacıyla Kuba'da bir mescid inşa ederek Rasûlullah -sallallahu

aleyhi vesellem-'den gelip, kendilerine burada namaz kıldırmasını taleb ettiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'de onlara: "Ben şimdi sefere çıkmak üzereyim. İnşaallah döndüğümde" cevabını verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Tebuk'den dönüp, Medine'ye bir gün mesafesindeki Zü'l-Evan vadisine konakladığı sırada, Cibril gelerek münafıkların inşa ettikleri mescid'in gerçek amacını haber verdi. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ashabından birkaç kişi göndererek mescid-i dırar ismi verilen bu mekanı yıktırdı.

Medine Halkının Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ı Karşılayışı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ordusunun başında Medine'ye yaklaşıp, onu uzaktan gördüğünde "İşte Tabe ve işte Uhud, bizim onu, onun bizi sevdiği dağ" buyurdu. Medine halkı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın döndüğünü öğrenince çoluk çocuk hep beraber çıkıp şarkılar söyleyerek O'nu karşıladılar.

Dolunay veda dağının sırtlarından çıkıp bize doğdu,

Allah'a yalvaran bulundukça bize şükretmek borçtur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye varır varmaz önce Mescide gitti ve iki rekat namaz kıldıktan sonra, insanları dinlemek üzere burada oturdu.

Seferden Geri Kalanlar:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- oturur oturmaz seferden geri kalmış olan münafıklar birer birer gelerek, yemin edip özür beyan etmeye başladılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların içlerini Allah'a havale ederek, dışlarına göre hüküm verdi ve özürlerini kabul etti. Bu sefer'e katılmamış olan üç gerçek müslüman da gelerek hiç bir mazaretleri bulunmadığını bildirerek gerçeği söylediler. Bu kişiler ilk müslüman olan ve Bedr'e iştirak etmemiş bulunan sadık müslümanlardır ki, bunlar Ka'b bin Malik, Mürare bin Rebi ve Hilal bin Ümeyye'dir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bunlara Allah'ın kendileri hakkındaki hükmünü beklemelerini ve insanlara onlarla konuşmamalarını emretti. Bu sözkonusu üç sahabe için de büyük bir imtihan oldu. Yer onlara dar gelmeye, dünyaları kararmaya başladı. Bu şekilde kırk gün acı çektiler. Kırkıncı günde karılarının da onlardan ayrılmaları emredildi. Bu şekilde ellinci gün tamamlandıktan sonra Allah ayeti kerimelerini inzal ederek o üç samimi müslümanın tevbelerini kabul ettiğini bildirdi.

"Ve savaştan geri bırakılan üç kişinin de tevbelerini kabul etti. Yeryüzü genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları kendilerini sıktıkça sıkmıştı. Nihayet Allah'tan yine Allah'a sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı. Sonra eski

hallerine dönmeleri için Allah onların tevbelerini kabul etti. Çünkü Allah tevbeyi çok kabul eden, pek esirgeyendir" (Tevbe, 9/118)

Bu ayeti kerime ile müslümanlar sevince boğuldular ve koşup geri kalmış bulunan arkadaşlarını müjdelediler. Onlar için bu, hayatlarının en sevinçli ve önemli günüydü. Sadakalar verip tevbelerini kabul eden Rablerine şükrettiler.

Allah başka ayetler de indirerek münafıkları yalanlarını açıklayıp onları rezil etti. Mü'minleri müjdeleyip, münafıkları rezil eden Allah'a hamd olsun!

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Tebuk'den Hicri 9. yılın Recep ayında dönmüştür. Habeş kralı Necaşi Ashame bin Ebcer de bu ayda vefat etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun vefatı üzerine Medine'de gaib namazı kıldırdı.

Yine bu yılın Şaban ayında Allah Rasûlü-sallallahu aleyhi vesellem-'in kızı Ümmü Gülsüm vefat etti.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- cenâze namazını kıldırdıktan sonra onu Baki mezarlığına gömdü. O'nun vefatı Resûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'i derinden üzdü. Kızının kocası Osman'a "üçüncü bir kızım olsaydı onuda sana verirdim" buyurdu.

Yine aynı yılın Zü'l kade ayında münafıkların başı Abdullah bin Übey öldü. Ömer -radıyallahu anh-'in karşı çıkmasına rağmen, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun da cenaze namazını kıldırıp, Allah'tan bağışlanmasını diledi. Fakat daha

sonra Kur'an ayeti inerek münafıklara namaz kılınmasını yasakladı.

Gazvelere Bir Bakış:

"Savaş" kelimesi cahiliyye döneminde öldürmek, yakmak, yıkmak, soygun, ırza geçmek, işkence ve hiç acımadan mal ve nesle kıymak anlamına gelirdi. İslam'a gelince "savaş" 'ın bu anlamını yüzseksen derece değiştirdi.Savaşı ancak, mazlumlara yardım, zalimlere ders verme, selam ve huzuru temin etme, adaleti sağlama, zayıfları güçlülerin pençelerinden kurtarmak için bir yol ve vesile kıldı. İslam'da savaş "insanları insanlara kul olmaktan kurtarıp, sadece Allah'a kul olmalarını sağlamak ve yine insanları batıl dinlerin zulmünden İslam'ın adaletine kavuşturmak için gerektiğinde başvurulan bir yol olarak kabul edildi.

Savaş ne kadar uzarsa uzasın ve bunun için ödenen bedel ne kadar ağır olursa olsun, araplarda boyun eğmek diye birşey yoktu. Besus savaşında Bekr ile Tağleb arasındaki savaş kırk yıl boyunca devam etti ve bu süre içinde her iki taraftan toplam yetmiş bin savaşçı hayatlarını kaybetmelerine rağmen biri diğerine boyun eğmedi. Yine aynı şekilde Evs ve Hazrec arasındaki savaş yüz yıl devam etmesine rağmen iki taraftan biri diğerine boyun eğmemiştir.

İslam'dan önce arapların karakteri buydu.Savaşı devam ettirmek ve asla düşmana boyun eğmemek.

Sonra Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- İslam ile geldi ve araplar O'nu aynı kötü yöntemleriyle karşıladılar. Ancak o rahmet Peygamberi onlara hakim bir uslupla karşılık verdi ve bu uslubuyla onların memleketlerinden önce gönüllerini fethetmeyi başardı. O'nun savaşları, cahiliye dönemi savaşlarıyla karşılaştırılınca, aradaki fark çok bariz bir şekilde göze çarpar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in müşrikler, yahudiler ve hristiyanlarla yaptığı tüm savaşlarda toplam hayatını yitiren insan sayısı bini geçmez. Ayrıca bu savaşların tamamı sekiz yıl içinde yapılmıştır. Ancak bu kısa zaman dilimine ve bu kadar az insanın hayatını yitirmesine karşın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- tüm arap yarımadasını kontrolü altına almayı ve bu bölgede sukun ve huzuru temin etmeyi başarmıştır. Bunun kılıç gücüyle olması elbette mümkün değildir. Özellikle de en basit şeylerden dolayı yıllarca sürecek savaşlara girişen ve bu uğurda binlerce evladını harcayan bir halk için. Bilakis bu büyük başarı ancak ve ancak nübüvvet ve rahmet, risalet ve hikmet, davet ve mucize, Allah'ın fazlı ve nimeti ile gerçekleşmiştir.

Ebu Bekr Sıddîk'ın Haccı:

Araplar İbrahim aleyhisselam'ın dininden kalan bazı şiarları sahiplendiklerinden, kendilerini gerçekten O'nun dini üzerine zannediyorlardı. Bu yüzden İbrahim aleyhisselam'den kendilerine kalan Hacc işine çok büyük bir önem verirler ve her yıl Allah'ın evini hacc ederlerdi. Ancak İbrahim aleyhisselam'den kalan hacc'ı değiştirmişler ve içine yeni birçok şeyler sokmuşlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- 8. yılda Mekke'yi fethedince buraya vali olarak Attab bin Üseyd'i tayin etti. Aynı yıl Attab, Beytullah'ı aynı cahiliyye döneminde olduğu gibi müslümanlar ve müşriklerle beraber hacc etti. Ertesi yıl H. 9 Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Ebu Bekir es-Sıddık'ı -radıyallahu anh- Zilkade ayının sonlarında insanlara hac görevini yaptırmak üzere Hacc görevini ifa etmek isteyen üçyüz müslüman ve yirmibeş tane de kurbanlık hayvan vardı. Bunlardan yirmisi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in, beşi ise O'nundu.

Ebu Bekir yola çıktıktan sonra Beraet suresinin başlangıç kısmı nazil oldu. Allah bu ayeti kerimelerle tüm müşriklerle her türlü bağın kesildiğini, onlara dört ay süre tanındığını, bu süre içinde yeryüzünde dolaşıp, Allah ve Rasulunü aciz bırakmayacaklarını anlamalarını ve anlaşmalarına sadık kalanların anlaşmalarına riayet edilmesini emrediyordu.

Bu ayeti kerimelerin inzalinden sonra Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- Ali -radıyallahu anh-'yi Ebu Bekir'in peşinden göndererek büyük Hac günü durumu insanlara bildirmesini emretti ve "Bu görevi ancak benden olan bir adam yerine getirebilir" buyurdu. Ali, Ebu Bekir'e yetişince Ebu Bekir O'na "Emir olarak mı geldin, memur olarak mı?" diye sordu. Ali memur olduğunu bildirdi. Vakit namazlarını Ebu Bekir'in arkasında kılıyordu.

Ebu Bekir -radıyallahu anh- insanlara Hacc görevini yaptırdı. kurban günü ise Ali Cemre mevkiinde ayağa kalkarak, insanlara Beraet suresinin başlangıcını okudu. Ebu Bekir de adamlar çıkararak: "Dikkat! Bu yıldan sonra hiçbir müşrik artık haccedemeyecektir. Allah'ın evi çıplak olarak tavaf edilmeyecektir" diye ilan ettirdi.

Heyetler, Davetçiler ve Zekat Memurları:

Arap kabileleri Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- ile Kureyş arasındaki mücadelenin neticesini beklemekteydiler. Batıl bir gücün zorla Mescid-i Haram'a sahip olamayacağına inanıyorlardı. Zira fil olayı hala belleklerindeki canlılığını koruyordu. Ne zaman ki Allah elçisine Mekke'nin fethini ve Mescid-i Haram'a girmeyi nasip etti. Araplar arasında onun Allah'ın gerçek bir elçisi olduğu konusunda en küçük şüpheleri kalmadı. Mekke'nin

fethinden sonra Arap kabileleri birer birer Rasûlullah'ın -sallallahu aleyhi vesellem- huzuruna gelip İslam'a girişlerini ilan etmeye, insanlar bölük bölük İslama girmeye başladılar. Böylece kısa bir süre içinde İslam Devletinin sınırları Kızıldeniz sahillerinden, Fars körfezine, Ürdün ve Şam'dan Yemen ve Umman sahillerine kadar uzandı. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- bu geniş ülkenin işlerini düzenlemeye ve yürütmeye başladı. Değişik bölgelere, valiler, davetçiler ve zekat memurları gönderiyor ve her bölgenin ihtiyacına göre hakim ve memurlar tayin ediyorlardı.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e gelen heyetlerin sayısı yetmişi aşar.

Bu heyetlerden bazıları Fetih'den önce hatta hicretin ilk yıllarında gelmişlerdir. Ancak genel olarak heyetlerin Medine'ye akın etmeleri ancak fetih'den sonra 9. yılda gerçekleşmiştir ve 10. yıla kadar devam etmiştir. Hatta daha sonrasına kadar da devam etmiştir. Bu gelişlerin özellikle 9. yılda yoğunluk kazanması nedeniyle bu yıla "Heyetler Yılı" denilmiştir.

Bu heyetler çoğunlukla muhtelif kabilelerin liderleri ve ileri gelenlerinden oluşmaktaydı. Bazen de kabilesini temsilen bir veya birkaç kişinin de geldiği oluyordu.

Her heyetin geliş amacı bir değildi. Kimileri müslümanların eline geçen esir ve mallarını kurtarmak için, kimilerinin de sadece kendilerine veya kavimlerine eman temin etmek için geldikleri

oluyordu. Kimileri de övünmek için, kimileri anlaşma yapmak için ve kimileri de cizye verip itaat etmek için geliyorlardı. kimileri ise sadece müslüman olmak için veya İslam'ı öğrenmek için geliyordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kendisine gelen tüm bu heyetleri son derece iyi karşılıyor ve ikramda bulunuyor, onları memnun etmeye çalışıyordu. Ayrıca onları İslam'a girmeye teşvik ediyor, onlara iman ve şeriatı öğretiyordu. Geliş amaçlarının çok çeşitli olmasına rağmen bu heyetlerin büyük çoğunluğu İslam'a girmiş olarak ve kavimlerini İslam'a davet etmek üzere dönüyorlardı. Şimdi bu heyetlerden bazılarına kısaca değinelim.

Abdu'l-Kays Heyeti:

Arapyarımadası'nın Doğusunda oturan bir halk idiler. Bu halk Medine dışında İslam'a giren ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in mescidinden sonra cuma'nın kılındığı ilk mescide sahip olan kabiledir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanına iki kere gelmişlerdir. İlk kez Hicri 5. yılda, sonra da Heyetler Yılında geldiler. İlk gelişlerinde onüç kişilerdi. Medine'ye gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i görünce koşup selam verdiler. İçlerinde en küçükleri Abdullah bin Avf el-Eşec idi. O diğerlerinden sonra iyice süslendikten sonra Rasûlullah-sallallahu

aleyhi vesellem-'in yanına geldi.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- O'na:

"Sende Allah ve Rasûlü'nün sevdiği iki haslet var. Yumuşaklık ve tedbirli davranma, acele etmeme" buyurdu.

Onlar daha Medine'ye varmadan Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurmuştur.

"Biraz sonra Doğu halkının en hayırlılarından bir grup atlı gelecek. İslam'a karşı iyi olmuşlardır. Allahım Abduşşems'i bağışla" Beklenen kimseler gelir gelmez Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara çok yakın ve sıcak davrandı. Onlara dinin eseslarını öğretti.

1- Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun elçisi olduğuna tanıklık etmek.

2- Namaz kılmak

3- Zekat'ı vermek

4- Ramazan orucunu tutmak

Henüz Hacc görevi farz kılınmadığından, onlara Haccı emretmedi. Ayrıca onlardan ganimet malının beşte birini İslam Devletine vermelerini, sarhoşluk yapıcı içkiler içmemelerini- ki çok içiyorlardı- emretti.

Abdu'l-Kays kabilesi ikinci kez kırk kişilik bir heyetle geldiler. İçlerinde daha önce hristiyan olan Carud bin el-Ala da vardı. Bu şahıs müslüman olarak İslam'ını güzel yaptı.

Sa'd bin Bekroğulları Reisi Dımam bin Sa'lebe'nin Gelişi:

Dımam, bedevi ve kaba bir insan idi. Devesiyle mescide girip, devesini bağladıktan sonra,

"Abdulmuttalib'in oğlu kim?" diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i işaret ettiklerinde, O'na yaklaşarak:

"Ey Muhammed sana bazı şeyler soracağım. Ancak sözümün şiddetinden sakın alınma" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Dilediğini sor" buyurdu. Dımam:

"Senin bir elçin gelip bize seni Allah'ın gönderdiğini söyledi." dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- : "Doğru söylemiş." buyurdu. Dımam:

"Gökleri kim yarattı" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Allah" buyurdu. Dımam:

"Yeri kim yarattı" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Allah" buyurdu. Dımam:

"Bu ağaçları kim dikti" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Allah" buyurdu. Dımam:

"Gökleri, yeri ve dağları yaratan için, seni Allah mı gönderdi." dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Evet" buyurdu. Dımam:

"Elçin birgün ve gece içinde kılmamız gereken beş vakit namaz olduğunu söylüyor", dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-

"Doğru söylemiş" buyurdu.

Dımam böylece zekat, oruç ve hac hakkında aynı soruları tekrarladı ve aynı cevabı aldı.

Dımam son olarak:

"Bunları sana Allah mı emretti?" diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na

"evet" cevabını verdi. Dımam kavmine dönerken şöyle dedi.

"Seni hak ile gönderene yemin olsun ki bunlardan ne eksik ne ziyade bir şey yapmam" Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun bu sözünü duyunca :

“Eğer dediğini yaparsa mutlaka cennete girer” buyurdu.

Dımam müslüman olarak kavmine döner dönmez putları kırdı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-’ın emir ve nehiylerini halkına bildirerek onları İslam’a çağırdı.O geceye Dımam’ın kavminden tüm kadın ve erkekler müslüman olarak girdiler.Mescidler yapıp ezan okumaya başladılar. Böylece Dımam’dan daha hayırlı bir misafir olmadı.

Uzra ve Bella Heyetleri:

Hicri 9. yılın Safer ayında oniki kişilik Uzraoğulları heyeti geldiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları iyi bir şekilde karşılayarak, Şam’ın fethini müjdeledi ve onları kahinlere gitmekten, putlara kurban kesmekten nehyetti. Birkaç gün Medine’de kalarak müslüman olup yurtlarına döndüler.

Uzra’dan hemen sonra aynı yılın Rebiul evvel ayında Bela kabilesinden bir heyet gelerek İslam’a girdiler.

Esedoğulları Heyeti:

Aynı yılın başlangıcında Esedoğullarından on kişilik bir heyet müslüman olarak Medine’ye geldiler. Onlar geldiklerinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bir grup arkadaşıyla mescidde oturuyorlardı. Esedoğulları heyeti İslama girmiş

olmalarını Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın başına kakmak istemiştir. Şu ayeti kerime onlara cevaptır.

"Onlar İslam'a girdikleri için sana minnet ediyorlar. De ki : Müslümanlığınızı benim başıma kakmayın. Bilakis sizi imana ermekle Allah sizi anar. Eğer doğrulardan iseniz" (Hucurat, 49/18)

Esedoğulları heyeti Medine'de bir süre kalıp dinlerini öğrendikten sonra yurtlarına geri döndüler.

Tecip Heyeti:

Tecip Kinde kabilesinin bir koludur. Medine'ye kavimlerinin sadakaları ile geldiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onların gelişlerinden mesrur oldu ve onlara ikramlarda bulundu.

Medinede bir süre kalıp dinlerini öğrendikten sonra yurtlarına dönerlerken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara bir çok ikramlarda bulundu ve

"İçinizde başka birisi daha var mı?" diye sordu. Onlar da bineklerini bekleyen bir gencin olduğunu söylediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na da ikramda bulunmak istiyordu. Bu nedenle

"Onu da gönderin" dedi. Genç gelip Resullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den dua talep etti. Kanaatkar bir şahıstı. Bu genç Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatından sonra

başlayan Riddet olaylarında İslam'dan ayrılmadı ve kavmine de nasihat ederek onların da İslam üzerine kalmalarını sağladı.

Füzare Oğulları Heyeti:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a Tebuk'ten döndükten sonra on kişilik bir heyetle müslüman olarak gelmişlerdir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara memleketlerini sormuş, onlar da kuraklığından şikayet etmişlerdir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlar ve memleketleri için dua etmiştir.

Necran Heyeti:

Necran Yemen sınırı boyunca uzanan büyük bir bölgedir. 74 köyden müteşekkil idi ve 120 bin savaşçısı vardı. Bölge halkının tamamı hristiyan idi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- din büyüklerine mektup yazarak onları İslam'a davet etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubunu okuyunca telaşa kapıldılar. Aralarında birçok müşavere yaptıktan sonra 60 kişilik bir heyet ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e geldiler. Allah Resulu -sallallahu aleyhi vesellem-'in huzuruna girmeden önce ipek ve altından oluşan süslü kıyafetler giydiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları bu halde görünce onlarla konuşmadı. Sahabelerden bazıları onlara süslerini çıkardıktan

sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile görüşmelerini önerdiler. Onlar da böyle yaptıktan sonra Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- onlarla konuşarak İslam'a davet etti. Necran heyeti

"Biz sizden önce müslüman olduk" diyerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in teklifini reddettiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara

"Üç şey sizin müslüman olmanıza engeldir: Haça tapmanız, domuz eti yemeniz ve Allah'a çocuk isnad etmeniz" buyurdu. Onlar:

"Babasız yaratılan İsa'nın misli var mıdır?" diye sordular. Allah onların bu sualleri ile ilgili olarak şöyle buyurdu.

"Allah nezdinde İsa'nın durumu, Adem'in durumu gibidir. Allah O'nu topraktan yarattı. Sonra ona "Ol" dedi ve oluverdi.

Rabbinden gelen gerçektir. Öyleyse şüphecilerden olma. Sana bu ilim geldikten sonra seninle bu konuda tartışanlara "Gelin, sizler ve bizler de dahil olmak üzere, karşılıklı olarak çocuklarımızı ve kadınlarımızı çağıralım, sonra da dua edelim de Allah'tan yalancılar üzerine lanet dileyelim" de." (Âl-i İmran)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara bu ayeti kerimeleri okuyup onları lanetleşmeye çağırdı. Necran heyeti kendi aralarında müşavere ederek "Eğer gerçekten O bir Peygamber ise, O'nunla lanetleşmek bizim helakımız olur" dediler

ve cizye vermeye razı oldular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ise onlara zimmet ve eman verdi ve dinlerinde serbest bıraktı. Necran heyeti cizye vermek üzere Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den güvenilir bir adamını göndermesini istediler. O da Ubeyde bin Cerrah'ı onlarla gönderdi. Bu sebeple Ubeyde "Bu ümmetin emini" olarak isimlendirdiler.

Necran'a döndükten sonra heyet içinde bulunan iki kişi müslüman oldu. Böylece İslam aralarından yayılmaya başladı. Bir süre sonra da Necran halkının tamamı İslam'a girmiş oldu.

Taif Heyeti:

Daha önce Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Huneyn savaşından sonra Taif'i muhasara altına aldığına değinmiştik. İşte bu muhasaradan sonra Taif'in en parlak genci Urve bin Mesud İslam ordusunu takip ederek, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha henüz Medine'ye varmadan, İslam ordusuna yetişerek müslüman oldu. Urve kavmi tarafından çok sevilen bir gençti. Müslüman olduktan sonra, kendisini kırmayacaklarını zannederek koşup halkını İslam'a davet etti. Ancak kavmi O'na şiddetle mukabele ederek, şehit ettiler.Bu olaydan sonra Taifli'ler müslümanlarla mücadele edemeyeceklerini düşünerek, Abdu Yalil bin Amr başkanlığında bir heyet oluşturarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e

görderdiler.Taif heyeti Medine'ye 9. yılın Ramazan ayında geldi. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- mescid'in civarında onlara yer hazırlayarak Kur'an dinlemelerini ve namaz kılanları izlemelerini sağladı.

Taif heyeti Medine'de günlerce kaldı. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- onları her seferinde müslüman olmaya çağırıyordu.Ancak onlar O'nun bu davetini her seferinde geri çevirdiler. Kendilerine zina, içki ve faizin serbest olmasını,Lat'ın yıkılmamasını istiyorlardı.Ayrıca namazdan muaf tutulmak ve putlarını kendi elleriyle yıkmamak istiyorlardı.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- onların tüm bu isteklerini red etti.Taif heyeti pazarlığın netice vermediğini görünce putlarını kendi elleriyle yıkmamak şartıyla müslüman oldular.

Taif heyetinin en genç üyesi olan Osman bin Ebi'l-As es-Sekafi arkadaşlarından gizlice Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'e veya Ebu Bekir'e gelerek Kur'an öğreniyor ve ezberliyordu. Heyet müslüman olunca, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- heyetin başkanlığına, dinine ve Kur'an'a olan sevgisinden dolayı O'nu getirdi.

Taif heyeti memleketine döndü. Öldürülmek ve savaş korkusuyla imanlarını gizliyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- zina, içki ve faiz gibi şartlarını kabul etmediğini söylediler. Bunun üzerine Taifliler öfkeye kapılarak savaş hazırlığına giriştiler. Ancak daha sonra savaştan kendilerinin zararlı

çıkacaklarını anlayıp heyete "Gidin bu şartlardan vaz geçtiğimizi söyleyin" dediler. Heyet te:

"Biz zaten bu şartlardan vazgeçtik ve müslüman olduk" deyince, Taif halkı da müslüman oldular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Halid bin Velid ve Muğire bin Şube ile beraber bir grup müslüman göndererek Taif'in meşhur putu Lat'ı yıktırdı.

Amir bin Sasah Heyeti:

Amir oğulları heyeti içinde müslüman davetçilere Bi'ri Maune'de ihanet eden Amir bin Tufeyl ve Erbed bin Kays da vardı. Bu ikisi kavimlerinin reisleri ve şeytanları idiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e suikast yapmak için aralarında anlaştılar. Medine'ye geldiklerinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onları İslam'a davet etti. Amir ise:

"Seni üç şeyden birisini seçme hususunda serbest bırakıyorum.

Çöller senin, şehirler benim olsun, yahut beni kendine halef tayin et, yoksa Gatafan ile birleşerek sana karşı harekete geçerim" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'nun tüm bu tekliflerini red etti ve

"Allah'ım Amir'e karşı bana yet ve kavmini helak et" buyurdu.

Bu konuşmanın yapıldığı sırada Erbed kılıcını çekerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'i öldürmeyi tasarlıyordu. Ancak O'nun manevi gücü karşısında eli kılıcında donakaldı.

Daha sonra Allah Elçisinin duasını kabul ederek her ikisini de helak etti. Amir yolda sıtmalı bir hastalığa yakalanıp öldü, Erbed ise şiddetli bir kasırga ile helak oldu.

"O, yıldırımlar gönderip onlarla dilediğini çarpar. Durum bu iken onlar, Allah hakkında mücadele ediyorlar. Halbuki O azabı pek şiddetli olandır" (Rad, 13/13)

Hanifeoğulları Heyeti:

Müseylemet'ül-Kezzab'ın kavmidir. Hicri 9. yılda onyedi kişiden oluşan bir heyetle gelip müslüman oldular. Müseyleme de aralarındaydı. O'nun müslüman olmadığı da söylenir.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- yanına Sabit bin Kays'ı da alarak elinde bir çubuk parçası olduğu halde müseyleme ve arkadaşlarının yanına uğradı. Müseyleme O'na -sallallahu aleyhi vesellem-: "Senden sonra bizi halife yap ki senin ile dinin arasına girmeyelim" dedi.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- de: "Elimdeki şu değersiz parçayı isteseydin Onu dahi sana vermezdim" buyurdu.

Heyet yurduna döndükten bir süre sonra Müseyleme kendisinin de Peygamber olduğunu iddia etmeye ve vahiy olduğunu söylediği bazı nesirler söylemeye başladı.Kavmine zina ve içkiyi serbest bıraktı.Halk O'nun fitnesine kapılıp peşinden gitmeye başladır.Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatıyla iyice azıttılar. Ebu Bekir onların üzerine Halid bin Velid komutasında ordular gönderdi. Şiddetli çarpışmalardan sonra ordusunun büyük bir kısmı ve Müseyleme'nin kendisi öldürüldü. O'nu Hamza'yı şehid eden Vahşi bin Harb öldürdü. Böylece bu fitne söndürülmüş oldu.

Himyer Krallarının Elçilerinin Gelişleri, Muaz bin Cebel ve Ebu Musa el-Eşari'nin Gönderilmeleri:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Tebuk'den döndükten sonra Malik bin Mürre, Himyer kralları Haris bin Abdu Kelal, Naim bin Abdu Kelal ve Numan'nın müslüman olduklarını bildirdikleri mektuplarını getirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- de onlara resmi bir belge göndererek hak ve görevlerini bildirdi.

Sonra onlara dinlerini öğretmeleri, hakimlik ve zekat memurluğu yapmaları ve namaz kıldırmaları için Muaz bin

Cebel'i Kuretululya bölgesine, Ebu Musa el-Eşariyi ise Kuretul Süfla bölgesine gönderdi. Onlara şu talimatı verdi.

"Kolaylaştırın, zorlaştırmayın, müjdeleyin nefret ettirmeyin, itaat edin ihtilaf etmeyin"

Muaz Yemen'de Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatına kadar kaldı. Ebu Musa el-Eşari ise Veda Haccında geldi.

Hemedan Heyeti, Halid ve Ali'nin Gönderilmesi:

Hemedan Yemen'de meşhur bir kabiledir. Hemedan heyeti Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e Tebuk'den döndükten sonra geldi. İçlerinde meşhur bir şair olan Malik bin Namt da vardı. Heyetin tamamı müslüman oldu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara Namt'ın oğlu Malik'i reis tayin etti. Halid bin Velid'i de onlarla beraber göndererek Hemedan kavminden diğerlerini İslam'a davet etmesini emretti. Halid altı ay onlarla kaldığı halde İslam'a girmediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra Ali'yi gönderdi. Ali onlara Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in mektubunu okuyup İslam'a davet edince hep birden müslüman oldular. Bu müjdeli haber Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaşınca şükür secdesine kapıldı ve başını kaldırıp: "Hemedan'a selam olsun, Hemedan'a selam olsun" buyurdu.

Abdulmedan Oğulları Heyeti:

Hicri 10. yıl Rebiulevvel ayında Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Halid bin Velid'i Yemen'de bulunan Necran kabilesini üç gün İslam'a davet etmesini kabul etmezlerse savaşmasını emretti. Halid bin Velid gelip onları İslam'a davet edince severek İslam'a girdiler. Halid bir süre aralarında kalarak onlara İslam'ın esaslarını öğretti. Ayrıca bir mektup yazarak müjdeli haberi Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e bildirdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'de O'na, kabilenin ileri gelenlerinden bir heyet oluşturarak Medine'ye göndermesini istedi. Heyet Medine'ye gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- ile görüştü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara reis olarak Kays bin Hasin'i tayin etti. Heyet Şevval ayının sonlarında yurtlarına döndü. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- peşlerinden onları dini konularda eğitmek ve aralarında hüküm vermesi için bir mektupla Amr bin Hazm'ı gönderdi. Bu mektup çok meşhurdur.

Müzhacoğullarının İslam'a Girmeleri:

Bunlar da Yemen'li bir kabiledir. Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- onlara Hicri 10 yılı Ramazan ayında Ali-radıyallahu anh-göndererek onları İslam'a davet etmesini ve onlar saldırmadıkça onlarla savaşmamasını emretti.Ali gelip onları İslam'a çağırdı. Ancak onlar İslam'a girmeyi red edip, müslümanlara saldırdılar.

Bunun üzerine müslümanlar da onlara karşılık vererek, onları yenilgiye uğrattılar. Sonra tekrar onları İslama çağırdılar.Müzhac oğulları bu sefer İslam davetine uyarak müslüman oldular.Ali-radıyallahu anh- onlardan zekat malını alarak Mekke'de Veda Haccında bulunan Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- yanına döndü.

Ezd Heyeti:

Bunlar da Yemen cihetinde oturan bir kabiledir. Sa'd bin Abdullah başkanlığında bir heyetle gelip müslüman oldular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- onlara emir olarak Saad'ı seçti ve O'na şirk ehliyle cihad etmesini emretti.

Cerir bin Abdullah el-Beceli'nin Gelişi ve Zü'l Halasa'nın Yıkılması:

Bu arada sahabelerin meşhurlarından Cerir bin Abdullah gelerek müslüman oldu. Cerir'in mensup olduğu Becile kabilesinin taptığı Zü'l Halasa isminde meşhur bir putları vardı. O'nu Kabe'ye eşdeğer olarak görüyorlar ve Kabe'ye Şamlıların Kabesi, kendi putlarına da Yemenlilerin Kabesi ismini veriyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bir gün Cerir'e:

"Bizi Zü'l Halasa'dan kurtarmayacak mısın?" diye sordu. Cerir de: At üzerinde duramadığından yakındı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na dua etti ve bundan sonra Cerir asla attan düşmedi.

Cerir kendi kavim ve akrabalarından oluşan 150 kişilik bir süvari birliğiyle giderek o putu ve etrafındaki şirk mabetini yerle bir etti. Bu müjdeli haber Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e ulaşınca onlara defalarca bereket ve hayır duası etti.

Esved'in Ortaya Çıkışı ve Öldürülmesi:

İslam'ın yayılması ile Yemen'de selam ve emniyet sağlandığı, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in memurlarının her bölgede hizmet sürdürdüğü sırada Kehf Hanan beldesinde Esved el-Ansi isminde bir şeytan peydahlandı ve kendisinin de Peygamber olduğunu iddia etmeye başladılar. Yediyüz adamıyla Sana'ya saldırarak burayı işgal etti. Bundan sonra bu adamın fitnesi ve gücü daha da artmaya ve güçlenmeye başladı. Hatta Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in memurları Eşarilerin bölgesine çekilmeye başladılar. Müslümanlar can korkusuyla onlara takiyye yapıyorlardı. Bu büyük fitne üç-dört ay böyle devam etti. Sonra müslüman olan İranlı Feyruz ve arkadaşları bu adama karşı harekete geçtiler. Aralarındaki şiddetli savaştan sonra Feyruz O'nu öldürerek, kellesini kesti ve

kale duvarından aşağıya attı. O'nun kopmuş kellesini gören askerleri hezimete uğradılar. İslam ve müslümanlar tekrar hakim oldu ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in memurları yeniden görevleri başına döndüler. Bu adam Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatından bir gün önce katledildi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- vahiy yoluyla O'nun öldürüldüğünü öğrenip, ashabına haber verdi. Müjde mektubu ise Ebu Bekir es-Sıddık'ın hilafeti döneminde ulaştı.

Veda Haccı:

İslâm davetinin tüm Arap yarımadasına ulaşmasından ve bu daveti ihya edecek mü'min bir taifenin oluşmasından sonra, durup dinlenmeden çalışmasının semeresini göstermek istedi. Ve Rasulune Hicri 10. yılın zilhicce ayında mübarek Beyt'ini ziyaret etmeyi nasip etti.

Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- o yıl hacc etmeye karar verince tüm insanları da kendisiyle beraber hacc etmeye davet etti. Bunun üzerine Medine'de binlerce insan toplandı. Zilkade'nin 26. günü Cumartesi öğle namazını kıldıktan sonra izar ve ridasını giyerek Medine'den hareket etti. İkindi namazı vakti Zü'l Huleyfe'ye ulaştılar ve burada ikindiyi iki rekat olarak kıldılar. Geceyi burada geçirdiler. Gündüz olunca Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu:

"Gece bana Rabbimden bir elçi geldi ve "Bu mübarek vadide namaz kıl, Hac ile yapılan umre çok azdır" dedi"

Bu, cahiliye döneminde günah sayılan umre ve Hacc'ın bir arada yapılmasının mübah olduğuna işaretti.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- öğle namazından önce yıkanıp güzel kokular sürdü, tekrar rida ve izharını giyip iki rekat olarak öğleyi kıldı. Umre ve hac için niyet edip tehliye getirdi ve "Lebbeyk Allahümme lebbeyk, lebbeyk la şerike lek. İnnel hamde venni'mete leke velmülke la şerike lek." diyerek telbiye getirdi. Bazen de: "Lebbeyk ilahul Hakk" diyordu.

Sonra namazgahından çıkarak Kasva ismindeki devesine bindi. Tehliye ve telbiye getirerek yola devam ettiler.

Mekke'ye yaklaştıklarında Zü't-Tuva'da gecelediler ve sabah namazını da burada kıldılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- daha sonra yıkanıp temizlendikten sonra, Zilhicce ayının dördünde pazar günü sabahı Mescid-i Haram'a girdi. Kabe'yi tavaf edip, Safa ve Merve arasında sa'y etti. Sonra Mekke'nin en yüksek mevkisi olan Hacun'da ihramlı olarak ikamete çekildi. Çünkü umre ile Hacc'ı cem ederek Kıran haccı yapıyordu.

Daha sonra Zilhicce ayının sekizinci Terviye günü Mina'ya yöneldi. Mina'da öğle, ikindi, akşam, yatsı ve sabah namazları olmak üzere beş vakit namaz kıldı. 4 rekatlı namazları ikişer rekat

olarak kıldılar. Güneş doğduktan sonra burdan Arafat'a hareket ettiler. İnsanlar burada mahşeri bir kalabalık oluşturmuşlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in etrafını sardılar. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- Kasva'nın üzerinden onlara belağatlı bir hutbe irad etti. Allah'a hamd ve sena edip, şehadet kelimesi getirip, insanalara takva'yı vasiyyet ettikten sonra şöyle buyurdu.

"Ey halk! Sözlerimi dikkatle dinleyin. Bilmiyorum, belki de bu yıldan sonra sizinle burada bir daha karşılaşmayabilirim. Ey Halk! Bu gününüz nasıl kutsal bir gün ise, bu ayınız nasıl kutsal bir ay ise ve bu şehriniz nasıl kutsal bir şehir ise, biliniz ki canlarınız, mallarınız ve ırzlarınız da siz Rabbinizle karşılaşıncaya kadar kutsaldır. (dokunulmazdır) Allahım! İletmiş bulundum mu? O halde sen şahit ol!

Ey ashâbım! Kimin zimmetinde bir emanet varsa onu mutlaka sahibine geri versin. Biliniz ki cahiliyet devrinin tefeciliği artık kaldırılmıştır. İlk iptal ettiğim faiz muamelesi ise Abdulmuttaliboğlu Abbas'ın faizidir.

Cahiliyet devrinde güdülen tüm kan davaları da geçersiz kılınmıştır. İptal ettiğim ilk kan davası da Amir bin Rabia bin el-Haris'in kan davasıdır. Hacılara ev sahipliği ve şu dağıtım işleri hariç cahiliyet devrinin bütün kötü gelenekleri artık tamamen geçersizdir. Kasıtlı öldürmenin cezası kısastır, taammüle benzer cinayet, sopa ve taşla işlenendir. Bunun cezası da yüz devedir.

Kim bu miktarı artıracak olursa o artık cahiliyet ehlindendir. Ey Halk! Bugün şeytan şu yurdumuzda tapılmaktan ümidini kesmiş bulunmaktadır. Buna rağmen ona ibadet etmenin dışında kalan şu küçük gördüğünüz işlerde ona uyacak olursanız ona bile razıdır.

"Ey Halk! Kutsal ayların (her yıl keyfi) olarak sırasını değiştirmek, esasen inkarcılıkta daha da ileri gitmektir. Gerçekleri inkar edenler Allah'ın haram kıldığı (kutsal ilan ettiği) ayların sayısına uydurmak için ona bir yıl haram, bir yıl helal sayıyorlar. Ey Halk! Devamlı olarak dönen zaman, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü gibi periyodlarını sürdürmektedir. Bir yılın ay sayısı Allah nezdinde onikidir. Gökleri ve yeri yarattığı günden beri böyledir. Bunlardan dördü kutsal aylardır. Üçü peşpeşe gelir ki bunlar Zilkade, Zilhicce ve Muharrem'dir. Diğeri ise cemaziyelahir ile şaban arasındaki recep ayı'dır.

Allahım! Gerçek manada elçiliğimi yapıp emirlerini kullarına ilettim mi? Şahid ol ya Rabb!

Ey Halk! Kadınlarınızın üzerinizde hakları vardır. Fakat sizin de onların üzerinde haklarınız vardır. Sizin onların üzerindeki haklarınız. Yatağınıza başkalarını almamaları, izniniz olmadıkça istemediğiniz kimseleri evlerinize sokmamalarıdır. Çirkin fiillerde bulunmamalarıdır. Eğer bu (yasak) fiillerde bulunacak olurlarsa onları sıkıştırmak ve yataklarına girmemek için Allah size izin vermiştir. Kötü fiillerden vazgeçer ve size itaat edecek olurlarsa

onların her türlü yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamak zorundasınız.

Kadınlar sizin yardımcılarınızdır. Kendileri için bir şeye sahip değillerdir. Siz onları ancak Allah'ın birer emaneti olarak almış bulunuyorsunuz. Allah'a söz vererek onları kendinize helal kılmış bulunuyorsunuz. Kadınlar hakkında Allah'ın koyduğu sınırları çiğnemekten sakınınız ve onlar için hayırlı tavsiyelerde bulununuz. Allah'ım! Gerçekten manada elçiliğini yapıp emirlerini kullarına acaba ilettim mi? İlettimse şahid ol Ya Rab!

Sözlerimi iyice kafanıza koyun (emirlerimi dinleyin) sizlere bir emanet bırakmış bulunuyorum ki ona sıkı sıkıya sarıldığınız müddetçe yolunuzu asla şaşırmazsınız. O emanet de Allah'ın Kitabı Kur'andır ve elçisinin çizmiş olduğu çığırdır.

Ey Halk! Sözlerimi iyice dinleyin. Bilmiş olunuz ki her müslüman diğer müslümanların kardeşidir. Bütün müslümanlar kardeştir. Bir müslümana rızası olmadıkça kardeşinin malı helal değildir. O halde birbirinize zulmetmeyiniz. Benden sonra küfre saparak dininizden dönüp birbirinizin kanını dökmeyin.

Allahım! Emirlerini acaba kullarına iletebildim mi? Eğer ilettiysem sen Şahid ol!

Ey Halk! Hepinizin Rabbi birdir. Hepinizin babası da birdir. Hepiniz Adem'in soyundansınız. Adem ise topraktandır. İçinizde en üstün olanınız, Allah'ın sınırlarını çiğnemekten en çok

sakınanızdır. Hiç bir arabın arap olmayana üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak faziletledir.

Allah'ım Acaba emirlerini kullarına iletebildim mi? Eğer iletebildiysem sen şahid ol! Burada bulunanlar bu hususları bulunmayanlara iletsinler.

Ey Halk! Allahu Teâlâ, varislerden her birinin mirastaki payını belirtmiştir. Mirasının üçte birinden fazlasını birine tahsis etmek üzere vasiyette bulunmak caiz değildir. Kim babasından başka birinin oğlu olduğunu ileri sürer veya kölelerinden başkasına sahiplenirse Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun. Allah ne onun farzını ne de nafilesini kabul etsin! Allah'ın selamı, rahmet ve bereketi hepinizin üzerine olsun.

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in veda hutbesini irad ettiği gün Kur'an-ı Kerim'in son ayeti olan şu sözleri Allahu Teâlâ indirdi:

"İşte bugün dininizi kemale erdirdim, nimetimi üzerinize tamamladım ve din olarak sizin için İslamı seçtim" (Maide: 5/3)

Hutbeden sonra Bilal namaz için ezan ve ikamet okudu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada öğle ve ikindi namazını cemi takdim olarak peşpeşe ikişer rekat olarak kıldırdı. Sonra vakfe yerine gelip yüzünü kıbleye çevirdi. Güneş batıncaya kadar burada kaldıktan sonra Müzdelife'ye gitti. Bir ezan ve iki ikametle akşam ve yatsıyı burada kıldı. Sabah

namazına kadar burada kaldı ve sabah namazını erkenden kıldıktan sonra Meş'ar-ı Haram'a geldi. Burada yüzünü kıbleye çevirip tekbir, tehlil ve tevhid ile meşgul olup Allah'a niyazda bulundu.

Sonra daha güneş doğmadan Mina'ya yöneldi ve Cemretü'l-Kübra'ya geldi. burada yedi adet küçük taş parçası attı ve attığı her taş ile tekbir getirdi. Cemre'yi atıncaya kadar tellbiye getirmeye devam etti. Sonra da:

"Hac usülünü benden alın. Bu yıldan sonra hac etmeyebilirim" buyurdu.

Sonra Mina'daki yerine gelerek bizzat kendi eliyle 63 tane kurban kesti. Geri kalan kurbanların kesilmesiyle de Ali'yi görevlendirdi. Sonra kesilen her kurbanın etinden bir parça getirilip pişirilmesini emretti ve pişen bu kurban etlerinden yediler.

Sonra berber çağırarak saçını tıraş ettirdi ve kıllarını birer ikişer insanlar arasında paylaştırdı.

Sonra tavaf etmeden önce elbiselerini giyip, güzel kokular sürdü. Sonra devesine binerek Beytullah'a geldi ve ifada tavafı yapıp, öğle namazını kıldırdı. Sonra Abdulmuttalilp oğulları yanına gelip onlara iltifatta bulundu ve kendisine sunulan zemzem suyunu içti.

Allah Rasulü -sallallahu aleyhi vesellem- sonra tekrar Mina'ya dönerek Zilhicce ayının 11, 12 ve 13. günleri olan "teşrik

günlerini" burada geçirdi. Güneş battıktan sonra sırasıyla küçük, orta ve büyük cemrelere giderek yedişer taş atar ve her atışında tekbir getirdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Hac'da bir tanesi bayram, diğeri teşrik günlerinde olmak üzere iki hutbe irad etmiştir. Ayrıca Nasr suresi de teşrik günlerinde nazil oldu.

Zilhicce'nin 13. günü ki- salı idi- Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- cemreleri attıktan sonra Ebtah mevkiine geldi. Öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını burada kıldı. Burada bekleyen Aişe kardeşi Abdurrahman ile beraber geri döndü. O'nun dönmesinden sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- son kez Mescid'i Haram'a gelerek Veda Tavafı yaptı. Sabah namazını kılıp, Medine'ye hareket etti. Medine'ye yaklaşıp uzaktan şehrin alametleri belirdiği zaman Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- üç kere tekbir getirdikten sonra şöyle buyurdu.

"La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh. Lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve ala külli şey'in kadir. Ayibune Taibune, Abidüne, Sacidüne, Lirabbina Hamidun. Sadakallahu vadeh, ve nasara abdeh, ve hezemel ahzaba vahdeh"

"Allah'dan başka ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamd O'nadır. O, her şeye gücü yetendir. Dönenler, tevbe edenler, kulluk edenler secde edenler,

Rabbimize hamd edenler olarak. O, va'dini yerine getirdi; kuluna yardım etti ve (düşman) grupları yalnızca O hezimete uğrattı."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Medine'ye döndükten sonra, insanların bölük bölük Allah'ın dinine koşmalarından ve 23 yıl önce başladığı tevhid davasının başarılı olmasından dolayı Allah'a hamd ve şükür ile ve Medine'ye gelen bazı heyetlerin karşılanması ile meşgul oldu. Bu arada Üsame bin Zeyd komutasında yediyüz kişilik bir birlik hazırlayarak Filistin taraflarına gönderdi. Bu arada Peygamberimiz hastalandı. İslam Ordusu harekete geçip Medine'ye üç mil ötedeki Cerf mevkiine vardığında, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in hastalığının şiddetlendiğini haber alır almaz, burada konaklayıp neticeyi beklemeye başladılar. Bu arada Allah'ın kazası gerçekleşti ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- vefat etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in ömründe son kez çıkardığı bu ordu, Ebu Bekir-radıyallahu anh-'in hilafeti döneminde çıkardığı ilk ordu olmuş oldu.

Refik-i A'lâ'ya Doğru:

Rasûlullah risalet görevini ifa ettikten, emaneti eda ettikten ve ümmete nasihat ettikten sonra bu dünyadan ayrılma belirtileri söz ve eylemlerine yansımaya başladı.

10. yılın Ramazan ayında yirmi gün itikaf yaptı ve Cibril ile Kur'an'ı karşılıklı olarak iki defa okudular. Kızı Fatıma'ya "Bu benim ecelimin yaklaştığını gösteriyor" buyurdu.

Muaz'ı Yemen'e uğurlarken: "Ey Muaz bu yıldan sonra bir daha görüşmeyebiliriz. Sen benim bu mescidime ve kabrime uğrarsın" dedi. Muaz O'nun bu sözlerine ve ayrılığına dayanamayıp şiddetle ağladı.

Ayrıca Veda Haccında defalarca: "Bilmiyorum, belki de bu yıldan sonra sizinle burada bir daha karşılaşmayabilirim" buyurmuştur.

"İşte bugün sizin dininizi kemale erdirdim..." ayeti kerimesi ve Nasr suresinin inzal edilmesi O'nun bu dünyadaki görevini tamamladığının birer işaretiydiler. Veda Haccı bundan dolayı bu ismi almıştır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- burada ümmetine veda etmiştir.

Hicri 11. yılın Safer ayının ilk günleri Uhud'a çıkarak burada yatan şehitler ile vedalaşıp şöyle buyurdu.

"Sizin Kevser havuzuna ilk kavuşanınız ben olacağım. Ben sizin için şehadette bulunacağım. Buluşacağımız yer havuzdur. Şu anda bulunduğum yerden kevser havuzuna bakıyorum. Bana yeryüzündeki hazinelerin anahtarları verildi. Ben sizin bundan sonra şirke döneceğinizden korkmuyorum. Fakat dünyada

dünyalık için birbirinizle çekişmenizden ve sizden öncekilerin helak olduğu gibi sizin de helak olmanızdan endişe ediyorum."

Safer ayının son günlerinde ise gecenin karanlığında Baki mezarlığına gitti ve orada yatanlar için istiğfar edip "Biz de size kavuşacağız" buyurdu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Hastalığı:

Safer ayının son pazartesi günü Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- bir cenazeye katıldıktan sonra evine döndü. Aişe başının ağrısından

"Vay başım" diye şikayet edince, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na bakarak

"Ey Aişe! Vallahi asıl ben "Vay başıma" demeliyim" buyurdu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in hastalığı bu şekilde başladı. Bununla beraber hanımlarını dolaşabiliyordu. Ancak hastalığı giderek arttı. Hz. Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- hastalığının şiddetlendiği sırada Meymune'nin odasında bulunuyordu. Hanımları O'na hastalığı boyunca dilediği yerde kalmasına izin verdiler. Bunun üzerine akrabalarından Fazl bin Abbas ile Ali b. Ebi Talib'in arasında, Meymune'nin evinden çıktı. Başı sarılıydı ve hastalığın şiddetinden

adım bile atamıyordu. İşte bu vaziyette Hz. Aişe'nin odasına geldi.

Vasiyeti:

Resululah -sallallahu aleyhi vesellem- Aişe'nin odasındayken ağrıları biraz hafifleyince ashabına çıktı ve onlara namaz kıldırıp nasihatta bulundu.

"Sizden öncekiler vefat eden Peygamber ve salih kişilerin kabirlerini ibadetgah edindiler. Sakın kabirleri ibadetgah edinmeyin. Sizi bundan nehy ederim"

"Allah'ın laneti yahudi ve hristiyanların üzerine olsun. Peygamberlerinin kabirlerini mescid edindiler."

"Benim kabrimi tapınak edinmeyin"

Allah Rasulü -sallallahu aleyhi vesellem- ashabına veda etmeden önce kendisini kısas için takdim etti ve Ensar'a hayır diledi. Sonra şöyle buyurdu.

"Allah Teala kullarından birini dünya hayat ve nimetleriyle kendi katındaki ahiret hayatı ve saadeti arasında muhayyer kıldı. O da Allah nezdindekini seçti." Bu sözlerin anlamını anlayan Ebu Bekir -radıyallahu anh- ağlamaya başladı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in kendisini kasdettiğini farketmişti. Hz. Ebu Bekir: "Ya Rasûlallah! Canlarımız ve evlatlarımız sana feda olsun" dedi.

Ebu Bekir'in ağladığını gören Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- :

"Ey Ebu Bekir, ağlama! Gerek arkadaşlığı, gerek mal fedakarlığı itibarıyla bana en çok faydalı olan Ebu Bekir'dir. Ümmetimden birini kendime dost edinseydim muhakkak ki Ebu Bekir'i edinirdim. Fakat İslam kardeşliği şahsi dostluktan daha üstündür." buyurdu ve "mescidde Ebu Bekir'in kapısından başka kapatılmadık hiçbir kapı kalmasın" dedi.

Bu konuşma çarşamba günü yapılmıştı. Perşembe günü Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in ağrıları şiddetlendi. Yatağından doğrularak: "Bana yazacak birşey getirin, benden sonra sapıtmayacağınız şeyler yazayım." buyurdu. Hz. Ömer

"Hastalığın şiddetinden böyle konuşuyor. Bizim elimizde Kur'an var; Allah'ın kitabı bize yeter" dedi. Orada bulunan insanlar bu konu hakkında birbirleriyle tartışmaya başlayınca Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- rahatsız oldu ve

"Yanımdan kalkın" buyurdu.

Aynı gün şifahi olarak yahudiler, hristiyanlar ve müşriklerin Arap yarımadasından çıkarılmalarını, kabilelerden gelen heyetlere kendi zamanında olduğu gibi ikramda bulunulmasını, namaza önem verilmesini ve kölelere iyi davranılmasını vasiyet etti. Ve "Size iki şey bırakıyorum ki onlara sarıldıkça asla sapıtmazsınız: "Allah'ın kitabı ve sünnetim" dedi.

Ebu Bekir'in Namaz Kıldırmak Üzere Görevlendirilmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- hastalığının şiddetine rağmen insanlara namaz kıldırmaya devam ediyordu. Perşembe günü yatsı namazının vakti girdiğinde hafiflemek amacıyla yıkandı ancak namaza çıkarken hastalığının şiddetiyle bir baygınlık geçirdi. Sonra kendisine gelir gelmez tekrar yıkandı ve namaza çıkarken tekrar bayıldı. Sonra tekrar kendisine gelip yıkandı ve namaza çıkarken tekrar baygınlık geçirdi. Sonra tekrar kendisine gelince namazı Ebu Bekir'in kıldırmasını emretti. Artık namazları Ebu Bekir kıldırıyordu ki bu şekilde toplam 17 vakit namazı kıldırmıştır.

Cumartesi veya pazar günü öğle namazı kılınırken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kendisinde bir hafiflik hissetti ve iki adamın arasına girerek insanlara imamlık yapan Ebu Bekir'in namazına uydu.

Elinde Bulunan Mallarını Tasadduk Etmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- pazar günü kölelerini azad etti ve elinde bulunan yedi dinarı tasadduk etti. Silahını müslümanlara bıraktı. Gece olduğunda lambalarında yakacak kalmamıştı. Hz. Aişe bir kadından borç aldı. Rasûlullah -sallallahu

aleyhi vesellem- vefat ettiğinde zırhı, otuz arpa saa karşılığı bir yahudide rehin bulunuyordu.

Dünyadaki Son Günü:

Pazartesi sabahı Ebu Bekir -radıyallahu anh- insanlara sabah namazını kıldırırken Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- Aişe'nin odasının penceresindeki perdeyi kaldırarak onlara baktı ve tebessüm etti. Ebu Bekir O'nun namaza çıkmak isteğini zannederek geri döndü, müslümanlar sevinçlerinden namazlarını bozmak üzereyken onlara namazlarını tamamlamalarını emretti. Yatağına geri döndü.

Ömrünün son günleri veya son günü Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- kızı Fatıma'yı çağırarak kulağına birşeyler fısıldadı. Fatıma ağladı. Sonra tekrar birşeyler fısıldadı Fatıma güldü. Aişe O'na bunun nedenini sorunca Fatıma o an O'na birşey söylemedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatından sonra Aişe'ye cevap verdi ve "Kulağıma ilk fısıldadığında bana bu hastalığından vefat edeceğini söyledi, ben ağladım, ikinci kez ise kendisine akrabalarından ilk önce benim kavuşacağımı söyledi, güldüm" dedi.

Fatıma babasının çektiği ızdırabı görünce

"Vah babacığım" dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- O'na:

"Baban bu günden sonra bir daha da acı tatmayacaktır" karşılığını verdi. Torunları Hasan ve Hüseyin'i de yanına çağırıp onları öpüp okşadı. Ayrıca hanımlarını da yanına çağırarak onlara nasihat etti ve vedalaştı.

Hayber'de yediği zehirli etin etkisini hissediyordu. Durumu artık çok ağırlaşmıştı. Hastalığı sırasında siyah renkli abasını başına çeker, canı sıkılınca da yüzünü açardı. İşte böyle bir haldeyken "Allah'ın laneti yahudi ve hristiyanların üzerine olsun. Peygamberlerin kabirlerini mescid haline getirdiler" ve "Bu iki dine Arap topraklarında hayat hakkı tanınmasın" buyurdu. Son sözleri ve vasiyeti şu oldu:

"Namaz namaz, sahip olduğunuz köleler"

Vefatı -sallallahu aleyhi vesellem-:

Ölüm anı yaklaşınca Aişe O'nu göğsüne bastırdı. O sırada Aişe'nin kardeşi Abdurrahman taze bir misvak getirmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in misvağa baktığını görünce onu istediğini anladı ve misvağı ağzına alarak iyice yumuşattıktan sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e verdi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- o misvak ile iyice misvaklandı. Yanında bir kap içinde su vardı. Elini bu suya değdirerek bununla yüzünü siliyor ve "La ilahe illallah, ölümün şiddetli sadmeleri vardır" diyordu. Sonra parmağını kaldırıp,

bakışlarını odanın tavanına kilitledi. Dudakları hafiften kımıldıyordu. "Allahım beni refik-ı a'la cemaatinden eyle ! Refik-ı a'la, Refik-ı a'la" diyordu.

Bu kelimeyi üç kere tekrarlayıp ruhunu teslim etti. Elleri düştü ve Refik-ı a'la'ya kavuştu. Tarih Hicri 11. yılın Rebiul evvel ayının 12 pazartesi günü öğle vakti idi. Allah Rasulu -sallallahu aleyhi vesellem- vefat ettiğinde 63 yaşını tamamlamış bulunuyordu.

İnna lillahi ve inna ileyhi raciun !

Sahabenin Şaşkınlığı ve Ebu Bekr'in Konumu:

Vefat haberi birkaç dakikada sahabeler arasında yayıldı. Bu acı haber onların dünyalarını kararttı, üzüntüden şuurlarını kaybedecek hale geldiler. Onlar için Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Medine'ye teşrif etmesi nasıl ömürlerinin en sevinçli günleri ise, vefat ettiği gün de en acı günleriydi. Ne yapacaklarını bilmeden hıçkıra hıçkıra ağlaşıyorlardı.

Hz. Ömer mescide gelerek "Allah münafıkları yok edinceye kadar Rasûlullah ölmeyecektir" diye haykırmaya ve öldü diyeni, öldüreceğini söylemeye başladı. İnsanlar ne yapacaklarını bilmeden şaşkınlık içinde sağa sola koşuşturuyorlardı.

Bu arada Ebu Bekir, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatı haberini duyunca evinden yola çıkmış ve mescid'in kapısına kadar gelmişti. Burada Ömer'in halka birşeyler söylediğini gördü, fakat hiç oyalanmadan doğruca Aişe'nin odasında üzeri örtülü vaziyette bulunan Rasûlullah'ın yanına girdi, üzerindeki örtüyü kaldırıp onu öptü, sonra da

"Babam anam sana feda olsun! Allah'ın takdir ettiği ölümü tatmış bulunuyorsun. Bundan sonra artık bir daha ölümle karşılaşmayacaksın" diyerek örtüyü üzerine örttü.

Ebu Bekir -radıyallahu anh- daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yanından çıktı. Hz. Ömer -radıyallahu anh- hâla konuşuyordu. Ebu Bekir O'na

"Acele etme, Ömer! Sakin ol ve sus!" dedi. Fakat Ömer O'nu dinlemedi. Ebu Bekir O'nu bırakıp cemaatın yanına gitti. Halk Ömer'i bırakıp O'nun etrafında toplandı. Ebu Bekir, Allah'a hamdü senadan sonra

"Ey insanlar! Kim Muhammed'e tapıyorduysa iyi bilsin ki, Muhammed ölmüştür. Fakat kim ki, Allah'a tapıyorsa bilsin ki, Allah diridir, ölmez" dedi ve şu ayeti kerimeyi okudu.

"Muhammed ancak bir Peygamberdir. O'ndan önce nice Peygamberler gelip geçmiştir. Eğer o ölür ya da öldürülürse gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim geri dönerse elbette Allah'a

hiçbir zarar veremez. Allah şükredenlere mükafat verecektir" (Al-i İmran, 3/144)

Bu duruma şahit olanlar diyor ki: "Allah'a yemin olsun ki, sanki halk o gün Ebu Bekir'den duyuncaya kadar bu ayetin nüzulunden bile haberdar değillerdi de O'nu Ebu Bekir'den öğrenmişlerdi. Artık bütün sahabiler bu ayeti kerimeyi okuyordu"

Hz. Ömer anlatıyor: "Allah'a yemin ederim ki, Ebu Bekir bu ayeti kerimeyi okuyuncaya kadar Rasûlullah'ın vefatına kani değildim. Ayeti duyunca dehşete düştüm ve yere yığıldım. Ayaklarım tutmaz olmuştu. İşte o zaman anladım ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- gerçekten vefat etmişti."

Ebu Bekir'in Halife Seçilmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in vefatından sonra açığa çıkan en önemli mesele O'nun yerine İslam Devletinin işlerini yürütecek bir reisin seçimi idi. Ali -radıyallahu anh- bu iş için Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'e yakınlığından dolayı kendisini layık görüyordu. Ali, Zübeyr ve Haşimoğullarından bir grup Fatıma'nın evinde toplanarak bu meseleyi görüşüyorlardı. Öte yandan Ensar da bu işe kendilerini layık görüyorlar ve içlerinden birini seçmek için Saideoğulları meclisinde toplanarak bu konuyu tartışıyorlardı. Muhacirler ise Ebu Bekir ve Ömer'in etrafında toplandılar. Ebu Bekir, Ömer ve Ubeyde bin Cerrah bir

grup muhacirle Saidoğulları meclisine giderek, konuyu Ensar'la tartıştılar. Her iki taraf ta kendi faziletlerini sayarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in hilafetine kendilerinin daha layık olduklarını iddia ediyorlardı. Sonunda Ebu Bekir Ensar'a

"Gerçekten de siz iddia ettiğiniz şerefin ehlisiniz. Buna kimsenin bir diyeceği yok. Fakat emirlik bahsinde Arap kabileleri ancak Kureyş'i tanır. Zira Kureyş hasep ve nesepçe Arabın efdalidir." dedi ve Ömer ile Ebu Ubeyde'nin ellerini tutarak

"Bu iki adamdan birini seçin" dedi. Ensar'dan bir adam ise

"Sizden de bizden de birer emir olsun" dedi. Bunun üzerine tartışma daha da alevlendi. Sesler yükseldi. Müslümanlar arasında büyük bir ihtilaf çıkma olasılığı belirdi. Durumun vehametini anlayan Ömer -radıyallahu anh- Ebu Bekir'e

"Elini uzat" dedi. O da uzattı. Ömer, Muhacirler ve Ensar Ebu Bekir'e beyat ettiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Şerefli Cesedinin Defnedilmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in pak cesedi şerifeleri salı günü yıkanmıştır. Yıkama işine Ali, Abbas, iki oğlu Fazl, Kasım, Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in azadlısı Şukran, Üsame katılmıştır. Şukran su döküyor, Ali yıkıyordu. Evs ise Onu göğsüne dayamıştı.

Cesedi şeriflerini üç kere yıkadılar. Cesedi yıkadıkları suyu Kuba'da bulunan ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in içtiği Sa'd bin Hayseme kuyusundan getirmişlerdi.

O'nun pak cesedini üç parça yumuşak ketenden beyaz kefen ile kefenlediler.

Ebu Talha O'nun -sallallahu aleyhi vesellem- kabrini vefat ettiği yere kazdı. Sonra yattığı yatak kabrin eşiğine konuldu ve önce aşireti, sonra muhacir, ensar, kadın ve çocuklardan başlamak üzere insanlar onarlı gruplar halinde gelip, ferdi olarak cenaze namazı kıldılar.

Bu şekilde salı günü geçti ve çarşamba günü sabaha karşı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in mübarek cesetleri kabre indirildi ve defnedildi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in Vasıf ve Ahlakı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem- yaratılış güzelliği ve ahlak olgunluğu ile insanlar arasında temyiz etmişti. Bu konuda birçok hadis varid olmuştur. Biz burada bu konuya kısaca değineceğiz.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'ın Mübarek Yüzleri:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in yüzü beyaz idi. Buğday renkliydi ve yüzü dolunay gibi nur saçardı. Sevindiği zaman ay parçası gibi parlardı. Yüzündeki ter ise inci gibiydi. Kokusu misk gibi hatta daha da güzeldi. Kızdığı zaman da yüzü kızarır ve karşısındakini korkutur bir görüntü alırdı.

Alnı geniş kaşları yay gibiydi. Gözleri iri idi ve siyah idi. Kiprikleri uzun idi.

Tüm azaları yerinde ve güzel idi. Dişleri gevşek ve beyaz idi. Tebessüm ettiği zaman beyaz dişleri görünürdü. Konuştuğu zaman sanki ağzından nur dökülürdü.

Sakalı sık ve siyah idi. Ancak tek tük beyaz kıllar vardı.

Mübarek Başı, Boynu ve Saçı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'in başı büyükçe ve boynu uzuncaydı. Saçlarında bazı beyazlıklar vardı. Saç ve sakalında olan beyaz kılların tamamı yirmiyi geçmezdi. Saçını tarar ve ortadan ayırırdı.

Diğer organları ve Vücudu:

İri kemikli idi. Eli ve ayakları büyük, omuzu geniş idi. Elleri ipek gibi yumuşak kar gibi soğuk ve misk gibi güzel kokuluydu. Pazıları ve kolları iri idi. Omuzları birbirinden uzak ve göğsü geniş idi. Boyun çukuru ile göğsü arası kıllı idi. Ancak vücudunun başka kılı yoktu.

Vücudu düzgün ve mutedil idi. Çok uzun olmamakla beraber uzun boylu sayılırdı. Yakışıklıydı.

Güzel Kokusu:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in tüm bedeni organları ve teri tüm güzel kokulardan daha güzel kokardı.Enes-radıyallahu anh- : "Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- bir yerden geçtiği zaman kokusundan O'nun oradan geçtiği anlaşılırdı. Tokalaştığı kişi gün boyunca O'nun güzel kokusunu hissederdi. Başını okşadığı çocuk güzel kokusundan bilinirdi" demişti.

Yürüyüşü:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- kendisine kimsenin ulaşamayacağı kadar hızlı yürürdü. Ebu Hureyre-radıyallahu anh-

"Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'den daha hızlı yürüyen kimseyi görmedim" demiştir.

Ayağını attığı zaman tamamını yere basardı.Döndüğü zaman veya yöneldiği zaman tüm vücuduyla döner veya yönelirdi.

Sesi ve Sözü:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in sesi hafiften kısık, nutku çok tatlı idi. Sustuğu zaman vakur, konuştuğu zaman zarif idi. Konuştuğu anlaşılırdı. Sözünde asla bir fazlalık veya eksiklik olmazdı. O nutk ettiğinde her harf anlaşılırdı. Fasih ve belağatlı idi. Sözünde tatlılık ve çekicilik vardı. Kimse ne kadar fasih ve belağatlı olursa olsun O'nun gibi konuşamazdı. Kendisine hikmet ve hüküm ile beraber az ama öz söyleme nimeti de verilmişti.

Ahlakından Bir Nebze:

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem- güler yüzlü ve yumuşak huyluydu. Asla kaba çirkin ve çarşı pazarda bağırıp çağıran birisi değildi. İnsanların en tebessümlüsü ve öfkeden uzak olanı idi. Günah olmadıkça işin kolay tarafını tercih ederdi. Günahtan ise insanların en uzağı idi. Kendisi için intikam almaz, ancak Allah için, onun dini ihlal edildiğinde intikam alırdı.

İnsanların en cömerdi en kerim olanı, en cesuru ve eziyete en dayanıklı ve sabırlı olanıydı. Yine insanların en vakarlısı ve en hayalısı idi. Bir şeyden hoşlanmadığı yüzünden anlaşılırdı. Bakışlarını asla kimsenin yüzüne kilitlemez ve kimseyi kötü karşılamazdı.

İnsanların en adâletlisi, en iffetlisi, en doğru sözlüsü, emanete en çok riayet edeni idi. Peygamberlikten önce Emin (güvenilir) olarak isimlendirilmişti. İnsanların en mütevazisi, kibirden en çok uzak olanı, ahde en çok riayet edeni ve yakınlarını en çok gözetleyeni idi. O yine insanların en şefkatlisi ve merhametlisi idi. En edeblisi ve en ahlaklısı idi. Fuhuş, hertürlü çirkinlik ve lanetten ondan daha çok kaçınan yoktu. Cenazelere katılır, fakir ve yoksullarla oturur, uzak davetlere icabet eder, yeme ve giymede onların üzerine çıkmazdı. Kendisine hizmet edene hizmet eder, hizmetçilerini asla azarlamazdı. Hatta onlara "öf" dahi dememiştir.

Rasûlullah-sallallahu aleyhi vesellem-'in vasıf ve ahlakını böyle birkaç sayfaya sığdırmak mümkün değildir. Allah'tan, bizden bu çalışmamızı kabul etmesini ve bize gönderilmişlerin efendisi, enbiya ve etkıyanın imamı, insanların en hayırlısı Muhammed -sallallahu aleyhi vesellem-'in yoluna güzelce uymaya muvaffak kılmasını niyaz ediyorum.

Salât, selâm ve bereket O'nun, âlinin ve ashabının üzerine olsun. İlahi! Bizi de kıyamet gününde O'nun sancağı altında kıl. Âmin. Yâ Rabbe'l âlemin,

Zilhicce, 1413 tarihinde tamamlandı.